

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

Број 302

18 декември 2020, петок

година LXXVI

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
4120. Закон за општа безбедност на производите(*).....	2	4127. Закон за дополнување на Законот за студентскиот стандард.....	135
4121. Закон за фитофармација (*).....	14	4128. Закон за изменување и дополнување на Законот за ученичкиот стандард.....	136
4122. Закон за изменување на Законот за домување.....	82	4129. Закон за изменување на Законот за приватно обезбедување.....	136
4123. Закон за изменување и дополнување на Законот за железничкиот систем.....	84	4130. Закон за изменување на Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето на граѓаните.....	138
4124. Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата.....	87	4131. Закон за изменување на Законот за личното име.....	139
4125. Закон за преземање на административни службеници вработени преку К-5 програма во Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците.....	131	4132. Закон за изменување и дополнување на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија.....	139
4126. Закон за дополнување на Законот за социјалната заштита.....	133	4133. Закон за изменување и дополнување на Законот за комуналните дејности.....	141

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

4120.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОПШТА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ(*)

Се прогласува Законот за општа безбедност на производите(*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4524/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН ЗА ОПШТА БЕЗБЕДНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕ(*)

Глава 1

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет и цел на законот

Член 1

(1) Со овој закон се уредува општата безбедност на производите кои се пласираат на пазарот, критериумите за оценување на сообразноста на производите со општите барања за безбедност, обврските на производителот и на дистрибутерот, условите за информирање и размена на информации во врска со ризиците што од производот произлегуваат за здравјето и безбедноста на потрошувачите и на другите корисници, како и вршењето надзор.

(2) Целта на овој закон е да се осигура дека производите коишто се пласираат на пазарот се безбедни.

Примена

Член 2

(1) Овој закон се применува на сите производи кои во смисла на овој закон се сметаат за производ, освен за производи за кои со посебни прописи се утврдени барањата за нивна безбедност.

(2) Овој закон се применува и на ризиците и категориите на ризици коишто производот може да ги претставува, а коишто не се опфатени со посебните прописи со коишто се утврдуваат барањата за безбедност на производи.

(3) Ако со посебен пропис со кој што се утврдуваат барањата за безбедност на производи, не се уредуваат прашања коишто се однесуваат за обврските на произ-

водителот и дистрибутерот, за обврската за информирање и размена на информации во однос на производот, како и прашања поврзани со надзорот, се применуваат одредбите од овој закон.

Одговорност за штета

Член 3

Исполнувањето на обврските на производителот утврдени со овој закон не ја исклучува одговорноста на производителот за штетата настаната од производ, односно од производ со недостаток согласно со Законот за заштита на потрошувачите и Законот за облигационите односи.

Значење на одредени поими и изрази

Член 4

Одделните поими и изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

(а) „потрошувач“ е лицето дефинирано како потрошувач во прописите за заштита на потрошувачите;

(б) „производ“ е кој било производ, вклучувајќи и производ а е во контекст на давање услуги, кој е наменет за потрошувачите или е веројатно, според разумно предвидливи услови, дека ќе биде употребен од потрошувачите дури и ако не е наменет за нив и кој е снабден или направен достапен, со или без надоместок, во рамките на стопанска дејност без оглед дали е нов, употребуван или преправен, освен употребуван производ кој се испорачува како антиквитет или производ кој треба да се поправи или преправи пред да биде употребен, под услов снабдувачот за тоа јасно да го информира лицето кое го снабдува со производот;

(в) „безбеден производ“ е производ кој, во нормални или според разумно предвидливи услови на употреба вклучително и неговиот рок на траење и кој, тогаш кога е применливо, со барањата за ставање во употреба, инсталирање и одржување, не претставува каков било ризик или претставува само минимален ризик примерен со употребата на производот и кој се смета дека е прифатлив и ускладен со високо ниво на заштита за безбедноста и здравјето на луѓето, земајќи ги особено предвид:

- карактеристиките на производот вклучително неговиот состав, пакување, инструкции за составување и, кога е применливо, инструкции за инсталација и одржување,

- ефектите врз други производи, тогаш кога е разумно предвидливо дека истиот ќе се употребува заедно со други производи,

- претставувањето на производот, неговото означување, какви било предупредувања и упатствата за употреба и фрлање и/или отстранување и какви било други знаци или информации во врска со производот и

- категориите на потрошувачи, особено децата и старите лица кои се изложени на ризик при употреба на производот;

(г) „опасен производ“ е производ кој не е безбеден производ во смисла на значењето определено со овој закон, при што можноста да се постигнат повисоки нивоа на безбедност или достапност на други производи коишто претставуваат помал степен на ризик нема да претставува основа производот да се смета опасен;

(д) „измамнички производ“ е производ кој го загрозува здравјето и безбедноста на потрошувачите така што со својот изглед, облик, величина, боја, мирис, пакување, односно амбалажа, ознака, количина или на друг начин наликува на прехранбен производ, а не е прехранбен производ, така што постои значителна веројатност дека потрошувачите, а особено децата, ќе го

(*) Со овој закон се врши усогласување со Директива 2001/95/ЕЗ за општа безбедност на производите, CELEX број 32001L0095 и со Директивата на 87/357/ЕЕЗ за усогласување на законите на земјите – членки која се однесува на производи кои како поинакви од оние што треба да ги претставуваат, го загрозуваат здравјето и безбедноста на потрошувачите, CELEX број 31987L0357

употребат како прехранбен производ што би можело да претставува опасност од задушување, труење, пробирање или опструкција на дигестивниот тракт или друга опасност по нивното здравје или живот;

(f) „сериозен ризик“ е секој сериозен ризик, вклучително и оној чии ефекти не се непосредни и кои бараат брза интервенција од надлежните органи на државната управа;

(e) „производител“ е:

- лицето кое го изработува производот, кога истиот има седиште во Република Северна Македонија или во Европската унија, како и кое било правно или физичко лице кое се претставува себеси како производител така што на производите го става своето име, заштитен знак или друга знак за разликување, или лице кое го преправа производот,

- застапникот на производителот, кога производителот нема седиште во Република Северна Македонија или во Европската унија или доколку производителот нема застапник во Република Северна Македонија или во Европската унија, увозникот на производот и

- друго лице кое во рамките својата стопанска дејност учествува во синџирот на снабдување, доколку неговата активност може да влијае врз безбедноста на производите;

(ж) „дистрибутер“ е правно или физичко лице кое во рамките на својата дејност е вклучено во синџирот на снабдување и чија активност не влијае врз безбедноста на производите;

(з) „поврат на производ“ е мерка која што има за цел да се врати опасен производ со кој што производителот или дистрибутерот ги снабдил или им го направил достапен на потрошувачите;

(с) „повлекување на производ“ е мерка која што има за цел спречување на дистрибуцијата, прикажувањето или нудењето на производот што е опасен за потрошувачот;

(и) „органи за надзор на пазарот“ се Државниот пазарен инспекторат, Државниот санитарен и здравствен инспекторат, Државниот трудов инспекторат, Државниот инспекторат за техничка инспекција, Државниот инспекторат за животна средина и други органи на државната управа или инспектори кои вршат надзор на пазарот во согласност со закон, како и други органи и организации и независни регулаторни тела што вршат надзор на пазарот;

(j) „достапност на пазар“ е секоја набавка на производ за дистрибуција, потрошувачка или за употреба на пазарот на Република Северна Македонија и на пазарот на Европската унија, преку трговска дејност со или без плаќање на надоместок и

(к) „пласирање на пазар“ е активност со која производот за прв пат станува достапен на пазарот во Република Северна Македонија и/или на пазарот на Европската Унија.

Глава 2

КРИТЕРИУМИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СООБРАЗНОСТА НА ПРОИЗВОДОТ СО ОПШТИТЕ БАРАЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ

Општо барање за безбедност

Член 5

(1) Производителите се должни на пазарот да пласираат само безбедни производи.

(2) Производот се смета за безбеден, во смисла на ставот (1) на овој член, ако со посебни прописи се уредени некои аспекти на опасност, односно видови на опасност, при што овие прописи не се дел од хармонизираната област на Европската Унија и чија цел е да се осигура безбедноста на производите, ако ги исполнува-

ат здравствените и безбедносните услови утврдени со овие прописи и коишто производот мора да ги задоволи за да се пласира на пазарот.

(3) Производот се претпоставува дека е безбеден, во смисла на ставот (1) на овој член, кога, доколку ризиците и категориите на ризици се опфатени со соодветните национални стандарди од ставот (4) на овој член, кога тој е во сообразност со националните стандарди со кои што се преземаат европски стандарди донесени заради исполнување на општото барање за безбедност на производите.

(4) Листата стандарди од ставот (3) на овој член ја утврдува министерот за економија и се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Останати критериуми за утврдување на сообразноста

Член 6

Доколку не постојат правилата, односно стандардите од член 5 ставови (2) и (3) од овој закон, сообразноста на производот со општите безбедносните барања ќе се оценува врз основа на следните елементи, кога тие постојат:

1. доброволни национални стандарди кои се преземени од европските стандарди, а кои не се опфатени со листата на стандарди од членот 5 од овој закон;

2. национални стандарди на Република Северна Македонија;

3. пропис на Владата на Република Северна Македонија со кој се преземаат препораките на Европската комисија и со кој се дава насока за оценка на безбедноста на производ, односно препораките на Европската комисија, согласно со членот 16 од овој закон;

4. кодексите на добра практика во областа на безбедноста на производите кои се на сила во соодветниот сектор;

5. состојбата на техниката и технологијата и

6. разумни очекувања за нивото на безбедност што го имаат потрошувачите.

Забрана за измамнички производи

Член 7

Забрането е производство, увоз, извоз или пласман на пазарот на измамнички производи.

Заштитна клаузула

Член 8

Органите за надзор на пазарот, ако врз основа на докази утврдат дека производот, иако ги исполнува барањата за безбедност согласно со овој закон, претставува опасен производ, има право да го забрани пласирањето на пазарот, односно да определи повлекување и/или поврат на производ.

Глава 3

ОБВРСКИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛОТ И ДИСТРИБУТЕРОТ

Обврски на производителот

Член 9

(1) Производителите во рамките на вршење на нивните дејности, се должни да им ги обезбедат на потрошувачите сите соодветни информации кои им овозможуваат да ги оценат опасностите од производот во текот на вообичаениот или разумно предвидлив период на употреба и да преземат мерки на претпазливост за опасностите од производот и таму каде што таквите опасности не се очигледни веднаш без соодветно предупредување.

(2) Давањето на информации од ставот (1) на овој член не го ослободува производителот од одговорност за усогласеност со другите барања утврдени во овој закон и Законот за заштита на потрошувачите.

(3) Производителот е должен, во зависност од својствата на производот, а во рамките на неговата дејност, да презема мерки коишто ќе му овозможат проценка односно утврдување на ризикот, така што за тоа соодветно да ги предупреди потрошувачите или да преземе одредено дејствие за отстранување или намалување на ризикот, вклучувајќи, ако е нужно за да се избегнат овие ризици, поврат од пазарот или повлекување на производот од потрошувачите.

(4) Мерките од ставот (3) на овој член вклучуваат, особено:

1. означување на идентитетот на производителот и обезбедување други информации за производителот и за производот или каде што е можно, серијата на производи на кои тој припаѓа, на производот или на неговата амбалажа, освен кога е оправдано такви информации да не се дадат и

2. ако е потребно спроведување тестирања на мостри од пласираните производи, испитување и ако е потребно водење регистар на поплаки и редовно известување на дистрибутерите за таквиот мониторинг.

(5) Мерките од ставот (4) на овој член, производителите ги преземаат по сопствена иницијатива или по барање на надлежните органи.

(6) Производителот мерката поврат на производот или повлекување на производот ја презема по сопствена иницијатива или на барање на надлежниот орган. Поврат на производот се презема како последна мерка, кога другите мерки нема да бидат доволни да се отстранат или намали ризикот, а во случаи кога производителите сметаат дека тоа е неопходно или кога се обврзани да го сторат тоа како мерка преземена од надлежните органи. Поврат на производот може да се спроведе во рамките на правилата на најдобри искуства за одредени производи.

Обврски на дистрибутерот

Член 10

(1) Дистрибутерот е должен во рамките на дејноста што ја врши да постапува со соодветно професионално внимание со цел да се обезбеди сообразност на производот со применливите барања за безбедност.

(2) Дистрибутерот не смее да пласира производи за кои знае или би требало да знае врз основа на информациите што ги има и согласно неговата професионалност дека не се во согласност со барањата за безбедност.

(3) Дистрибутерот во рамките на своите активности е должен да учествува во следењето на безбедноста на производите пласирани на пазарот преку:

- доставување информации за ризиците од производот,
- чување и доставување на потребната документација потребна за откривање на потеклото на производот и
- преземање мерки што ќе им овозможат ефективно да соработуваат во спроведувањето на мерките и активностите од страна на производителите и надлежните органи со кои што ќе се спречат ризиците.

Заеднички обврски на производителот и на дистрибутерот за известување

Член 11

(1) Кога производителите и дистрибутерите знаат или би требало да знаат врз основа на информациите што ги имаат дека производот кој го пласирале на пазарот претставува ризик за потрошувачот, а кој ризик е

некомпатибилен со општите барања за безбедност, должни се до Министерството за економија – Државен пазарен инспекторат да достават известување што содржи најмалку:

- информации што ќе овозможат прецизно идентификување на производот или серијата на производи на кои што ова се однесува,
- целосен опис на ризикот што производот го претставува,
- сите достапни информации релевантни за следење на производот и
- опис на дејствијата преземени за спречување на ризикот за потрошувачите.

(2) Начинот за известување како и начинот, критериумите и методите за процената на ризикот од страна на производителите и дистрибутерите и формата и содржината на образецот за известувањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за економија.

(3) Министерот за економија ќе ја информира Европската комисија за известувањето од ставот (1) на овој член во случаите кога ќе се утврди дека ризикот може да има влијание во земјите членки на Европската Унија.

Заеднички обврски на производителот и на дистрибутерот за соработка со инспекциски органи

Член 12

(1) Производителите и дистрибутерите во рамките на нивната дејност се должни да соработуваат на барање на надлежните органи за надзор на пазарот во сите дејствија што се преземаат со цел за да се избегнат ризиците кои произлегуваат од производите кои ги пласираат или веќе ги пласирале на пазарот.

(2) Производителите и дистрибутерите коишто нема да постапат согласно со барањето на надлежните органи за надзор на пазарот одговараат согласно со членот 18 од овој закон.

Глава 4

ИНФОРМИРАЊЕ И РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

Јавност на податоците

Член 13

(1) Податоците кои им се достапни на надлежните органи во врска со ризиците по здравјето и безбедноста на потрошувачите што произлегуваат од производите се јавни во согласност со барањата за транспарентност.

(2) Надлежните органи се должни да овозможат пристап до информации со кои детално се опишува производот, природата на ризикот што од него произлегува и мерките што се преземени во врска со тој производ.

(3) По исклучок од ставовите (1) и (2) на овој член не се јавни податоците кои согласно со прописите за пристап до информации не можат да се објавуваат, како и информациите што се потребни за преземање дејствија на набљудување на пазарот и истражни дејствија.

(4) Надлежните органи се должни да преземат дејствија со кои што ќе спречат пристап до информации што претставуваат деловна тајна кога за тоа има оправдан интерес.

(5) Деловна тајна во смисла на овој закон не можат да бидат информациите кои се однесуваат на безбедносните својства на производите кои мора да бидат достапни на јавноста, за ако тоа го бараат околностите на случајот да се заштити здравјето и безбедноста на потрошувачите и да се заштити јавниот интерес.

(6) Чувањето на деловната тајна не смее да го пречува преносот на информации меѓу надлежните органи во Република Северна Македонија и меѓу надлежните органи на земјите членки на Европската унија и Европската комисија. Надлежните органи во Република Северна Македонија кои примиле информација означена како деловна тајна се должни да обезбедат нејзина заштита согласно со закон.

Размена на информации

Член 14

(1) За брзо известување и аламирање помеѓу органите за надзор на пазарот во Република Северна Македонија за мерките и активностите од член 18 и член 32 од овој закон коишто се преземаат во врска со ризиците што произлегуваат од опасен производ по здравјето и безбедноста на потрошувачите се воспоставува систем на брза размена на информации.

(2) Органите за надзор на пазарот го користат системот на брза размена на информации во врска со сериозен ризик како и со други ризици коишто по здравјето и безбедноста на потрошувачите кои што произлегуваат од опасен или од измамнички производ:

1. ќе нареди мерка на поврат или повлекување на производ што претставува сериозен ризик или е измамнички производ;

2. ќе преземе или ќе препорача односно ќе координира или организира преземање соодветни активности на производителот или дистрибутерот во врска со ризикот и

3. е запознаен со намерата на производителот или дистрибутерот за спроведување на нивни активности коишто имаат за цел отстранување или намалување на ризикот, на прифатливо ниво, што производот пласиран на пазарот го претставува.

(3) Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за економија поблиску ќе го уреди начинот на воспоставување и работење на системот за брза размена на информации.

(4) Орган надлежен за обединување и дистрибуција на информациите од ставот (1) од овој член е Министерството за економија – Државен пазарен инспекторат.

Ивестувања до Европската комисија

Член 15

(1) Министерството за економија – Државен пазарен инспекторат е должно за преземените мерки од членот 14 став (2) од овој закон да ја извести Европската комисија и притоа да ги наведе причините за донесените мерки.

(2) Информирањето за производите кои што претставуваат сериозен ризик се спроведува преку системот за брзо информирање за производите кои претставуваат сериозен ризик (во натамошниот текст: RAPEX).

(3) Контактна точка на системот RAPEX во Република Северна Македонија е Министерството за економија - Државен пазарен инспекторат.

(4) Министерството за економија – Државен пазарен инспекторат е должно да ја известува Европската комисија за која било промена или престанок на мерките.

(5) Кога Министерството за економија – Државен пазарен инспекторат оцени дека ефектите од утврдени ризици немаат или не можат да имаат досег надвор од територијата на Република Северна Македонија ја известува Европската комисија за преземените мерки ако тие содржат информации кои би биле од интерес на земјите членки на Европската унија во поглед на

безбедноста на производите и посебно доколку овие мерки биле донесени како одговор на нов ризик кој што не бил опфатен во други известувања.

Спроведување на одлуките на Европската комисија

Член 16

(1) Кога за спроведување на одлуката на Европската комисија со која се забранува или ограничува пласирање на пазарот и извозот на одреден производ или група производи коишто претставуваат сериозен ризик по здравјето и безбедноста на потрошувачите, Владата на Република Северна Македонија најдоцна во рок од 20 дена од денот на објавување на одлуката на Европската комисија или во рокот определен со одлуката ќе донесе пропис за забрана или ограничување на пласирање на производ.

(2) Со прописот од ставот (1) на овој член поблиску ќе се уреди постапувањето на производителот и на дистрибутерот во врска со спроведувањето на одлуката на Европската комисија.

Глава 5

НАДЗОР

Надлежност за надзор и инспекциски надзор

Член 17

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за економија.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Државниот пазарен инспекторат преку државните пазарни инспектори (во понатамошниот текст: надлежни инспектори).

(3) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон вршат и други органи за надзор на пазарот, а во рамките на нивниот предмет на надзор уреден со посебни прописи (во понатамошниот текст: надлежни инспектори или овластени лица за вршење надзор).

Мерки на органите за надзор на пазарот

Член 18

(1) Органите за надзор на пазарот при вршење на надзорот освен мерките согласно со член 9 ставови (4), (5) и (6), член 10 став (3) и член 12 став (1) од овој закон, со решение може да ги преземе и изрече следните мерки:

1. За производ може:

- да организира дури и откаго производот е пласиран на пазарот како безбеден соодветни проверки на неговите безбедносни карактеристики, во соодветен обем сè до последната фаза на употреба или потрошувачка,

- да ги бара сите неопходни информации од лицата вклучени во синџирот на снабдување и

- да земе мостри од производите и да ги подложи на проверка на безбедноста;

2. За производ што може да претставува ризик во одредени услови може:

- да бара да биде означен со соодветни, јасни и лесно разбирливи предупредувања на официјалниот јазик во Република Северна Македонија за ризиците кои може да ги претставува и

- неговото пласирање на пазарот да биде условено со исполнување претходни барања со цел производот да биде безбеден;

3. За производ што може да претставува ризик за одредени лица може да нареди лицата благавременно и на соодветен начин да бидат предупредени за ризикот, вклучително и објавување посебни предупредувања;

4. За производ кој може да биде опасен времено да го забрани неговото пласирање, понудите за пласирање или негово изложување и тоа за период потребен за спроведување различни безбедносни проценки, проверки и контроли;

5. За опасен производ да го забрани неговото пласирање на пазарот и да воведат контролни мерки потребни да се осигура дека забраната се спроведува и

6. За опасен производ кој веќе е на пазарот може:

- да нареди или организира негово конкретно и непосредно повлекување и да ги предупреди потрошувачите за ризиците кои тој ги предизвикува и

- да нареди или координира или ако е потребно заедно со производителите и дистрибутерите да организира поврат на производот од потрошувачите и негово уништување во соодветни услови.

Решение на надлежните инспектори

Член 19

(1) Надлежните инспектори се должни да му укажат на трговецот за мерката што ќе ја изречат и со решение да го определат начинот на нејзино извршување.

(2) Со решението од ставот (1) на овој член надлежниот инспектор го определува рокот во кој што се преземе мерката при што овој рок не може да биде пократок од 24 часа ниту подолг од осум дена.

(3) Доколку субјектот на надзорот не постапи по наредбата на надлежниот инспектор од ставот (2) на овој член надлежниот инспектор со решение изрекува привремена забрана за вршење на дејност во траење од 15 до 30 работни дена.

(4) Мерката на поврат на производот од член 18 став (1) точка 6 алинеја 2 од овој закон надлежниот инспектор ја изрекува како последна мерка доколку сите останати мерки од овој закон што ги преземаат производителот и дистрибутерот самостојно или по налог на надлежниот инспектор не се доволни или не ги даваат очекуваните резултати.

(5) Пред преземањето на мерките за повлекување или поврат на производот од член 18 став (1) точки 4, 5 и 6 од овој закон, надлежните инспекциски органи се должни да ги поттикнат производителите и дистрибутерите самостојно да ги спроведат овие мерки вклучително и каде што е соодветно преку усвојување кодексни за најдобра практика.

Постапка за инспекциски надзор

Член 20

(1) Надлежните инспектори го вршат инспекцискиот надзор по службена должност.

(2) Надлежните инспектори се овластени да вршат инспекциски надзор и по пријава од потрошувач или друго заинтересирано лице, со тоа што оваа има само дејство на иницијатива за вршење инспекциски надзор.

(3) Надлежниот инспекторат е должен да го извести подносителот на пријавата за тоа дали е извршен инспекциски надзор врз основа на пријавата и кои мерки се преземени.

(4) Инспекцискиот надзор започнува со преземање на првото дејствие од страна на надлежниот инспектор.

(5) Надлежниот инспектор за сите дејствија во постапката за инспекциски надзор што се од значење за утврдување на фактичката состојба составува записник.

(6) Кога ќе утврди повреда на одредбите од овој закон или на прописите донесени врз основа на овој закон, надлежниот инспектор донесува решение во согласност со своите права, обврски и одговорности, а во рок од пет работни дена од започнувањето или од завршувањето на постапката за инспекциски надзор.

Субјекти на кои може да им бидат изречени инспекциските мерки

Член 21

Надлежниот инспекциски орган ќе ги изрече мерките од овој закон соодветно кон:

- производителот,
- дистрибутерите во рамките на нивните дејности, особено на оној дистрибутер кој врши или го извршил првиот степен на дистрибуција на пазарот и
- други правни и физички лица кога тоа е потребно за да се обезбеди нивната соработка во дејствијата за избегнување и попречување на ризиците кои произлегуваат од производот.

Изјаснување на субјектите

Член 22

(1) Надлежниот инспекциски орган пред изрекувањето на мерките од членот 18 од овој закон, на субјектите од членот 21 од овој закон ќе им достави записник за спроведениот надзор по кој субјектите ќе може да се изјаснат.

(2) Доколку изрекувањето на мерките е итно поради постоење сериозна опасност по животот и здравјето на корисниците, надлежниот инспекциски орган правото на изјаснување ќе го овозможи по донесувањето на мерката.

Жалба против решение за изрекување мерка

Член 23

(1) Против решение со кое е изречена мерка од надлежни органи за надзор на пазарот може да се изјави жалба во рок од осум дена до Државната комисија за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) на овој член не го одлага неговото извршување.

Трошоци на постапката за изрекување мерка

Член 24

Трошоците коишто ќе настанат во постапката за инспекциски надзор се на товар на производителот и/или дистрибутерот ако се утврди дека производот не е безбеден.

Сразмерност

Член 25

Кога надлежниот инспектор ги презема мерките пропишани со членот 18 став (1) од овој закон, а особено оние од точките 4, 5 и 6 постапува со соодветно внимание сразмерно на сериозноста на ризикот.

Превентивност

Член 26

Надлежниот инспектор може да ги преземе мерките од членот 18 став (1) од овој закон и во случај кога не постои конечен научен доказ во врска со ризикот кој производот може да го претставува, без оглед на тоа дали последиците на тој ризик се непосредни или одложни, но постои почетен иако не до крај потврден ре-

зултат од научно истражување којшто укажува на сериозноста на ризикот и можните последици по здравјето и безбедноста на потрошувачите.

Соработка во спроведување на надзорот

Член 27

(1) Со цел да се обезбеди ефикасен надзор на пазарот кој има за цел да гарантира високо ниво на заштита на здравјето и безбедноста на потрошувачот, органите за надзор на пазарот меѓусебно соработуваат.

(2) Органите за надзор на пазарот соработуваат и со органите за надзор на пазарот на земјите-членки на Европската Унија.

(3) При спроведување на надзорот, органите за надзор на пазарот, освен овластувањата што ги имаат врз основа на овој закон и прописите со коишто се уредува нивната надлежност, ќе бидат надлежни да ги преземат и следните активности:

- воспоставување, периодично ажурирање и имплементација на секторски програми за надзор според категории на производи или ризици и мониторинг на активностите за надзор, наодите и резултатите,

- следење и ажурирање на научните и техничките сознанија за безбедноста на производите и

- периодично преразгледување и проценка на функционирањето на контролните активности и нивната ефикасност и ако е нужно ревизија на пристапот за надзор и воспоставената организација.

(4) Органите за надзор на пазарот заеднички соработуваат согласно со Законот за надзор на пазарот.

Постапување на царински орган

Член 28

Царинскиот орган нема да дозволи увоз или извоз на производ за кој со пропис на Владата на Република Северна Македонија со кој што се презема одлука на Европската комисија се забранува или ограничува пласирањето на пазарот и извозот на одреден производ или група производи коишто претставуваат сериозен ризик по здравјето и безбедноста на потрошувачите.

Глава 6

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Надлежност

Член 29

(1) За прекршоците од член 30 став (1) точки 1), 2) и 5), ставови (2), (3), (4), (5) и (6) и член 31 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува надлежниот суд.

(2) За прекршоците предвидени со член 30 став (1) точки 3), 4), 6), 7) и 8) од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочни санкции изрекува Министерството за економија, односно министерствата надлежни за соодветната област, преку Комисија за одлучување по прекршок (во понатамошниот текст: прекршочен орган).

Прекршоци и глоби

Член 30

(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, кое е мал трговец доколку:

- 1) пласира на пазарот опасни производи (член 5);
- 2) произведува, увезува, извезува или пласира на пазарот измамнички производи (член 7);

3) не им ги обезбедува на потрошувачите сите соодветни информации за ризикот од производот (член 9 став (1));

4) не презема мерки за проценка односно утврдување на ризикот (член 9 став (4) точки 1 и 2);

5) пласира производи за кои знае или требало да знае дека не се во согласност со барањата за општа безбедност на производите (член 10 став (2));

6) не доставува информации за ризиците од производот, не ја чува документацијата за утврдување на потеклото на производите и не соработува во мерките преземени од производителите и од надлежните државни органи (член 10 став (3));

7) не достави известување за ризиците од производот на содржина, на начин, постапка и во рокови утврдени со пропис (член 11 ставови (1) и (2)) и

8) не соработува со надлежните инспекциски органи во дејствијата што се преземаат со цел да се избегнат ризиците (член 12 став (1)).

(2) Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е мал трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е среден трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е голем трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице или на трговец-поединец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 31

(1) Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое е микро трговец доколку ако не ги преземе мерките за спречување на ризикот на надлежниот инспекторат во рокот утврден со решението (член 18 став (1)).

(2) Глоба во износ од 2.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е мал трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 3.000 до 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е среден трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) Глоба во износ од 6.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице кое е голем трговец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(5) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(6) Глоба во износ од 250 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице или на трговец-поединец за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Посебни прекршочни санкции и мерки**Член 32**

(1) За прекршоците од членот 30 од овој закон, којшто се сторени со цел сторителот за себе или за друго лице да прибави имотна корист или прекршокот е сторен од организирана група на лица или во текот на календарската година сторителот го повтори прекршокот, надлежниот суд може да изрече глоба во висина двојно од глобата предвидена со членот 30 од овој закон.

(2) За прекршоците од членот 31 од овој закон, којшто се сторени со цел сторителот за себе или за друго лице да прибави имотна корист или прекршокот е сторен од организирана група на лица или во текот на календарската година сторителот го повтори прекршокот, надлежниот суд може да изрече глоба во висина двојно од глобата предвидена со членот 31 од овој закон.

(3) За прекршоците од членовите 30 и 31 од овој закон, кога постои опасност прекршокот да биде повторен на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење одделна дејност во траење од три месеци до две години.

(4) За прекршоците од членот 30 од овој закон, на одговорното лице во правното лице, на физичкото лице, односно на трговецот-поединец ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана на вршење на професија, дејност или должност во траење од три месеци до една година.

(5) Кога со прекршоците од членовите 30 и 31 од овој закон, сторителот ќе се стекне со имотна корист, судот ќе ја одземе и имотната корист која е остварена со сторување на прекршокот.

Постапка за издавање прекршочен платен налог**Член 33**

(1) За прекршоците од членовите 30 и 31 од овој закон, надлежниот инспектор ќе спроведе постапка за издавање прекршочен платен налог, согласно со Законот за прекршоците.

(2) Надлежниот инспекторат води евиденција за издадените прекршочни платни налози и за исходот на постапките за издавање прекршочен платен налог.

Глава 7**ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ****Рокови за донесување акти****Член 34**

Подзаконските актите предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Одложена примена**Член 35**

Одредбите од членот 11 став (3), членот 13 став (6), членот 15, членот 16, членот 27 став (2) и членот 28 ќе се применуваат по пристапување на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Влегување во сила**Член 36**

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

**L I G J
PËR SIGURI TË PËRGJITHSHME TË
PRODHIMEVE (*)****Kapitulli 1****DISPOZITAT E PËRGJITHSHME****Lënda dhe qëllimi i ligjit****Neni 1**

(1) Me këtë ligj rregullohet siguria e përgjithshme e prodhimeve të cilat plasohen në treg, kriteret për vlerësim të përputhshmërisë së prodhimeve me kërkesat e përgjithshme të sigurisë, obligimet e prodhuesit dhe të distributorit, kushtet për informim dhe shkëmbim të informatave në lidhje me rreziqet që dalin nga prodhimi për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve dhe të shfrytëzuesve të tjerë, si dhe kryerjen e mbikëqyrjes.

(2) Qëllimi i këtij ligji është të sigurohet se prodhimet të cilët plasohen në treg janë të sigurt.

Zbatimi**Neni 2**

(1) Ky ligj zbatohet në të gjitha prodhimet të cilat në kuptim të këtij ligji konsiderohen prodhim, përveç për prodhime për të cilat me rregulla të posaçme janë përcaktuar kërkesat për sigurinë e tyre.

(2) Ky ligj zbatohet edhe në rreziqet dhe kategoritë e rreziqeve të cilat prodhimi mund t'i bart, por që nuk janë të përfshira me rregulla të posaçme me të cilat përcaktohen kërkesat për siguri të prodhimeve.

(3) Nëse me rregull të posaçme me të cilën përcaktohen kërkesat për sigurinë e prodhimeve, nuk rregullohen çështjet lidhur me obligimet e prodhuesit dhe të distributorit, obligimin për informim dhe shkëmbim të informatave në lidhje me prodhimin, si dhe çështje që kanë të bëjmë me mbikëqyrjen, me këtë rast, do të zbatohen dispozitat e këtij ligji.

Përgjegjësia për dëmin**Neni 3**

Përmbushja e detyrimeve të prodhuesit të përcaktuara me këtë ligj nuk e përjashton përgjegjësinë e prodhuesit për dëmin e shkaktuar nga prodhimi, përkatësisht nga prodhimi me mangësi në pajtim me Ligjin për Mbrojtjen e Konsumatorëve dhe Ligjin e Marrëdhënieve Detyrimore.

Kuptimi i nocioneve dhe i shprehjeve të caktuara**Neni 4**

Nocionet dhe shprehjet e veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin në vijim:

(a) "konsumator" është personi i përkufizuar si konsumator në rregullat për mbrojtje të konsumatorëve

(b) "prodhim" është secili prodhim, duke përfshirë edhe prodhimin në kontekst të dhënies së shërbimeve, i cili i dedikohet konsumatorëve ose me gjasë, sipas kushteve të

(*) Me këtë ligj bëhet harmonizimi me Direktivën 2001/95/KE për siguri të përgjithshme të prodhimeve, CELEX numër 32001L0095 dhe me Direktivën e 87/357/KEE për harmonizim të ligjeve të vendeve anëtare që ka të bëjë me prodhimet që si të ndryshme nga ato që duhet t'i paraqesin, e rrezikojnë shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve, CELEX numër 31987L03572001/95/KE për siguri të përgjithshme të prodhimeve, CELEX numër 32001L0095 dhe me Direktivën e 87/357/KEE për harmonizim të ligjeve të vendeve anëtare që ka të bëjë me prodhimet që si të ndryshme nga ato që duhet t'i paraqesin, e rrezikojnë shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve, CELEX numër 31987L0357

parapara në mënyrë të arsyeshme, që do të përdoret nga konsumatorët edhe nëse nuk është i dedikuar për to dhe i cili është blerë ose është bërë i kapshëm, me ose pa kompensim, në kuadër të veprimtarisë ekonomike, pa marrë parasysh nëse është i ri, i përdorur ose i riparuar, përveç prodhimit të përdorur i cili porositet si antikuitet ose prodhim i cili duhet të përmirësohet ose riparohet para se të përdoret, me kusht që furnizuesi për atë qartë ta informojë personin që e furnizon me atë prodhim;

(c) "prodhim i sigurt" është prodhim i cili, në kushte normale ose në kushte të parapara të arsyeshme për përdorim, përfshi edhe afatin e tij të kohëzgjatjes dhe i cili, atëherë kur është i ndryshueshëm, me kërkesat për vënie në përdorim, instalimi dhe mirëmbajtje, nuk paraqet kurrfarë rreziku ose paraqet vetëm rrezik minimal me përdorimin e prodhimit dhe i cili konsiderohet se është i pranueshëm dhe i magazinuar me nivel të lartë të mbrojtjes për sigurinë dhe shëndetin e njerëzve, duke marrë parasysh posaçërisht:

- karakteristikat e prodhimit duke përfshirë përbërjen e tij, paketimin, instruksionin për përpilim dhe, kur është i ndryshueshëm, instruksione për instalim dhe mirëmbajtje,

- efektet mbi prodhimet tjera, atëherë kur është arsyeshëm e parashikueshme se i njëjti do të përdoret së bashku me prodhimet tjera,

- paraqitjen e prodhimit, shënimin e tij, çfarë do paralajmërimet dhe udhëzime për përdorim dhe hedhjen dhe/ose asgjësimin, dhe çfarë do lloj shenja ose informata në lidhje me prodhimin dhe

- kategoritë e konsumatorëve, posaçërisht fëmijët dhe personat e moshuar të cilët janë të ekspozuar në rrezik gjatë përdorimit të prodhimit;

(g) "prodhim i rrezikshëm" është prodhim i cili nuk është i sigurt në kuptim të domethënies së përcaktuar me këtë ligj, me ç'rast mundësia të arrihen nivele më të larta të sigurisë ose arritshmërisë së prodhimeve tjera të cilët paraqesin shkallë më të ulët të rrezikut nuk do të paraqes bazë prodhimi të konsiderohet i rrezikshëm;

(d) "Prodhim mashtrues" është prodhim i cili e rrezikon shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve kështu që në pamjen e tij, formën, madhësinë, ngjyrën, aromën, paketimin, përkatësisht ambalazhin, shenjën, sasinë ose mënyrë tjetër ngjanë në prodhim ushqimor, ndërsa nuk është prodhim ushqimor, kështu që ekziston një gjasë e konsiderueshme se konsumatorët, e posaçërisht fëmijët, do ta përdorin si prodhim ushqimor që do të duhet të paraqet rrezik nga mbytja, helmimi, shpërthimi ose obstrukcioni i traktit digjestiv ose rrezik tjetër për shëndetin e tyre ose jetën;

(gj) "rrezik serioz" është çdo rrezik serioz, duke përfshirë edhe atë efektet e të cilëve nuk janë të drejtpërdrejta dhe të cilët kërkojnë intervenim të shpejtë organet kompetente të administratës shtetërore;

(e) "prodhues" është:

- personi i cili e përpunon prodhimin, kur i njëjti ka seli në Republikën e Maqedonisë së Veriut, ose në Bashkimin evropian, si dhe i cili ka qenë person juridik ose fizik i cili paraqitet si prodhues kështu që në prodhimet e vë emrin e tij, shenjën mbrojtëse ose shenjë tjetër për dallim, ose person i cili e riparon prodhimin,

- përfaqësuesi i prodhuesit, kur prodhuesi nuk ka seli në Republikën e Maqedonisë së Veriut ose në Bashkimin Evropian ose, nëse prodhuesi nuk ka përfaqësues në Republikën e Maqedonisë së Veriut ose në Bashkimin Evropian, importues i prodhimit dhe

- person tjetër të cilët në kuadër të veprimtarisë së vet ekonomike merr pjesë në zinxhirin e furnizimit, nëse aktiviteti i tij mund të ndikojë në sigurinë e prodhimeve.

(zh) "distributor" është personi juridik ose fizik i cili në kuadër të veprimtarisë së vet është përfshirë në zinxhirin e furnizimit dhe aktiviteti i të cilit nuk ndikon në sigurinë e prodhimit;

(z) "kthimi i prodhimit" është masë e cila ka për qëllim të kthehet prodhimi i rrezikshëm me të cilin prodhuesi ose distributori i ka furnizuar ose e ka bërë të arritshëm për konsumatorët;

(x) "tërheqja e prodhimit" është masë e cila ka për qëllim parandalimin e distribuimit, shfaqjen ose ofertën e prodhimit që është e rrezikshme për konsumatorin;

(i) "organet e mbikëqyrjes së tregut" janë inspektorati Shtetëror i Tregut, Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor, Inspektorati Shtetëror i Punës, Inspektorati Shtetëror për Inspektim Teknik, Inspektorati Shtetëror i Ambientit Jetësor dhe organet tjera të administratës shtetërore ose inspektorë që kryejnë mbikëqyrjen e tregut në pajtim me ligjin, si dhe organe tjera dhe organizata dhe trupa të pavarur rregullator që kryejnë mbikëqyrje të tregut;

(j) "qasja në treg" është çdo furnizim i prodhimit për distribuim, konsum ose për përdorimin e tregut në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe të tregut të Bashkimit Evropian, përmes veprimtarisë me ose pa pagesë të kompensimit dhe

(k) "plasimi i tregut" është aktivitet me të cilin prodhimi për herë të parë bëhet i arritshëm në tregun e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe/ose i tregut të Bashkimit Evropian;

Kapitulli 2

KRITERET PËR PËRCAKTIMIN E PËRPUTHSHMËRISË SË PRODHIMIT ME KËRKESAT E PËRGJITHSHME TË SIGURISË

Kërkesë e përgjithshme e sigurisë

Neni 5

(1) Prodhuesit janë të detyruar në treg të plasojnë vetëm prodhime të sigurta.

(2) Prodhimi konsiderohet i sigurt, në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, kur, nëse nuk ekzistojnë rregulla për siguri të atij prodhimi, i njëjti përputhet me rregullat me të cilët përcaktohen kërkesat shëndetësore dhe të sigurisë të cilët prodhimi doemos duhet t'i plotësojë që të plasohet në treg.

(3) Prodhimi supozohet se është i sigurt, në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, kur nëse nuk ka rregulla adekuate teknike, duke marrë parasysh standardet, përputhet me standardet nacionale me të cilat ndërmerren standardet evropiane të miratuara për shkak të përmbushjes së kërkesave të përgjithshme për siguri të prodhimeve.

(4) Listën e standardeve nga paragrafi (3) të këtij neni e përcakton ministri i Ekonomisë dhe botohet në "Gazetën Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut".

Kriteret tjera për përcaktimin e përputhshmërisë

Neni 6

Nëse nuk ekzistojnë rregullat, përkatësisht standardet nga neni 5 paragrafët (2) dhe (3) të këtij ligji, përputhshmëria e prodhimit me kërkesat e përgjithshme të sigurisë do të vlerësohet në bazë të këtyre elementeve, kur ato ekzistojnë:

1. standarde vullnetare nacionale të cilët merren nga standardet evropiane, kurse të cilët nuk janë të përfshira me listën e standardeve nga neni 5 të këtij ligji;

2. standardet nacionale të Republikës së Maqedonisë së Veriut;

3. rregulla e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut me të cilët ndërmerren rekomandimet e Komisionit Evropian dhe me të cilët jepet drejtim për vlerësim të sigurisë së prodhimit, përkatësisht rekomandimet e Komisionit Evropian, në pajtim me nenin 16 të këtij ligji;

4. kodet e praktikave të mira në sferën e sigurisë së prodhimeve të cilët janë në fuqi me sektorin adekuat;

5. gjendja e teknikës dhe teknologjisë dhe

6. pritje të arsyeshme për nivelin e sigurisë që e kanë konsumatorët.

Ndalimi për prodhime mashtruese

Neni 7

Ndalohet prodhimi, importi, eksporti ose plasmani në treg i prodhimeve mashtruese.

Klauzola mbrojtëse

Neni 8

Organet e mbikëqyrjes së tregut, nëse në bazë të dëshmiave përcaktojnë që prodhimi, megjithëse i plotëson kërkesat e sigurisë në përputhje me këtë ligj, paraqet prodhim të rrezikshëm, ka të drejtë ta ndalojë plasimin në treg, përkatësisht të përcaktojë tërheqjen dhe / ose kthimin e prodhimit.

Kapitulli 3

DETYRIMET E PRODHUESIT DHE DISTRIBUTORIT

Obligimet e prodhuesit

Neni 9

(1) Prodhuesit në kuadër të kryerjes së veprimtarisë së tyre, janë të detyruar t'u sigurojnë konsumatorëve të gjithë informacionin e duhur që u mundëson atyre të vlerësojnë rreziqet e prodhimit gjatë periudhës normale ose të parashikueshme të përdorimit dhe të marrin masa paraprake për rreziqet e prodhimit edhe aty ku rreziqet e tilla nuk janë menjëherë të dukshme pa paralajmërimin e duhur.

(2) Dhënia e informatave nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e liron prodhuesin nga përgjegjësia për harmonizim me kërkesat e tjera të përcaktuara në këtë ligj dhe Ligjin për mbrojtjen e konsumatorëve.

(3) Prodhuesi është i detyruar, në varësi të cilësive të prodhimit, dhe në kuadër të veprimtarisë së tij, të marrë masa që do t'i mundësojnë vlerësimin ose përcaktimin e rrezikut, në mënyrë që t'i paralajmërojë në mënyrë adekuate konsumatorët ose të ndërmarë veprime të caktuara për të eliminuar ose zvogëluar dhe rrezikun, duke përfshirë, nëse është e nevojshme, për të shmangur rreziqe të tilla, kthimin në treg ose tërheqjen e prodhimit nga konsumatorët.

(4) Masat nga paragrafi (3) të këtij neni, përfshijnë, posaçërisht:

- shënimi i identitetit të prodhuesit dhe sigurimi i informatave tjera për prodhuesin dhe për prodhimin ose, ku është e mundur, seria e prodhimeve në të cilat ai bën pjesë, në prodhimin ose ambalazhin e tij, përveç kur është e arsyeshme informatat e tilla të mos jepen dhe

- nëse është nevojshme, zbatimi i testeve të mostrave nga prodhimet e plasura, hulumtimit dhe, nëse është e nevojshme, mbajtja e regjistrit të ankesave dhe njoftim të rregullt të distributorëve për monitoringun e tij.

(5) Masat nga paragrafi (4) i këtij neni, prodhuesit i ndërmarrin sipas iniciativës së vet ose me kërkesë të organeve kompetente.

(6) Prodhuesi masat e lidhura me prodhimin ose tërheqjen e prodhimit e ndërmerr sipas iniciativës personale ose me kërkesë të organit kompetent. Kthimet e prodhimeve merren si një mundësi e fundit, kur masa të tjera nuk do të jenë të mjaftueshme për të eliminuar ose zvogëluar rrezikun, dhe në rastet kur prodhuesit e

konsiderojnë të nevojshme ose kur ata janë të detyruar ta bëjnë këtë si një masë e marrë nga organet kompetente. Kthimi i prodhimit mund të zbatohet në kuadër të rregullave të përvojave më të mira për prodhime të caktuara.

Obligimet e distributorit

Neni 10

(1) Distributori është i detyruar, në kuadër të veprimtarisë që e kryen, të veprojë me kujdes adekuat profesional me qëllim të sigurohet përputhshmëria e prodhimit me kërkesa të ndryshueshme për siguri.

(2) Distributeri nuk guxon të plasojë prodhime për të cilat di ose do të duhet të dijë, në bazë të informatave që i ka dhe në pajtim me profesionalizmin e tij, se nuk është në pajtim me kërkesat e sigurisë.

(3) Distributori në kuadër të aktiviteteve të veta është i detyruar të marrë pjesë në ndjekjen e sigurisë së prodhimeve të plasura në treg përmes:

- dorëzimit të informatave për rreziqet e prodhimit;
- ruajtjen dhe dorëzimin e dokumentacionit të nevojshëm të nevojshëm për zbulimin e prejardhjes së prodhimit dhe

- ndërmarrjes së masave që do t'i mundësojnë në mënyrë efektive të bashkëpunojnë në zbatimin e masave dhe aktiviteteve nga ana e prodhuesve dhe organeve kompetente me të cilat do të parandalohen rreziqet.

Obligimet e përbashkëta të prodhuesit dhe distributorit për njoftim

Neni 11

(1) Kur prodhuesit dhe distributorët e dinë ose duhet të dinë, në bazë të informatave që i kanë se prodhimi që e ka plasuar në treg paraqet rrezik për konsumatorin, ndërsa ai rrezik është jokompatibil me kërkesat e përgjithshme të sigurisë, janë të detyruar në Ministrinë e Ekonomisë - Inspektoratin Shtetëror të Tregut të dorëzojnë njoftim që përmban së paku:

- informata që do të mundësojnë identifikim preciz të prodhimit ose serisë së prodhimeve të cilave u referohet;
- përshkrim të plotë të rrezikut që prodhimi e paraqet;
- të gjitha informatat e arritshme relevante për ndjekjen e prodhimit dhe përshkrimi i veprimeve të ndërmarra për parandalimin e rrezikut për konsumatorët.

(2) Mënyra e njoftimit, si dhe mënyra, kriteret dhe metodat e vlerësimit të rrezikut nga ana e prodhuesve dhe distributorëve dhe formën dhe përmbajtjen e formularit për njoftim nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i Ekonomisë.

(3) Ministri i Ekonomisë do ta informojë Komisionin Evropian për njoftimin nga paragrafi (1) të këtij neni në rastet kur do të përcaktohet se rreziku mund të ndikojë në vendet anëtare të Bashkimit Evropian.

Obligimet e përbashkëta të prodhuesit dhe distributorit për bashkëpunim me organet inspektuese

Neni 12

(1) Prodhuesit dhe distributorët, në kuadër të veprimtarisë së tyre, janë të detyruar të bashkëpunojnë, me kërkesë të organeve kompetente për mbikëqyrje të tregut, në të gjitha veprimet që ndërmerren me qëllim që të evitohen rreziqet të cilët dalin nga prodhimet të cilët i plasojnë ose veçse i kanë plasuar në treg.

(2) Prodhuesit dhe distributorët të cilët nuk do të veprojnë në pajtim me kërkesën e organeve kompetente për mbikëqyrje të tregut përgjigjen në pajtim me nenin 18 të këtij ligji.

Kapitulli 4

INFORMIMI DHE SHKËMBIMI I INFORMATAVE

Transparenca e të dhënave

Neni 13

(1) Të dhënat në dispozicion të organeve kompetente në lidhje me rreziqet për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve që dalin nga prodhimet janë publike, në pajtim me kërkesat e transparencës.

(2) Organet kompetente janë të detyruar të mundësojnë qasje te informatat me të cilat në mënyrë të detajuar përshkruhet prodhimi, natyra e rrezikut që del prej tij dhe masat që ndërmerren në lidhje me atë prodhim.

(3) Me përjashtim të paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni, nuk janë publike të dhënat të cilat në pajtim me rregullat për qasje te informatat nuk mund të shpallen, si dhe informatat që janë të nevojshme për marrjen e veprimeve të vëzhguesve të tregut dhe veprimeve hetuese.

(4) Organet kompetente janë të detyruar të ndërmarrin veprime me të cilat do të parandalojnë qasje te informatat që paraqesin fshehtësi afariste kur për atë ka interes të arsyeshëm.

(5) Fshehtësi afariste, në kuptim të këtij ligji, nuk mund të jenë informatat të cilat i përkasin cilësive të sigurisë të prodhuesve të cilët duhet të jetë të kapshme për publikun, për atë kur e kërkojnë rrethanat e rastit të mbrohet shëndeti dhe siguria e konsumatorëve dhe të mbrohet interesi publik.

(6) Ruajtja e sekreteve afariste nuk guxon ta pengojë bartjen e informatave ndërmjet organeve kompetente në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe ndërmjet organeve kompetente të vendeve anëtare të Bashkimit Evropian dhe Komisionit Evropian. Organet kompetente në Republikën e Maqedonisë së Veriut të cilët kanë marrë informatë të shënuara si sekret afarist janë të detyruar të sigurojnë mbrojtje të saj në pajtim me ligjin.

Shkëmbimi i informatave

Neni 14

(1) Për njoftim të shpejtë dhe alarmim ndërmjet organeve për mbikëqyrje të tregut në Republikën e Maqedonisë së Veriut për masat dhe aktivitetet nga neni 18 dhe neni 32 të këtij ligji të cilat ndërmerren në lidhje me rreziqet që dalin nga prodhimi i rrezikshëm për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve vendoset sistemi i shkëmbimit të shpejtë i informatave.

(2) Organet për mbikëqyrje të tregut e shfrytëzojnë sistemin e shkëmbimit të shpejtë të informatave në lidhje me rrezikun serioz, si dhe me rreziqe tjera të cilat për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve që dalin nga prodhimi i rrezikshëm ose nga prodhimi mashtrues.

- do të urdhërojë masë të kthimit ose tërheqjes së prodhimit që paraqet rrezik serioz ose është prodhim mashtrues;

- do të ndërmarrë ose do të rekomandojë, përkatësisht do të koordinojë ose organizojë aktivitete adekuate të prodhuesit ose distributorit në lidhje me rrezikun dhe

- është i njoftuar me qëllimin e prodhuesit ose distributorit për zbatimin e aktiviteteve të tyre të cilët kanë për qëllim mënjanimin ose zvogëlimin e rrezikut, në nivel të pranuar, që prodhimi i plasuar në treg e paraqet.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit të Ekonomisë, për së afërmi do ta rregullojë mënyrën e vendosjes dhe punën e sistemit për shkëmbim të shpejtë të informatave.

(4) Organi kompetent për bashkimin dhe distribuimin e informatave të paragrafit (1) të këtij neni është Ministria e Ekonomisë-Inspektorati Shtetëror i Tregut.

Njoftimi i Komisionit Evropian

Neni 15

(1) Ministria e Ekonomisë - Inspektorati shtetëror i tregut është i detyruar për masat e ndërmarra nga neni 14 paragrafi (2) i këtij ligji, ta njoftojë Komisionin Evropian dhe pastaj t'i shënojë arsyet e masave të miratuara.

(2) Informimi për prodhimet të cilët paraqesin rrezik serioz zbatohet përmes sistemit për informim të shpejtë për prodhimet të cilët paraqesin rrezik serioz (në tekstin e mëtejme: RAPEX).

(3) Pika kontaktuese e sistemit RAPEX në Republikën e Maqedonisë së Veriut është Ministria e Ekonomisë - Inspektorati Shtetëror i Tregut.

(4) Ministria e Ekonomisë - Inspektorati Shtetëror i Tregut është i detyruar ta njoftojë Komisionin Evropian për secilin ndryshim ose ndërprerjen e masave.

(5) Kur Ministria e Ekonomisë - Inspektorati Shtetëror i Tregut vlerëson se efektet nga rreziqet e përcaktuara nuk kanë ose nuk mund të kenë shtrirje jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, e njofton Komisionin Evropian për masat e marra, nëse ato përmbajnë informata të cilat do të jenë në interes të vendeve anëtare të Bashkimit Evropian në pikëpamje të sigurisë së prodhimeve dhe posaçërisht, nëse këto masa janë miratuar si përgjigje të rrezikut të ri i cili nuk ka qenë i përfshirë në njoftime tjera.

Zbatimi i vendimeve të Komisionit Evropian

Neni 16

(1) Kur për zbatimin e vendimeve të Komisionit Evropian për të cilin ndalohet ose kufizohet plasimi në treg dhe burimi i prodhimit të caktuar ose një grup prodhimesh të cilat paraqesin rrezik serioz për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut më së voni në afat prej 20 ditësh nga dita e shpalljes së vendimit të Komisionit Evropian ose në afatin e përcaktuar me vendimin do të miratojë dispozitë për ndalim ose kufizim të plasimit të prodhimit.

(2) Me dispozitën nga paragrafi (1) i këtij neni më afërsisht do të rregullohet veprimi i prodhuesit dhe i shpërndarësit në lidhje me zbatimin e vendimit të Komisionit Evropian.

Kreu 5
MBIKËQYRJA**Kompetenca për mbikëqyrje dhe mbikëqyrje inspektuese**

Neni 17

(1) Mbikëqyrje mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji kryen Ministria e Ekonomisë.

(2) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji kryen Inspektorati Shtetëror i Tregut nëpërmjet inspektorëve shtetërorë të tregut (në tekstin e mëtejshëm: inspektorë kompetentë).

(3) Mbikëqyrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji kryejnë edhe organe tjera për mbikëqyrje të tregut, e në kuadër të lëndës së tyre të mbikëqyrjes të rregulluar me rregulla të veçanta (në tekstin e mëtejshëm: inspektorë kompetentë ose persona të autorizuar për kryerjen e mbikëqyrjes).

Masa të organeve për mbikëqyrje të tregut**Neni 18**

(1) Organet për mbikëqyrje të tregut gjatë kryerjes së mbikëqyrjes, përveç masave në pajtim me nenin 9 paragrafët (4), (5) dhe (6), nenin 10 paragrafi (3) dhe nenin 12 paragrafi (1) të këtij ligji, me aktvendim, mund t'i ndërmarrë dhe shqiptojë masat si vijojnë:

1. Për prodhim mundet:

- të organizojë, bile edhe pasi prodhimi është plasuar në treg si i sigurt, kontrollle adekuate të karakteristikave të tij të sigurisë, në vëllim adekuat, deri në fazën e fundit të përdorimit ose konsumimit;

- t'i kërkojë të gjitha informatat e domosdoshme nga personat e përfshirë në zinxhirin e furnizimit dhe

të marrë mostra nga prodhimet dhe t'i nënshtrojë në kontroll të sigurisë;

2. Për prodhimin që mund të paraqesë rrezik në kushte të caktuara mundet:

- të kërkojë të jetë i shënuar me paralajmërime adekuate, të qarta dhe lehtë të kuptueshme, në gjuhën zyrtare në Republikën e Maqedonisë së Veriut, për rreziqet të cilat mund t'i paraqesë dhe

- plasimi i tij në treg të jetë i kushtëzuar me plotësimin e kërkesave paraprake me qëllim që prodhimi të jetë i sigurt;

3. Për prodhim që mund të paraqesë rrezik për persona të caktuar mund të urdhërojë që personat në kohë dhe në mënyrë adekuate të paralajmërohen për rrezikun, duke përfshirë edhe shpalljen e paralajmërimeve të veçanta;

4. Për prodhim i cili mund të jetë i rrezikshëm, përkohësisht ta ndalojë plasimin e tij, ofertat për plasim ose ekspozimin e tij edhe atë për periudhën e nevojshme për zbatimin e vlerësimeve dhe kontrolleve të ndryshme të sigurisë;

5. Për prodhim të rrezikshëm ta ndalojë plasimin e tij në treg dhe të vendosë masa kontrolluese të nevojshme që të sigurohet se ndalimi zbatohet dhe

6. Për prodhim të rrezikshëm i cili tanimë është në treg mundet:

- të urdhërojë ose organizojë tërheqjen e tij konkrete dhe të drejtpërdrejtë dhe t'i paralajmërojë konsumatorët për rreziqet të cilat ai i shkakton dhe

- të urdhërojë ose koordinojë ose, nëse është e nevojshme, së bashku me prodhuesit dhe shpërndarësit, të organizojë kthim të prodhimit nga konsumatorët dhe shkatërrimin e tij në kushte adekuate.

Aktvendimi i inspektorëve kompetentë**Neni 19**

(1) Inspektorët kompetentë janë të detyruar t'i sugjerojnë tregtarit për masën që do ta shqiptojnë dhe me aktvendim ta përcaktojnë mënyrën e realizimit të tij.

(2) Me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori kompetent e përcakton afatin në të cilin merret masa gjatë së cilës ky afat nuk mund të jetë më i shkurtër se njëzet e katër orë as më i gjatë se tetë ditë.

(3) Nëse subjekti i mbikëqyrjes nuk vepron sipas urdhrat të inspektorit kompetent nga paragrafi (2) i këtij neni, inspektori kompetent me aktvendim shqipton ndalim të përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë në kohëzgjatje prej pesëmbëdhjetë deri në tridhjetë ditë pune.

(4) Masën e kthimit të prodhimit nga neni 18 paragrafi (1) pika 6 nënparagrafi 2 të këtij ligji, inspektori kompetent e shqipton si masë të fundit, nëse të gjithë masat tjera nga ky ligj që i marrin prodhuesi dhe shpërndarësi, në mënyrë të pavarur ose me urdhëresë të inspektorit kompetent nuk janë të mjaftueshme ose nuk i japin rezultatet e pritura.

(5) Para marrjes së masave për tërheqjen ose kthimin e prodhimit nga neni 18, paragrafi (1), pikat 4, 5 dhe 6 të këtij ligji, organet inspektuese kompetente janë të

detyrueshme t'i nxisin prodhuesit dhe shpërndarësit që në mënyrë të pavarur t'i zbatojnë këto masa, duke përfshirë edhe ku është adekuate nëpërmjet miratimit të kodekseve për praktikë më të mirë.

Procedura për mbikëqyrje inspektuese**Neni 20**

(1) Inspektorët kompetentë e kryejnë mbikëqyrjen inspektuese me detyrë zyrtare.

(2) Inspektorët kompetentë janë të autorizuar të kryejnë mbikëqyrje inspektuese dhe sipas fletëparaqitjes nga konsumatori ose personi tjetër i interesuar, me atë që kjo ka vetëm veprim të iniciativës për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese.

(3) Inspektorati kompetent është i detyruar ta njoftojë parashtruesin e fletëparaqitjes nëse është kryer mbikëqyrje inspektuese në bazë të fletëparaqitjeve dhe cilat masa janë ndërmarrë.

(4) Mbikëqyrja inspektuese fillon me ndërmarrjen e veprimit të parë nga inspektori kompetent.

(5) Inspektori kompetent për të gjitha veprimet në procedurën për mbikëqyrjen inspektuese që janë me rëndësi për përcaktimin e gjendjes faktike përpilon procesverbal.

(6) Kur do të përcaktojnë shkeljen e dispozitave të këtij ligji ose të rregullave të miratuara në bazë të këtij ligji, inspektori kompetent miraton aktvendim në pajtim me të drejtat, obligimet dhe përgjegjësitë e tij, e në afat prej pesë ditësh pune nga fillimi ose nga përfundimi i procedurës për mbikëqyrje inspektuese.

Subjekte të cilave mund t'u shqiptohen masat inspektuese**Neni 21**

Organi inspektues kompetent do t'i shqiptojë masat e këtij ligji në mënyrë adekuate ndaj:

- prodhuesit,

- shpërndarësit në kuadër të veprimeve të tyre, posaçërisht atij shpërndarësi i cili kryen ose e ka kryer shkallën e parë të shpërndarjes në treg dhe

- persona tjerë juridikë dhe fizikë kur kjo është e nevojshme që të sigurohet bashkëpunimi i tyre në veprimet për mënjanimin dhe pengimin e rreziqeve të cilat dalin nga prodhimi.

Deklarimi i subjekteve**Neni 22**

(1) Organi inspektues kompetent para shqiptimit të masave nga neni 18 i këtij ligji, subjekteve nga neni 21 i këtij ligji do t'u dorëzojë procesverbal për mbikëqyrjen e zbatuar për të cilin subjektet do të mund të deklarohen.

(2) Nëse shqiptimi i masave është urgjent për shkak të ekzistimit të rrezikut serioz për jetën dhe shëndetin e shfrytëzuesve, organi inspektues kompetent të drejtën e deklaratimit do ta mundësojë pas miratimit të masës.

Ankesa kundër aktvendimit për shqiptimin e masës**Neni 23**

(1) Kundër aktvendimit me të cilin është shqiptuar masa nga organet kompetente për mbikëqyrje të tregut mund të deklarohet ankesë në afat prej tetë ditësh te Komisioni Shtetërorë për Vendimmarrje në shkallë të dytë në sferën e mbikëqyrjes inspektuese dhe procedurës kundërvajtëse. Të dy pikat në fund të kësaj dispozite janë rezultat i spastrimit të saj në pajtim me nenin 1 të Ligjit për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për siguri të prodhimeve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër.

(2) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e tij.

Shpenzime të procedurës për shqiptimin e masës

Neni 24

Shpenzimet të cilat do të ndodhin në procedurën për mbikëqyrje inspektuese janë në barrë të prodhuesit dhe/ose shpërndarësit nëse përcaktohet se prodhimi nuk është i sigurt.

Proporcionaliteti

Neni 25

Kur inspektori kompetent i ndërmer masat e përcaktuara me nenin 18 paragrafi (1) të këtij ligji, e veçanërisht ato nga pikat 4, 5 dhe 6, vepron me vëmendje adekuate në proporcion me rrezikun.

Parandalimi

Neni 26

Inspektori kompetent mund t'i ndërmarrë masat nga neni 18 paragrafi (1) i këtij ligji, e në rast kur nuk ekziston dëshmi shkencore përfundimtare në lidhje me rrezikun të cilin prodhimi mund ta paraqesë, pa marrë parasysh nëse pasojat e atij rreziku janë të drejtpërdrejta ose prolonguese, por ekziston rezultati fillestar, edhe pse jo i vërtetuar deri në fund nga hulumtimi shkencor i cili sugjeron në seriozitetin e rrezikut dhe pasojave të mundshme për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve.

Bashkëpunimi në zbatimin e mbikëqyrjes

Neni 27

(1) Me qëllim që të sigurohet mbikëqyrje efikase në treg, i cili ka për qëllim të garantojë nivel të lartë të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë së konsumatorit, organet për mbikëqyrje të tregut bashkëpunojnë në mënyrë të ndërsjellë.

(2) Organet për mbikëqyrje të tregut bashkëpunojnë edhe me organet për mbikëqyrjen e tregut të vendeve-anëtare të Bashkimit Evropian.

(3) Gjatë zbatimit të mbikëqyrjes, organet e mbikëqyrjes së tregut, përveç autorizimeve që kanë në bazë të këtij ligji dhe rregullave me të cilat rregullohet kompetenca e tyre, do të jenë kompetente për të ndërmarrë aktivitetet si vijojnë:

- vendosje, azhurnim periodik dhe zbatim i programeve sektoriale të mbikëqyrjes sipas kategorive të prodhimeve ose rreziqeve dhe monitorim i aktiviteteve të mbikëqyrjes, konstatimeve dhe rezultateve;

- ndjekje dhe azhurnim i njohurive shkencore dhe teknike për sigurinë e prodhimeve dhe

- rishikim dhe vlerësim periodik i funksionimit të aktiviteteve të kontrollit dhe efikasitetit të tyre dhe nëse është e nevojshme, rishikim i qasjes mbikëqyrëse dhe organizatës së themeluar.

(4) Organet për mbikëqyrje të tregut së bashku bashkëpunojnë në pajtim me Ligjin për mbikëqyrje të tregut.

Veprim i organit doganor

Neni 28

Organi doganor nuk do të lejojë import ose eksport të prodhimit për të cilin me rregull të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut me të cilën merret vendim i Komisionit Evropian, ndalohet ose kufizohet plasimi në treg dhe eksporti i prodhimit të caktuar ose grupit të prodhimeve që paraqesin rrezik serioz për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve.

Kreu 6

DISPOZITA KUNDËRVAJTËSE

Kompetenca

Neni 29

(1) Për kundërvajtjet nga neni 30 paragrafi (1) pikat 1), 2) dhe 5), paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6) dhe neni 31 të këtij ligji, procedurë kundërvajtëse mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton gjykata kundërvajtëse.

(2) Për kundërvajtjet e parapara me nenin 30 paragrafi (1) pikat 3), 4), 6), 7) dhe 8) të këtij ligji, procedurë kundërvajtëse mban dhe sanksione kundërvajtëse shqipton Ministria e Ekonomisë, përkatësisht ministrinë kompetente për sferën adekuate, nëpërmjet Komisionit për vendimmarrje për kundërvajtjen (në tekstin e mëtutjeshëm: organi kundërvajtës).

Kundërvajtje dhe gjoba

Neni 30

Gjobë në shumë prej 500 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, i cili është mikro tregtar nëse:

- 1) plason në treg prodhime të rrezikshme (neni 5);
- 2) prodhon, importon, eksporton ose plason në treg prodhime mashtruese (neni 7);
- 3) nuk ua siguron konsumatorëve të gjitha informatat adekuate për rrezikun nga prodhimi (neni 9 paragrafi (1));
- 4) nuk ndërmer masa për vlerësim përkatësisht përcaktim të rrezikut (neni 9 paragrafi (4) pika 1 dhe 2);
- 5) plason prodhime për të cilat e ka ditur ose është dashur të dijë se nuk janë në pajtim me kërkesat për siguri të përgjithshme të prodhimeve (neni 10 paragrafi (2));

6) nuk dorëzon informata për rreziqet nga prodhimi, nuk e ruan dokumentacionin për përcaktimin e prejardhjes së prodhimeve dhe nuk bashkëpunon në masat e ndërmarra nga prodhuesit dhe nga organet shtetërore kompetente (neni 10 paragrafi (3));

7) nuk dorëzon njoftim për rreziqet nga prodhimi me përmbajtje, në mënyrë, procedurë dhe në afatet e përcaktuara me rregull (neni 11 paragrafi (1) dhe (2)) dhe

8) nuk bashkëpunon me organet inspektuese kompetente në veprimet që ndërmerren me qëllim që të mënjanohen rreziqet (neni 12 paragrafi (1));

(2) Gjobë në shumë prej 1.000 deri 2.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik i cili është tregtar i vogël për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë prej 2.000 deri 5.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik i cili është tregtar i mesëm për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Gjobë në shumë prej 5.000 deri 10.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik i cili është tregtar i madh për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Gjobë në shumë prej 500 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Gjobë në shumë prej 100 deri 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik ose tregtarit-individ për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 31

(1) Gjobë në shumë prej 1.000 deri 3.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, i cili është mikro tregtar, nëse nuk i

ndërmerr masat për parandalimin e rrezikut të inspektoratit kompetent në afatin e përcaktuar me aktvendim (neni 18 paragrafi (1)).

(2) Gjобë në shumë prej 2.000 deri 6.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik i cili është tregtar i vogël për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjобë në shumë prej 3.000 deri 9.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik i cili është tregtar i mesëm për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Gjобë në shumë prej 6.000 deri 20.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik i cili është tregtar i madh për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Gjобë në shumë prej 500 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Gjобë në shumë prej 250 deri 750 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik ose tregtarit-individ për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

Sanksione dhe masa të veçanta kundërvajtëse

Neni 32

(1) Për kundërvajtjet nga neni 30 i këtij ligji, të cilat janë бërë me qëllim që kryerësi për vete ose për person tjetër të përfitojë dobi pronësore ose kundërvajtja është бërë nga grupi i organizuar i personave ose gjatë vitit kalendarik kryerësi e пërsërit kundërvajtjen, gjykata kompetente mund të shqiptojë gjобë në lartësi të dyfishtë nga gjoba e paraparë me nenin 30 të këtij ligji.

(2) Për kundërvajtjet nga neni 31 i këtij ligji, të cilat janë бërë me qëllim që kryerësi për vete ose për person tjetër të përfitojë dobi pronësore ose kundërvajtja është бërë nga grupi i organizuar i personave ose gjatë vitit kalendarik kryerësi e пërsërit kundërvajtjen, gjykata kompetente mund të shqiptojë gjобë në lartësi të dyfishtë nga gjoba e paraparë me nenin 31 të këtij ligji.

(3) Për kundërvajtjet nga nenet 30 dhe 31 të këtij ligji, kur ekziston rrezik kundërvajtja të пërsëritet, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimit të veçantë në kohëzgjatje prej tre muajsh deri në dy vjet.

(4) Për kundërvajtjet nga neni 30 i këtij ligji, personit përgjegjës në personin juridik, personit fizik, përkatësisht tregtarit-individ do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e профesionit, veprimtarisë ose detyrës në kohëzgjatje prej tre muajsh deri në një vit.

(5) Kur me kundërvajtjet nga nenet 30 dhe 31 të këtij ligji, kryerësi do të fitojë dobi pronësore, gjykata do t'ia marrë edhe dobinë pronësore e cila është realizuar me бërjen e kundërvajtjes.

Procedura për lëshimin e urdhërpagesës kundërvajtëse

Neni 33

(1) Për kundërvajtjet nga nenet 30 dhe 31 të këtij ligji, inspektori kompetent do të zbatojë procedurë për lëshimin e urdhërpagesës kundërvajtëse, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

(2) Inspektorati kompetent mban evidencë për urdhërpagesat e lëshuara kundërvajtëse dhe për rezultatit e procedurave për lëshimin e urdhërpagesës kundërvajtëse.

Kreu 7

DISPOZITA KALIMTARE DHE ПЕРФУНДИМАРЕ

Afate për miratimin e akteve

Neni 34

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Zbatim i prolonguar

Neni 35

Dispozitat nga neni 11 paragrafi (3), neni 13 paragrafi (6), neni 15, neni 16, neni 27 paragrafi (2) dhe neni 28 do të zbatohen pas aderimit të Republikës së Maqedonisë së Veriut në Bashkimin Evropian.

Hyrja në fuqi

Neni 36

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

4121.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА (*)

Се прогласува Законот за фитофармација(*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4525/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Ство Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА ФИТОФАРМАЦИЈА (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет

(1) Со овој закон се уредуваат правилата за регистрација и авторизација на фитофармацевтските производи во трговска форма и за нивно пласирање на пазарот, производството, употребата и контролата на територија на Република Северна Македонија, се утврдуваат правилата за одобрување на активни супстанции, ан-

*Со овој закон се врши усогласување со Регулативата на Советот 2009/1107 ЕЕС од 21 октомври 2009 година за пласирање на пазарот производи за заштита на растенијата и укинување на Директивите 79/117/ЕЕЗ и 91/414/ЕЕЗ на Советот. CELEX бр. 32009R1107 и Директива 2009/128/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009 за воспоставување рамка за дејствување на Заедницата за да се постигне одржлива употреба на пестициди. CELEX бр. 32009L0128

тидоти и синергисти од кои фитотерапевтските производи се состојат или кои што се содржани во нив, правилата за адитиви и коформуланти, како и резидуи од фитотерапевтските производи.

(2) Со овој закон се утврдува рамка за постигнување на одржлива употреба на фитотерапевтските производи со намалување на ризиците и влијанијата од нивната употреба врз здравјето на луѓето, животните и животната средина и следење на принципите на интегрирана заштита на растенијата.

Член 2

Цел

(1) Целта на овој закон е да се обезбеди високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, животните и животната средина, подобрување на функционирањето на пазарите, како и подобрување на земјоделското производство.

(2) Овој закон се заснова на принципот на претпазливост, осигурувајќи дека активната супстанца или фитотерапевтски производи кој се пласира на пазарот нема негативен ефект врз здравјето на луѓето или животните или на животната средина, вклучувајќи ги и случаите кога постои научна несигурност во врска со ризиците поврзани со здравјето на луѓето или животните или животната средина што произлегуваат од употребата на овие производи.

(3) Со овој закон се поттикнува развојот и воведување на интегрирано управување со штетни организми и алтернативни пристапи и техники со цел да се намали зависноста од употребата на фитотерапевтските производи.

Член 3

Фитосанитарна управа

(1) Фитосанитарната управа како орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство е надлежна за спроведување на активностите од областа на фитотерапија.

(2) Фитосанитарната управа е надлежен орган за одобрување на активни супстанции, адитиви, синергисти, адитиви и други додатоци во фитотерапевтските производи како и регистрација и авторизација на самите фитотерапевтски производи, извршување на административни задачи од областа на пласирање на пазар на фитотерапевтските производи и опрема за нивна апликација, одржливата употреба на фитотерапевтските производи, организирање на обуките и испитите за професионалните корисници, советници и дистрибутери како и други активности во областа на фитотерапијата.

(3) Со исклучок на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство е надлежен орган за поттикнување на мерките за спроведување на интегрирана заштита и вкрстена сообразност согласно со прописите од областа на земјоделството и руралниот развој.

Член 4

Дефиниции

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) „фитотерапевтски производ“ се комерцијални производи кои доаѓаат до корисникот, а се составени или содржат активна супстанца, адитиви, синергисти и се применуваат за следниве цели:

а) заштита на растенијата или растителните производи од сите штетни организми или да го спречат дејствувањето на штетните организми, освен ако главна цел на овие производи е хигиената, а не заштита на растенијата и растителните производи;

б) влијание врз животните процеси на растенијата како што е нивниот раст, но на поинаков начин од хранливите материи;

в) конзервирање на растителните производи, доколку тие супстанции или производи не се регулирани со посебни акти за конзерванси;

г) уништување на несаканите растенија или делови од растенија со исклучок на алгите, освен ако овие производи се применуваат на почвата или вода со цел заштита на растенијата;

д) спречување или сузбивање на несаканиот раст на растенијата со исклучок на алгите, освен ако производите се применуваат на почва или вода со цел заштита на растенијата;

2) „авторизација на фитотерапевтски производи“ е постапка за издавање на документ со кој Фитосанитарната управа го регистрира/одобрува пласирањето на пазарот на фитотерапевтскиот производ на територијата на Република Северна Македонија;

3) „адитиви“ (анг. adjuvant) се супстанции или подготовки кои се состојат од коформуланти или подготовки кои содржат еден или повеќе коформуланти во форма во која се доставуваат до крајниот корисник (во конечна форма) и се пласираат на пазарот, кои треба да бидат мешани со фитотерапевтските производи од страна на корисникот, со што се постигнува подобрување на ефикасноста или други пестицидни својства на употребениот фитотерапевтски производ;

4) „активни супстанции“ се супстанции, вклучувајќи ги и микроорганизмите кои имаат општи или специфични ефекти врз штетните организми или растенијата, делови од растенијата или растителните производи;

5) „антидот“ (анг. safeners) е супстанца или производ кој се додава на фитотерапевтскиот производ со цел да се елиминира или да се намали фитотоксичниот ефект на производот;

6) „биодиверзитет“ е варијабилност помеѓу живите организми од сите извори, вклучувајќи копнени, морски и други водни екосистеми и еколошки комплекси од кои тие се дел; оваа варијабилност може да вклучува разновидност во рамките на видовите, помеѓу видови и разновидност на екосистемите;

7) „воздушно третирање“ е апликација на фитотерапевтски производи од воздухоплов (авион или хеликоптер);

8) „генетски модифицирани организми“ (во натамошниот текст: ГМО) е секој организам вклучувајќи го секој микроорганизам, со исклучок на човечките суштества, во кој генетскиот материјал е променет на начин кој природно не се случува со процесите на размножување и/или природна рекомбинација. Како ГМО се смета и комбинација од ГМО;

9) „добра експериментална пракса“ е практика во согласност со одредбите на Насоките 181 и 152 на Европската и Медитеранската организација за заштита на растенијата (ЕППО);

10) „добра земјоделска пракса“ (ДЗП) е национално препорачана, одобрена или регистрирана безбедна употреба на фитотерапевтски производи при реални услови во која било фаза од производството, складирањето, транспортот, дистрибуцијата и преработката на храната или храната за животни. Поимот, исто така, ја посочува примената на принципите на интегрирано управување со штетни организми, како и употребата на минимално количество на фитотерапевтски производи и определувањето на МНР на најниско ниво што овозможува добивање на саканите резултати;

11) „добра пракса за заштита на растенијата“ (ДПЗР) е пракса согласно која се избира, дозира и распределува времето на третирање на растенијата или растителните производи со фитофармацевтски производи, во согласност со условите за нивната одобрена употреба за да се обезбеди прифатлива ефикасност со минимално потребно количество, земајќи ги предвид локалните услови и можностите за агротехнички мерки и биолошка контрола;

12) „добра лабораториска пракса“ (ДЛП) е систем за квалитет кој се занимава со организациските процеси и условите под кои вон клиничките здравствени и еколошки безбедносни истражувања се планираат, се изведуваат, се следат, се евидентираат, се архивираат и се известуваат;

13) „економски оператор“ е лице кое е вклучено во ланецот на пуштање во промет на фитофармацевтски производ, вклучувајќи ги и производителите, трговците на големо, трговците на мало, продавачите добавувачите и дистрибутерите;

14) „животна средина“ е просторот со сите живи организми и природни богатства, односно природните и создадените вредности, нивните меѓусебни односи и вкупниот простор во кој живее човекот и во кој се сместени населбите, добрата во општа употреба, индустриските и другите објекти, вклучувајќи ги и медиумите и областите на животната средина се водите (вклучувајќи ги подземните, површинските, преодните, крајбрежните и морските), седиментите, почвите, воздухот, земјата, дивите видови на флората и фауната, како и сите нивни меѓусебни односи со други живи организми;

15) „носител на решение за одобрување /авторизација“ е секој економски оператор кој поседува управен акт за пуштање во промет на фитофармацевтски производ;

16) „интегрирана заштита на растенијата“ е земање предвид на сите достапни методи за заштита на растенијата, а потоа интегрирање на соодветни мерки со кои се намалува развојот на штетните организми и се одржува употребата на фитофармацевтските производи и други форми на сузбивање до нивоа кои се економски и еколошки оправдани и ги намалуваат или минимизираат ризиците врз здравјето на луѓето, животните, како и ризиците врз животната средина, потенцирајќи го одгледувањето на здрави растителни култури со најмали можни нарушувања на агроколошките системи и поттикнувајќи ги природните механизми за контрола на штетните организми;

17) „каренца“ е дефиниран временски период кој треба да помине од последната примена на фитофармацевтскиот производ до берба односно жетва или до ставање во промет на примарните земјоделски производи од растително потекло за фитофармацевтските производи кои се употребуваат во скадови;

18) „испитувања и студии“ се истражувања или експерименти чија цел е да се одредат карактеристиките и однесувањето на активната супстанца или фитофармацевтски производи, да се предвиди изложувањето на активни супстанции и/или нивни соодветни метаболити за да се утврди безбедно ниво на изложеност и да се воспостават услови за безбедна употреба на фитофармацевтските производи;

19) „коформулант“ се супстанции или подготовки кои се користат или се наменети за користење во фитофармацевтските производи или помошни средства, но не се ниту активни супстанции, ниту антидоти, ниту синергисти;

20) „максимално ниво на резидуи“ (МНР) се горните дозволени граници на концентрација на резидуи на фитофармацевтски производи во растенија и растителни производи или на храна или храна за животни врз

основа на добрата земјоделска пракса и најниско изложување на потрошувачите неопходни да се заштитат ранливите групи на потрошувачи;

21) „метаболит“ е секој продукт од разложување на фитофармацевтските производи или активните супстанции, антидотите, синергистите или помошни средства, кој е формиран во организми или во животната средина. Метаболитот се смета за соодветен ако постои причина да се претпостави дека ги има суштинските својства за да се спореди со изворната материја во однос на нејзината целна биолошка активност или ако создава повисок или споредлив ризик за организми како изворната материја или ако поседува одредени токсиколошки својства кои се сметаат за неприфатливи. Таквиот метаболит е релевантен за одлуката за авторизација или за дефинирање на мерки за намалување на ризикот;

22) „микроорганизам“ е секоја микробиолошка единка, клеточна или неклеточна, вклучувајќи ги и нивните габии и вируси, способна за репликација или за пренесување на генетски материјал;

23) „минорна употреба“ е употреба на фитофармацевтски производи за растенија или растителни производи кои:

а) не се широко застапени во земјоделското производство или

б) се широко застапени во земјоделското производство, но кога е потребно да се задоволат посебни барања во однос на заштитата на растенијата;

24) „непрофесионален корисник“ е лице кое користи фитофармацевтски производи наменети за непрофесионални корисници (корисници аматери);

25) „нехемиски методи“ се алтернативни методи за управување со штетни организми кои се базирани на агротехнички, физички, механички и биолошки методи за контрола на штетни организми, а се замена на хемиските методи;

26) „овластено службено лице“ е лице определено за спроведување на активностите од овој закон, ја комплетира и води постапката и ги потпишува актите согласно со прописите за општата управна постапка;

27) „одобрување на фитофармацевтски производи“ е административна постапка со која Фитосанитарната управа одобрува пласирање на пазар на производ на територија на Република Северна Македонија и за кој е издадено решение за одобрување/лиценца за пласирање на пазар на фитофармацевтски производ;

28) „основна супстанца“ е активна супстанца која ги исполнува критериумите за прехранбени производи согласно со прописите од областа на безбедност на храна;

29) „опрема за апликација на фитофармацевтски производи“ е секоја опрема чија намена е нанесување на фитофармацевтски производи, вклучувајќи ги и додаточите кои се од суштинско значење за успешно функционирање на таквата опрема, како што се распрскувачи, манометри, груби и фини филтри, уреди за чистење на резервоари и друго;

30) „пласирање на пазар“ е чување со цел продажба на територијата на Република Северна Македонија, вклучувајќи и понуда за продажба, како и секоја друга форма на трансфер без разлика дали е бесплатна или не, како и продажба, дистрибуција и складирање за дистрибутивни цели и друга форма на трансфери меѓу нив, меѓутоа не да се вратат на претходниот продавач;

31) „подготовки“ се смеси или раствори составени од две или повеќе супстанции наменети за употреба како фитофармацевтски производи или како помошни средства;

32) „помошни фитофармацевтски средства“ можат да бидат: феромони, обоени лепливи ленти, мирисни ловилки, светлосни ловилки, апарати за ултразвук и

други помошни фитофармацевтски средства кои не содржат активна материја ниту мешавини од активна материја и некоја друга составна компонента на фитофармацевтски производ;

33) „правилна употреба“ е користење на фитофармацевтските производи во согласност со упатството и информациите на етикетата, вклучувајќи ја и подготовката на пропишаните концентрации, почитување на принципите на добра пракса за заштита на растенијата, интегрирано управување со штетни организми и заштита на животната средина како и нецелните организми;

34) „производител“ е економски оператор кој самостојно произведува фитофармацевтски производ, активни супстанции, антидоти, синергисти, коформулант, адитиви или помошници, фитофармацевтски средства, или кое склучува договори за производство со друга страна или правно лице определено од страна на производителот како негов единствен претставник;

35) „производство“ е изработка и доработка, обликување, преработка, полнење, преточување, мешање на секоја формулација на активни супстанции меѓу производи и конечни производи со хемиски, физички или биолошки процеси и постапки, препакување, како и пренос и складирање;

36) „професионален корисник“ е секое лице кое употребува фитофармацевтски производи во текот на неговата професионална активност, вклучувајќи оператори, техничари, работодавци и самовработени луѓе, како во земјоделството така и во други сектори;

37) „ранливи групи“ се лица на кои им е потребно посебно внимание при проценувањето на акутни и хронични здравствени последици од фитофармацевтските производи. Тука припаѓаат трудници и доилки, неродените деца, бебиња и деца, стари лица, работници и луѓе кои подлежат на висока изложеност на фитофармацевтски производи во текот на подолг период;

38) „растенија“ се живи растенија и живи делови од растенија, вклучувајќи го и семето. Живи делови од растенија се:

- овошје, во ботаничка смисла, кое не е зачувано со длабоко замрзнување,
- зеленчук, во ботаничка смисла, кој не е зачуван со длабоко замрзнување,
- клубени, луковици, ризоми и други подземни делови за репродукција,
- режано цвеќе,
- гранки и листови,
- папки, калем гранки, подници и резници,
- исечени дрвја со листови,
- растенија во култура на ткиво и
- семе во ботаничка смисла кое е наменето за сење.

39) „растителни производи“ се производи од растително потекло, не обработени или на кои им била извршена едноставна обработка, доколку не се растенија во смисла на точката 38 од овој член. Растителен производ е и дрвен материјал, доколку ја има задржано целата или дел од својата природна цилиндрична форма, со или без кора, или доколку истиот е во форма на резанки, честици, струготини, парченца или отпадок и доколку се користи во форма на дрво за зачврстување на товар, дрво кое се става меѓу товарот како раздвојувач, платформи за товар или амбалажа која се користи при транспорт на објекти од секаков вид, под услов истиот да претставува ризик по здравјето на растенијата;

40) „решение за одобрување / авторизација на фитофармацевтски производи“ е административен акт со кој Фитосанитарната управа одобрува пласирање на пазарот и употреба на фитофармацевтски производи на територијата на Република Северна Македонија;

41) „резидуи од фитофармацевтски производи“ се резидуи вклучувајќи активни супстанции, метаболити и/или остатоци или производи на реакцијата на активни супстанции во моментот или кои претходно биле користени во фитофармацевтските производи и кои се присутни во или на производите од растително или животинско потекло или храна за животни, вода за пиење или на други места во животната средина и кои се резултат од употребата на производ за заштита на растенијата;

42) „синергист“ е супстанца или подготовка кој не покажува активност или покажува слаба активност како фитофармацевтски производи, но го зголемува дејството на активната супстанца или супстанците при заштитата на растенијата;

43) „советник“ е секое лице кое стекнало соодветна стручност и дава совети за заштита на растенијата за безбедна употреба на фитофармацевтските производи во рамките на својата дејност или давање на трговски услови, вклучувајќи по потреба и приватни самовработени, советодавни служби и јавни советодавни служби;

44) „супстанции“ се хемиски елементи и нивни соединенија во природен облик или добиени со производство, вклучувајќи ги сите нечистотии кои произлегуваат од процесот на производство;

45) „супстанца со можен ризик“ е секоја супстанца која има способност да предизвика несакан ефект врз луѓето, животните или животната средина и е присутна или се образува во фитофармацевтски производи во концентрација доволна да предизвика таков ефект;

46) „третирано семе“ е семе на кое е аплициран фитофармацевтски производ;

47) „третман после берба“ е третман на растенија или растителни производи после берба во изолиран простор, каде не е возможно истекување на фитофармацевтски производи со кои се врши третманот, (на пример во склад);

48) „штетни организми“ се организми кои припаѓаат на животинскиот или растителниот свет, вируси, микоплазми или други патогени организми, кои се штетни за растенијата или растителните производи;

49) „индикатор за ризик“ е резултат од методот за пресметување кој се користи за оценување на ризиците од фитофармацевтските производи врз човековото здравје и/или животната средина;

50) „потврда за пристап“ е оригинален документ со кој сопственикот на заштитените податоци според оваа регулатива се согласува со употребата на таквите податоци во согласност со посебните услови од страна на надлежниот орган, со цел добивање на одобрение на фитофармацевтски производи или одобрување на активната супстанција, синергист или антидот во корист на друг барател;

51) „заштита на податоци“ е привремено право на сопственикот за вршење на тестирање или студија за да се избегне неговата употреба во корист на друг барател;

52) „храна и храна за животни“ е секоја супстанција или производ, во преработена, делумно преработена или непреработена состојба, наменет да биде или се очекува да биде консумиран за исхрана на луѓето или животните како и сите супстанции, намерно вградени во храната во текот на нејзиното производство, подготвување или преработка;

53) „оранжерии“ е директно достапна, неподвижна, затворена просторија за производство на култури, вообичаено со просирна надворешна конструкција, која овозможува контролирана размена на материјали енергија со околината и кој спречува ослободување на фитофармацевтски производи во животната средина. За целите на овој закон затворени простории за растител-

но производство каде надворешната конструкција не е прозирна (на пример, за производство на печурки или цикорија) кои, исто така, се сметаат како оранжерии;

54) „реклама“ е начин на промовирање на продажбата или употреба на фитопармацевтски производи (за некој друг кој не е имател на одобрението, лице кое го пласира на пазарот фитопармацевтскиот производ и неговите агенсии), преку печатени или електронски медиуми;

55) „нечистотија“ е која било компонента освен чистата активна супстанција и/или варијанта кој е присутна во технички материјал (вклучувајќи и компоненти со потекло од процесот на производство или од разложување за време на складирањето) и

56) „калибрација и техничка проверка на опремата за апликација“ е постапка со која се обезбедува праавилно и рамномерно нанесување на препорачаните дози од фитопармацевтскиот производ, што е неопходно за ефикасност на третманот за заштита на растенијата (проверка за исправно функционирање на опремата, проток на цевките, запушување на дизните, исправност на манометарот, чистотата на филтрите итн.).

Член 5

Стручна комисија од областа на фитопармацевтските производи

(1) За утврдување на стручните работи од областа на одобрување на фитопармацевтските производи, советување, давање предлог - мерки кои се однесуваат на заштита на државата од внесување и употреба на одредени штетни агенсии, фитопармацевтските производи, опрема за апликација на фитопармацевтските производи се формира Стручна комисија од областа на фитопармацевтските производи (во натамошниот текст: Стручната комисија) која се состои од експерти од областа на фитопатологија, ентомологија, хербологија, физиологија на растенијата, фитопармацевтски производи, хемија, технологија, токсикологија, екоотоксикологија и опрема за апликација. Во стручната комисија членови се и раководните службеници во организационата единица за фитопармација во Фитосанитарната управа.

(2) Стручната комисија е постојано стручно тело во кое задолжително членуваат по најмалку по еден експерт од областите од ставот (1) на овој член. Со Стручната комисија претседава овластеното службено лице кое е одговорно за водење и комплетирање на постапките од надлежност на комисијата. Бројот на членовите на комисијата е 15 члена. Мандатот на комисијата е пет години.

(3) Експертите од ставот (1) на овој член треба да ги исполнуваат следниве услови:

1) во областа на фитопатологија, ентомологија, хербологија и фитопармацевтски производи на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје биотехнички науки - заштита на растенија со најмалку десет години искуство во структурата;

2) во областа на физиологија на растенијата на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје биотехнички науки - растително производство или научно подрачје природно-математички науки - биологија со најмалку по десет години искуство во структурата;

3) во областа на хемија и технологија на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје природно-математички науки - хемија или научно подрачје хемиско - техно-

лошки науки - хемиско инженерство или хемиска технологија со најмалку десет години искуство во структурата;

4) во областа на токсикологија на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје медицински науки и здравство - фундаментални медицински или фармацевтски или научно подрачје на биотехнички науки ветеринарна медицина или сточарство или техничко - технолошки науки - технологија на прехранбени производи со најмалку десет години искуство во структурата;

5) во областа на екоотоксикологија на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје природно математички науки - биологија, биохемија, или научно подрачје техничко технолошки науки - животна средина или научно подрачје на биотехнички науки пчеларство, рибарство со најмалку десет години искуство во структурата и

6) во областа на опрема за апликација на ниво на квалификациите VIII според Македонската рамка на квалификации, научно подрачје техничко технолошки науки - машинство или биотехнички науки растително производство, овоштарство, лозарство или заштита на растенија со најмалку десет години искуство во структурата.

(4) Стручната комисија дава мислења, сугестии и предлага мерки кои се однесуваат на:

1) заштита од внесување, производство, пласирање и употреба на штетни активни супстанции и фитопармацевтски производи;

2) обука на професионалните корисници, советници и дистрибутери на фитопармацевтските производи;

3) опремата за апликација на фитопармацевтски производи;

4) минимизацијата на ризикот кој се однесува на мерките за употреба на фитопармацевтски производи;

5) приоритетите во истражувањето и

6) други значајни прашања од областа на фитопармацијата.

(5) Стручната комисија во областа дава извештаи до министерот за својата работа, најмалку еднаш годишно на крај од годината изготвува извештај со предлог-мерки за спречување на одредени последици.

(6) Членовите на стручната комисија не можат да бидат поврзани со подносителите на барања или со правните и физичките лица кои произведуваат или пласираат на пазар производи во смисла на судир на интереси. За спречување на судир на интереси, соодветно се применуваат прописите за спречување на корупцијата и судир на интереси. Во постапката на одобрување на фитопармацевтските производи, членовите на стручната комисија потпишуваат изјава за непостојење на судир на интереси.

(7) Стручната комисија со решение ја формира министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(8) Стручната комисија е одговорна за спроведено-то оценување на досието и дадениот предлог за одобрување на фитопармацевтскиот производ во постапка за взаемно признавање од членот 18 од овој закон како и на оценката на тестовите од евалуацијата при првата регистрација на фитопармацевтскиот производ.

(9) Областите во кои се врши евалуација за прва регистрација се:

1) биолошка ефикасност на фитопармацевтскиот производ;

2) евалуација на идентитетот, физичко-хемиските својства на фитопармацевтски производи и аналитички методи;

3) евалуација на токсикологијата на цицачи;

4) евалуација на однесувањето на фитопармацевтскиот производ и неговото еколошко влијание;

- 5) евалуација на екотоксиколошкото влијание;
- 6) евалуација на ризиците од контаминација со фитотерапевтски производи на храна и храна за животни како и задржувањето на нивните резидуи и
- 7) евалуација на ризиците од изложеноста на професионалните корисници, другите вработени и други присутни лица.
- (10) Стручната комисија спроведува независна, јасна и објективна евалуација на фитотерапевтските производи врз основа на процедури и постапки како и врз основа на постоечките научни и технички сознанија, достапни во времето на евалуацијата и барањето за авторизација и лиценцирање.
- (11) Стручната комисија ги применува униформните принципи за евалуација и авторизација на фитотерапевтските производи, како што е наведено во членот 14 од овој закон, утврдувајќи дали фитотерапевтските производи ги исполнува условите утврдени во членот 14 од овој закон.
- (12) Трошоците за работа на стручната комисијата се на товар на економскиот оператор и се утврдуваат врз основа на бројот на спроведени оценувања на досиеата на фитотерапевтските производи при заемните признавања, бројот на оценките на тестовите од евалуацијата при прва регистрација, бројот на предложени мерки, а висината ја утврдува Владата на Република Северна Македонија, на предлог на министерот и се приход на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а ќе се реализираат преку Програмата за фитосанитарна политика и ќе се користат за намената за која се уплатени во целост.
- (13) Процедуралните правила за работа на стручната комисија од овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 6

Референтна лабораторија

- (1) Државната фитосанитарна лабораторија е референтна лабораторија за сите лабораториски тестови за кои има акредитирана метода.
- (2) За вршење на лабораториски тестови за кои Државната фитосанитарна лабораторија нема акредитиран метод, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, може да овласти лабораторија акредитирана во согласност со стандард: МКС EN ISO/IEC 17025:2006 – „Општи барања за компетентност на тестирање и калибрација“ (во натамошниот текст: референтна лабораторија да биде референтна за тие видови на лабораториски тестови).
- (3) Акредитација од ставот (2) на овој член може да се однесува на одредени видови на тестови или група на тестови.
- (4) Лабораториите од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да:
- 1) спроведува анализа, суперанализа и тестови за потврдување;
 - 2) проверка на резултатите од тестот и применетите методи на тестирање;
 - 3) чување на референтни примероци и стандардни реагенси;
 - 4) подготовка, одржување и дистрибуција на референтни материјали;
 - 5) воведување на нови методи и разработка на методи за тестирање во согласност со меѓународните стандарди;
 - 6) координирање на активностите на службените лаборатории во делот на работата која ја извршуваат за примена на нови аналитички методи;

7) да им обезбеди на службените лаборатории доставување на податоци за аналитичките методи, вклучувајќи ги и референтните методи;

8) организирање на меѓулабораториски компаративни тестови на службените лаборатории на национално ниво, обработка на резултатите од меѓулабораториските компаративни тестирања во согласност со меѓународно признати протоколи, составување на извештаи и давање препораки;

9) учество во меѓулабораториски споредбени тестови за компетентност кои се организирани на меѓународно ниво;

10) соработува со референтните лаборатории на другите земји особено со референтни лаборатории на Европската Унија;

11) доставува до Фитосанитарната управа и службените лаборатории, лабораториски информации добиени од референтните лаборатории на другите земји и референтни лаборатории на Европската Унија;

12) да утврди единствени критериуми и методи за службените лаборатории;

13) обезбедување на научна и техничка помош на Фитосанитарната управа и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за имплементација на плановите за службени контроли или контроли кои се спроведуваат со цел да се надминат проблемите поврзани со опасностите од областа на растенијата, растителните производи или фитотерапевтските производи;

14) обука на персоналот во службените лаборатории;

15) изработка на национални упатства за земање примероци и ракување со примерок и

16) други задачи.

(5) Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство донесува тарифник висината на трошоците за спроведување на тестирања кон економските оператор, а истите ги определува врз основа на просечната цена на чинење на услугата од иста или сродна област како и трошоците на потрошните материјали за спроведување на тестирањето зголемено за амортизацијата и трошоците за калибрација на опремата за спроведување на самото тестирање.

(6) Средствата за извршените анализа од страна на Државната фитосанитарна лабораторија се приход на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а ќе се реализираат преку Програмата за фитосанитарна политика.

Член 7

Службени лаборатории

За вршење на лабораториски испитувања на земните примероци во текот на надзорот на фитотерапевтските производи од увоз, од внатрешниот пазар, како и други сродни професионални активности за извршување на лабораториско тестирање од областа на фитотерапија, покрај лабораторијата од член 6 од овој закон може да се користат и услугите на други лаборатории, која е акредитирана во согласност со стандардот МКС EN ISO/IEC 17025:2006 – „Општи барања за компетентност на тестирање и калибрација“.

Член 8

Методи за земање на примероци за спроведување на тестови

(1) Методите на земање на примероци за вршење на тестови користени при инспекциски надзор треба да се во согласност со прописите за хемикалии и фитотерапевтски производи или:

1) доколку нема посебни прописи за хемикалии и фитофармацевтски производи за методи за земање на примероци, се користат одредбите од меѓународно признаени правила и протоколи, прифатени од Европскиот комитет за стандардизација - (CEN), како и на прифатени правила и протоколи за спроведување на анализа во организацији во кои Република Северна Македонија е член;

2) кога одредбата од точката 1) на овој став не е применлива, се применуваат други методи за земање на примероци за спроведување на лабораториски тестирања кои одговараат за наменетите цели или се развиени во согласност со научни протоколи или

3) кога одредбите од точките 1) и 2) на овој став не се применливи, валидација на методите за анализа може да се направи внатре во лабораторијата во согласност со меѓународно прифатливи протоколи за областа фитофармација.

(2) Примероците мора да бидат земени, обележани и со нив да се постапува на начин со кој ќе се гарантира репрезентативноста на земиот примерок со целокупната содржина на серијата која е предмет на анализирање како и земиот примерок да има аналитичка вредност, во постапка пропишана согласно со овој закон.

(3) Сите позитивни наоди мора да бидат добиени или потврдени со користење на референтни методи изведени во национална референтна лабораторија.

(4) Министерот ги пропишува методите за земање на примероци за вршење на анализи, вклучувајќи ги методите за потврда или референтните методи кои се користат во случај на оспорување (суперанализа), критериумите за нивно изведување, параметрите за анализи, несигурноста на методот и постапките за потврдување на методите и правилата за толкување на резултатите.

II. АКТИВНИ СУПСТАНЦИ, АНТИДОТИ, СИНЕРГИСТИ, КОФОРМУЛАНТИ И ОСНОВНИ СУПСТАНЦИ

Член 9

Активни супстанции

(1) Фитофармацевтските производи може да содржат само активни супстанции кои се наоѓаат на Листата на одобрени активни супстанции на територијата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Листа на активни супстанции).

(2) Само активните супстанции кои се оценети и одобрени на ниво на Европската Унија се запишуваат во Листата од ставот (1) на овој член.

(3) За запишување во Листа на активни супстанции мора да се исполнуваат општи и посебни барања за одобрување на активната супстанција.

(4) Општи и посебните барања за одобрување на активна супстанција се:

1) минимален процент на чистота на активната супстанца;

2) природата и максималната содржина на соодветни (специфични) нечистотии;

3) ограничувања кои произлегуваат од евалуацијата на активните супстанции, земајќи ги предвид условите во земјоделството, здравјето на растенијата и животната средина, вклучително и климатските услови;

4) видот на фитофармацевтскиот производ во кој што може да биде вклучена активната супстанција;

5) начинот и условите на примена;

6) утврдување на категории на крајните корисници (професионални корисници или останати корисници);

7) утврдување на областа на примена на фитофармацевтскиот производ, вклучувајќи ги и производите за третирање на почвата, каде фитофармацевтски производ врз основа на активна супстанца не може да биде авторизиран или може да биде но под конкретно определени услови;

8) потребата од воведување на мерки за намалување на ризикот и мониторинг по употреба на фитофармацевтскиот производ;

9) датумот до кој авторизацијата важи и

10) други посебни услови кои произлегуваат од заклучоците од извештајот и дополнителни информации кои се достапни.

(5) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржината на Листата на одобрени активни супстанции, како и поблиските општи и посебните барања од ставот (3) на овој член кои активната супстанца треба да ги исполни за да биде одобрена.

(6) Листата на одобрени активните супстанции од овој член ја донесува Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство истата се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб-страницата на министерството, а се ажурира најмалку еднаш во текот на една календарска година.

Член 10

Антидоти и синергисти

(1) Фитофармацевтските производи во комерцијална форма може да содржат само антидоти и синергисти, кои се наоѓаат на Листата на одобрени антидоти и синергисти во Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Листа на антидоти и синергисти).

(2) Само антидоти и синергисти кои се оценети и одобрени на ниво на Европската унија се запишуваат во Листата од ставот (1) на овој член.

(3) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржината на Листата на антидоти и синергисти.

(4) Листата на антидоти и синергисти од овој член ја донесува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(5) Листата од ставот (1) на овој член се донесува најмалку еднаш во годината и се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и на веб-страницата на министерството најмалку еднаш во текот на една календарска година, а истата ќе се ажурира најмалку еднаш во годината.

Член 11

Коформуланти

(1) Фитофармацевтските производи може да содржат исклучиво коформуланти кои не се наоѓаат на Листата на неприфатливи коформуланти во Република Северна Македонија.

(2) Коформулантот е неприфатлив доколку:

1) резидуите од коформулантите имаат штетен ефект врз здравјето на луѓето, животните, подземните води или животната средина после нивната употреба во согласност со добрата пракса за заштита на растенијата, земајќи ги во предвид актуелните услови на употреба или

2) неговата употреба после примена на добра пракса за заштита на растенијата земајќи ги во предвид реалните услови при употребата, има штетно делување на здравјето на луѓето или животните или неприфатливо влијание на растенијата, растителните производи или на околината.

(3) Листата на неприфатливи коформулант вклучува коформулант ставени на Листата на неприфатливи коформулант на ниво на Европската Унија.

(4) Листата на неприфатливи коформулант од ставот (3) на овој член ја донесува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а истата постојано се ажурира и се објавува на веб-страницата на министерството.

(5) Доколку по донесување на Листата на неприфатливи коформулант фитофармацевтскиот производ кој е веќе одобрен содржи коформулант кој се наоѓа на листата на неприфатливи коформулант, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство треба да го поништи решението за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ, освен ако носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ не поднесе барање за промена на решението, а со кое ќе го замени неприфатливиот коформулант.

(6) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржината на Листата на неприфатливи коформулант.

Член 12

Основни супстанции

(1) Основни супстанции се активни супстанции кои ги исполнуваат стандардите (критериумите) за „прехранбен производ“, а се оценети и одобрени во Европската Унија.

(2) Основна супстанца е:

1) супстанца која не претставува можен ризик;

2) супстанца која не ја нарушува хормоналната рамнотежа и нема невротоксични или имуно токсични ефекти врз човекот или животните;

3) супстанца која не се користи претежно за заштита на растенијата, но сепак е корисна за заштита на растенијата, или директно или во производ кој се состои од основната супстанца и обичен разредувач и

4) супстанца која не смее да се пласира на пазарот како фитофармацевтски производ.

(3) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја донесува Листата на основни супстанции и се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(4) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржина на Листата на одобрени основни супстанции.

III. ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 13

Одобрување за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи

(1) Фитофармацевтскиот производ може да се пласира на пазар или да се употребува на територијата на Република Северна Македонија, само доколку истиот е одобрен во согласност со овој закон.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, решението за одобрување за пласирање на пазар не е потребно за:

1) употреба на фитофармацевтски производи кои содржат само една или повеќе основни супстанции;

2) фитофармацевтски производи кои се извезуваат и употребуваат за истражување и развој во согласност со членот 27 од овој закон и

3) производство, складирање и транспорт на фитофармацевтски производи кој е наменет за употреба во друга држава, под услов овој производ да е одобрен во таа држава и доколку се преземат контролни мерки со кои се обезбедува дека фитофармацевтскиот производ нема да се пласира на пазарот и да се употребува на територијата на Република Северна Македонија.

Член 14

Услови за прво одобрување на фитофармацевтски производи за пласирање на пазар

(1) Фитофармацевтските производи ќе бидат одобрени само во случај кога се оценети и одобрени во согласност со униформните принципи, како и доколку ги исполнуваат барањата во однос на податоците за фитофармацевтскиот производ од ставот (5) на овој член, како и доколку ги исполнуваат следниве барања:

1) содржат активни супстанции, антидоти и синергисти кои се одобрени согласно со овој закон;

2) не содржат коформулант кои се наведени во Листата на неприфатливи коформулант во Република Северна Македонија;

3) фитофармацевтските производи се во согласност со најновите научни и технички сознанија, се применуваат доследно и во согласност со добрата заштитарска пракса, земајќи ги во предвид реалните услови на апликација;

4) да се доволно ефикасни;

5) немаат директни или индиректни штетни ефекти врз здравјето на човекот, вклучувајќи ги и ранливите категории, врз подземните води или здравјето на животните, директно или преку водата за пиење (земајќи ги предвид и супстанците добиени при преработка на вода), храна, храна за животни или воздух, или како резултат на контакт на работното место или преку други индиректни влијанија, земајќи ги предвид познатите кумулативни и синергетски ефекти, кога научни методи прифатени од органите за процена на ваквите ефекти се достапни;

6) немаат несакано влијание врз растенијата или растителните производи;

7) не предизвикуваат непотребно страдање и болка на рбетниците за чие сузбивање се употребуваат;

8) не смеат да имаат несакано влијание врз животната средина, особено имајќи ги предвид следниве фактори:

а) нивното однесување и дистрибуција во животната средина, особено контаминацијата на површинските води, вклучувајќи сливови, крајбрежни води, подземни води, воздухот и почвата, земајќи ги предвид локациите кои се оддалечени од местото на апликацијата, како и пренесувањето на поголеми растојанија во животната средина;

б) нивното влијание врз нецелните видови, вклучувајќи го и однесувањето на овие видови и

в) нивното влијание врз биодиверзитетот и екосистемите;

9) резидуите од токсиколошко и екоотоксиколошко значење, кои настануваат како резултат на извршените апликации, може да се одредат со соодветни методи кои се општо прифатени, со соодветен лимит на детекција за соодветни примероци;

10) дека физичките и хемиските својства на фитофармацевтскиот производ се испитани и се сметаат за прифатливи во смисла на соодветна примена и складирање на тој производ;

11) дека се воспоставени максимални нивоа на резидуи од фитопармацевтски производи растенијата или растителните производи кои се користат како храна или храна за животни на кои фитопармацевтските производи влијаат кога се применуваат во согласност со одобрението;

12) спецификацијата на фитопармацевтскиот производ не треба да отстапува од одобрената спецификација од Листата на одобрени активни супстанции, антидоти и синергисти од овој закон и

13) постојат соодветни методи за утврдување на видот на активната материја, антидоти, синергисти и по потреба токсиколошки, екотоксиколошки или еколошки релевантни нечистотии кои ги содржи фитопармацевтскиот производ.

(2) Подносителот на барањето за одобрување на фитопармацевтскиот производ треба да докаже дека се исполнети барањата утврдени од ставот (1) на овој член.

(3) Исполнувањето на барањата од ставот (1) на овој член се докажуваат со официјални или официјално признати тестови и анализи кои се вршат во земјоделски услови, во услови за заштита на растенијата и заштита на животната средина, а се релевантни за примена на фитопармацевтските производи, како и за соодветните услови во кои се планира да се употребува фитопармацевтскиот производ.

(4) Исполнувањето на барањата од ставот (1) на овој член се утврдува во согласност со униформните принципи за оценка и одобрување како и исполнување на барањата на фитопармацевтските производи.

(5) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува униформните принципи и единствените начела за оценка и одобрување на фитопармацевтскиот производ и барањата за регистрација на фитопармацевтскиот производ.

(6) Носителот на решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтските производи е должен веднаш да ја извести Фитосанитарната управа доколку фитопармацевтскиот производ не ги исполнува барањата за регистрација од овој член.

Член 15

Содржина и важноста на решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтските производи

(1) Решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтските производи го потпишува овластено службено лице и се издава на производителот на производот.

(2) Во решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтските производи се утврдуваат:

1) растенијата или растителните производи и неземјоделските површини (железници, јавни површини, магацини) на кои фитопармацевтските производи е дозволено истите да се користат, како и која е целта за употребата на фитопармацевтскиот производ;

2) условите под кои фитопармацевтските производи може да се пласираат на пазар и да се применуваат.

(3) Решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтските производи, во зависност од конкретниот фитопармацевтски производи мора да содржи:

1) класификација и означување на фитопармацевтските производи во согласност со прописите со кои се регулираат хемикалиите;

2) максимална доза по хектар за секоја апликација;

3) временски период помеѓу последната апликација и бербата/жетвата (каренца)

4) максимален број на апликации во текот на годината;

5) ограничувања поврзани со прометот и употребата на фитопармацевтските производи, со цел да се заштити здравјето на дистрибутерите, корисниците, случајните минувачи, населението, земјоделските работници и потрошувачите или животната средина, земајќи ги во предвид и посебните услови предвидени со други законски прописи;

6) пред апликација на фитопармацевтските производи професионалните корисници имаат обврска за задолжително известување на соседите кои можат да бидат изложени на влијанието на фитопармацевтските производи, доколку истите побарале да бидат известени;

7) насоки за правилна примена на фитопармацевтскиот производ согласно со принципите на интегрирана заштита на растенијата;

8) напомена за категоријата на корисници кои можат да ги применуваат фитопармацевтските производи (професионални и непрофесионални корисници);

9) описот на дизајнот на етикетата за секоја големина на пакување, вклучувајќи ја и самата етикета;

10) временски интервал помеѓу третманите;

11) временскиот период помеѓу последната апликација и консумацијата на растителните производи, каде што е применливо;

12) временски период кој треба да помине за повторно влегување во територијата површината (работа каренца) и

13) големината на самото пакување како и материјалот од кој е направено пакувањето.

(4) Во решението за одобрување задолжително се внесува и периодот на важност на истото, кое е во важност до десет години.

(5) Периодот на одобрувањето е утврден во решението и важноста на истото се утврдува на период не подолг од една година од денот на истекот на одобрувањето на активната супстанца, антидотите и/или синергистите кои фитопармацевтските производи ги содржат, а потоа на период колку што важи одобрението на активната супстанца, антидотите и/или синергистите.

(6) Податоци во решението за одобрување на фитопармацевтските производи кои се однесуваат на производителот на активната супстанца, местото на производство на активната супстанца и составот на формулацијата на фитопармацевтските производи се сметаат за службена тајна и не може да се доставуваат до трети лица без согласност на носителот на решението за одобрување.

(7) Решението за одобрување кое се однесуваат на фитопармацевтскиот производ се издава на производителот, а во решението задолжително се впишува економскиот оператор подносител на барањето од членот 16 од овој закон.

Член 16

Подносител на барање за одобрување

(1) Подносител на барање за одобрување или барање за измена на одобрувањето на фитопармацевтските производи може да биде производител или економски оператор овластен од него. Доколку подносителот нема регистрирано седиште во Република Северна Македонија, тој ќе мора да овласти правно лице кое има седиште на територијата на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: овластен застапник на производителот за регистрација на фитопармацевтскиот производ). Овластениот застапник на производителот ќе дејствува во име на барателот врз основа на ов-

ластување и договор за застапување со производителот со кој договор се утврдува и осигурување од одговорност за штета на производителот настаната на територијата на Република Северна Македонија. Овластувањето и договорот за застапување треба да бидат составен дел на барањето за секој производ одделно, а одредбите од договорот кои се однесуваат на ставањето во промет, рокот на одземањето на овластувањето и заликите кои се на располагање на фитофармацевтскиот производ се составен дел од решението од членот 15 од овој закон.

(2) Подносителот на барањето од ставот (1) на овој член е одговорен и се грижи за било каква штета која произлегува од користењето на фитофармацевтските производи на територија на Република Северна Македонија.

(3) Барање за авторизација или измена на авторизација треба да содржи:

1) информации за целта за која фитофармацевтскиот производ се регистрира или се спроведува промена на регистрацијата;

2) информации и докази за авторизација на фитофармацевтски производ во други земји (копија од авторизацијата);

3) информации и докази дека активната супстанца која фитофармацевтскиот производ ја содржи се наоѓа на Листата на активни супстанции согласно членот 9 од овој закон, како и доказ дека активните супстанции се евалуирани на ниво на Европската Унија и се наоѓаат на листата на лиценцирани активни супстанции на Европската Унија;

4) информации и докази дека антидоти и/или синергисти кои фитофармацевтскиот производ ги содржи се наоѓа во Листата на антидоти и синергисти согласно со членот 10 од овој закон, како и доказ дека антидотите и/или синергистите се евалуирани на ниво на Европската Унија и се наоѓаат на листата на лиценцирани антидоти и синергисти на Европската Унија.

(4) Формата и содржината на барањето за одобрување или измена на одобрувањето на фитофармацевтскиот производ, како и пропратната документација ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(5) Фитосанитарната управа води листата на одобрени фитофармацевтски производи, истата се донесува најмалку еднаш во годината и се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а истата постојано се ажурира и објавува на веб-страницата на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(6) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува формата и содржината и начинот на водење на Листата на одобрени фитофармацевтски производи.

(7) Барањето од ставот (1) НА ОВОЈ ЧЛЕН подносителот на барањето го поднесува до Фитосанитарна управа придружено со потребна документација од ставот (4) на овој член за нивно евидентирање во Листата на одобрени фитофармацевтски производи.

(8) Фитосанитарната управа во рок од 60 дена по приемот на барањето од ставот (1) на овој член утврдува дали е доставена потребната документација од ставот (4) на овој член и фитофармацевтскиот производ ги исполнува условите од член 14 од овој закон и доколку истите се усогласени, фитофармацевтскиот производ се евидентира во Листата од ставот (5) на овој член.

(9) Доколку фитофармацевтскиот производ не ги исполнува условите од членот 14 од овој закон, барањето од ставот (1) на овој член со решение се одбива или отфрла.

(10) Доколку производителот на фитофармацевтскиот производ одлучи да го промени застапникот на производот на територија на Република Северна Македонија, по доставувањето на известувањето до Фитосанитарната управа, овластеното службено лице спроведува порамнување и склучува управен договор со двата економски оператори согласно со прописите за општа управна постапка.

Член 17

Рокови за одобрување на фитофармацевтските производи

(1) Стручната комисија од членот 5 од овој закон во рок од 12 месеци од денот на приемот на барањето за одобрување утврдува дали се исполнети сите услови за одобрување согласно со овој закон.

(2) Во случај на потреба од дополнување на податоци потребни за евалуација на фитофармацевтските производи на барање на Стручната комисија од членот 5 од овој закон се определува дополнителен рок во кој подносителот на барањето доставува дополнителни информации. Дополнителниот рок може да се продолжи најмногу шест месеци, а истиот прекинува во моментот на доставувањето на бараните податоци до Стручната комисија додека рокот од ставот (1) НА ОВОЈ ЧЛЕН продолжува да тече. Доколку до крајот на дополнителниот рок, подносителот на барањето не ги достави дополнителните податоци за оценување се одбива барањето за одобрување.

(3) Стручната комисија дава предлог до овластеното службено лице за издавање или не издавање на решение на одобрување.

Член 18

Барања за признавање на одобрување на фитофармацевтски производ и негова авторизација на територијата на Македонија

(1) Доколку фитофармацевтскиот производ е одобрен во земја членка на Европската Унија (во натамошниот текст: како референтна држава), правното лице може да поднесе барање за авторизација на документот за одобрување на фитофармацевтските производи во Република Северна Македонија, доколку производот има иста употреба и споредливи земјоделски практики со референтната земја и тоа во следниве случаи:

1) доколку фитофармацевтскиот производ е одобрен во согласност со униформните принципи за оценување;

2) доколку фитофармацевтскиот производ е одобрен во Бугарија, Грција, Шпанија, Франција, Хрватска, Италија, Кипар, Малта или Португалија;

3) доколку фитофармацевтскиот производ е одобрен од било која земја членка на Европската Унија за употреба во оранжерии или постбербени третмани, или за третман на празни простории или контејнери кои се користат за складирање на растенија или растителни производи или за третирање на семе и

4) доколку е одобрен од било која друга земја членка со исклучок на земјите од точката 2) од овој став по претходно спроведен тест за биолошка ефикасност на фитофармацевтскиот производ – биолошки тест.

(2) Барање од ставот (1) на овој член може да поднесе економски оператор во согласност со членот 16 од овој закон.

(3) Барањето од ставот (1) на овој член може да поднесе и научно-истражувачка институција или надлежен орган од научната област на биотехнички науки или организации на земјоделски производители по добиена согласност од производителот или економскиот оператор од членот 16 од овој закон.

(4) Во случај правното лице од членот 16 од овој закон да не даде согласност, овластеното службено лице, на предлог на Стручната комисија од членот 5 од овој закон, може да го прифати разгледувањето на барањето за авторизација доколку истото е од јавен интерес.

(5) Во случај кога подносителот на барањето за авторизација е научно-истражувачка институција или надлежен орган од ставот (3) на овој член, мора да докаже дека употребата на таквиот фитопармацевтски производ е од јавен интерес за Република Северна Македонија.

(6) За докажување на барањата за авторизација на фитопармацевтскиот производ, економскиот оператор потребно е да ги достави и следниве пропратни документи:

1) досие и краток извадок од досие за фитопармацевтскиот производ;

2) досие и краток извадок од досие за секоја активна супстанца, антидот и синергист кој ги содржи фитопармацевтскиот производ;

3) за секој тест или студија спроведена врз 'рбетници доказ за преземените мерки за да се избегне тестирање врз животните и дуплирање на тестови и студии врз 'рбетници;

4) причини поради кои се спроведени тестови и/или студии неопходни при првата регистрација или измена на регистрација на фитопармацевтскиот производ;

5) информации за максималното ниво на резидуи, ако е релевантно или причини поради кои таквите информации не се доставени;

6) евалуација на сите доставени податоци, ако тоа е релевантно за измена и дополнување на авторизацијата;

7) копија од лиценцата за авторизација издадена од страна на референтната земја-членка на Европската Унија, како и официјален превод на авторизацијата на македонски јазик и кирилско писмо;

8) изјава од производителот и подносителот на барањето со која се потврдува дека фитопармацевтскиот производ е еквивалент со регистрираниот фитопармацевтски производ од страна на референтната земја-членка на Европската Унија;

9) ако авторизацијата на фитопармацевтски производ во референтната држава е направена врз основа на согласност за пристап кон документација, тогаш мора да се приложи и оригинално потпишана согласност за пристап кон документацијата во Република Северна Македонија;

10) предлог – етикета на македонски јазик и кирилско писмо која во целост одговара со дизајн и содржина на фитопармацевтскиот производ со првата регистрација за сите големини од актот за регистрација референтната земја на Европската Унија од која се спроведува авторизацијата во Република Северна Македонија;

11) по исклучок од точката 7) од овој став може да се достави и изјава од производителот за потврда на дизајн и содржина на фитопармацевтски производ за ставање во промет во Република Северна Македонија;

12) безбедносно – технички лист за транспорт и складирање на фитопармацевтскиот производ и

13) план за отстранување на пакувањата, опаковките и не искористените фитопармацевтски производи.

(7) Формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член, ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(8) Овластеното службено лице го разгледува барањето за авторизација од ставот (1) на овој член заедно со пропратните документи од ставот (6) НА ОВОЈ ЧЛЕН и исполнетоста на условите од ставот (1) на овој член, врши проверка на пропратната документација и поднесува барања за давање на мислење до Стручната комисија од членот 5 од овој закон.

(9) Стручната комисија предлага на овластеното службено лице да донесе решение за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтскиот производ во рок од 120 дена од денот на поднесувањето на комплетната документација.

IV. ОБНОВА, МОДИФИКАЦИЈА ИЛИ ДОПОЛНУВАЊЕ, ПОНИШТУВАЊЕ И СУСПЕНДИРАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА ОДОБРУВАЊЕ

Член 19

Обновување на одобрението

(1) Носителот на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитопармацевтски производи е должен во период од шест месеци пред истекување на рокот од решението за одобрување/авторизација да достави нова дозвола со продолжен рок од земја од зоната од која била издадена претходната дозвола.

(2) По доставувањето на новата дозвола или друг официјален допис од надлежниот орган од земјата-членка на Европската Унија од зоната од која била дозволата на регистрација, со кој информира за причините за доцнењето за повторното оценување на фитопармацевтскиот производ.

(3) По доставувањето на документот од ставот (2) на овој член, Фитосанитарната управа по административен пат го продолжува решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитопармацевтскиот производ во рок не подолг од последниот ден од важноста на дозволата која е предмет на продолжување.

(4) Доколку носителот на решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтски производи достави дозвола од земја членка на Европската Унија од друга зона, барањето подлежи на постапките од членот 18 од овој закон.

(5) Доколку носителот на одобрението не е во можност да ја обезбеди дозволата за продолжување, овластеното лице може да донесе решение за одобрување/авторизација и по доставено известување од надлежниот орган за регистрација во референтната земја но рокот на важноста не треба да е поголем од шест месеци.

(6) По истекот на рокот од ставот (5) на овој член овластеното лице спроведува постапка согласно со членот 21 од овој закон, при тоа го пресметува и рокот даден во ставот (5) на овој член.

(7) Формата, содржина и пропратна документација кон барањето за обновување на одобрението од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 20

Поништување, изменување и дополнување на одобрението

(1) Во случај кога има докази од нови научни сознанија дека фитопармацевтскиот производ повеќе не ги исполнува условите од членот 14 од овој закон, овластеното службено лице може по службена должност да спроведе постапка за докажување на неисполнување на барањата утврдени во решението за одобрување за пласирање на пазар на фитопармацевтскиот производ.

(2) Во случај од ставот (1) на овој член, Фитосанитарна управа е должна да го извести носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ и да му даде можност да достави коментари или дополнителни информации во врска со поништувањето, изменувањето или дополнувањето на решението за одобрување/авторизација. Овластеното службено лице од Фитосанитарна управа врши поништување, изменување или дополнување на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ во следниве случаи:

1) доколку утврди дека фитофармацевтскиот производ повеќе не ги исполнува условите од членот 14 од овој закон;

2) доколку се утврди дека податоците кои биле доставени како доказ за одобрување/авторизација се неточни или лажни, а издадено е решение за одобрување/авторизација;

3) доколку утврди дека не ги исполнува сите барања утврдени со решението за одобрување/авторизација;

4) доколку постојат нови научни и технички сознанија, начин на употреба или количество кое што се употребува, решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ може да се измени;

5) кога постои научна несигурност во врска со ризиците поврзани со здравјето на човекот или здравјето на животните или животната средина што произлегуваат од употребата на одобриениот/авторизираниот фитофармацевтски производ или

6) утврди дека носителот на решение за одобрување/авторизација не ги почитува обврските кои произлегуваат од овој закон, вклучувајќи и случаи каде што производителот или економскиот оператор престанува да постои.

(3) Овластеното службено лице од Фитосанитарна управа донесува решение со кое се врши поништување, изменување или дополнување на одобриениот/авторизацијата за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ.

(4) Овластеното службено лице во Фитосанитарна управа треба веднаш да го извести носителот на решение за одобрување/авторизација и да утврди преоден период за отстранување, складирање, пласирање на пазарот и користење на постојните залихи на производот за кој се однесува повлекувањето на одобриението.

(5) Овластеното службено лице носи решение со кое се врши поништување, изменување или дополнување на одобриениот/авторизацијата за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ и по барање на носителот на решението за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ кој во прилог на барањето ги образложува причините за поднесување на истото и доколку фитофармацевтскиот производ сеуште ги исполнува условите од членот 14 од овој закон.

(6) Носителот на решение за одобрување/авторизација поднесува барање за повлекување на одобриението, доколку одлучи фитофармацевтскиот производот повеќе да не биде пласиран и употребуван на пазарот пред истекот на важноста на одобриението. Носителот на одобриението мора да ја информира Фитосанитарна управа најмалку шест месеци пред прекилот на пласирањето на тој производ на пазарот и да приложи образложение со барањето.

Член 21

Преоден период за одобрување

(1) Во случај решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ да биде поништено или изменето по барање на производителот или

подносителот на барањето за одобрување/авторизација или по службена должност или доколку решението за одобрување/авторизација не е обновено по барање на носителот на барањето, Фитосанитарната управа може да одобри преоден период за отстранување, складирање, ставање во промет или употреба на постоечките залихи на фитофармацевтскиот производ.

(2) Кога причините за повлекување, изменување или дополнување на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ не се однесуваат на здравјето на луѓето, животните или животната средина, преодниот период треба да биде ограничен и не смее да биде подолг од 12 месеци за ставање во промет како и дополнителни шест месеци по завршувањето на периодот за ставање во промет за употреба на постоечките залихи на фитофармацевтскиот производ, нивно складирање и уништување на залихите.

(3) Во случај кога повлекувањето или истекот на решение за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ се поврзани со здравјето на луѓето, здравјето на животните или животната средина, фитофармацевтскиот производ мора веднаш и во период од не поголем од шест месеци да се повлече од пазарот, складира и уништи согласно со прописите за управување со опасен отпад.

(4) Во случај кога решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ е истечено, а носителот на одобриениот/авторизацијата не поднесе барање за обновување на регистрацијата/авторизација на фитофармацевтски производ овластеното службено лице во Фитосанитарна управа, по службена должност носи решение согласно со ставот (2) на овој член.

V. ПОСЕБНИ СЛУЧАИ

Член 22

Пласирање на пазар на фитофармацевтски производи со низок ризик

(1) Доколку сите активни супстанции од кои се состои фитофармацевтскиот производ се ниско-ризични активни супстанции согласно Листата на активни супстанции од членот 9 од овој закон, овој производ се одобрува/авторизира како ниско ризичен фитофармацевтски производ со кој не се предвидуваат посебни мерки за намалување на ризикот, кои се потребни во проценката на ризикот. Овој фитофармацевтски производ, мора да ги исполнува и следниве барања:

1) ниско ризичните активни супстанции, антидоти и синергисти кои се содржат во производот се одобриени на ниво на Европската Унија;

2) не содржи супстанции со можен ризик;

3) доволно е ефикасен;

4) не предизвикува непотребно страдање и болка за 'рбетници кои подлежат на контрола и

5) е во согласност со членот 14 од овој закон.

(2) Фитофармацевтски производи кои ги исполнуваат условите од ставот (1) на овој член се класифицираат како „ниско-ризични фитофармацевтски производи“.

(3) Подносителот на барањето за одобрување/авторизација на нискоризични фитофармацевтски производи докажува дека се исполнети условите утврдени во ставот (1) на овој член.

(4) Барањето за одобрување се доставува преку Фитосанитарна управа до Стручната комисија од членот 5 од овој закон.

(5) Постапката за одобрување/авторизација е согласно членот 18 од овој закон.

Член 23

Пласирање на пазар на фитофармацевтски производи кои содржат генетски модифицирани организми

(1) Фитофармацевтските производи кои содржат генетски модифицирани организми може да се одобрат само доколку производот ги исполнува условите од прописите за ГМО.

(2) Фитофармацевтските производи од ставот (1) на овој член мора да ги исполнуваат сите услови утврдени во членот 14 од овој закон, односно при постапка за авторизација од членот 18 од овој закон.

Член 24

Пласирање на пазар на третирано семе

(1) Семиња третирани со фитофармацевтски производи можат да бидат увезени, пласирани на пазар и користени во Република Северна Македонија само доколку истите се третирани со фитофармацевтски производ кој е одобрен/авторизиран за таа намена во Република Северна Македонија, или во најмалку една земја членка на Европската Унија.

(2) Декларацијата на семињата третирани со фитофармацевтски производи, покрај податоците кои мора да ги содржат во согласност со прописите кои го регулираат семето, мора на декларацијата и придружните документите да содржат и информации за името на фитофармацевтскиот производ, името на активната супстанца со која е третирано семето, класификацијата и означувањето на фитофармацевтскиот производ во согласност со прописите за хемикалии.

(3) Податоци наведени во ставот (2) на овој член треба да бидат напишани на македонски јазик и кирилско писмо.

Член 25

Проширување на одобрението/авторизацијата на фитофармацевтските производи за минорна употреба

(1) Носителот на решение за одобрување на фитофармацевтски производ, органите на државата, научните установи, организации на земјоделски производители може да поднесат барање за одобрување/авторизација на фитофармацевтски производи, кој е веќе одобрен/авторизиран во Република Северна Македонија, за да се прошири решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба, која не е опфатена со постоечкото решение.

(2) Фитосанитарната управа може да го прошири решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба на производот, само во следниве случаи:

1) кога барањето за проширување на одобрувањето/авторизацијата е наменето за минорна употреба или површини за помалку значајна намена;

2) кога се исполнети барањата од членот 14 од овој закон;

3) кога проширувањето на решението за одобрување/авторизирање е од општ јавен интерес или

4) кога има доставена документација и информации кои го поддржуваат проширувањето на решението за одобрување/авторизирање, а особено документација и податоци за нивото на резидуи и каде што е потребно, проценка на ризикот за операторите, работниците и набљудувачите.

(3) Во случај кога подносител на барањето од ставот (1) на овој член е носител на решението за одобрување/авторизација, овластеното службено лице дозволува изменување и дополнување на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар со цел да ја прошири примената на фитофармацевтскиот производ за минорни култури или за површини за помалку значајни намени.

(4) Во случај кога подносител на барањето е економски оператор различно од она кое е носител на решението за одобрување/авторизација, овластеното службено лице носи посебно решение за одобрување/авторизација за пласирање на пазар со кое се проширува решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ со примена за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени.

(5) Во случајот од ставот (4) на овој член, овластеното службено лице на Фитосанитарна управа го известува носителот на решението за одобрување/авторизација, во согласност со проширувањето на решението, да ја промени етикетата на фитофармацевтскиот производ, во смисла на конкретни насоки согласно решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ, за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени.

(6) Во случај кога носителот на решението за одобрување/авторизација не се согласува со конкретното проширување на решението за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени на етикетата на фитофармацевтскиот производ, Фитосанитарна управа се обврзува преку службени публикации и официјалната веб страна на министерството да достави детални информации до корисниците на фитофармацевтскиот производ, за проширувањето на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени.

(7) Етикетата вклучува одговорност за личноста која го употребува фитофармацевтскиот производ за недоволната ефикасност и евентуалната фитотоксичност за фитофармацевтскиот производ за која е издадено решение за проширување на одобрувањето/авторизацијата за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени.

(8) Минорната употреба мора да биде посебно наведена на етикетата.

(9) Подносителот на барањето од ставот (1) на овој член, исто така, може да аплицира за проширување на решението за одобрување/авторизацијата на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба или за површини за помалку значајни намени во согласност со членот 18 од овој закон.

(10) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува листата за минорна употреба или површини за помалку значајна намена.

Член 26

Издавање на одобрение во итни исклучителни состојби

(1) Поради непредвидени опасности од појава на штетни организми чие ширење не може да биде ограничено или сузбиено со одобрените/авторизираните фитофармацевтски производи во Република Северна Македонија или со други мерки, Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да издаде решение за одобрување/авторизација за користење на неодобрен фитофармацевтски производ по претходно обезбедено позитивно мислење од Стручната комисија.

Постапката за издавање на решение за одобрување/авторизација може да поведе и надлежниот орган по службена должност или по барање на производител на растенија и растителни производи кај кој се констатирани штетни организми, лице одговорно за здравје на растенијата кое ги има констатирано состојбите согласно со прописите од здравје на растенијата како и јавна научна и образовна институција.

(2) Решението од ставот (1) на овој член се издава за период не подолг од 120 дена за ограничена и контролирана употреба, при што фитофармацевтскиот производ не смее да претставува ризик за здравјето на луѓето, животните и животната средина.

(3) Решението од ставот (1) на овој член мора да содржи информации за фитофармацевтскиот производ, количеството на фитофармацевтскиот производ, површините на кои ќе се примени и условите на користење и точно да се назначи крајниот корисник на фитофармацевтскиот производ како и корисникот на растенијата и растителните производи за кој производството е наменето/договорено.

(4) Владата може решението за одобрување/лиценцирање да го поништи или измени доколку фитофармацевтскиот производ не ги постигне саканите резултати или ако штетните ефекти настанати од примената на фитофармацевтски производ се поголеми од штетите предизвикани од штетните организми наведени во ставот (1) на овој член.

(5) Формата и содржината на барањето за издавање на решение за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ за итни исклучителни состојби ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(6) Со цел да се елиминираат ризиците за здравјето на растенијата, кога штетните организми не можат да се отстранат на друг начин или растителните болести неможат да се сузбијат со други мерки, може да се пласираат на пазар фитофармацевтски производи кои не се одобрени/авторизирани во Република Северна Македонија согласно со членот 17 од овој закон, пласирање на пазарот на фитофармацевтски производи за ограничена и контролирана апликација.

(7) Пласирање на пазар врши економски оператор кој е впишан во Регистарот на економски оператори кои пласираат на пазар фитофармацевтски производи од членот 38 од овој закон.

(8) Решенијата од ставовите (1) и (4) на овој член се објавуваат во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Член 27

Дозвола за истражување и развој

(1) Ослободување на неодобрени/нелиценцирани фитофармацевтски производи во животната средина во истражувачки односно развојни цели, може да се врши само доколку организаторот на истражувањето има дозвола за истражување и развој.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава Фитосанитарна управа преку овластено службено лице.

(3) Во дозволата мора да бидат наведени податоците за фитофармацевтскиот производ, количеството на производот, условите на употреба на фитофармацевтскиот производ, како и организаторот на истражувањето.

(4) Дозволата може да се продолжи доколку организаторот на истражувањето, поднесе барање за продолжување на дозволата за најмалку четири месеци пред истекот на дозволата и да даде образложение за

причините за продолжување на истата. Дозволата се издава по претходно позитивно мислење на Стручната комисија од членот 5 од овој закон.

(5) Доколку Фитосанитарната управа утврди дека предложените истражувања за кои се поднесува барањето за издавање на дозвола може да има штетен ефект врз здравјето на луѓето или животните или неочекувани несакани ефекти врз животната средина, не издава дозвола за истражување и развој.

(6) Формата и содржината на барањата за издавање на дозвола за истражување и развој ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 28

Други фитофармацевтски производи и живи организми

(1) За потребите во фитофармацијата, а особено за интегралната заштита и за органското земјоделско производство, на барање на економски оператор, овластеното службено лице на Фитосанитарна управа носи решение за пласирање на пазар на други помошни фитофармацевтски средства и живи организми.

(2) За потребите на биолошката борба на барање на економски оператор, овластеното службено лице носи решение за пласирање на пазарот на живи организми кои се предатори, паразити или антагонисти на штетните организми кај растенијата и растителните производи под услов и самите тие да не се штетни организми.

(3) За производите од ставовите (1) и (2) на овој член задолжително е мислењето на Стручната комисија.

(4) За увоз на производите од ставовите (1) и (2) на овој член, овластеното службено лице на Фитосанитарна управа издава посебна дозвола која задолжително се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

(5) Трошоците за постапката се на товар на економскиот оператор, а средствата се приход на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(6) На предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, висината на трошоците од ставот (5) на овој член ги определува Владата на Република Северна Македонија, врз основа на бројот и видот на организмите.

(7) Формата и содржината на барањата од ставовите (1) и (2) на овој член, како и пропратната документација ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

VI. ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИ И ЈАВЕН ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ

Член 29

Политика за приватност

(1) Процесот на заштита на податоците се применува на извештаи, тестови и студии кои се однесуваат на активната супстанција, антидотот, синергистот, адитивот и фитофармацевтскиот производ, како што е наведено во членот 14 од овој закон, кои се доставуваат до Фитосанитарна управа од страна на подносителот на барањето за одобрување од членот 16 од овој закон, под услов извештаите од тестовите и студиите да се:

1) потребни за издавање на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи или измена на решението за одобрување/авторизација за примена на други земјоделски култури и

2) сертифицирани во согласност со начелата на добрата лабораториска пракса и добра експериментална пракса.

(2) Заштита на податоците од ставот (1) на овој член се доделува само ако се исполнети следниве услови:

1) подносителот е подносител на барање за одобрување на фитофармацевтски производи од членот 16 од овој закон, а подносителот на барањето побарал заштита на податоци за извештаите од тестови и студиите на активната супстанција, антидотите, синергистите, адитивите и фитофармацевтските производи во времето на поднесувањето на барањето за одобрување и доставување на досиејата;

2) подносителот на барањето треба да ги обезбеди сите извештаи за спроведените тестови и студии и

3) подносителот на барањето да обезбеди доказ дека периодот на заштита на податоците никогаш не бил доделен за извештаите од тестирањата или студиите и доколу бил доделен тој период не е истечен.

(3) Заштитените извештаи не може да се искористат во корист на друг подносител на барање за издавање на решение за одобрување/авторизација пласирање на пазар на фитофармацевтски производи и спроведување на одобрување/авторизација на фитофармацевтски производи, антидоти, синергисти, адитиви освен во следниве случаи:

1) подносителот на барањето да има доставено писмо за пристап;

2) кога е истечен кој било период на заштита на податоците дадени за извештаите од тестови и студиите кои се разгледуваат во однос на другите фитофармацевтски производи;

3) кога е истечен периодот за заштита на податоците од пет години доделен при одобрување на активна супстанција која била одобрена за пласирање на пазар на Европската Унија до 26 јули во 1993 година (стари активни супстанции) или

4) кога е истечен периодот од десет години за заштита на податоците на активните супстанции кои биле одобрени за пласирање на пазар на Европската Унија до 26 јули во 1993 година на нови активни супстанции.

(4) Периодот на заштита на податоци е десет години од денот на издавање на првото решение за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ во согласност со овој закон, освен во случаите кои се предвидени во ставот (3) на овој член.

(5) Периодот за заштита на податоците од ставовите (3) и (4) на овој член се продолжува до три месеци за секое проширување на одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба од членот 25 од овој закон, или вкупно до пет години од првото одобрување на фитофармацевтскиот производ, под услов вкупниот период на заштита на податоци да не биде подолг од 13 години, а за фитофармацевтскиот производ со низок ризик да не надминува 15 години.

(6) Заштитата на податоците од ставот (5) на овој член не се применува во случаевите на проширувањето на одобрувањето / авторизацијата на фитофармацевтскиот производ за минорна употреба со помалку значајни намени издадено врз основа на екстраполација.

(7) Заштита на податоците се однесува и на извештаите за тестовите и студиите кои се неопходни за обновување на одобрувањето/авторизацијата во согласност со членот 20 од овој закон или за ревизија на издадените решенија во согласност со членот 20 од овој закон.

Член 30

Листа на тестови и студии

(1) За секој одобрен/авторизиран фитофармацевтски производ, Фитосанитарна управа го чува досиеото и информациите, а на барање за заинтересираните страни ги става на располагање следниве податоци:

1) листа на тестови и студии кои се однесуваат на активната супстанца, антидот, синергисти, адитиви, фитофармацевтски производи потребни за првичното одобрување, измени на барањата за одобрување/авторизација и/или обновување на решението за одобрување/авторизација и

2) листа на извештаите од тестовите студиите за кои подносителот на барањето бара заштита на податоци во согласност со членот 32 од овој закон.

(2) Листите од ставот (1) на овој член ги содржат и информации за извештаите на спроведените тестови и студии во согласност со добрата лабораториска пракса и добрата експериментална пракса.

Член 31

Спречување на повторување на тестови и студии

(1) Со цел да се избегне дуплирање на тестирање, секој производител или економски оператор кое има намера да поднесе барање за одобрување/авторизација на фитофармацевтски производи, пред да изврши тестови или студии мора да ги обезбеди информациите за да се утврди дали некој друг економски оператор има добиено одобрение и има спроведено постапка за одобрување /авторизација за производ кој содржи иста активна супстанца, антидот, синергист, коформулант или адитив.

(2) Фитосанитарна управа на производителот или економскиот оператор кој го поднесува барањето за одобрување /авторизација на фитофармацевтскиот производ, му издава листа на подготвени извештаи од тестови и студии во согласност со членот 32 од овој закон.

(3) Производителот или економскиот оператор при поднесувањето на барањето за одобрување од ставот (2) на овој член ги доставува сите податоци кои се однесуваат на идентитетот и нечистотиите на активната супстанција и писмена изјава дека тој има намера да поднесе барање за одобрување/авторизација.

(4) По приемот на барањето за податоците наведени во ставот (2) НА ОВОЈ ЧЛЕН и изјавата од ставот (3) на овој член, Фитосанитарна управа ги доставува на потенцијалниот носител на решението за одобрување/авторизација името и адресата на носителот на решението за одобрување/авторизација на соодветниот фитофармацевтски производ, истовремено го известува и носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ за името и адресата на барателот.

(5) Барателот и носителот на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ, должни се на јасен и недискриминиран начин, да преземат соодветни мерки за да се постигне договор за заедничко користење на сите извештаи од тестовите и студии кои се заштитени во согласност со членот 32 од овој закон и Фитосанитарна управа, во писмена форма да ја извештаат за тоа како заеднички ќе ги користат податоците.

(6) За постапката од овој член овластеното службено лице спроведува постапка на порамнување и подготвува управен договор согласно со прописите за општа управна постапка.

Член 32

Дистрибуција на тестови и студии изведени на 'рбетници

(1) Тестирањата врз 'рбетници заради добивање извештаи и студии кои се поднесуваат за одобрување/авторизација на фитофармацевтски производи, се спроведуваат само кога не се достапни други методи.

(2) Заради издавање решение за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ, Фитосанитарна управа нема да прифати дуплирање на тестовите или студиите на 'рбетници или оние тестови за кои може да се користат конвенционални методи пропишани со прописите кои ги регулираат хемикалите.

(3) Секое правно лице кое има интерес да спроведува тестови и студии кои вклучуваат 'рбетници треба да преземе соодветни мерки за да се утврди дали овие тестови и студии се веќе извршени или започнати.

(4) Барателот и носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ е должен да ги преземе соодветните мерки за заедничко користење на тестовите и студиите изведени на 'рбетниците. Поделбата на трошоците направени при подготовката на извештајот од извршените тестови и студии се определуваат на фер, транспарентен и недискриминаторски начин. Барателот на одобрението е должен да учествува во распределба на трошоците за добивање на податоци кои треба да се достават за да се спроведе одобрувањето/авторизацијата и да се издаде решение за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ. За начинот на заедничката употреба на тестовите и студиите кои вклучуваат 'рбетници барателот и носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ мора да ја известат Фитосанитарната управа во писмена форма.

(5) Во случаите кога барателот и носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ односно носителите на решение за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ кои содржат иста активна супстанца, антидот, синергист и адитив, нема да постигнат договор за заедничко употребување на извештаите од тестовите и студиите кои вклучуваат 'рбетници, барателот на одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ за тоа ја известува Фитосанитарната управа во писмена форма. Непостигнувањето на договорот не ја ограничува Фитосанитарна управа податоците од извештаите, тестовите и студии на 'рбетниците да ги искористат за потребите на одобрување доколку истото е од јавен интерес.

(6) Овластеното службено лице на Фитосанитарна управа за активностите од овој член спроведува постапка на порамнување и подготвува управен договор согласно со прописите од областа на општата управна постапка.

Член 33

Доверливост на податоци

(1) Барателот на одобрението /авторизацијата на фитофармацевтскиот производ кој е во постапка за одобрување/авторизација на фитофармацевтски производ, поднесува и барање за податоци и информации за кои смета дека треба да имаат статус на доверливи податоци за кои мора да се обезбеди доказ со кој може да се потврди, дека со нивно покажување може да се загрозат комерцијалните интереси односно заштита на приватноста и интегритетот на поединците.

(2) Откривањето на следните податоци ја загрозуваат заштитата на комерцијални интереси, заштитата на приватноста и интегритетот на личноста:

1) начинот на производство на активните супстанции;

2) спецификација на нечистотиите на активните супстанции, освен оние кои се сметаат за релевантни за токсиколошки и екотоксиколошки аспекти или се релевантни за животната средина;

3) резултатите од производните лотови на активните супстанции, вклучувајќи ги и нечистотиите;

4) методите на одредување на нечистотии во произведените активни супстанции, со исклучок на методите за определување на нечистотии кои се сметаат за релевантни за токсиколошки и екотоксиколошки аспекти или се релевантни за животната средина;

5) односите меѓу производителот или увозникот и носителот на пријавата или на носителот на решението за одобрување/авторизација;

6) податоци за комплетниот состав на фитофармацевтскиот производ и адитивите и

7) име и презиме и адреса на лицата вклучени во тестирањето на 'рбетници.

(3) Поднесената документација со барањето за одобрување, која ги содржи податоците наведени во ставот (2) на овој член се чуваат во согласност со прописите за заштита на податоци.

(4) Овластеното службено лице, вработените во Фитосанитарна управа кои учествуваат во постапки за регистрација/авторизација на фитофармацевтски производ, членови на Стручната комисија од членот 5 од овој закон, се должни сите податоци од документите кои се користат во процесот на одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ од ставот (2) на овој член да ги чуваат согласно со прописите за класифицирани информации.

(5) Податоците за другите постапки за кои подносителите на барања водат управна постапка пред Фитосанитарна управа, а кои се однесуваат од ставот (2) на овој член може да се користат по претходна писмена согласност од носителот на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ.

(6) Во случај на повреда на обврската од ставовите (4) и (5) на овој член, се применуваат прописите со кои се регулираат класифицираните информации.

(7) Заштитата на доверливоста на податоците не се однесува на податоците кои се однесуваат на право на пристап на јавноста за податоци кои се од интерес за животната средина.

VII. ПАКУВАЊЕ, ОЗНАЧУВАЊЕ И РЕКЛАМИРАЊЕ НА ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ И ПОМОШНИ СРЕДСТВА

Член 34

Пакување и означување

(1) Пакувањата на фитофармацевтските производи мора да се во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Фитофармацевтските производи мора да се пакувани на начин на кој не може да се заменат со храна, пијалак или храна за животни.

(3) Секое пакување на фитофармацевтски производ мора да биде означено со етикета. Ознаките на етикетата мора да бидат наведени на македонски јазик и кирилско писмо на јасен, недвосмислен и читлив начин, кој овозможува напишаната содржина да не може да биде избришана или отстранета.

(4) За содржината на етикетата на фитофармацевтскиот производ одговорен е производителот односно економскиот оператор кој го застапува производителот на територија на Република Северна Македонија доколку производителот нема седиште на територија од Македонија.

(5) Носителите на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар од ставот (4) на овој член мора да ги класифицираат и ажурираат етикетите по сите промени во класификацијата и означувањето на фитофармацевтските производи во согласност со прописите за хемикалии и веднаш да ја известат Фитосанитарна управа.

(6) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за здравство и министерот за животна средина и просторно планирање ги пропишува содржината на етикетата за фитофармацевтските производи и ознаките и посебните ризици и мерки на претпазливост за да се заштити здравјето на луѓето, животните и животната средина.

(7) Фитофармацевтските производи се означуваат во согласност со прописите за хемикалии и овој закон.

(8) Како дополнување на означувањето во согласност со прописите кои ги регулираат хемикалиите, треба да се наведени и посебните ризици и мерки на претпазливост со цел да се заштити здравјето на луѓето, животните и животната средина.

(9) Исклучок од ставот (3) на овој член при увоз на фитофармацевтски производи врз основа на Решение за одобрување /авторизација утврдени во членот 26 од овој закон, етикетата може да биде на јазик од земјата од каде се увезува производот, но по предходно известување на Фитосанитарна управа и државниот фитосанитарен инспектор.

(10) На територија на Република Северна Македонија е дозволено е пласирање на пазар на фитофармацевтски производи само во пакувања согласно со решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи.

(11) Ограничувањата од членот 15 ставови (4) и (5) од овој закон задолжително мораат да бидат наведени на етикетатата од ставот (3) на овој член.

Член 35

Рекламирање

(1) Забрането е да се рекламираат фитофармацевтски производи кои не се одобрени/авторизирани согласно со овој закон.

(2) Забрането е да се рекламираат одобрени/авторизирани фитофармацевтски производи за намени кои се во спротивност со решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар и/или за намени за кои фитофармацевтскиот производ не е одобрен/авторизиран.

(3) Секое рекламирање на фитофармацевтскиот производ мора да биде придружено со следните изрази: „фитофармацевтскиот производ мора да се користи на безбеден начин. Пред употреба, секогаш прочитате ја етикетата“.

(4) Изразите од ставот (3) на овој член мора да бидат лесно читливи и јасно видливи во однос на рекламата.

(5) Зборовите „фитофармацевтски производ“ може да бидат заменети со специфичниот тип на фитофармацевтски производ, како што се фунгицид, инсектицид, хербицид, регулатор на раст на растението итн.

(6) Рекламната порака на фитофармацевтскиот производ не содржи информации во форма на текст или графички прикази кои можат да доведат до забуна на

потрошувачите за потенцијалните ризици за здравјето на луѓето, животните и животната средина, како што се термините „низок ризик“, „не е токсичен“ или „не е штетен“.

(7) По исклучок на ставот (4) на овој член производи кои се класифицирани како фитофармацевтски производи не смеат да содржат ознака „одобрен како фитофармацевтски производ согласно со Закон за фитофармација“.

(8) Рекламната порака на фитофармацевтските производи не смее да содржи визуелно претставување на потенцијално опасни случаи, како што се мешање или апликација без лична заштитна опрема, употреба во близина на храна или храна за животни или користење од страна на деца или во нивна непосредна близина.

(9) Рекламирањето или промотивен материјал за фитофармацевтскиот производ мора да содржи и соодветни фрази и симболи за предупредувања коишто се наведени на етикетата од фитофармацевтскиот производ.

VIII. РЕГИСТРАЦИЈА НА ЕКОНОМСКИ ОПЕРАТОРИ

Член 36

Производство на фитофармацевтски производи

(1) Производство на фитофармацевтските производи, активни супстанции и сите други составни компоненти кои се вклучени во производот, може да врши правно лице доколку е впишано во Регистарот на економски оператори за вршење на дејност производство на фитофармацевтски производи.

(2) Правните лица кои произведуваат фитофармацевтски производи ќе бидат запишани во регистарот од ставот (1) на овој член по поднесено барање до Фитосанитарна управа, врз основа на следнава документација:

1) решение и тековна состојба, забрана за вршење на професија дејност на правно лице, привремена забрана за вршење на одделна дејност – санкција, привремена забрана за вршење на одделна дејност – казна и трајна забрана за вршење на одделна дејност издадени од Централен регистар на Република Северна Македонија;

2) имотен лист за објектот доколку е сопственост на правното лице;

3) договор за користење под закуп на просторот наменет за производство и складирање, доколку просторот не е во сопственост на правното лице од ставот (1) на овој член;

4) доказ за ниво на квалификациите VI A според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, факултет за земјоделски науки и има стекнато минимум звање дипломиран земјоделски инженер или факултет за природноматематички науки и има стекнато минимум звање дипломиран хемиски инженер или техничко технолошки науки и има стекнато звање дипломиран инженер технолог;

5) M1/M2 обрасци за вработените лица;

6) доказ за платена административна такса;

7) доказ за вршење на дејност производство на хемикалии издадена од Министерство за здравство;

8) доказ за потребата од оценка на влијанието на проектот врз животната средина издадена согласно со прописите за животна средина;

9) интегрирана дозвола, издадена од согласно прописите од областа на животната средина и

10) план за отстранување на отпадот (опаковките, опаковски со содржина која има некој вид на неусогласеност и опаковки со количина на фитофармацевтски производ различен од она кое е назначено на пакувањето) за секој произведен производ одделно.

(3) Овластеното службено лице кое ја води постапката за запишување во регистрот од ставот (1) на овој член по службена должност ги прибавува доказите од ставот (2) точки 1), 2), 5), 7), 8) и 9) на овој член од надлежниот јавен орган во рок од три работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член.

(4) Овластено службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараните докази од ставот (3) на овој член да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (3) на овој член.

(5) Овластеното службено лице во рок од 30 дена по приемот на барањето од ставот (2) на овој член утврдува дали се исполнети условите од ставот (9) на овој член и се доставени документите од ставот (2) на овој член и доколку истите се исполнети и доставени, правното лице се запишува во Регистарот на економски оператори за вршење на дејност производство на фитофармацевтски производи врз основа на решение.

(6) Доколку правното лице не ги исполнува условите за вршење на дејноста барањето со решение се одбива како неосновано.

(7) Против решението од ставовите (4) и (5) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(8) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(9) Формата и содржината и начинот на водење на регистарот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(10) Формата и содржината на барањето од ставот (2) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(11) Регистарот од ставот (1) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ најмалку еднаш во текот на годината како и на веб-страницата на министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 37

Препакување

(1) Правното лице може да врши дејност препакување на фитофармацевтски производи, доколку е запишан во Регистарот на економски оператори за вршење на дејност производство на фитофармацевтски производи согласно со членот 36 од овој закон.

(2) Правното лице може да врши препакување на фитофармацевтски производи само доколку има добие-но согласност од производителот на фитофармацевтскиот производ заверена на нотар и доколку е запишан во Регистарот на економски оператори за производство на фитофармацевтски производи, под услов да не ги менува својствата на производот.

(3) Производителот кој бара фитофармацевтскиот производ да се пакува во пакувања различни од тие кои што се наведени во одобрението од земјата членка на Европската Унија од која се врши признавање на регистрацијата /авторизацијата на фитофармацевтскиот производ, доставува покрај дозвола за регистрација /авторизација од референтна земја на Европската Унија и изјава на производителот на фитофармацевтскиот производ со која дава согласност за пакувања за ставање

во промет во Република Северна Македонија различни од големината на пакувањата од одобрението на земјата членка на Европската Унија.

(4) Економскиот оператор кој го врши препакувањето може да започне со процесот на препакување само доколку има обезбедено присуство на државен фитосанитарен инспектор, за што има доставено известување до Државниот инспекторат за земјоделство најмалку 72 часа пред почетокот на постапката за пакување на фитофармацевтскиот производ.

(5) Државниот фитосанитарен инспекторот за активност од овој член задолжително ја известува Фитосанитарна управа особено за бројот на сериите на пакувања со кои се врши препакување со цел нивно задолжително вклучување во мониторингот областа на производството, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на фитофармацевтските производи, како и нивните резидуи во растенија и растителни производи.

Член 38

Постапка за запишување во Регистар на економски оператори за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи

(1) Пласирање на пазар на регистрирани фитофармацевтски производи може да врши економски оператор кој е запишан во Регистарот на економски оператори за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи.

(2) Пласирањето на пазар на фитофармацевтски производи на мало за професионална употреба е можно само во специјализирани продавници – земјоделски аптеки.

(3) Пласирањето на пазар на фитофармацевтски производи за непрофесионална употреба е можно во продажни објекти доколку се видно означени и одделени од деловите во кој се продава, храна, храна за животни и детска опрема и играчки.

(4) Економските оператори кои складираат фитофармацевтски производи заради нивно пласирање на пазар на големо или мало ќе бидат запишани во регистарот од ставот (1) на овој член по поднесено барање до Фитосанитарна управа, врз основа на следнава документација:

1) решение и тековна состојба, забрана за вршење на професија дејност на правно лице, привремена забрана за вршење на одделна дејност – санкција, привремена забрана за вршење на одделна дејност – казна и трајна забрана за вршење на одделна дејност издадени од Централен регистар на Република Северна Македонија;

2) имотен лист за објектот доколку е сопственост на економскиот оператор;

3) договор за користење под закуп на просторот наменет за складирање или пласирање на пазарот на големо или мало, доколку просторот не е во сопственост на економскиот оператор од ставот (1) од овој член;

4) доказ за ниво на квалификациите VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, факултет за земјоделски науки и има стекнато минимум звање дипломиран земјоделски инженер или природноматематички науки и има стекнато минимум звање дипломиран инженер по хемија или дипломиран инженер по биохемија – физиологија или техничко – технолошки науки и има стекнато минимум звање дипломиран инженер технолог, за секое продажно место (оригинал или копија заверена на нотар) за полно работно време согласно со прописите од работни односи;

5) М1/М2 обрасци за вработените од точка 4) и 8) од овој став со полно работно време;

6) доказ за ниво на квалификациите VA или ниво на лиценца за положен испит за дистрибутери и советници на вработените од точките 4) и 8) од овој став;

7) лиценца за положен испит за дистрибутери и советници на вработените од точките 4) и 8) од овој став;

8) доказ за ниво на квалификациите VA или ниво на квалификации IV според Македонската рамка на квалификации и стекнати 180 или 240 кредити според ЕЦ-ВЕТ или МКСОО или најмалку вишо или средно образование, Биотехничка струка и има стекнато звање земјоделски техничар, фармски техничар или техничар за заштита – фитомедицина и

9) план за отстранување на отпадот (опаковките, опаковски со содржина која има некој вид на неусогласеност и опаковки со количина на фитофармацевтски производ различен од она кое е назначено на пакувањето) за секој производител одделно.

(5) Овластеното службено лице од Фитосанитарна управа кое ја комплетира и води постапката за запишување во регистарот од ставот (1) на овој член по службена должност ги прибавува доказите од ставот (4) точки 1), 2) 5) и 7) на овој член од надлежниот јавен орган во рок од три работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член.

(6) Овластено службено лице од Фитосанитарна управа е должно бараните докази од ставот (5) на овој член да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (5) на овој член.

(7) Фитосанитарна управа во рок од 30 дена по приемот на барањето од ставот (4) на овој член утврдува дали се исполнети условите од ставот (11) на овој член и документите од ставот (4) на овој член и доколку истите се исполнети и доставени, економскиот оператор се запишува во Регистарот на економски оператори за пласирање на фитофармацевтски производи врз основа на решение.

(8) Доколку економскиот оператор не ги исполнува условите за вршење на дејноста барањето со решение се одбива како неосновано.

(9) Против решението од ставовите (7) и (8) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(10) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(11) Економските оператори за пласирање на пазар на фитофармацевтските производи мора да ги исполнуваат следниве барања во поглед на просториите и опремата и тоа:

1) подот да е изработен од непропустлив материјал кој овозможува лесно одржување и миеење на површините. На подот мора да има барем еден приклучок кон одводна јавна канализациона мрежа;

2) ѕидовите мора да обложени со непропустлив водоотпорен материјал;

3) мора да поседува уред за вентилација на воздухот во просторијата во која се спроведува ставањето во промет;

4) изолиран простор или кабина за престој на вработените лица;

5) соодветен непропустлив контејнер за прибирање на отпад и многу опасен отпад;

6) полиците да се изработени или обложени од непропустлив материјал;

7) персонален компјутер на кој е инсталирана програмата на фитосанитарниот информативен систем;

8) да поседува противпожарен апарат или хидрантски приклучок и

9) да поседува сет за прва помош и заштита.

(12) Трошоците за регистрација на економскиот оператор се на сметка на операторот, а нив ги определува Влада на Република Северна Македонија на предлог на министер за земјоделство, шумарство и водостопанство и се во висина на реално направените трошоци.

(13) Трошоците од ставот (12) на овој член се приход на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а ќе се реализираат преку програмата за фитосанитарна политика.

(14) Формата, содржината и начинот на водење на регистарот од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(15) Формата и содржината на барањето од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(16) Економскиот оператор од ставот (1) на овој член се задолжува да ја пријави секоја промена на податоците во Регистарот од ставот (1) на овој член во рок од 30 дена од денот на настанатата промена.

(17) Овластеното службено лице поведува постапка за бришење на економскиот оператор од регистарот од ставот (1) на овој член по службена должност во рок од пет работни дена од моментот на добивањето на сознанието за неисполнување на условите од ставовите (4) и (11) на овој член.

(18) Правното лице кое е впишано во Регистарот од ставот (1) на овој член се брише од истиот регистар доколку поднесе барање за бришење од Регистарот од ставот (1) на овој член.

(19) Регистарот од ставот (1) на овој член се објавува на веб-страницата на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 39

Пласирање на пазар на фитофармацевтски производи

(1) Економските оператори од членот 38 од овој закон, сите активности за пласирање на пазар на фитофармацевтските производи како што се транспорт, складирање и ракување и отстранување на празни пакувања треба да ги вршат на начин на кој што нема да го загрози животот и здравјето на луѓето, животните или животната средина и да обезбеди одржување на непроменети физичко - хемиските карактеристики на фитофармацевтските производи и помошни средства.

(2) Не е дозволено продажба и нудење за продажба на фитофармацевтски производи преку интернет.

(3) Не е дозволено продажба или складирање на фитофармацевтските производи и помошни средства за професионална употреба во иста просторија со храна.

(4) Не е дозволено продажба или складирање на фитофармацевтски производи помошни средства за професионална употреба во иста просторија со храна за животни, освен доколку истата не е физички одвоена од истите.

(5) Не е дозволено продажба или складирање на фитофармацевтски производи како и сместување и чување на опасни хемикалии во станбени објекти за поединечно и колективно домување.

(6) Не се дозволува истовремено транспортирање на фитофармацевтски производи и помошни средства со храна или храна за животни.

(7) Регистрирани откупувачи на растенија, растителни производи и примарни земјоделски производи и преработувачи на земјоделски производи не смеат истовремено да се регистрираат и да вршат дејност како економски оператори согласно со овој закон.

(8) При спроведување на промет со фитофармацевтски производи сите економски оператори, дистрибутери и советници, Фитосанитарната управа и фитосанитарните инспектори го користат системот за евидентирање и дистрибуција на фитофармацевтски производи воспоставен од страна на Фитосанитарна управа.

(9) Професионалните корисници можат да набават фитофармацевтски производи само со легитимацијата согласно со членот 41 од овој закон.

(10) Начинот на функционирањето на системот за евидентирање и дистрибуција на фитофармацевтски производи, го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 40

Пласирање на пазар особено опасни фитофармацевтски производи за професионална употреба

(1) Пласирање на пазар на одобрени фитофармацевтски производи кои во согласност со прописите кои ги регулираат хемикалиите се класифицирани како особено опасни фитофармацевтски производи (во натамошниот текст: Т+ или GHS06) може да го вршат само правни лица впишани Регистарот од член 38 од овој закон.

(2) Правните лица од ставот (1) на овој член освен условите од членот 38 од овој закон мора да ги исполнуваат сите одредби за пласирање на пазар со особено опасни хемикалии согласно со прописите кои ги регулираат хемикалиите и условите од ставот (5) на овој член.

(3) Правното лице може да пласира на пазар односно да ги аплицира Т+ производите само доколку располага со простор, опрема и обучен персонал.

(4) Правните лица кои пласираат на пазар фитофармацевтски производи на мало – земјоделски аптеки, не смеат да вршат промет на особено опасни фитофармацевтски производи.

(5) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во соработка со министерот за животна средина и просторно планирање и министерот за здравство ги пропишува условите, во поглед на простор, опремата и обучен персонал од ставот (3) на овој член.

(6) Не се дозволува слободен промет и употреба на фитофармацевтски производи кои содржат многу отровни активни супстанции и фитофармацевтски производи, кои согласно со правилата за класификација, пакување и означување, се етикетираны и класифицирани како многу отровни (Т+ или GHS06).

(7) По исклучок од ставот (1) на овој член не е забрането пласирање на пазар и употреба на фитофармацевтски производи кои содржат многу отровни активни супстанции (Т+ или GHS06) само на економските оператори кои имаат постојан и професионално обучен персонал за работа со истите, а ги исполнуваат и барањата пропишани во поглед на просториите и опремата и имаат дозвола за такви активности од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(8) Поблиските услови за пласирање на пазар, условите на чување и употреба, како и условите за транспорт и користење на фитофармацевтски производи кои содржат многу отровни активни супстанции (Т+ или GHS06), ги пропишува министерот.

(9) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за здравство ги пропишува кои фитофармацевтски производи се класифицирани како професионални фитофармацевтски производи за професионална употреба Т+ или GHS06, пиктограм и ознака, ознаки за претпазливост.

IX. ОБУКА

Член 41

Организирање на обука

(1) Професионален корисник, советник и дистрибутерите имаат право и обврска на основна и обука за обновување на знаењето од областа на фитофармацијата, фитомедицината и одржливата употреба на фитофармацевтските производи (во понатамошниот текст: фитофармација) за секоја категорија и вид на обука одделно, а врз основа на план и програма за обуки, кои ги донесува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(2) По спроведување на обуката од ставот (1) на овој член испитот за фитофармацијата за професионалните корисници го организираат организаторите на обуката од ставот (4) на овој член, додека за советниците и дистрибутерите го организира Фитосанитарна управа.

(3) Обуката за професионалните корисници, советници и дистрибутери се состои од два дела и тоа: стручен дел и студија на случај.

(4) Стручна обука за професионалните корисници ќе ја спроведуваат јавните средни земјоделски и прехранбени училишта, додека обуката за дистрибутерите и советниците ќе ја спроведуваат Јавните високообразовни и научни установи од областа на земјоделството и храна по претходно склучен договор со министерството.

(5) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство за спроведување на обуката на професионалните корисници ќе ги определи јавните средни земјоделски и прехранбени училишта каде што ќе се одржат обуките од ставот (2) на овој член согласно со територијалната организација, додека советниците и дистрибутерите по сопствен избор избираат во која од јавните високообразовни и научни установи од областа на земјоделството и храна ќе посетуваат обука.

(6) По завршената обука за професионални корисници, дистрибутери и советници полагаат испит од двата дела (стручен и студија на случај) и добиваат легитимација за положен испит за професионален корисник на фитофармацевтски производи, односно легитимација и лиценца за положен испит за фитофармација за советник и дистрибутер.

(7) Секој професионален корисник, дистрибутер или советник може да полага до три пати во годината.

(8) Испитот за професионален корисник, советник или дистрибутер го организира и спроведува Фитосанитарна управа.

(9) Испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник од овој закон се полага пред стручна комисија што ја формира министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(10) Испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник се полага заради проверка на потребното знаење од областа на фитофармацијата.

(11) Стручниот дел и студијата на случај на испитот за професионален корисник се полага писмено, додека за дистрибутер или советник се полага по електронски пат, со одговарање на определен број прашања.

(12) Испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник се полага според програма во која се содржани градивото и прописите.

(13) Програмата за полагање на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник ја донесува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(14) Прашањата од стручниот дел и студиите на случај од испитот ги верификува Комисија составена од овластено службено лице и четири претставници од организаторите на обуката од ставот (5) на овој член.

(15) Комисијата од ставот (14) на овој член врши ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на студии на случај најмалку еднаш годишно.

(16) При ревизијата Комисијата особено ги има во предвид промените на правните прописи на кои е засновано прашањето, односно случајот, бројот на кандидати кои го одговорале, успешноста во одговарањето на истите како и други критериуми кои можат да влијаат на подобрувањето на квалитетот на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник.

(17) Врз основа на извршената ревизија и ажурирање на базите на прашања Комисијата одлучува прашањата да бидат изменети или целосно отстранети од испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник.

(18) Членовите на Комисијата од ставовите (14) и (15) на овој член имаат право на паричен надомест во висина непоголема од две нето просечни плати исплатени во последната година, а износот на паричниот надомест се определува врз основа на бројот на изготвени прашања како и сложеноста на материјата, а се испраќаат од Програмата за фитосанитарна политика.

(19) Стручните и административните работи за потребите на спроведување на испитот за професионален корисник ги спроведуваат јавните средни земјоделски и прехранбени училишта од ставот (4) на овој член по доставен план до Фитосанитарна управа, а за дистрибутер или советник ги врши Фитосанитарна управа, а испитот технички се спроведува во соработка со Агенцијата за администрација.

(20) Испитот за дистрибутер или советник се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

(21) Кандидатите се информираат за датумот и времето на полагањето на испитот најмалку три дена пред одржувањето на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник.

(22) Полагањето на испитот за дистрибутер или советник се снима и во живо се емитува на веб-страницата на Агенцијата за администрација, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на веб-страницата на агенцијата.

(23) Агенција за администрација ги исполнува критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник.

(24) Во просторијата за полагање на испитот за дистрибутер или советник, за време на полагање на испитот се присутни двајца претставници на Фитосанитарна управа, еден претставник од Агенцијата за администрација (информатичар).

(25) Пред почетокот на полагањето на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник, претставникот од Фитосанитарна управа го утврдува идентитетот на кандидатот со увид на лична карта.

(26) На кандидатот за време на полагањето на испитот не му се дозволува користење на брошури, скрипти, учебници, закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

(27) На кандидатот за време на полагањето на испитот не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица освен со информатичарот од ставот (24) на овој член, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

(28) Ако техничките проблеми со компјутерот ќе бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(29) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати што го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.

(30) Доколку кандидатот при полагањето стручниот дел од испитот постапува спротивно од ставовите (26) и (27) на овој член, нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во таа испитна сесија.

(31) Во случаите од ставот (30) на овој член, се смета дека кандидатот не го положил испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник и истото се констатира во записникот за полагање на испитот.

(32) Овластените претставници од ставот (24) на овој член, за време на полагањето на испитот не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на кандидатот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

(33) Ако во текот на полагањето на испитот настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да го продолжи полагањето на испитот (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), ќе се прекине испитот за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.

(34) Решение за продолжување на испитот донесува овластено службено лице по молба на кандидатот. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на испитот, но најдоцна во рок од шест месеци.

(35) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на испитот во рокот определен во ставот (34) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

(36) Против решението на овластеното службено лице од ставот (34) на овој член кандидатот може да се поведе управен спор пред надлежниот суд во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

(37) Испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник започнува со полагање на првиот дел (стручниот дел), а по положен прв дел кандидатот се стекнува со право за полагање на вториот дел (студија на случај).

(38) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот.

(39) Првиот дел од испитот се полага за секоја соодветна област и содржи најмалку 30 прашања со пет опции за заокружување од кој едната е точна, две се слични, едната е неточна во мал обем (на неа се губат мал број поени) и една е неточна во голем обем (на неа се губат поголем број поени).

(40) Доколку кандидатот не го положил првиот дел од испитот согласно со ставот (39) на овој член, ќе се смета дека испитот не го положил.

(41) Полагањето на првиот дел од испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник се врши со одговарање на определен број прашања.

(42) Прашањата од тестот зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во тестот.

(43) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на испитот за дистрибутер или советник и нивните одговори се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на Агенцијата за администрација.

(44) Електронскиот систем од ставот (43) на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 50 прашања од секоја област.

(45) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и стручната литература во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од испитот.

(46) Бројот на прашања во базите од ставот (44) на овој член се зголемува за 10% годишно, почнувајќи од 2020 година.

(47) Резултатите од полагањето на првиот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полага испитот, веднаш по неговото завршување.

(48) На денот на полагањето на првиот дел од испитот, претставникот на Фитосанитарна управа на кандидатот му дава пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем.

(49) По одобрувањето на пристапот, кандидатот за првиот дел од испитот добива компјутерски генериран електронски тест, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од ставот (48) на овој член.

(50) Првиот дел од испитот, содржи упатство за начинот на решавање на истиот, за кое претставникот на Фитосанитарната управа дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

(51) Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронски тест за првиот дел од испитот.

(52) Во случај на спреченост на спроведување на првиот дел од испитот, поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем, полагањето на испитот се прекинува.

(53) Доколку причините од ставот (52) на овој член се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот, истиот се продолжува веднаш по нивното отстранување.

(54) Доколку причините од ставот (52) на овој член нема да се отстранат во рокот од ставот (53) на овој член, испитот се прекажува за друг термин.

(55) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот и вториот дел од тестот за полагање на испитот изнесува 120 минути по 60 минути за секој од деловите.

(56) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 60% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

(57) На барање на кандидатот, Фитосанитарна управа го информира за направените грешки во тестот за полагање на испитот за професионален корисник на фитофармацевтски производи, односно дистрибутер или советник за испит за фитофармација, со овозможување непосреден увид во тестот.

(58) Тестовите се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на испитот за професионален корисник, дистрибутер или советник.

(59) Материјалите од одржаните испити, особено хартиените верзии од тестовите и практичните примери за полагање на испитот за професионален корисник,

дистрибутер и советник и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот, како и снимките од одржаните испити се чуваат во Агенцијата за администрација.

(60) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство формира Комисија за ревизија на одржаните испити, која во својата работа ги користи материјалите од ставот (59) на овој член и во која, покрај другите членови членува и претставник информатичар од Агенцијата за администрација определен од директорот на Агенцијата.

(61) Комисијата од ставот (60) на овој член се состанува најмалку еднаш годишно и врши ревизија на начинот на спроведување на најмалку две сесии одржани во тековната година.

(62) Комисијата има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на испитите одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на комисијата, но не порано од денот на отпочнување на примената на овој закон.

(63) На професионалните корисници кои го положиле испитот им се издава легитимација, а на советниците и дистрибутерите легитимација и лиценца во рок од 15 дена од денот на завршување на испитот.

(64) Секоја издадена лиценца и легитимација имаат посебен сериски број.

(65) Доколку лицето кое поседува лиценца за советник или дистрибутер од областа на фитофармацијата на било кој начин го доведе во заблуда потрошувачот на фитофармацевтските производи или со пласирање на пазар на растенија и растителни производи го наруши или загрози здравјето на луѓето или здравјето на животните директно или индиректно или пак директно или индиректно неповолно влијае на животната средина, по барање на заинтересираната страна како и по приложување на соодветни докази со кој се докажува делото, како и на предлог на фитосанитарниот инспектор, овластеното службено лице ќе донесе решение за укинување на важноста на лиценцата.

(66) Со укинувањето на лиценцата од ставот (65) на овој член не се дозволува посетување на повторна обука и полагање на испит за дистрибутери или советници за фитофармација во период од две години од денот на издавањето на Решението од ставот (65) на овој член.

(67) Формата и содржината на легитимацијата односно на лиценцата од ставот (63) на овој член ја пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(68) Лиценцата, односно легитимацијата има важност од пет години, и истата може да се обнови доколку лицето кое ја поседува лиценцата, односно легитимацијата поднесе барање за обновување најдоцна 30 дена пред истекот на важноста на легитимацијата односно лиценцата која е предмет на обновување.

Член 42

Услови кои треба да ги исполнува обучувачот и право на полагање испит кај советници и дистрибутери

(1) Испит за советници и дистрибутери од областа на фитофармација можат да полагаат лица кои имаат ниво на квалификациите VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, факултет за земјоделски науки и има стекнато минимум звање дипломиран земјоделски инженер или природноматематички науки и имаат стекнато минимум звање дипломиран инженер по хемија или дипломиран инженер по

биохемија – физиологија или техничко – технолошки науки и има стекнато минимум звање дипломиран инженер технолошки инженер после спроведена обука за советници и дистрибутери.

(2) Испит за советници и дистрибутери од областа на фитопармација можат да полагаат лица кои имаат ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, факултет за земјоделски науки насока заштита на растенија (фитомедицина) и има стекнато минимум звање дипломиран земјоделски инженер без посета на обука за советници и дистрибутери.

(3) По исклучок на ставот (1) на овој член испит за дистрибутер може да полага и лице со понизок степен на образование од она кое е дефинирано во ставот (1) на овој член само доколку во продажниот објект веќе има вработено бараем еден советник, односно дистрибутер кој ги исполнува условите од ставовите (1) и (2) на овој член, после спроведена обука за советници и дистрибутери.

(4) Лицата кои ќе ги спроведуваат обуките во јавните средни земјоделски и прехранбени училишта треба да ги исполнуваат минималните услови од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 43

Трошоци за обуки

(1) Трошоците за посетување на обуките и полагање на испитот од членот 41 став (1) од овој закон се на товар на барателите.

(2) Висината на трошоците од ставот (1) на овој член ја определува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство врз основа на реално направените трошоци за одржување на обуките, трошоците неопходни за спроведување на првиот и вториот дел на испитот, подготовката на базите на прашања, спроведувањето на тестовите, изготвувањето на материјали и покани и изготвувањето на потврди и легитимации по претходно утврдена методологија.

(3) Трошоците за спроведената обука се уплатуваат на сметка на органот кој ја одржал обуката.

(4) Трошоците за полагање на испитот се уплатуваат на приходната сметката на Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, а ќе се реализираат преку Програмата за фитосанитарна политика.

(5) Доколку трошоците не се уплатени на соодветната сметка најдоцна 15 дена пред денот определен за почеток на испитната сесија, на кандидатот нема да му се дозволи полагање на испитот.

(6) Доколку кандидатот во рок од една година од денот на уплатата на средствата не го полага испитот, уплатените средства не се враќаат.

Х. ОПРЕМА ЗА АПЛИКАЦИЈА НА ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 44

Пласирање на пазар на нова опрема за апликација на фитопармацевтски производи

(1) Опремата за апликација на фитопармацевтски производи може да се користи за заштита на растенија, растителни производи, почва или други микросредини каде што растенијата растат и се складираат само доколку има поминато контрола за правилно функционирање за која има добиено документ и има прикачено етикета согласно со членот 46 од овој закон.

(2) Новата опрема за апликација на фитопармацевтските производи се пласира на пазар доколку истата е во согласност со прописите со кои се утврдуваат техничките барања за опремата и се употребува доколку има добиено документ и има прикачено етикета оценувања на соодветноста и безбедноста на машините од овластени институции или од овластени контролни тела од членот 46 од овој закон.

(3) Опремата за апликација на фитопармацевтски производи треба да ги исполнува минимум одредбите од стандардите МКС EN ISO 19119-1:2016, МКС EN ISO 19119-2:2016, МКС EN ISO 19119-3:2016 и МКС EN ISO 19119-4:2016.

(4) Новата опрема од ставот (2) на овој член може да добие документ и етикета од овластените контролни тела од членот 46 од овој закон без спроведување на редовен преглед од членот 46 само врз основа на соодветна документација.

(5) Исклучок од ставовите (1) и (3) на овој член на редовен преглед не подлежат:

- 1) грбни прскалки;
- 2) рачни прскалки и
- 3) опрема за апликација на редосеалка.

(6) Сопственикот на опремата за апликација на фитопармацевтскиот производ е одговорен за:

- 1) исполнувањето на одредбите од овој член;

2) да ги пријавува промените на сопственоста на опремата или

3) промени на техничките карактеристики за опремата до надлежното контролно тело од членот 46 од овој закон и

4) редовно одржување и однапред да состави барање за редовен преглед на опремата како и навремен редовен преглед на опремата.

Член 45

Редовен преглед на опремата за апликација на фитопармацевтски производи

(1) Опремата за апликација на фитопармацевтските производи која е во употреба и ја користат професионалните корисници подлежи на редовен преглед.

(2) Со прегледот се проверува дали опремата за апликација на фитопармацевтски производи ги задоволува одредените технички барања за цел постигнување на високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, животните и животната средина.

(3) Прегледаната опрема за апликација на фитопармацевтските производи се означува со етикета за извршен преглед и се издава сертификат од страна на овластените контролни тела од членот 46 од овој закон.

(4) Етикетата и сертификатот на новата опрема од членот 44 став (4) од овој закон е со важност од пет години.

(5) Поблиските услови за редовниот преглед, техничките стандарди кои треба да ги исполнува опремата за апликација, технички барања за преглед на опремата, зачестеноста на редовните прегледи, роковите до кои опремата мора целосно да биде прегледана најмалку еднаш, отстапувањата од редовниот преглед, како и форма и содржина на знакот за извршен преглед, издавање на нов знак во случај на губење и или оштетување на истиот ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(6) Трошоците за спроведениот редовен преглед од ставот (1) на овој член се на товар на барателот.

(7) Висината на трошоците за спроведување на редовниот преглед од ставот (1) на овој член ги утврдува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, а се определени врз основа на висината за да-

вањето на вакви или слични услуги во Република Северна Македонија, бројот и видот на тестирања и потребата на повторувања на тестови.

(8) Трошоците за спроведување на редовниот преглед од ставот (1) на овој член се уплатуваат на сметката на овластените институции.

Член 46

Контролни тела за преглед на опремата за апликација

(1) Редовните прегледи од членот 45 став (1) од овој закон може да ги извршуваат само овластени контролни тела за преглед на опремата за апликација на фитофармацевтските производи.

(2) Податоците за овластените контролни тела, одговорните и вработени лица во нив ги води Фитосанитарна управа.

(3) Овластеното контролно тело мора да има вработено со полно работно време две лица, од кои едно во својство на одговорно лице, како и да поседува соодветна опрема за извршување на прегледот.

(4) Одговорното лице од ставот (3) на овој член мора да има минимум ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации и најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен, научно подрачје техничко – технолошки науки и се стекнал со звање дипломиран машински инженер или научно подрачје биотехнички науки и се стекнале со звање минимум дипломиран земјоделски инженери.

(5) Вработените лица од ставот (3) на овој член мораат да имаат поминато основна обука за извршување на редовен преглед и редовно да го обновуваат знаењето со дополнителна обука.

(6) Овластеното контролно тело мора да ги чува извештаите за извршените прегледи и да води евиденција за опремата за апликација на фитофармацевтските производи, техничките податоци за опремата, нивните сопственици или крајни корисници, издадените извештаи за извршените прегледи и издадените знаци за извршен преглед и други податоци поврзани со прегледите во електронска форма и истите ги доставува редовно ажурирани со секоја настаната промена до Фитосанитарна управа.

(7) Дополнителните услови кои треба да ги исполнуваат контролните тела, условите во однос на потребната опрема, вработени лица, местото на прегледот, обученоста на вработените, начинот на спроведување на обуката на вработените, програмата за обука, стручната контрола на редовните прегледи на опремата за апликација на фитофармацевтски производи, условите за добивање на знакот за извршен преглед, начинот на водење на евиденција и бришење од евиденцијата, како и другите услови за спроведување на редовните прегледи ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(8) Овластеното службено лице во рок од 30 дена по приемот на барањето од ставот (1) на овој член утврдува дали се исполнети условите од ставовите (3), (4), (5) и (6) на овој член и доколку истите се исполнети правното лице се запишува во Регистарот на контролни тела за преглед на опремата за апликација на фитофармацевтските производи врз основа на решението.

(9) Доколку правното лице не ги исполнува условите за вршење на дејноста барањето со решение се одбива како неосновано.

(10) Против решението од ставовите (7) и (8) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(11) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

(12) Формата и соржината на барањето од ставот (1) на овој член, како и пропратната документација кој се приложува кон барањето ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(13) Форма, содржина и начинот на водење на регистарот на овластени контролни тела од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство

(14) Контролното тело од ставот (1) на овој член се задолжува да ја пријави секоја промена на податоците во Регистарот од ставот (1) на овој член во рок од 30 дена од денот на настанатата промена.

(15) Контролното тело кое е впишано во Регистарот од ставот (7) на овој член се брише од истиот регистар доколку:

1) престане да ги исполнува условите од ставовите (3), (5) и (7) на овој член или

2) поднесе барање за бришење од Регистарот на овластени контролни тела.

(16) Регистарот од ставот (1) на овој член се води во пишана и електронска форма и истиот се објавува на веб-страницата на министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 47

Обврски на сопствениците и корисниците на опремата за апликација на фитофармацевтските производи

(1) Сопствениците и корисниците на опремата за апликација на фитофармацевтски производи треба да ја пријават кај овластеното контролно тело новата опрема за апликација заради добивање на знак, да извршат редовен преглед на опремата за апликација која е во употреба во утврдениот рок и да добијат знак за користена опрема за апликација.

(2) Сопствениците и корисниците од ставот (1) на овој член имаат обврска за задолжително чување на извештајот за спроведениот преглед до наредниот преглед и да го известат контролното тело за секоја промена на податоците во однос на сопственикот во рок од 30 дена од настанувањето на промените во пишана форма и да приложат доказ за настанатите промени.

(3) Сопствениците и корисниците од ставот (1) на овој член имаат обврска задолжително да го известат контролното тело доколку повеќе нема да ја користат опремата за апликација со цел одјавување на истата или се поминати помалку од 30 дена од датумот на истекувањето на важноста на добиениот знак.

(4) Покрај редовниот преглед од член 46 од овој закон, сопствениците на опремата за апликација треба редовно да вршат самоконтрола односно да спроведуваат самоподесување и техничка проверка на опремата за апликација согласно стекнатото знаење и нови практики од посетените обуки.

XI. УПОТРЕБА НА ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 48

Национален акциски план

(1) Националниот акциски план (во натамошниот текст: НАП) ги утврдува целите, мерките, индикаторите и роковите за постигнување на одржлива употреба на фитофармацевтските производи и има за цел да се намалат ризиците и влијанијата на фитофармацевтските производи врз здравјето на човекот, животните и на животната средина и намалување на потребата од користење на фитофармацевтските производи, преку воведување и развој на интегрирана заштита на растенијата и други алтернативни пристапи или техники.

(2) Со НАП-от, исто така, се промовира користењето на фитофармацевтските производи, кои не се класифицирани како опасни за водната животна средина, во согласност со правилата со кои се регулира класификацијата, пакувањето и обележувањето на опасни производи, и кои не содржат опасни материи во согласност со прописите кои го регулираат статусот на површинските води.

(3) Владата на Република Северна Македонија на предлог на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство формира Комисија за изработка и следење на спроведувањето на предвидените мерки и остварување на целите на НАП-от.

(4) За членови на комисијата од ставот (3) на овој член се именуваат претставници на:

- 1) Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- 2) Министерство за здравство;
- 3) Министерство за животна средина и просторно планирање;
- 4) Агенција за храна и ветеринарство;
- 5) Државен инспекторат за земјоделство;
- 6) Факултет за земјоделски науки и храна Скопје - Институт за храна;
- 7) Факултет за земјоделски науки и храна Скопје - Институт за фитомедицина;
- 8) Институт за тутун - Прилеп;
- 9) Земјоделски институт - Скопје;
- 10) Природно - математички факултет Скопје - Институт за хемија;
- 11) Природно - математички факултет Скопје - Институт за биологија;
- 12) Технолошко - металуршки факултет Скопје;
- 13) Машински факултет - Скопје;
- 14) Шумарски факултет - Скопје;
- 15) Земјоделски факултет - Штип;
- 16) Државниот универзитет во Тетово и
- 17) Здружението на заштитари на Македонија.

(5) Националниот акциски план го донесува Влада на Република Северна Македонија по претходно спроведени минимум пет јавни расправи за текстот на планот.

(6) Националниот акциски план го координира Фитосанитарна управа.

(7) Комисијата од ставот (2) на овој член има мандат од пет години. За работа комисијата добива годишен надоместок кој го определува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(8) Висината на надоместокот од ставот (7) од овој член несмее да е биде поголем од две просечни нето плати исплатени во текот на последната година. Средствата за надоместокот се реализираат преку Програмата за фитосанитарна политика.

(9) Националниот акциски план ќе вклучува индикатори на ризик со цел мониторинг на употреба на фитофармацевтските производи кои содржат активни супстанции од висок ризик, како и планираните мерки во согласност со законодавството кое ги регулира водите.

(10) При изработка на НАП-от се земаат предвид здравственото, социјалното и економското влијание, влијанието на предвидените мерки врз животната средина, како и специфичните национални, регионални и локални услови.

(11) НАП-от се носи за период од десет години, а секои пет години ќе предложи изменувања и дополнувања на Националниот акционен план согласно напредокот во одржливото користење на фитофармацевтски производи.

(12) Фитосанитарна управа од ставот (6) на овој член доставува годишен Извештај за реализација на НАП со предлог заклучоци за унапредување во областа до Владата на Република Северна Македонија најдоцна до 31 март во наредната година.

(13) За својата работа Комисијата од ставот (3) на овој член во рок од 30 дена од денот на именувањето на членовите на комисијата донесува Деловник за работа кој се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Член 49

Корисниците на фитофармацевтски производи

(1) Корисниците на фитофармацевтските производи се класифицираат на фитофармацевтски производи за:

- 1) професионални корисници;
- 2) непрофесионални корисници и
- 3) професионални корисници кои користат особено опасни производи за професионална употреба.

(2) Економските оператори запишани во Регистарот на економски оператори од членот 39 од овој закон, може да продаваат фитофармацевтски производи само на професионални корисници кои имаат легитимација од областа на фитофармацијата од членот 41 од овој закон.

(3) Фитофармацевтските производи се класифицирани врз основа на својствата на производите, поделбата и обележувањето, како и големината на пакувањето како:

- 1) производи за професионална;
- 2) непрофесионална и
- 3) особено опасни производи за професионална употреба.

(4) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, ги пропишува поблиските критериуми за класификацијата на фитофармацевтските производи од ставовите (1) и (3) на овој член.

(5) Фитофармацевтските производи за професионална употреба може да се продаваат само во специјализирани продавници за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи - земјоделски аптеки од членот 38 став (2) од овој закон.

(6) Фитофармацевтските производи за непрофесионална употреба покрај во земјоделските аптеки можат да се продаваат на сите други продажни места, но доколку се во објекти во кој се продава храна или храна за животни истите мора да бидат видливо одделение.

(7) Особено опасни фитофармацевтски производи за професионална употреба можат да ги употребуваат само професионални дезинфекција, дезинсекција и дератизација служби кои имаат одобрение издадено од Министерството за здравство врз основа на прописите за хемикалии.

(8) Врз основа на критериумите од ставот (4) на овој член при процесот на одобрување на фитопармацевтските производи Стручната комисија утврдува дали производот е наменет за професионални или непрофесионални корисници и истото се наведува во решението за одобрување /авторизација на фитопармацевтскиот производ.

Член 50

Евиденција и обезбедување на податоци за промет со фитопармацевтски производи

(1) Производителите од членот 36 од овој закон и економските оператори од членот 41 од овој закон за фитопармацевтските производи мора да водат евиденција за количествата на производите кои ги произведуваат, увезуваат, извезуваат, складираат или продаваат, како и залихите и производите со изминат рок на употреба и истата ја доставуваат до Фитосанитарна управа не подоцна од 31 март во тековната година за претходната година.

(2) Податоците од ставот (1) на овој член производителите и економските оператори вклучени во промет со фитопармацевтски производи мора да ги чуваат најмалку пет години и по барање на надлежен орган да ги достават на увид.

(3) Формата, содржината и начинот на водење на евиденцијата, како и начинот на доставување на податоците ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 51

Правилна употреба на фитопармацевтски производи

(1) Фитопармацевтските производи мора правилно да се употребуваат.

(2) При користењето на фитопармацевтските производи корисникот мора да ги почитува и прописите со кои се регулира заштитата на водите и животната средина, безбедноста при работата, управувањето со отпад и јавниот ред и мир.

(3) Корисникот мора да подготви подготовки пред почетокот на третманот, а задолжителното чистење на опремата за апликација на фитопармацевтските производи треба да е во согласност со упатствата од етикетата на одредениот фитопармацевтски производи.

(4) Фитопармацевтските производи мораат да се чуваат во посебна просторија или во посебен ормар во оригиналната амбалажа, одвоено од храната и храната за животни, како и другите предмети за општа употреба, надвор од достап на деца, на соодветна температура, влага и светлина и во согласност со другите услови наведени во етикетата.

(5) Корисниците мораат празната амбалажа од фитопармацевтските производи, амбалажата со остатоци од производите, производите за заштита на растенијата со поминат рок, производите чие одобрување/авторизација е истечено или периодот за примената на залихите е истечен, како и остатоците од подготовките одвоено да ги собираат и привремено да ги чуваат се до предавање на овластено лице согласно прописите за управување со отпад и опасен отпад.

(6) Корисникот не смее да поседува, чува или користи фитопармацевтски производи кои не се одобрени/авторизирани во Република Северна Македонија, кои немаат соодветно решение за одобрување или ако производот е со поминат рок на траење или ако рокот за продажба и примена на залихите е истечен.

(7) Корисниците при употребата на фитопармацевтските производи мораат да користат соодветни средства за лична заштита и посебни заштитни средства и опрема за апликација во согласност со етикетата или решението за одобрување/авторизација, зависно од производот и методите на апликација.

(8) Во случај на несреќен случај во кој е загрозувано здравјето на луѓето, животните и животната средина, професионалните корисници мораат да постапат во согласност со упатствата од етикетата или безбедносно техничкиот лист и за несреќата да го известат надлежниот орган.

(9) Доколку професионалниот корисник во тек на апликацијата или после апликацијата на производите воочи опасност или несакано дејство на фитопармацевтските производи или остатоците од истите на луѓето, животните или животната средина, на третираните површини или посеви кои следат во плодородот, мора веднаш да го известат Фитосанитарната управа и надлежниот државен фитосанитарен инспектор.

(10) Во текот на апликацијата на фитопармацевтските производи професионалните корисници задолжително со себе треба да ја носат легитимацијата од членот 41 од овој закон.

Член 52

Евиденција за употреба на фитопармацевтски производи

(1) Професионалните корисници мора да водат евиденција за употребата на фитопармацевтските производи и податоците да ги чуваат најмалку три години.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член најмалку мора да содржи информации за името на фитопармацевтскиот производ, датумот, времето на почеток и крај на апликацијата и дозата на апликација, површина и култура (производ и друг предмет) каде фитопармацевтскиот производ се аплицира.

(3) Професионалните корисници имаат обврска податоците од ставот (2) на овој член да ги достават на увид на државниот фитосанитарен инспектор, како и на барање од Фитосанитарна управа.

(4) Формата, содржината и начинот на водење на податоците за водење на евиденција од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 53

Воздушна апликација со фитопармацевтски производи

(1) Воздушна апликација на фитопармацевтски производи, Фитосанитарна управа може да дозволи само во случаи кога се исполнети следниве општи барања:

1) не смее да има одржливи алтернативи или мора да постојат јасни предности во смисла на намалено влијание врз здравјето на човекот, животните и животната средина во споредба со рачно аплицирање на фитопармацевтски производи од земја;

2) фитопармацевтските производи кои се употребуваат за воздушна апликација мора експлицитно да бидат авторизирани со посебна проценка која укажува на ризиците од воздушната апликација;

3) економскиот оператор кој ја извршува воздушната апликација мора да поседува лиценца за авторизација на економски оператори кои вршат дејност од областа на фитопармацијата согласно членот 41 од овој закон;

4) економскиот оператор кој обезбедува уреди за воздушна апликација треба да биде сертифициран од страна на Агенција за цивилно воздухопловство за одобрување на опрема и воздухоплови за воздушна апликација на фитофармацевтски производи;

5) ако областа која треба да се третира е во близина на области отворени за јавноста, во одобрувањето треба да бидат вклучени одредени мерки за управување со ризикот за да се спречи појава на негативни ефекти врз здравјето на човекот, животните и животната средина. Областа која се третира не смее да биде во непосредна близина на населени места;

6) воздухопловните средства треба да бидат опремени со додатоци кои ја сочинуваат најдобрата достапна технологија за намалување на ризикот од неконтролирана и неправилна апликација на фитофармацевтски производи;

7) треба да поседува Анализа на ризиците со мерки за нивно ублажување одобрена од Агенцијата за цивилно воздухопловство.

(2) Професионален корисник кој сака да аплицира фитофармацевтски производ со воздушна апликација поднесува барање за авторизација на планот за апликација до Фитосанитарна управа заедно со доказ кој ќе докаже дека ги исполнува условите наведени во ставот (1) на овој член. Барањето за воздушна апликација на фитофармацевтскиот производ треба да е во согласност со одобруваниот план за апликација и навремено се поднесува до Фитосанитарната управа и содржи информации за времето на апликација, количествата и видот на нанесените фитофармацевтски производи.

(3) Под одредени околности како што се вонредна состојба или сложени ситуации, може да се поднесуваат поединечни барања за авторизација за воздушна апликација на фитофармацевтски производ.

(4) Фитосанитарната управа преку следење осигурува соодветно спроведување односно исполнување на условите од ставот (1) на овој член.

(5) Фитосанитарна управа води евиденција на барањата и авторизациите и ги објавува релевантните информации кои тие ги содржат, како што се областа која ќе се третира, предвидениот ден и времето на третирање и видот на фитофармацевтскиот производ, во согласност со применливото национално законодавство.

(6) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за здравство и министерот за животна средина и просторно планирање ќе ги пропише начинот за воздушна апликација на фитофармацевтски производи.

Член 54

Заштита на водната средина и водата за пиење

(1) Корисниците на фитофармацевтските производи мораат да ги почитуваат мерките кои се однесуваат на заштита на водната животна средина и резервоарите на водата за пиење, а истите се во согласност со упатствата за употреба на фитофармацевтските производи, предупредувањата и известувањата на етикетата или во решението за одобрување/авторизација, како и да ги почитуваат забраните и ограничувањата за нивната употреба на одредени почви и во одредени подрачја во согласност прописите од областа на заштита на водите.

(2) Мерките предвидени во ставот (1) на овој член особено вклучуваат:

1) давање предност на фитофармацевтските производи кои не се класифицирани како опасни за водената средина ниту содржат потенцијално опасни супстанции согласно прописите кои ја регулираат водата за пиење;

2) давање предност на најделотворните техники на нанесување, како што е употребата на опрема со низок степен на распрскување особено кај вертикалните растителни култури, како што се хмељ и оние кои растат во овоштарници или лозја;

3) користење мерки за ублажување на ризикот од загадување вон областа предизвикан од распрскување, истекување од одвод или истекување. Тие вклучуваат утврдување на тампон зони со соодветни димензии за заштита на водените организми кои не се целна група и заштитни зони за површинските и подземните води кои се користат за прочистување на вода за пиење, каде не смеат да се употребуваат или чуваат фитофармацевтски производи и

4) колку е можно поголемо намалување или елиминирање на нанесување на или покрај патишта, железнички пруги, лесно пропустливи површини или друга инфраструктура близу до површинска или подземна вода или на обележани површини со висок ризик на истекување во површинска вода или систем на канализација.

Член 55

Користење на фитофармацевтски производи во одредени области

(1) Одредени области се области кои се користат од страна на пошироката јавност или ранливите групи, како што се јавните паркови, детските градинки, спортските и рекреативните терени, училишните дворови и детски игралишта и во близина на здравствените установи, заштитените водни области и други утврдени области. Во одредените области треба да се воспостават потребните мерки за зачувување на дивите птици за зачувување на природните живеалишта на дивата фауна и флора.

(2) За да се намали ризикот преку употреба на фитофармацевтски производи во посебни области од ставот (1) на овој член, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за животна средина, пропишуваат соодветни мерки, вклучувајќи обезбедување на минимална употреба на фитофармацевтските производи или забрана за употреба на фитофармацевтските производи во одредени специфични области, земајќи ги предвид хигиената и здравјето на луѓето и биодиверзитетот или резултатите на соодветни проценки на ризикот како неопходен услов.

Член 56

Управување со отпад од фитофармацевтските производи

(1) Производителите од членот 36 од овој закон или економските оператори од членот 38 од овој закон кои увезуваат или пласираат на пазар по прв пат фитофармацевтски производи во Република Северна Македонија, мора да организираат отстранување на отпадот од празните пакувања, остатоците од производите, пакувањата со поминат рок на употреба или фитофармацевтски производи со некоја друга законска неусогласеност, како и фитофармацевтски производи на кои им престанало одобрувањето/авторизацијата, согласно со прописите за опасен отпад.

(2) Производителите и економските оператори мора да се организирани на начин на кој што професионалните корисници можат остатокот од фитофармацевтските производи и пакувањата од фитофармацевтските производи кои корисниците го имаат при употребата на фитофармацевтските производи да мо-

жат да го предадат, а за предавањето да добијат потврда за вратен отпад од фитофармацевтските производи.

(3) Прибирањето на отпадот е на терет на производителите или економските оператори кои први во Република Северна Македонија го пласирале на пазар фитофармацевтскиот производ.

(4) Планот за отстранување на отпадот од фитофармацевтските производи, производителите или економските оператори кои поднеле барање за добивање на решение за одобрување/авторизација мора да го достават во прилог на барањето за одобрување/авторизација на фитофармацевтските производи и истиот мора во оригинална копија да го достават до целата дистрибутивна мрежа на мало кај кои се става во промет фитофармацевтскиот производ.

(5) Планот за отстранување на отпадот од фитофармацевтски производи мора да ги содржи особено следниве податоци:

1) шема на прибирање на отпадот од страна на сите специјализирани продавници за фитофармацевтски производи во кој се става во промет фитофармацевтскиот производ на производителот;

2) времето на прибирање на отпадот на фитофармацевтски производи од овој член како и фреквенцијата на неговото отстранување од секој објект поединечно;

3) економскиот оператор кој ќе го спроведува отстранувањето на отпадот од фитофармацевтски производи од овој член;

4) мерки на акција кој ќе се спроведе од страна на економскиот оператор доколку операторот од точката 3) од овој став за отстранување на отпадот не постапува по договорот за отстранување на отпадот;

5) број на договорот за вршење на услугата отстранување на отпадот како и времетраење на договорот.

(6) Формата и содржината на планот ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(7) Обврските на дистрибутерите, собирањето на отпадот, начинот на собирање, места на собирање, и обврската за професионалните корисници ги пропишува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за животна средина и просторно планирање.

(8) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за животна средина и просторно планирање поблиску ги пропишува активностите поврзани со отстранување на празните пакувања, остатоците од производите, пакувањата со поминат рок на употреба или фитофармацевтски производи со некоја друга законска неусогласеност, како и фитофармацевтски производи на кои им престанало одобрувањето.

(9) За отстранување на празните пакувања од правното лице кое е носител на решението за одобрување за пласирање на пазар на фитофармацевтскиот производ се применуваат прописите кои го регулираат управувањето со опасниот отпад.

Член 57

Интегрирана заштита на растенијата

(1) Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе преземе мерки за поттикнување на заштита на растенијата со намалена употреба на фитофармацевтски производи, давајќи им предност на не хемиските мерки за заштита на растенијата секогаш кога е можно, а професионалните корисници на фитофармацевтските производи секогаш треба да дадат пред-

ност на постапките и фитофармацевтските производи со помал ризик за здравјето на луѓето и животната средина, односно при избор на фитофармацевтски производи со иста намена секогаш да дадат предност на производите со помал ризик за животната средина и здравјето на луѓето и животните.

(2) Заштитата на растенијата со намалена употреба на фитофармацевтски производи се темели на примена на начелата за интегрирана заштита на растенијата и органско земјоделско производство согласно прописите за органско производство.

(3) Извештајно-прогнозните активности претставуваат систем на следење и регистрација на динамика на појава, штети и мерки на сузбивање на одредени штетни организми, како и интензитет на нападот и ширење на негативните последици од апликацијата на фитофармацевтските производи.

(4) Освен прибирањето на податоци за штетните организми извештајните активности опфаќаат и собирање на податоци за присутност, појава, распространетост и бројност на корисните организми. Со активностите за прогноза се предвидува интензитетот на појавата, се утврдуваат оптималните рокови и мерки за сузбивање на штетните организми и тоа на основа на резултатите.

(5) Препораките и информациите за извештајно-прогнозните активности јавно се достапни на корисниците на фитофармацевтските производи на регионално ниво на веб страната на министерството, а по предходно прибрани податоци од економските оператори согласно со прописите од советодавен систем во земјоделството.

(6) За да се олесни спроведувањето на интегрираната заштита на растенијата, единицата за одржлива употреба на фитофармацевтски производи објавува упатства за интегрирана заштита на растенијата и истите се објавуваат на веб-страницата на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(7) Основните принципи за интегрирана заштита на растенијата, како и рокот за задолжителна примена ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 58

Индикатори на ризик

(1) За потребите за процена на напредокот на смалување на ризикот од употреба на фитофармацевтските производи врз животната средина и здравјето на луѓето и животните, како и за следење на напредокот на постигнувањето на општите и посебни цели од НАП, како и за управување со ризик на национално ниво и за потреба на обработка на податоците и известување се користат индикатори на ризик.

(2) Индикаторите на ризик од ставот (1) на овој член ќе ги пропише министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство по донесување на НАП.

(3) Информациите за резултатите и напредокот во смалувањето на ризикот од употреба на фитофармацевтските производи врз животната средина и здравјето на луѓето и животните се објавуваат на веб - страницата на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 59

Информирање на јавноста и подигнување на свеста

(1) Фитосанитарната управа презема мерки за информирање на пошироката јавност согласно потребите и настанатите околности со цел поттикнување и овоз-

можување на програма за информирање и подигнување на свеста, преку достапноста на точни и објективни информации во врска со фитотерапевтските производи за пошироката јавност, особено имајќи ги предвид ризиците и потенцијалните акутни и хронични ефекти врз здравјето на луѓето, нецелните организми и животната средина, кои произлегуваат од нивната употреба, како и употребата на не хемиски алтернативи.

(2) Фитосанитарната управа прибира информации за инциденти на акутно труење со фитотерапевтски производи, како и развивање на хронично труење доколку е можно, помеѓу групите кои може да бидат постојано изложени на фитотерапевтски производи како што се операторите, земјоделските работници или луѓето кои живеат во близина на области каде се нанесуваат фитотерапевтски производи.

(3) Видовите на податоци кои ќе бидат следени, начинот на нивното собирање и следење, како и начинот на информирање на пошироката јавност ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

ХП. РЕЗИДУИ ОД ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 60

Максимално ниво на резидуи од фитотерапевтски производи

(1) Резидуите од активните супстанции од фитотерапевтски производи во растенија и примарни земјоделски производи од растително потекло не смеат да бидат присутни во растенијата и растителните производи во количества поголеми од максималните нивоа што се утврдени во согласност со овој закон.

(2) Максимални нивоа на резидуи на активните супстанции од фитотерапевтски производи во Република Северна Македонија се во согласност со утврдените нивоа во Европската Унија.

(3) Максимални нивоа на резидуи од фитотерапевтски производи се утврдуваат во храна и храна за животни во која или на која резидуите можат да бидат присутни како резултат на примената на фитотерапевтски производи.

(4) Максимални нивоа на резидуи од фитотерапевтски производи се утврдуваат на најниско ниво во согласност со добрата земјоделска практика, со цел да ги заштитат ранливите групи од населението.

(5) За одредени производи, за кои не е можно да се утврди дали растението или растителниот производ ќе се користи како храна или храна за животни нивоата на резидуи од фитотерапевтски производи се воспоставуваат на ниво безбедно за употреба како храна и каде што е можно и за употреба како храна за животни.

(6) При одредувањето на максималното ниво на резидуи на фитотерапевтски производи се земени во предвид изложеноста на комбинации на активни супстанции и нивните кумулативни и синергистички ефекти врз здравјето на човекот и животните, кога се достапни методи за оценување на овие ефекти.

(7) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува максималното ниво на резидуи на активните супстанции на фитотерапевтски производи, вклучувајќи:

1) производи и групи производи за кои се определува максимално ниво на резидуи на активните супстанции од фитотерапевтски производи;

2) активни супстанции од фитотерапевтски производи за кои е определено максимално ниво на резидуи;

3) активни супстанции од фитотерапевтски производи за кои е определено привремено максимално ниво на резидуи;

4) активни супстанции од фитотерапевтски производи за кои не е утврдено максимално ниво на резидуи;

5) активните супстанции од фитотерапевтски производи за кои не е утврдено максимално ниво на резидуи од точката 4) на овој став, се пропишува количество од 0,01 mg/kg;

6) комбинација на активни супстанции од фитотерапевтски производи во храна и храна за животни кои се третираат со фунгициди во складиста, не смеат да ги надминат максимално дозволените нивоа на резидуи од фитотерапевтски производи и

7) специфични фактори на разредување или концентрирање при определени операции при преработка и/или мешање на одредени преработени и/или сложени производи.

(8) Растенијата и растителните производи може да се дозволи увоз и/или пуштање во промет само доколку ги исполнуваат условите за максимално ниво на резидуи од фитотерапевтски производи согласно со овој закон.

(9) Начинот на земање на примероци од растенијата и производи од примарните земјоделски производи од растително потекло за утврдување нивоа на резидуи од фитотерапевтските производи, како и начинот на управување со истите ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 61

Мониторинг

(1) Фитосанитарната управа изготвува мониторинг во областа на производството, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на фитотерапевтските производи, како и нивните резидуи во растенија и растителни производи, а ја спроведува преку државните фитосанитарни инспектори и Државната фитосанитарна лабораторија.

(2) Мониторинг се спроведува преку мерења, следење, оценка и контрола на параметри за идентификација и докажување на фитотерапевтските производи и нивните резидуи во примарните земјоделски производи при увоз и извоз, како и при следственоста во сите фази од процесот на производство.

(3) Мониторингот од ставот (1) на овој член треба да содржи план за земање примероци, видот и бројот на примероци, методите на земање примероци и анализа; објекти од кои се земе примерок, фреквенцијата, активната состојка на фитотерапевтскиот производ кои ќе бидат испитани во примероците, како и преземените мерки кога ќе се утврди дека остатоци од фитотерапевтските производи се поголеми од пропишаното максимално ниво на резидуи.

(4) Средствата за спроведувањето на мониторингот се на товар на Буџетот на Република Северна Македонија, а се обезбедени преку Програмата за фитосанитарна политика за тековната година.

(5) Растенијата и растителните производи каде ќе се утврди дека резидуите на активните супстанции од фитотерапевтските производи се поголеми од максималното ниво на резидуи, мора да бидат уништени или на друг начин да се спречи нивно пласирање на пазар, како примарен земјоделски производ.

(6) Начинот за изготвување на мониторинг програма, како и начинот на спроведување на мониторингот од ставот (2) на овој член поблиску ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(7) За спроведување на мониторингот, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, на предлог на Фитосанитарната управа, доставува извештај до Владата на Република Северна Македонија за усвојување најдоцна до крајот на април во тековната година за претходната година.

(8) Извештајот од ставот (7) на овој член има јавен карактер и се објавува на веб- страницата на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

ХИИ. ИТНИ МЕРКИ

Член 62

Итни мерки за забрана, ограничување на пласирање на пазар и користење на фитофармацевтски производи или третирано семе

(1) Во случаи кога постои значителна загриженост дека одобрените/авторизираните фитофармацевтски производи, веројатно претставуваат сериозен ризик за здравјето на луѓето или животните или за животната средина и дека таквата опасност не може да биде на задоволителен начин избегне со преземените мерки, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, по предлог на Фитосанитарната управа по претходно добиено мислење од Стручната комисија потребно е да преземе мерки со кои се ограничува или забранува пласирање на пазар и употреба на веќе одобрен фитофармацевтски производи на територијата на Република Северна Македонија.

(2) Во случај кога постојат научни и технички информации дека третираното семе претставува сериозен ризик за здравјето на луѓето или животните или на животната средина и дека таквиот ризик не може да биде избегнат на задоволителен начин, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, носи мерки за намалување на ризикот, на предлог на Фитосанитарна управа, а по претходно добиено мислење од Стручната комисија и презема мерки со кои се ограничува или забранува употребата и/или увоз и/или пласирање на пазар на такво третирано семе.

(3) Во случаите кога Европската комисија поради сериозен ризик за здравјето на луѓето или животните или по животната средина донесува мерки со кои се ограничува или забранува употреба и/или продажба на фитофармацевтски производи кои содржат одредени активни супстанции во Европската Унија или третирано семе од земјоделски култури, министерот донесува одлука со која забранува употребата и/или продажбата и употребата на овие активни супстанции во рамките на територијата на Република Северна Македонија.

ХИИ. СТАТИСТИКА ЗА ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 63

Статистички податоци за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи

(1) Собирањето, преносот, опсегот, обработката на статистички податоци за пласирање на пазар на фитофармацевтските производи како и реализација на извештајот и мерките за спроведување ги реализира Фитосанитарната управа.

(2) Статистичките податоци се применуваат за годишните количини на фитофармацевтските производи пласирани на пазарот.

(3) Статистичките податоци заедно со други релевантни податоци се употребуваат за целите на Националниот акционен план и за потребите за индикаторите за ризик.

(4) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува техниките и начинот на прибирањето на податоците, преносот, опсегот како и начинот на обработување на статистичките податоци.

ХИ. УВОЗ НА ФИТОФАРМАЦЕВТСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 64

Увоз на фитофармацевтски производи

(1) Фитофармацевтските производи може да влезат на територија на Република Северна Македонија само на гранични премини кои имаат пристап до соодветни капацитети за контрола на фитофармацевтските производи.

(2) За спроведениот надзор на место на влез фитосанитарниот инспектор издава влезен документ за фитофармацевтски производ.

(3) Пропратните документи кон влезниот документ како и формата, содржината и начинот на издавање ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(4) Граничните премини за влез на фитофармацевтските производи ги определува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(5) Фитосанитарниот инспектор ги задржува под инспекциски надзор увезените фитофармацевтски производи кои не се во согласност со овој закон и во договор со економскиот оператор кој е одговорен за пратката наредува уништување на таквите фитофармацевтски производи, во согласност со прописите за опасен отпад или ја препраќа пратката надвор од Република Северна Македонија.

(6) Во случај кога нема да дозволи влез на фитофармацевтските производи, државниот фитосанитарен инспектор ги известува заинтересираните страни за нејзините наоди и за идентификација на производите и го доставува решението на царинската служба заедно со информацијата која се однесува на крајната одлука за пратката.

Член 65

Трошоци

(1) Трошоците направени од страна на државниот фитосанитарен инспектор за активностите наведени во членот 64 од овој закон се на товар на економскиот оператор кој е одговорен за пратката или неговиот засапник.

(2) Висината на трошоците од ставот (1) на овој член ги определува Владата на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 66

Соработка со Царинската управа

(1) За организирање на инспекцискиот надзор државниот фитосанитарен инспектор и царинските службеници на Царинската управа соработуваат меѓу себе.

(2) Царинската управа спроведува постапка на царинење по завршувањето на инспекцискиот надзор на фитосанитарен инспектор.

(3) Пратките од фитофармацевтските производи може да бидат ставени под царински надзор надвор од граничен премин-царински терминал по барање на фитосанитарен инспектор.

XVI. НАДЗОР

Член 67

(1) Надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и другите прописи донесени врз основа на овој закон од страна на правни и физички лица, установите и други правни лица над извршувањето на мерките кои произлегуваат од овој закон, вршат државните фитосанитарни инспектори.

(3) За спроведување на надзорот при увоз на фитофармацевтските производи, економските оператори кои работат со фитофармацевтски производи плаќаат надоместок кој е приход на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, а средствата ќе се реализираат преку Програмата за фитосанитарна политика и ќе се користат за спроведување на мониторингот. Висината на надоместокот ја определува Влада на Република Северна Македонија на предлог на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(4) Инспекцискиот надзор вклучува проверка на документацијата, проверка на идентитетот и делуман и детална физичка проверка на фитофармацевтските производи.

(5) Во случај на сомневање за неусогласеност на идентитет, пропратана документација на пратката или основан сомнеж на неусогласеност на содржината на производот со податоците од одобрението на производот, фитосанитарниот инспектор има право да ја задржи пратката под надзор се до добивање на резултатите од извршените анализи.

Член 68

Овластувања на фитосанитарниот инспектор

Фитосанитарниот инспектор има право и должност да:

1) забрани употреба на производи и други производи од овој закон, доколку тие не се декларирани и не се употребуваат според условите во одобрението;

2) нареди соодветни мерки, доколку со официјални анализи се утврди дека се надминати МНР од производи во или на растенијата или растителните производи пред пласирањето на производот на пазарот;

3) забрани официјални испитувања и анализи без претходно да се исполнети условите во дозволата за вршење или други услови пропишани со овој закон и прописите донесени од истиот;

4) зема проби од растенија, растителни производи, смеси за третирање, производи и други неопходни проби за проверка дека производот е употребуван без неправилности и неприфатливи МНР;

5) предложи на Фитосанитарна управа повлекување на одобрението за употреба на производ на пазарот или други во процес на апликација и кај производител на производи;

6) привремено да забрани употреба на производи или други производи во поле, односно нивни шаржи за кои ќе се основано ќе се посомнева дека се неисправни, додека со испитувањето не се утврди нивната неисправност;

7) одземе неисправен производ или други производи во процес на апликација;

8) нареди повлекување на неисправен производ или други производи во процес на апликација и кај производител на производи до добивање на резултати од испитување;

9) нареди повлекување на неисправен производ или други производи во процес на апликација;

10) зема проби од производи за заштита, други производи согласно овој закон и други неопходни проби за проверка на производот дали одговара со декларираниите својства и дејство, на декларираната чистота на активната супстанција во процес на апликација и кај производител на производи;

11) врши контрола при увозот на фитофармацевтските производи и други производи на граничен премин во однос на тоа дали поседува одобрение, рок на употреба, декларирање, означување и пакување согласно со овој закон;

12) ја отстрани од пазарот опремата за примена на производи и да наредат верификација на нејзината усогласеност со сертификатот;

13) забрани пласирање на пазарот на опрема за примена на производи, доколку истата не поседува соодветен сертификат или не е во согласност со сертификатот;

14) утврди дали вршителите на јавни услуги според овој закон ги исполнуваат условите или работат според овој закон, во согласност со договорот и да наредат отстранување на недостатоците;

15) забрани пласирање на производи и други производи, како и да забрани употреба на објектот во кој се врши дејноста пласирање на производи и други производи во случај ако нема дозвола за вршење на таа дејност според условите пропишани со овој закон;

16) забрани пласирање на производи и други производи, како и да забрани употреба на објектот во кој се врши дејноста пласирање на производи во случај ако утврди недостатоци по однос на просторот, опремата, персоналот, односно вршење на дејноста поради која може да дојде до штетни последици по здравјето на луѓето, односно животните сè до отстранување на недостатоците во определениот рок;

17) забрани пласирање и употреба на пазарот на производи и други производи, доколку истите не се одобрени, се забранети, се со поминат рок на важност, според одредбите од овој закон;

18) забрани пласирање на пазарот или употреба на производи и други производи, доколку тие производи не се во согласност со одобрението во однос на: пакување, декларација, означување, упатства за употреба, физички и хемиски состав, чистота на активна супстанција и друго;

19) привремено да забрани пласирање на производи или и други производи на пазарот, односно нивни шаржи за кои ќе се посомнева дека се неисправни, додека со испитувањето не се утврди нивната неисправност;

20) одземе фитофармацевтски производи или и други производи кои се пласираат на пазарот во услови кои не одговараат на условите пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

21) предложи на Фитосанитарна управа повлекување на одобрието за употреба и пласирање на пазарот на производ или други производи кога е констатирана неправилност во пласирањето на пазарот;

22) одземе производ или други производи кои се со поминат рок на употреба, не се во оригиналното пакување од производителот, како и доколку упатството за употреба и декларацијата не е во согласност со одобрието за пласирање на производи и не се печатени на македонски јазик, како и доколку соодветно не се означени според степенот на отровност, кога е констатирана неправилност во пласирањето на пазарот;

23) нареди повлекување на неисправен производ или други производи со констатирани неправилности во пласирањето на пазарот;

24) нареди и други мерки и да определи рокови за нивно извршување заради усогласување на работењето на правните лица кои пласираат на пазарот фитофармацевтски производи со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон и

25) поведе кривична или прекршочна постапка против правните и физичките лица, пред надлежните органи во случај на повреда на одредбите на овој закон и друг закон.

Член 69

Мерки на државниот фитосанитарен инспектор

Државниот фитосанитарниот инспектор има право и должност, покрај мерките од членот 74 од овој закон на правното лице да изрече и забрана за вршење на дејноста во траење од 90 дена, ако:

1) врши производство на фитофармацевтски производи, а нема дозвола за вршење на таа дејност како и да забрани употреба на објектот според условите пропишани согласно со овој закон;

2) врши производство на производи, како и да забрани употреба на објектот во кој се врши производство на производи ако утврди недостатоци по однос на просторот, опремата, персоналот, односно вршење на дејноста поради која може да дојде до штетни последици по здравјето на луѓето, односно животните се до отстранување на недостатоците во определениот рок;

3) пласира на пазарот неисправни производи и други производи согласно со овој закон;

4) во производството на производи и други производи употребува супстанции и материи за кои претходно не е обезбеден сертификат за пропишаниот квалитет, односно употребува некавалитетни или фалсификувани супстанции и материјали;

5) официјалните тестирања, лабораториските анализи на производите и други производи не ги врши според пропишаните услови, стандарди и методи од овој закон;

6) употребува неисправни производи и други производи;

7) врши пласирање на производи спротивно на утврдените цени од Фитосанитарна управа;

8) произведува, складира производи, а не ги исполнуваат условите од овој закон и

9) не дозволува увид на инспекторот или не ги даде потребните податоци, мостри и материјали со кои располага или на друг начин го попречува или оневозможува инспекцискиот надзор.

Член 70

(1) Фитосанитарниот инспектор може да определи производите или другите производи кои ги забранил за употреба или пласирање на пазарот да останат на чување кај правното или физичкото лице кај кого се затекнати или да бидат одземени.

(2) Производите од ставот (1) на овој член се чуваат посебно одвоени, запакувани и обележани.

(3) Фитосанитарен инспектор кон записникот за земање мостри и решението за изречената мерка го приложува и пописот на забранетите производи од ставот (1) на овој член.

Член 71

(1) За мерките од членовите 68, 69 и 70 од овој закон, фитосанитарниот инспектор издава решение.

(2) Против решението на инспекторот од ставот (1) од овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државна Комисијата за одлучување во втор степен во областа на инспекцискиот надзор и прекршочна постапка.

(3) Изјавената жалба од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако со неизвршувањето на утврдените мерки ќе се предизвикаат последици кои тешко можат да се отстранат.

(4) Жалбата изјавена против решението на инспекторот не го одлага извршувањето на решението.

XVII. ПРЕКРШОЧНИ ОРГАНИ

Член 72

(1) За прекршоците утврдени во членот 75 ставови (1), (2), (3), (4) и (5) и членот 76 ставови (1), (2), (3), (4) и (5) од овој закон, Прекршочната постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.

(2) За прекршоците утврдени во членот 75 ставови (6) и (7), член 76 ставови (6) и (7) и член 77 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: Прекршочниот орган).

(3) Прекршочната постапка од ставот (2) на овој член пред Прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочната комисија) формирана од страна на министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(4) Прекршочната комисија е составена од овластени службени лица вработени во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, од кои едно ја врши функцијата на претседател на Прекршочната комисија.

(5) Прекршочната комисија е составена од три члена од кои:

1) еден дипломиран правник со положен правосуден испит со пет години работно искуство во својата област по полагањето на правосудниот испит;

2) еден член од редот на вработените во Фитосанитарна управа со висока стручна подготовка од областа на земјоделските науки и храна со пет години работно искуство во својата област и

3) еден член од редот на вработените во Фитосанитарна управа со висока стручна подготовка од областа на хемиските или технолошките науки со пет години работно искуство во својата област.

(6) Прекршочната комисија се избира за времетраење од четири години со право на реизбор на членовите.

(7) За претседател на Прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник со положен правосуден испит.

(8) Прекршочниот орган одлучува по прекршоците утврдени во овој или друг закон и изрекува прекршочни санкции утврдени со овој или со друг закон од областа на фитосанитарната политика.

(9) Покрај членовите на Прекршочната комисија министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да определи секретар на Прекршочната комисија кој врши административни работи за Комисијата и заменици членови кои, по исклучок, учествуваат во работата на Прекршочната комисија во случај на отсуство на некој од членовите.

(10) Прекршочната комисија донесува деловник за својата работа.

(11) Против решенијата на Прекршочниот орган, со кои се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежниот суд.

(12) Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да формира повеќе прекршочни комисиии кои ќе бидат надлежни за водење на прекршочната постапка за прекршоци за одделни подрачја од Република Северна Македонија.

(13) Член на Прекршочната комисија може да се разреши:

- 1) со истекот на времето за кое е именуван за член;
- 2) по негово барање;
- 3) со исполнување на условите за старосна пензија согласно со законот;
- 4) ако е осуден со правосилна судска пресуда за кривично дело;
- 5) ако му се утврди трајна неспособност;
- 6) ако се утврди прекршување на прописите за водење на прекршочната постапка со правосилна одлука;
- 7) ако не ги исполнува обврските кои произлегуваат од работењето во Прекршочната комисија и
- 8) ако не пријавил постоене на судир на интереси за случај за кој решава Прекршочната комисија.

(14) Предлог за разрешување на член на Прекршочната комисијата за случаите од ставот (2) точки од 3 до 8 на овој член поднесува претседателот на Прекршочната комисија до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

(15) Прекршочната комисија има право да изведува докази и собира податоци кои се неопходни за утврдување на прекршокот, како и да врши други работи и да презема дејствија утврдени со овој закон, Законот за прекршоците и/или со друг закон.

(16) Членовите на Прекршочната комисија се самостојни и независни во работата на Прекршочната комисија и одлучуваат врз основа на своето стручно знаење и самостојно убедување.

(17) Прекршочната комисија работи во совет, а одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови.

(18) Прекршочната комисија води единствена евиденција на прекршоците, изречените санкции и донесените одлуки на начин пропишан од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во согласност со министерот за правда.

(19) Со актот од ставот (18) на овој член се пропишува и начинот на пристап до информациите кои се содржани во евиденцијата.

(20) Членовите на Прекршочната комисија имаат право на награда за својата работа во Прекршочната комисија во висина од не повеќе од 5% од просечна плата исплатена во предходниот месец за секоја донесена одлука по барање за поведување на прекршочна постапка.

(21) Исплатата на средствата од ставот (20) од овој член ја врши министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство преку решение.

(22) Против одлуките на Прекршочниот орган, со кои се изрекува прекршочна санкција се води постапка согласно со Законот за прекршоците.

(23) Против одлуката за прекршок што ја донела Државна комисија за одлучување во втор степен од објекта за инспекциски надзор и прекршочната постапка, може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд, согласно со Законот за прекршоците.

Член 73

(1) За прекршоците утврдени во членовите 75, 76 и 77 од овој закон, фитосанитарниот инспектор е должен на сторителот на прекршокот да му предложи постапка за порамнување.

(2) Пред поднесување барање за поведување на прекршочна постапка за прекршоците предвидени во овој закон фитосанитарниот инспектор и управниот инспектор спроведува постапка за порамнување со издавање на прекршочен платен налог согласно Законот за прекршоци, при што составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место.

(3) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторувањето на прекршокот.

(4) Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и прекршочниот платен налог го потпишува службено, односно одговорното лице кое се нашло на лице место при инспекцискиот надзор или друго службено или одговорно лице кое изјавило дека има право да го потпише записникот и да го прими прекршочниот платен налог.

(5) Одмерувањето на висината на глобата за правното лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

(6) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ја пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

XVIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 74

(1) Глоба во износ од 250 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на микро трговско друштво, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, глоба во износ од 2.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно трговско друштво и глоба во износ од 6.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) пласира на пазарот фитофармацевтски производите кои содржат активни супстанции кои не се наоѓаат на Листата на одобрени активни супстанции на територијата на Република Северна Македонија, спротивно на членот 9 од овој закон;

2) пласира на пазарот фитофармацевтски производите кои содржат антидоти и синергисти, кои не се наоѓаат на Листата на одобрени антидоти и синергисти во Република Северна Македонија, спротивно на членот 10 од овој закон;

3) пласира на пазарот фитофармацевтски производите кои содржи коформулантите кои се наоѓаат на Листата на неприфатливи коформулантите во Република Северна Македонија, спротивно на членот 11 од овој закон;

4) пласира на пазарот основни супстанции кои не се наоѓаат на Листата на одобрени основни супстанции во Република Северна Македонија, спротивно на членот 12 од овој закон;

5) пласира на пазарот фитофармацевтскиот производ или употребува на територијата на Република Северна Македонија, не одобрен фитофармацевтски производ, спротивно на членот 13 од овој закон;

6) настанала штета која произлегува од користењето на фитофармацевтските производи на територија на Република Северна Македонија од страна на подносителот на барањето, спротивно на членот 16 став (2) од овој закон;

7) носителот на решение за одобрување, пред истекот на важноста, не ја информира Фитосанитарна управа најмалку шест месеци пред прекинот на пласирањето на тој производ на пазарот и не приложи образложение со барањето, спротивно на членот 19 став (6) од овој закон;

8) пласира на пазарот фитофармацевтски производи со низок ризик, спротивно на членот 22 од овој закон;

9) пласира на пазарот фитофармацевтски производи кои содржат генетски модифицирани организми, спротивно на членот 23 од овој закон;

10) пласирање на пазарот на фитофармацевтски производи за итни исклучителни состојби, спротивно на членот 26 од овој закон;

11) организаторот на истражувањето не поседува дозвола за истражување и развој, спротивно на членот 27 од овој закон;

12) пласира на пазарот други фитофармацевтски производи и живи организми спротивно на членот 28 од овој закон

13) врши производство на фитофармацевтски производи активни супстанции и сите други составни компоненти на фитофармацевтските производи кои се вклучени во производот, не ги исполнува условите за производство и складирање на производите и не е впишан во Регистарот на производители на фитофармацевтски производите, спротивно на членот 36 од овој закон;

14) врши препакување на фитофармацевтски производи, спротивно на членот 37 од овој закон;

15) пласира на пазарот одобрени/авторизирани фитофармацевтски производи на големо или мало, а не запишан во Регистарот за пласирање на големо или мало на фитофармацевтски производи или не ги исполнува поблиските услови во поглед на просторите, опремата и квалификациите, спротивно на членот 38 од овој закон;

16) пласирање на пазарот особено опасни фитофармацевтски производи, спротивно на членот 40 од овој закон;

17) врши воздушно третирање со фитофармацевтски производи без решение за одобрение/авторизација од Фитосанитарна управа, спротивно на членот 53 од овој закон;

18) не ги почитува мерки за заштита на водната средина и водата за пиење, спротивно на членот 54 од овој закон;

19) не ги почитува мерките за користење на фитофармацевтски производи во одредени области, спротивно на членот 55 од овој закон;

20) управува со отпад од фитофармацевтски производи, спротивно на членот 56 од овој закон;

21) увезува и/или пласира на пазар одредени производи, а не ги исполнуваат условите за максимално ниво на резидуи од фитофармацевтските производи, спротивно на членот 60 од законот;

22) не му дозволи инспекциска контрола на фитофармацевтски производи при увоз, спротивно на членот 64 од законот.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) На правното лице покрај глобата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на производство и пласирање на пазарот на производи во траење од шест месеци до една година.

(4) На одговорното лице во правното лице покрај глобата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до две години.

(5) За прекршоците од ставот (1) на овој член покрај глобата на правното лице ќе му се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на производите.

(6) Глоба во износ од 150 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(7) За прекршоците од ставот (1) на овој член покрај глобата на физичкото лице ќе му се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на производите.

Член 75

(1) Глоба во износ од 250 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на микро трговско друштво, глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мало трговско друштво, глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на средно трговско друштво и глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на големо трговско друштво за прекршок, ако:

1) носителот на решението за одобрување/авторизација за пласирање на пазар на фитофармацевтски производи не достави докази за одобрение/авторизација, спротивно на членот 18 од овој закон;

2) пласира на пазарот фитофармацевтските производи, а не го обнови решението за одобрување/авторизацијата на фитофармацевтскиот производ, спротивно на членот 19 од овој закон;

3) пласира на пазарот фитофармацевтскиот производ по истекот на рокот на важност на решението за одобрување/авторизација на фитофармацевтскиот производ, спротивно на членот 21 став (4) од овој закон;

4) пласира на пазарот третирано семе со фитофармацевтски производ, спротивно на членот 24 од овој закон;

5) пласира на пазарот и употребува фитофармацевтски производи за минорна употреба, спротивно на членот 25 ставови (7) и (8) од овој закон;

6) врши пакување и означување на фитофармацевтските производи, спротивно на членот 34 од овој закон;

7) врши рекламирање на фитофармацевтските производи, спротивно на членот 35 од овој закон;

8) не ја пријави секоја промена на податоците во рок од 30 дена од денот на настанатата промена, спротивно на член 38 став (17) од овој закон;

9) врши пласирање на пазарот на фитофармацевтски производи, спротивно на членот 39 од овој закон;

10) врши пласирање на пазар на опрема за апликација на фитофармацевтски производи, спротивно на членот 44 од овој закон;

11) врши редовен преглед без да биде запишан во Регистарот на контролни тела за преглед на опремата за апликација на фитофармацевтските производи и не ги исполнува условите за вршење на редовен преглед, спротивно на членот 45 од овој закон;

12) поседува, чува или користи фитофармацевтски производи кои не се одобрени/авторизирани во Република Северна Македонија, кои немаат соодветно решение за одобрување/авторизација или ако производот е со поминат рок на траење или ако рокот за продажба и примена на залихите е истечен, спротивно на членот 56 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 150 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршоците од ставот (1) точки 2, 3), 4), 5), 6), 7), 9), 10) и 12) на овој член покрај глобата на правното лице ќе му се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на производите.

(4) На правното лице покрај глобата од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана во траење од три до шест месеци.

(5) На одговорното лице во правното лице покрај глобата од ставот (2) на овој член ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една година.

(6) Глоба во износ од 100 до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(7) За прекршоците од ставот (1) точки 2), 3), 4), 5), 6), 7), 9), 10) и 12) на овој член покрај глобата на физичкото лице ќе му се изрече и посебна прекршочна мерка одземање на производите.

Член 76

(1) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице за прекршок, ако:

1) спроведе активност на евалуација на фитопармацевтски производи спротивно на членот 5 од овој закон;

2) достави неверодостојни докази за докажување на условите спротивно на членот 14 став (2) од овој закон;

3) не ја извести Фитосанитарната управа дека фитопармацевтскиот производ не ги исполнува условите за регистрација спротивно на членот 14 став (6) од овој закон;

4) достави доказ дека е овластено лице на подносител на барање за одобрување/авторизација или на барање за измена на одобрување на фитопармацевтски производи спротивно на членот 16 став (1) од овој закон;

5) доколку лицето кое поседува потврда за советник или дистрибутер, а на било кој начин го доведе во заблуда потрошувачот или со пласирање на пазар на растенија и растителни производи го наруши здравјето на луѓето или здравјето на животните или неповолно влијае на животната средина спротивно на членот 41 од овој закон;

6) не изврши редовен преглед на опремата за апликација на фитопармацевтски производи, спротивно на членот 46 од овој закон;

7) контролното тело за преглед на опремата за апликација врши дејност спротивно на член 46 од овој закон;

8) сопствениците и корисниците на опремата за апликација на фитопармацевтски производите ја пријавуваат опремата кај овластеното контролно тело и не ги исполнуваат обврските, спротивно на членот 47 од овој закон;

9) правните лица ставаат во промет фитопармацевтски производи, спротивно на членот 49 од овој закон;

10) не водат евиденција и не ја чуваат истата најмалку пет години, спротивно на членот 50 ставови (1) и (2) од овој закон;

11) во текот на апликацијата на фитопармацевтски производи професионалните корисници не ја носат легитимацијата од членот 41 од овој закон, спротивно на членот 51 од овој закон;

12) не води евиденција за употреба на фитопармацевтските производи, спротивно на членот 52 од овој закон;

13) употребува, ракува складирање на фитопармацевтските производи и управување со амбалажата и остатоци од фитопармацевтски производи, спротивно на членот 56 ставови (1), (2), (3), (4), (5), (6) и (7) од овој закон;

14) не постапи согласно со преземените мерки за ограничување или забранување за пласирање на пазар и употреба на веќе одобрени/авторизирани производи спротивно на членот 62 од овој закон;

15) стави во промет фитопармацевтски производи без влезен документ за производот спротивно на членот 64 од овој закон;

16) не постапи по решение на инспектор и мерките наредени во решението, спротивно на членот 69 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од ставот (1).

XIX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 77

Преоден период

(1) Економските оператори кои вршат дејности утврдени со овој закон, се должни во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон да го усогласат своето работење со одредбите на овој закон.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член кои нема да се усогласат со одредбите од овој закон го губат правото на вршење на дејност и се бришат од Регистрите на економски оператори кои вршат дејност од областа на фитопармацевтски производи.

Член 78

(1) Одредбите од членовите 14, 17, 27, 29, 30 и 53 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2024 година.

(2) Одредбите од членовите 44, 45, 46 и 47 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2022 година, а целокупната опрема ќе мора да се усогласи со одредбите од оваа глава најдоцна до 31 декември 2024 година.

Член 79

Започнатите постапки за регистрација на економски оператори и на фитопармацевтски производи до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно со одредбите на Законот за производи за заштита на расетнијата („Службен весник на Република Македонија“ број 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 и 39/16).

Член 80

Подзаконски прописи

(1) Националниот акционен план ќе се донесе во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Подзаконските прописи чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) До влегувањето во сила на прописите од ставот (2) на овој член, ќе се применуваат прописите донесени врз основа на Законот за производи за заштита на растенија („Службен весник на Република Македонија“ број 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 и 39/16).

Член 81

Одложен престанок на важење

Одредбите од членот 1 став (1), членот 2 став (2) и членовите 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 52, 62 и 63 од овој закон престануваат да важат со пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 82

Престанок на важење

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за производи за заштита на растенијата („Службен весник на Република Македонија“ број 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 и 39/16).

Член 83

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

LI GJ I FITOFARMACISË (*)

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Lënda

(1) Me këtë ligj përcaktohen rregullat për regjistrimin dhe autorizimin e produkteve fitofarmaceutike në formë tregtare dhe për plasimin e tyre në treg, prodhimi, përdorimi dhe kontrolli në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, përcaktohen rregullat për lejimin e substancave aktive, antidotëve dhe sinergjistëve nga të cilat përbëhen prodhimet fitofarmaceutike ose të cilat i përmbajnë ato, rregullat për aditivë dhe koformulantë, si dhe mbetje të produkteve fitofarmaceutike.

(2) Me këtë ligj rregullohet korniza për arritjen e përdorimit të qëndrueshëm të prodhimeve farmaceutike me zvogëlimin e rreziqeve dhe ndikimeve nga përdorimi i tyre në shëndetin e njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor dhe ndjekja e parimeve të mbrojtjes së integruar të bimëve.

Neni 2

Qëllimi

(1) Qëllimi i këtij ligji është të sigurohet nivel i lartë i mbrojtjes së shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, përmirësimin e funksionimit të tregjeve, si dhe përmirësimin e prodhimit bujqësor.

* Me këtë ligj bëhet harmonizimi me Rregullativën e Këshillit 2009/1107/KEE nga 21 tetori 2009 për plasimin në treg të prodhimeve për mbrojtjen e bimëve dhe shfuqizimin e Direktivave 79/117/KEE dhe 91/414/KEE të Këshillit. CELEX nr. 32009R1107 dhe Direktivës 2009/128/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit nga 21 tetori 2009 për vendosjen e kornizës për veprimin e Komunitetit që të arrihet përdorimi i qëndrueshëm i pesticideve. CELEX nr. 32009L0128

(2) Ky ligj bazohet në parimin e parakujdesjes, duke siguruar se substanca aktive ose prodhimet fitofarmaceutike që plasohen në treg nuk kanë efekt negativ mbi shëndetin e njerëzve ose të kafshëve ose të mjedisit jetësor, duke i përfshirë edhe rastet kur ekziston pasiguri shkencore në lidhje me rreziqet lidhur me shëndetin e njerëzve ose të kafshëve ose të mjedisit jetësor që dalin nga përdorimi i këtyre prodhimeve.

(3) Me këtë ligj nxitet zhvillimi dhe vendosja e menaxhimit të integruar me organizma të dëmshëm dhe qasje e teknika alternative me qëllim të zvogëlimin të varshmërisë nga përdorimi i prodhimeve fitofarmaceutike.

Neni 3

Drejtoria Fitosanitare

(1) Drejtoria Fitosanitare si organ në përbërjen e Ministrisë së Bujqësisë, të Pylltarisë dhe të Ekonomisë së Ujërave është kompetente për zbatimin e aktiviteteve në sferën e fitofarmacisë.

(2) Drejtoria Fitosanitare është organ kompetent për lejimin e substancave aktive, antidotëve, sinergjistëve, aditivëve dhe shtesave të tjera në prodhimet fitofarmaceutike, si dhe regjistrimin dhe autorizimin e vetë prodhimeve fitofarmaceutike, kryerjen e detyrave administrative nga sfera e plasimit në treg të produkteve fitofarmaceutike dhe pajisjes për aplikimin e tyre, përdorimin e qëndrueshëm të produkteve fitofarmaceutike, organizimin e trajnimeve dhe provimeve për shfrytëzuesit profesionalë, këshilltarët dhe shpërndarësit, si dhe aktiviteteve të tjera në sferën e fitofarmacisë.

(3) Me përjashtim të dispozitave sipas paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, Ministria e Bujqësisë, e Pylltarisë dhe e Ekonomisë së Ujërave është organ kompetent për nxitjen e masave për aplikimin e mbrojtjes së integruar dhe përputhjes së ndërthurur sipas dispozitave nga sfera e bujqësisë dhe e zhvillimit rural.

Neni 4

Përkufizime

(1) Shprehjet e veçanta të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin siç vijon:

1) "prodhim fitofarmaceutik" janë prodhimet komerciale që vijnë te shfrytëzuesi, ndërkaq janë të përbëra ose përmbajnë substancë aktive, antidotë, sinergjistë dhe zbatohen për qëllimet siç vijojnë:

a) mbrojtja e bimëve ose prodhimeve bimore nga të gjitha organizmat e dëmshëm ose ta parandalojnë veprimin e organizmave të dëmshëm, përveç nëse qëllimi kryesor i këtyre prodhimeve është higjiena, e jo mbrojtja e bimëve dhe e prodhimeve bimore;

b) ndikimi mbi proceset jetësore të bimëve, siç është rritja e tyre, por në mënyrë të ndryshme nga materiet ushqyese;

c) konservimi i prodhimeve bimore, nëse këto substanca ose prodhime nuk janë regjistruar me akte të veçanta ose konservanse;

ç) asgjësimi i bimëve të padëshiruara ose i pjesëve të bimëve me përjashtim të algave, përveç nëse këto prodhime zbatohen në tokë ose në ujë me qëllim të mbrojtjes së bimëve;

d) parandalimi ose frenimi i rritjes së padëshiruara të bimëve me përjashtim të algave, përveç nëse prodhimet zbatohen në tokë ose në ujë me qëllim të mbrojtjes së bimëve;

2) "autorizim i produkteve fitofarmaceutike" është procedura për lëshimin e dokumentit me të cilin Drejtoria Fitosanitare e regjistron / lejon plasimin në treg të prodhimit fitofarmaceutik në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut;

3) "aditivë" (ang. adjuvant) janë substanca ose përgatitje që përbëhen nga koformulantët ose përgatitje që përmbajnë një ose më tepër koformulantë në formën në të cilën dorëzohen te shfrytëzuesi i fundit (në formën përfundimtare) dhe plasohen në treg, që duhet të përzihen me prodhimet fitofarmaceutike nga ana e shfrytëzuesit, me çfarë arrihet përmirësimi i efikasitetit ose cilësive të tjera të pesticideve të prodhimit të përdorur farmaceutik;

4) "substancë aktive" janë substancat, duke i përfshirë edhe mikroorganizmat që kanë efekte të përgjithshme ose efekte specifike mbi organizmat e dëmshëm ose bimët, pjesët e bimëve ose prodhimet bimore;

5) "antidot" (ang. safeners) është substancë ose prodhim që shtohet në prodhimin fitofarmaceutik me qëllim që të eliminohet ose të zvogëlohet efekti fitotoksik i prodhimit;

6) "biodiversitet" është variabiliteti ndërmjet organizmave të gjallë nga të gjitha burimet, duke përfshirë ekosisteme tokësore, detare dhe ekosisteme të tjera ujore dhe komplekse ekologjike nga të cilat ato janë pjesë; ky variabilitet mund të përfshijë llojlojshmëri në kornizat e llojeve, ndërmjet llojeve dhe llojlojshmëri të ekosistemeve;

7) "trajtim ajror" është aplikimi i produkteve fitofarmaceutike nga mjeti fluturues (aeroplani ose helikopteri);

8) "organizma të modifikuar gjenetikisht" (në tekstin e mëtejshëm: OMGJ) është çdo organizëm duke e përfshirë çdo mikroorganizëm, me përjashtim të qenieve njerëzore, në të cilin materiali gjenetik është ndryshuar në mënyrën që natyrisht nuk ndodh me proceset e shumimit dhe/ose rikombinimit natyror. Si OMGJ konsiderohet edhe kombinimi i OMGJ-së;

9) "praktikë e mirë eksperimentale" është praktika në pajtim me dispozitat e udhëzimeve 181 dhe 152 të Organizatës Europiane dhe Mesdhetare për Mbrojtjen e Bimëve (EPP0);

10) "praktikë e mirë bujqësore" (PMB) është përdorimi i sigurt i regjistruar, i lejuar ose i rekomanduar nacional i produkteve fitofarmaceutike gjatë kushteve reale në cilëndo fazë të prodhimit, deponimit, transportit, shpërndarjes dhe përpunimit të ushqimit ose ushqimit për kafshë. Nocioni, gjithashtu, e thekson zbatimin e parimeve të menaxhimit të integruar me organizmat e dëmshëm, si dhe përdorimin e sasisë minimale të produkteve fitofarmaceutike dhe caktimin e NMM-së në nivel më të ulët që mundëson marrjen e rezultateve të dëshiruara;

11) "praktikë e mirë për mbrojtjen e bimëve" (PMMB) është praktika në pajtim me të cilën zgjidhet dhe caktohet koha e trajtimit të bimëve pse prodhimeve bimore me produkte fitofarmaceutike, në pajtim me kushtet për përdorimin e tyre të lejuar që të sigurohet efikasiteti i pranueshëm me sasinë e nevojshme minimale, duke i pasur parasysh kushtet dhe mundësitë lokale për masat agroteknike dhe kontrollin biologjik;

12) "praktikë e mirë laboratorike" (PML) është sistemi për cilësinë, i cili merret me proceset organizative dhe kushtet në të cilat jashtë hulumtimit e sigurisë ekologjike dhe shëndetësore klinike planifikohen, realizohen, ndiqen, evidentohen, arkivohen dhe njofohen;

13) "operator ekonomik" është personi i cili është përfshirë në zinxhirin e lëshimit në qarkullim të produkteve fitofarmaceutike, duke i përfshirë edhe prodhuesit, tregtarët me shumicë, tregtarët me pakicë, shitësit, furnizuesit dhe shpërndarësit;

14) "mjedis jetësor" është hapësira me të gjitha organizmat e gjallë dhe pasuritë natyrore, përkatësisht vlerat natyrore dhe vlerat e krijuara, marrëdhëniet e tyre të ndërsjella dhe hapësira e përgjithshme në të cilën jeton njeriu dhe në të cilën janë vendosur vendbanimet, të mirat me përdorim të përgjithshëm, objektet industriale dhe objektet e tjera, duke i përfshirë edhe mediet dhe sferat e mjedisit jetësor janë ujërat (duke i përfshirë nëntokësore, sipërfaqësore, të kalueshme, bregdetare dhe detare), sedimentet, shtresat e tokës, ajrin, dheun, llojet e egra të florës dhe faunës, si dhe marrëdhëniet e tyre të ndërsjella me organizmat e tjerë të gjallë;

15) "bartës i aktvendimit për lejim / autorizim" është secili operator ekonomik i cili zotëron akt administrativ për lëshimin në qarkullim të prodhimit fitofarmaceutik;

16) "mbrojtje e integruar e bimëve" është marrja parasysh e të gjitha metodave të arritshme për mbrojtjen e bimëve, pastaj integrimi i masave përkatëse me të cilat zvogëlohet zhvillimi i organizmave të dëmshëm dhe mbahet përdorimi i produkteve fitofarmaceutike dhe formave tjera të parandalimit deri në nivelet që ekonomikisht dhe ekologjikisht janë të arsyeshme dhe i zvogëlojnë ose minimizojnë rreziqet mbi shëndetin e njerëzve, kafshëve, si dhe rreziqet mbi mjedisin jetësor, duke e potencuar kultivimin e kulturave të shëndetshme bimore me çrregullime më të vogla të mundshme të sistemeve agroekologjike dhe duke i nxitur mekanizmat natyrorë për kontrollin e organizmave të dëmshëm;

17) "karenca" është periudha kohore e definuar që duhet të kalojë nga aplikimi i fundit i prodhimit fitofarmaceutik deri në vjelje, përkatësisht korrje ose deri në vënie në qarkullim të prodhimeve bujqësore primare me origjinë bimore për prodhimet fitofarmaceutike që përdoren në magazina;

18) "analiza dhe studime" janë hulumtimet ose eksperimentet, qëllimi i të cilave është që të përcaktohen karakteristikat dhe sjellja e substancës aktive ose produkteve fitofarmaceutike, të parashihet ekspozimi i substancave aktive dhe/ose metabolitëve të tyre përkatëse që të përcaktohet niveli i sigurt i ekspozimit dhe të vendosen kushtet për përdorim të sigurt të produkteve fitofarmaceutike;

19) "koformulantë" janë substancat ose përgatitjet që shfrytëzohen ose dedikohen për shfrytëzimin në prodhimet fitofarmaceutike ose mjetet ndihmëse, por nuk janë aq substancë aktive, as antidotë, as sinergjistë;

20) "nivel maksimal i mbetjeve" (NMM) janë kufijtë e lejuar të sipërm të përqendrimit të mbetjeve të produkteve fitofarmaceutike në bimët dhe prodhimet bimore ose të ushqimit ose ushqimit për kafshë në bazë të praktikës së mirë bujqësore dhe ekspozimit më të ulët të konsumatorëve të domosdoshme të mbrohen grupet e cenueshme të konsumatorëve;

21) "metabolit" është çdo produkt nga zbërthimi i produkteve fitofarmaceutike ose substancave aktive, antidotëve, sinergjistëve ose mjeteve ndihmëse, që është formuar në organizmat ose në mjedisin jetësor. Metaboliti konsiderohet si i përshtatshëm nëse ekziston shkak të supozohet se i ka cilësitë esenciale që të krahasohet me materien bimore në lidhje me aktivitetin e tij biologjik të targetuar ose nëse krijon rrezik të lartë ose rrezik të krahasueshëm për organizmat si materie burimore ose nëse zotëron cilësi të caktuara toksikologjike që konsiderohen të papranueshme. Metaboliti i tillë është relevant për vendimin për autorizim ose për përkufizimin e masave për zvogëlimin e rrezikut;

22) "mikroorganizëm" është çdo njësi mikrobiologjike, qelizore ose joqelizore, duke i përfshirë kërpudhat e ulëta dhe viruset, të aftë për replikimin ose për bartjen e materialit gjenetik;

23) "përdorim minor" është përdorimi i produkteve fitofarmaceutike për bimët ose prodhimet bimore që:

a) nuk janë gjerësisht të përfaqësuar në prodhimtarinë bujqësore ose

b) gjerësisht janë të përfaqësuar në prodhimin bujqësor, por kur nevojitet të përmbushen kërkesat e veçanta në lidhje me mbrojtjen e bimëve;

24) "shfrytëzues joprofesional" është personi i cili shfrytëzon produkte fitofarmaceutike të dedikuara për shfrytëzuesit joprofesionalë (shfrytëzues amatorë);

25) "metoda jokimike" janë metodat alternative për menaxhim e organizmave të dëmshëm që bazohen në metodat agroteknike, fizike, mekanike dhe biologjike për kontrollin e organizmave të dëmshëm, ndërkaq janë zëvendësim i metodave kimike;

26) "person i autorizuar zyrtar" është personi i caktuar për zbatimin e aktiviteteve sipas këtij ligji, e kompletin dhe e mban procedurën dhe i nënshkruan aktet në pajtim me rregullat për procedurën e përgjithshme administrative;

27) "lejim i produkteve fitofarmaceutike" është procedura administrative me të cilën Drejtoria Fitosanitare lejon plasimin në treg të prodhimit në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe për të cilën është lëshuar aktvendimi për lejim / licenca për plasimin në treg të prodhimit fitofarmaceutik;

28) "substancë themelore" është substanca aktive e cila i përmbush kriteret për prodhimet ushqimore në pajtim me rregullat nga sfera e sigurisë së ushqimit;

29) "pajisje për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike" është çdo pajisje, dedikimi i së cilës është sjellja e produkteve fitofarmaceutike, duke i përfshirë edhe shtesat që janë me rëndësi esenciale për funksionimin e suksesshëm të pajisjes së tillë, siç janë spërkatësit, manometrat, filtrat e ashpër dhe të hollë, pajisjet për pastrimin e rezervuarëve, e të tjera;

30) "plasim në treg" është ruajtja me qëllim të shitjes në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, duke e përfshirë edhe ofertën për shitje, si dhe çdo formë tjetër të transferit pa dallim nëse është falas ose jo, si dhe shitjes, shpërndarjes dhe deponimit për qëllime shpërndarëse dhe formë tjetër të transferimeve ndërmjet tyre, megjithatë jo t'i kthehen shitësit paraprak;

31) "përgatitje" janë përzierjet ose tretjet e përbëra prej dy ose më shumë substancave të dedikuara për përdorim si produkte fitofarmaceutike ose si mjete ndihmëse;

32) "mjete fitofarmaceutike ndihmëse" mund të jenë: feromonet, shiritat ngjitës të ngjyrosur, kurthe me erë, kurthe ndriçuese, aparate për ultrazë dhe mjete fitofarmaceutike ndihmëse që nuk përmbajnë materie aktive as përzierje nga materia aktive dhe ndonjë komponent tjetër përbërës të prodhimit fitofarmaceutik;

33) "përdorim i drejtë" është shfrytëzimi i produkteve fitofarmaceutike në pajtim me udhëzimin dhe informatat e etiketës, duke e përfshirë edhe përgatitjen e përqendrimeve të përcaktuara, respektimin e parimeve të praktikës së mirë për mbrojtjen e bimëve, menaxhimin e integruar me organizmat e dëmshëm dhe mbrojtjen e mjedisit jetësor, si dhe organizmat e patargetuar;

34) "prodhues" është operatori ekonomik i cili në mënyrë të pavarur prodhon produkte fitofarmaceutike, substanca aktive, antidotë, sinergjistë, koformulantë, aditivë ose mjete fitofarmaceutike ndihmëse, ose i cili lidh marrëveshje për prodhim me anën tjetër ose personi juridik me arsyë nga ana e prodhuesit si përfaqësues i vetëm i tij;

35) "prodhim" është përpunimi dhe punimi shtesë, formësimi, ripunimi, mbushja, derdhja, përzierja e çdo formulimi të substancave aktive ndërmjet prodhimeve dhe prodhimeve përfundimtare me procese dhe procedura kimike, fizike ose biologjike, ripaketimi si dhe bartja dhe magazinimi;

36) "shfrytëzues profesional" është çdo person i cili përdor produkte fitofarmaceutike gjatë aktivitetit të tij profesional, duke përfshirë operatorë, teknikë, punëdhënës dhe njerëz të vetëpunësuar, si në bujqësi, ashtu edhe në sektorët e tjerë;

37) "grupe të cenueshme" janë personat të cilëve u nevojitet vëmendje e veçantë gjatë vlerësimit të pasojave shëndetësore akute dhe kronike nga prodhimet fitofarmaceutike. Këtu bëjnë pjesë shtatzënat dhe gjidhënëset, fëmijët e palindur, foshnjat dhe fëmijët, pleqtë, punëtorët dhe njerëzit që i nënshtrohen ekspozimit të lartë të produkteve fitofarmaceutike në periudhë më të gjatë;

38) "bimë" janë bimët e gjalla dhe pjesët e gjalla të bimëve, duke e përfshirë edhe farën. Pjesët e gjalla të bimëve janë:

- pema, në kuptim botanik, që nuk është ruajtur me ngrirje të thellë;

- perime, në kuptim botanik, që nuk janë ruajtur me ngrirje të thellë;

- zhardhokët, qepujkat, rizomat dhe pjesë të tjera të nëndheshme për riprodhim;

- lulet në formë thele;

- degët dhe fletët;

- sythat, pipthat e shartimit, degëzimet dhe të krasiturat;

- drunjtë e prerë me gjethe;

- bimët në kulturën e indit dhe

- fara në kuptim botanik e dedikuar për mbjellje.

39) "prodhim bimorë" janë prodhimet me prejardhje bimorë, të papërpunuara ose të cilat janë përpunuar thjesht, nëse nuk janë bimë në kuptim të pikës 38 të këtij neni. Prodhim bimorë është edhe materiali prej druri, nëse e ka mbajtur tërë formën ose një pjesë të formës së vet cilindrike, me ose pa lëvozhgë, ose nëse ai është në formë thelash, grimcash, gdhendjesh, copëzash ose mbeturine dhe nëse shfrytëzohet në formë të drurit për përforcimin e barrës, druri që vihet ndërmjet barrës si ndarës, platformat për barrë ose ambalazhi që shfrytëzohet gjatë transportimit të objekteve të çfarëdo lloji, me kusht që ai të paraqesë rrezik për shëndetin e bimëve;

40) "aktvendim për lejim / autorizim të produkteve fitofarmaceutike" është akti administrativ me të cilin Drejtoria Fitosanitare lejon plasimin në treg dhe përdorimin e produkteve fitofarmaceutike në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut;

41) "mbetje të produkteve fitofarmaceutike" janë mbetje duke përfshirë substancat aktive, metabolitët dhe/ose pjesët e mbetura ose prodhimet e reaksioneve të substancave aktive në momentin ose të cilat paraprakisht ishin shfrytëzuar në prodhimet fitofarmaceutike dhe të cilat janë të pranishme në ose në prodhimet me origjinë bimorë ose shtazore, ose ushqimin për kafshët, ujin e pijshëm ose në vendet e tjera në mjedisin jetësor dhe të cilat janë rezultat i përdorimit të prodhimit për mbrojtjen e bimëve;

42) "sinergjist" është substanca ose përgatitja që nuk tregon aktivitet ose tregon aktivitet të dobët si produkte fitofarmaceutike, por e rrit veprimin e substancës aktive ose të substancave gjatë mbrojtjes së bimëve;

43) "këshilltar" është çdo person i cili ka marrë profesionalizëm përkatës dhe jep këshilla për mbrojtjen e bimëve për përdorim të sigurt të produkteve fitofarmaceutike në kornizat e veprimtarisë së vet ose dhënien e kushteve tregtare, duke përfshirë sipas nevojës edhe shërbime këshillëdhënëse të vetëpunësuar private dhe shërbime këshillëdhënëse publike;

44) "substancë" janë elementet kimike dhe komponentët e tyre në formë natyrore ose të fituara me prodhimin, duke i përfshirë të gjitha papastërtitë që dalin nga procesi i prodhimit;

45) "substancë me rrezik të mundshëm" është çdo substancë e cila ka aftësi të shkaktojë efekt të padëshiruar mbi njerëzit, kafshët ose mjedisin jetësor dhe është e pranishme ose formohet në prodhimet fitofarmaceutike me përqendrim të mjaftueshëm për të shkaktuar efekt të tillë;

46) "farë e trajtuar" është fara në të cilën është aplikuar prodhimi fitofarmaceutik;

47) "trajtimi pas vjeljes" është trajtimi i bimëve ose i prodhimeve bimore pas vjeljes në hapësirë të izoluar, ku nuk është e mundur derdhja e produkteve fitofarmaceutike me të cilat bëhet trajtimi, (për shembull në depo);

48) "organizma të dëmshëm" janë organizmat që i takojnë botës shtazore ose bimore, viruse, mikoplazma ose organizmave të tjerë patogjenë, që janë të dëmshëm për bimët ose për prodhimet bimore;

49) "indikator për rrezik" është rezultat nga metoda e llogaritjes që shfrytëzohet për vlerësimin e rreziqeve nga prodhimet fitofarmaceutike mbi shëndetin e njeriut dhe/ose mjedisin jetësor;

50) "vërtetim për qasje" është dokumenti origjinal me të cilin pronari i të dhënave të mbrojtura sipas kësaj rregullative pajtohet me përdorimin e të dhënave të tilla në pajtim me kushtet e veçanta nga ana e organit kompetent, me qëllim të marrjes së lejes së produkteve fitofarmaceutike ose miratimit të substancës aktive, sinergjist ose antidot në dobi të kërkuesit tjetër;

51) "mbrojtja e të dhënave" është e drejta e përkohshme e pronësisë për kryerjen e testimit ose studimit që t'i shmangët përdorimit të tij në dobi të kërkuesit tjetër;

52) "ushqim dhe ushqim për kafshë" është çdo substancë ose prodhim në gjendje të përpunuar, pjesërisht të përpunuar ose të papërpunuar, i dedikuar të jetë ose pritet të jetë i konsumuar për ushqim të njerëzve ose kafshët si dhe të gjitha substancat, të futura me qëllim në ushqim gjatë prodhimit, përgatitjes ose përpunimit të tij;

53) "oranzheri" është hapësirë e mbyllur, e palëvizshme dhe e arritshme drejtpërdrejt për prodhimin e kulturave, zakonisht me konstrukcion të jashtëm të tejdukshëm, që mundëson këmbim të kontrolluar të materialeve dhe energjisë me mjedisin dhe që parandalon lirimin e produkteve fitofarmaceutike në mjedisin jetësor. Për qëllimet e këtij ligji hapësirat e mbyllura për prodhim bimor ku konstrukcioni i jashtëm nuk është i tejdukshëm (për shembull, për prodhimin e kërpudhave dhe radhiqueve), që gjithashtu llogariten si oranzheri;

54) "reklamë" është mënyra e promovimit të shitjes ose përdorimit të produkteve fitofarmaceutike (për dikë tjetër i cili nuk është pronar i lejes, personi i cili e plasoi në treg prodhimin fitofarmaceutik dhe agjentët e tij), përmes medieve të shtypit ose elektronike;

55) "papastërti" është cilido qoftë komponent përveç substancës së pastër aktive dhe/ose varianti i cili është prezent në materialin teknik (duke përfshirë edhe komponentë me origjinë nga procesi i prodhimit ose nga zbërthimi gjatë kohës së magazinimit);

56) "kalibrim dhe kontroll teknik i pajisjes për aplikim" është procedura me të cilën sigurohet futja e drejtë dhe e barabartë e dozave të rekomanduara nga prodhimi fitofarmaceutik, që është e domosdoshme për efikasitetin e trajtimit për mbrojtjen e bimëve (kontrolli për funksionim të drejtë të pajisjes, rrjedha e gypave, mbyllja e disqeve, korrektësia e manometrit, pastërtia e filtrave, etj.).

Neni 5

Komisioni profesional nga sfera e produkteve fitofarmaceutike

(1) Për përcaktimin e punëve profesionale nga sfera e miratimit të produkteve fitofarmaceutike, këshillimit, dhënies së propozim-masave të cilat kanë të bëjnë me mbrojtjen e shtetit nga futja dhe përdorimi i agjentëve të

dëmshëm të caktuar, produkteve fitofarmaceutike, pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike formohet komisioni profesional nga sfera e produkteve fitofarmaceutike (në tekstin e mëtutjeshëm: Komisioni profesional) i cili përbëhet nga ekspertë nga sfera e fitopatologjisë, entomologjisë, herbologjisë, fiziologjisë së bimëve, produkteve fitofarmaceutike, kimisë, teknologjisë, toksikologjisë, ekotoksikologjisë dhe pajisjes për aplikim. Në komisionin profesional anëtarë janë edhe nëpunësit udhëheqës në njësinë organizative për fitofarmacitë në Drejtorinë Fitosanitare.

(2) Komisioni profesional është trup i përhershëm profesional në të cilin detyrimisht anëtar janë së paku nga një ekspert nga sferat sipas paragrafit (1) i këtij neni. Komisionin profesional e kryeson personi i autorizuar zyrtar i cili është përgjegjës për udhëheqje dhe kompletim të procedurave në kompetencë të komisionit. Numri i anëtarëve të komisionit është 15 anëtarë. Mandati i komisionit është pesë vite.

(3) Ekspertët sipas paragrafit (1) të këtij neni, duhet t'i përmbushin kushtet vijuese:

1) në sferën e fitopatologjisë, entomologjisë, herbologjisë dhe produkteve fitofarmaceutike në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore shkenca bioteknike - mbrojtja e bimëve me së paku dhjet vjet përvojë në profesion,

2) në sferën e fiziologjisë së bimëve në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore shkenca bioteknike - prodhim bimor ose fusha shkencore shkenca natyrore-matematikore - biologji me së paku nga dhjet vjet përvojë në profesion,

3) në sferën e kimisë dhe teknologjisë në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore - shkenca matematiko-natyrore - kimi ose fusha shkencore - shkenca teknologjike - inxhinieri kimike ose teknologji kimike me së paku 10 vjet përvojë në profesion,

4) në sferën e toksikologjisë në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore - shkenca mjekësore dhe shëndetësi - fusha shkencore - mjekësore fundamentale ose farmaceutike ose fusha shkencore të shkencave bioteknike - mjekësi veterinarë ose blegtori ose shkenca teknike-teknologjike - teknologji e përhimeve ushqimore me së paku dhjet vjet përvojë në profesion,

5) në sferën e ekotoksikologjisë në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore shkenca matematiko-natyrore - biologji, biokimi, ose fusha shkencore - shkenca teknike-teknologjike - mjedisi jetësor ose fusha shkencore e shkencave bioteknike bletari, peshkatari me së paku dhjet vjet përvojë në profesion dhe

6) në sferën e pajisjes për aplikacion në nivel të kualifikimeve VIII sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve, fusha shkencore -shkenca teknike-teknologjike - makineri ose shkenca bioteknike - prodhim bimor, pentari, vreshtari ose mbrojtje e bimëve me së paku nga dhjet vjet përvojë në profesion.

(4) Komisioni profesional jep mendime, sugjerime dhe propozon masa që kanë të bëjnë me:

1) mbrojtjen nga futja, prodhimi, plasimi dhe përdorimi i substancave aktive dhe produkteve fitofarmaceutike;

2) trajnimin e shfrytëzuesve profesionalë, këshilltarëve dhe distributorëve të produkteve fitofarmaceutike;

3) pajisjen për aplikacion të produkteve fitofarmaceutike;

4) minimizimin e rrezikut i cili ka të bëjë me masat për përdorim të produkteve fitofarmaceutike;

5) prioritetet në hulumtim dhe

6) çështje të tjera të rëndësishme nga sfera e fitofarmacisë.

(5) Komisioni profesional i paraqet raporte ministrit për punën e vet, së paku një herë në fund të vitit, përgatit raport me propozim-masa për parandalim të pasojave të caktuara.

(6) Anëtarët e komisionit profesional nuk mund të jenë të lidhur me parashtresuesit e kërkesës ose me personat juridikë dhe fizikë që prodhojnë ose plasojnë në treg prodhime në kuptim të konfliktit të interesave. Për parandalim të konfliktit të interesave, në mënyrë adekuate zbatohen rregullat për parandalim të korrupsionit dhe konfliktit të interesave. Në procedurën e miratimit të produkteve fitofarmaceutike, anëtarët e komisionit profesional nënshkruajnë deklaratë për mosekzistim të konfliktit të interesave.

(7) Komisionin profesional me aktvendim e formon ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë i dhe Ekonomisë së Ujërave.

(8) Komisioni profesional është përgjegjës për vlerësimin e realizuar të dosjes dhe propozimit të dhënë për miratimin e prodhimit fitofarmaceutik në procedurë për njohje të ndërsjellë nga neni 18 i këtij ligji si dhe për vlerësimin e testeve nga evaluimi gjatë regjistrimit të parë të prodhimit fitofarmaceutik.

(9) Sferat në të cilat bëhet evaluimi për regjistrim të parë janë:

- 1) efikasiteti biologjik i prodhimit fitofarmaceutik;
- 2) evaluimi i identitetit, cilësive fizike-kimike të produkteve fitofarmaceutike dhe metodave analitike;
- 3) evaluimi i toksikologjisë së gjitarëve;
- 4) evaluimi i sjelljes së prodhimit fitofarmaceutik dhe ndikimit të tij ekologjik;
- 5) evaluimi i ndikimit ekotoksikologjik;
- 6) evaluimi i rreziqeve nga kontaminimi me produkte fitofarmaceutike të ushqimit dhe ushqimit për kafshë si dhe mbajtja e mbetjeve të tyre dhe
- 7) evaluimi i rreziqeve nga ekspozimi i shfrytëzuesve profesionalë, të punësuarve tjerë dhe personave tjerë të pranishëm.

(10) Komisioni profesional realizon evaluim të pavarur, të qartë dhe objektiv të produkteve fitofarmaceutike në bazë të procedurave dhe veprimeve si dhe në bazë të njohurive ekzistuese shkencore dhe teknike, të arritshme në kohën e evaluimit dhe kërkesës për autorizim dhe licencim.

(11) Komisioni profesional i zbaton principet uniforme për evaluim dhe autorizim të produkteve fitofarmaceutike, siç është cekur në nenin 14 të këtij ligji, duke konstatuar nëse prodhimi fitofarmaceutik i përmbush kushtet e përcaktuara në nenin 14 të këtij ligji.

(12) Shpenzimet për punë të komisionit profesional janë në ngarkim të operatorit ekonomik dhe përcaktohen në bazë të numrit të vlerësimeve të realizuara të dosjes së produkteve fitofarmaceutike gjatë njohjeve të ndërsjella, numrit të vlerësimeve të testeve nga evaluimi gjatë regjistrimit të parë, numrit të masave të propozuara, ndërsa lartësinë e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit dhe janë të hyra të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, ndërsa do të realizohen nëpërmjet Programit të politikës fitosanitare dhe do të shfrytëzohen për dedikimin për të cilin janë paguar në tërësi.

(13) Rregullat procedurale për punën e komisionit profesional të këtij neni i përcakton ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 6

Laboratori referent

(1) Laboratori fitosanitar shtetëror është laborator referent për të gjitha testet laboratorike për të cilat ka metodë të akredituar.

(2) Për kryerje të testeve laboratorike për të cilat Laboratori Fitosanitar Shtetëror nuk ka metodë të akredituar, ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave, mund të autorizojë laborator të akredituar në pajtim me standardin: MKC EN ISO/IEC 17025:2006 - "Kërkesa të përgjithshme për kompetencë të testimit dhe kalibrimit" (në tekstin e mëtutjeshëm: laborator referent të jetë referent për ato lloje të testeve laboratorike.

(3) Akreditimi sipas paragrafit (2) të këtij neni mund t'u referohet llojeve të caktuara të testeve ose grupit të testeve.

(4) Laboratorët sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni janë të detyruar që:

- 1) të realizojë analizë, superanalizë dhe teste për vërtetim;
- 2) kontroll të rezultateve nga testi dhe metodat e zbatuara të testimit;
- 3) ruajtje të ekzemplarëve referentë dhe reagjentëve standardë;
- 4) përgatitje, ruajtje dhe distribuim të materialeve referente;
- 5) futje të metodave të reja dhe përpunim të metodave për testim në pajtim me standardet ndërkombëtare;
- 6) koordinim të aktiviteteve të laboratorëve zyrtarë në pjesën e punës të cilën e kryejnë për zbatim të metodave të reja analitike;
- 7) t'u sigurojë laboratorëve zyrtarë dorëzim të të dhënave për metoda analitike, duke i përfshirë metodat referente;

(8) organizim të testimeve komparative ndërlaboratorike të laboratorëve zyrtarë në nivel nacional, përpunim të rezultateve nga testimet komparative ndërlaboratorike në pajtim me protokollet e njohura ndërkombëtare, përpilim të raporteve dhe dhënie të rekomandimeve;

(9) pjesëmarrje në testet komparative ndërlaboratorike për kompetencë të cilat janë organizuar në nivel ndërkombëtar;

(10) bashkëpunon me laboratorët referentë të vendeve tjera veçanërisht me laboratorët referentë të Bashkimit Europian;

(11) Drejtorisë Fitosanitare dhe laboratorëve zyrtarë u paraqet informata laboratorike të marra nga laboratorët referentë të vendeve tjera dhe laboratorët referentë të Bashkimit Europian;

(12) të përcaktojë kritere dhe metoda për laboratorët zyrtarë;

(13) sigurim të ndihmës shkencore dhe teknike të Drejtorisë Fitosanitare dhe Ministrisë së Bujqësisë, të Pylltarisë dhe të Ekonomisë së Ujërave për implementim të planeve për kontroll të zyrtarë ose kontrollë që realizohen me qëllim të tejkalimit të problemeve lidhur me rreziqet nga sfera e bimëve, prodhimeve bimore ose produkteve fitofarmaceutike;

(14) trajnim të personelit në laboratorët zyrtarë;

(15) përpunim i udhëzimeve nacionale për marrje të ekzemplarëve dhe menaxhim me ekzemplar dhe

(16) detyra tjera.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të ministrit të Bujqësisë, të Pylltarisë dhe të Ekonomisë së Ujërave miraton listë tarifore të shpenzimeve për realizim të testimeve të operatorëve ekonomikë, ndërsa të njëjtit i cakton në bazë të çmimit mesatar të koston së shërbimit nga sfera e njëjtë ose e

ngjashme si dhe shpenzimet të materialeve për realizim të testimit të rritur për amortizimin dhe shpenzimet për kalibrim të pajisjes për realizim të vetë testimit.

(6) Mjetet për analizat e kryera nga ana e Laboratorit Fitosanitar Shtetëror janë të hyra të Ministrisë së Bujqësisë, të Pylltarisë të dhe Ekonomisë së Ujërave, ndërkaq do të realizohen nëpërmjet Programit të politikës fitosanitare.

Neni 7

Laboratorët zyrtarë

Për kryerje të analizave laboratorike të ekzemplarëve të marrë gjatë mbikëqyrjes së produkteve fitofarmaceutike nga importi, nga tregu i brendshëm, si dhe aktiviteteve tjera të ngjashme profesionale për kryerje të testimit laboratorik nga sfera e fitofarmacisë, përveç laboratorit nga neni 6 i këtij ligji mund të shfrytëzohen edhe shërbime të laboratorëve tjerë, që është e akredituar në pajtim me standardin MKC EN ISO/IEC 17025:2006 - "Kërkesa të përgjithshme për kompetencë të testimit dhe kalibrimit".

Neni 8

Metodat për marrjen e ekzemplarëve për realizimin e testeve

(1) Metodat e marrjes së ekzemplarëve për kryerje të testeve të shfrytëzuara gjatë mbikëqyrjes inspektuese duhet të jenë në pajtim me rregullat për kimikale dhe produkte fitofarmaceutike ose:

1) nëse nuk ka rregulla të veçanta për kimikale dhe produkte fitofarmaceutike për metoda për marrje të ekzemplarëve, shfrytëzohen dispozitat nga rregulla dhe protokolle të njohura ndërkombëtarisht, të pranuar nga Komiteti Europian për Standardizim - (CEN), si dhe rregulla dhe protokolle të pranuar për realizim të analizës në organizata në të cilat Republika e Maqedonisë së Veriut është anëtare.

2) kur dispozita nga pika 1) e këtij paragrafi nuk është e zbatueshme, zbatohen metoda tjera për marrje të ekzemplarëve për realizim të testeve laboratorike të cilat korrespondojnë me qëllimet e dedikuara ose janë zhvilluar në pajtim me protokollat shkencore ose

3) kur dispozitat nga pikat 1) dhe 2) të këtij paragrafi nuk janë të zbatueshme, validizim i metodave për analizë mund të bëhet brenda në pajtim me protokollat e pranueshme ndërkombëtare për sferën fitofarmaci.

(2) Ekzemplarët doemos duhet të merren, shënohen dhe me to të veprohet në mënyrë me të cilën do të garantohet reprezentativiteti i ekzemplarit të marrë me përmbajtje të plotë të serisë e cila është lëndë e analizës si dhe ekzemplari i marrë të ketë vlerë analitike, në procedurë të përcaktuar në pajtim me këtë ligj.

(3) Të gjitha konstatimet pozitive doemos duhet të merren ose vërtetohen me shfrytëzim të metodave referente të realizuara në laboratorin referent nacional.

(4) Ministri i përcakton metodat për marrje të ekzemplarëve për kryerje të analizave, duke i përfshirë metodat për vërtetim ose metodat referente që shfrytëzohen në rast të kontestimit (superanalizë), kriteret për realizim të tyre, parametrat për analiza, pasigurinë e metodës dhe procedurat për vërtetim të metodave dhe rregullave për interpretim të rezultateve.

II. SUBSTANCA AKTIVE, ANTIDOTË, SINERGJISTË, KOFORMULANTË DHE SUBSTANCA THEMELORE

Neni 9

Substanca aktive

(1) Prodhimet fitofarmaceutike mund të përmbajnë vetëm substanca aktive të cilat gjenden në Listën e substancave të miratuara aktive në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejshëm: Lista e substancave aktive).

(2) Vetëm substancat aktive që janë vlerësuar dhe lejuar në nivel të Bashkimit Europian regjistrohen në Listën sipas paragrafit (1) i këtij neni.

(3) Për regjistrim në listën e substancave aktive doemos duhet të përmbushen kërkesat e përgjithshme dhe të veçanta për lejimin e substancës aktive.

(4) Kërkesat e përgjithshme dhe të veçanta për lejimin e substancës aktive janë:

1) përqindja minimale e pastërtisë së substancës aktive;

2) natyra dhe përmbajtja maksimale e papastërtive (specifike) përkatëse;

3) kufizimet që dalin nga evaluimi i substancave aktive, duke i pasur parasysh kushtet në bujqësi, shëndetin e bimëve dhe mjedisin jetësor, duke i përfshirë edhe kushtet klimatike;

4) lloji i prodhimit fitofarmaceutik në të cilin mund të përfshihet substanca aktive;

5) mënyra dhe kushtet e zbatimit;

6) përcaktimi i kategorive të shfrytëzuesve të fundit (shfrytëzuesit profesionalë ose shfrytëzuesit e tjerë);

7) përcaktimi i sferës së zbatimit të prodhimit fitofarmaceutik, duke i përfshirë edhe prodhimet për trajtimin e tokës, ku prodhimi fitofarmaceutik në bazë të substancës aktive nuk mund të autorizohet ose mund të jetë por me kushte të caktuara konkretisht;

8) nevoja nga futja e masave për zvogëlimin e rrezikut dhe mbikëqyrjes sipas nevojës së prodhimit fitofarmaceutik;

9) data deri kur autorizimi vlen dhe

10) kushtet tjera të veçanta që dalin nga konkluzionet e raportit dhe informatat shtesë që janë të arritshme.

(5) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave i përcakton formën dhe përmbajtjen e listës së substancave të lejuara aktive, si dhe kërkesat e afërta të përgjithshme dhe të veçanta sipas paragrafit (3) të këtij neni të cilat substanca aktive duhet t'i përmbushë që të lejohet.

(6) Listën e substancave të lejuara aktive sipas këtij neni e miraton ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave, ajo botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të ministrisë, ndërkaq azhurnohet së paku një herë gjatë një viti kalendarik.

Neni 10

Antidotë dhe sinergjistë

(1) Prodhimet fitofarmaceutike në formë komerciale mund të përmbajnë vetëm antidotë dhe sinergjistë, që gjenden në listën e antidotëve dhe sinergjistëve të lejuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut (në tekstin e mëtejshëm: Lista e antidotëve dhe sinergjistëve).

(2) Vetëm antidotët që janë vlerësuar dhe lejuar në nivel të Bashkimit Europian regjistrohen në listën sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(3) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave i përcakton formën dhe përmbajtjen e listës së antidotëve dhe sinergjistëve.

(4) Listën e antidotëve dhe sinergjistëve nga ky nen e miraton ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave.

(5) Lista sipas paragrafit (1) të këtij neni miratohet së paku një herë në vit dhe botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" dhe në faqen e internetit të ministrisë së paku një herë gjatë një viti kalendarik, ndërkaq kjo do të azhurnohet së paku një herë në vit.

Neni 11

Koformulantë

(1) Prodhimet fitofarmaceutike mund të përmbajnë ekskluzivisht koformulantë që nuk gjenden në listën e koformulantëve të papranueshëm në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(2) Koformulanti është i papranueshëm nëse:

1) mbetet nga koformulantët kanë efekt të dëmshëm mbi shëndetin e njerëzve, kafshëve, ujërat nëntokësorë ose mjedisin jetësor pas përdorimit të tyre në pajtim me praktikën e mirë për mbrojtjen e bimëve, duke i pasur parasysh kushtet aktuale të përdorimit ose

2) përdorimi i tij pas zbatimit të praktikës së mirë për mbrojtjen e bimëve duke i pasur parasysh kushtet reale gjatë përdorimit, ka veprim të dëmshëm mbi shëndetin e njerëzve ose kafshëve ose ndikimi i papranueshëm i bimëve, prodhimeve bimore ose mjedisit.

(3) Lista e koformulantëve të papranueshëm përfshin koformulantë të vënë në listën e koformulantëve të papranueshëm në nivel të Bashkimit Evropian.

(4) Listën e koformulantëve të papranueshëm sipas paragrafit (3) të këtij neni e miraton ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave dhe botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut", dhe kjo vazhdimisht azhurnohet dhe publikohet në ueb faqen e ministrisë.

(5) Nëse pas miratimit të listës së koformulantëve të papranueshëm prodhimi fitofarmaceutik i cili është lejuar përmban koformulant që gjendet në listën e koformulantëve të papranueshëm, ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave duhet ta anulojë aktvendimin për plasimin në treg të prodhimit fitofarmaceutik, përveç nëse bartësi i aktvendimit për lejim / autorizim të prodhimit fitofarmaceutik nuk parashtron kërkesë për ndryshimin e aktvendimit, e me të cilin do ta zëvendësojë koformulatin e papranueshëm.

(6) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave i përcakton formën dhe përmbajtjen e listës së koformulantëve të papranueshëm.

Neni 12

Substancat themelore

(1) Substanca themelore janë substancat aktive që i përmbushin standardet (kriteret) për "prodhim për ushqim", ndërsa janë të vlerësuara dhe të lejuara në Bashkimin Europian.

(2) Substancë themelore është:

1) substanca e cila nuk paraqet rrezik të mundshëm;

2) substanca e cila nuk e prish baraspeshën hormonale dhe nuk ka efekte neurotoksike ose efekte imuno toksike mbi njeriun ose kafshët;

3) substanca e cila nuk shfrytëzohet kryesisht për mbrojtjen e bimëve, por përsëri është e dobishme për mbrojtjen e bimëve, ose drejtpërdrejt ose në prodhimin që përbëhet nga substanca themelore dhe zbrërthyes i zakonshëm dhe

4) substanca e cila nuk guxon të plasohet në treg si prodhim fitofarmaceutik.

(3) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave e miraton listën e substancave themelore dhe e boton në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

(4) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave e përcakton formën dhe përmbajtjen e listës së substancave të lejuara themelore.

III. PRODUKTE FITOFARMACEUTIKE

Neni 13

Lejimi për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike

(1) Produkti fitofarmaceutik mund të plasohet në treg ose të përdoret në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, vetëm nëse ky është lejuar në pajtim me këtë ligj.

(2) Me përjashtim sipas paragrafit (1) të këtij neni, aktvendimi për lejimin e plasimit në treg nuk nevojitet për:

1) përdorimin e produkteve fitofarmaceutike që përmbajnë vetëm një ose më tepër substanca themelore;

2) prodhimet fitofarmaceutike që eksportohen dhe përdoren për hulumtim dhe zhvillim në pajtim me nenin 27 të këtij ligji dhe

3) prodhimin, magazinimin dhe transportin e produkteve fitofarmaceutike që dedikohet për përdorim në shtetin tjetër, me kusht ky prodhim të lejohet në atë shtet dhe nëse ndërmerren masa kontrolluese me të cilat sigurohet se prodhimi fitofarmaceutik nuk do të plasohet në treg dhe të përdoret në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Neni 14

Kushtet për miratimin e parë të produkteve fitofarmaceutike për plasim në treg

(1) Prodhimet fitofarmaceutike do të miratohen vetëm në rast kur vlerësohen dhe lejohen në pajtim me parimet uniforme, si dhe nëse i përmbushin kërkesat në lidhje me të dhënat e prodhimit fitofarmaceutik sipas paragrafit (5) të këtij neni, si dhe nëse i përmbushin kërkesat siç vijojnë:

1) përmbajnë substanca aktive, antidotë dhe sinergjistë që janë lejuar në pajtim me këtë ligj;

2) nuk përmbajnë koformulantë që janë theksuar në listën e koformulantëve të papranueshëm në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

3) prodhimet fitofarmaceutike janë në pajtim me njohuritë më të reja shkencore dhe teknike, zbatohen në mënyrë konsekuente dhe në pajtim me praktikën e mirë të mbrojtjes, duke i pasur parasysh kushtet reale të aplikimit;

4) të jenë mjaftueshëm efikase;

5) nuk kanë efekte të dëmshme të drejtpërdrejta ose të tërthorta mbi shëndetin e njeriut, duke i përfshirë edhe kategoritë e cenueshme, mbi ujërat nëntokësore ose shëndetin e kafshëve, drejtpërdrejt ose nëpërmjet ujit të pijshëm (duke i pasur parasysh edhe substancat e marra gjatë përpunimit të ujit), ushqimit, ushqimit për kafshë ose ajrit, ose si rezultat i kontaktit të vendit të punës ose nëpërmjet ndikimeve të tjera të tërthorta, duke i pasur parasysh efektet e njohura kumulative dhe sinergjike, kur metodat shkencore të pranueshme nga organet për vlerësimin e efektive të tilla janë të arritshme;

6) nuk kanë ndikim të padëshiruar mbi bimët ose prodhimet bimore;

7) nuk shkaktojnë vuajtje dhe dhimbje të panevojshme të kurrizorëve për parandalimin e të cilave përdoren;

8) nuk guxojnë të kenë ndikim të padëshiruar mbi mjedisin jetësor, veçanërisht duke i pasur parasysh faktorët si vijon:

a) sjellja dhe shpërndarja e tyre në mjedisin jetësor, veçanërisht kontaminimi i ujërave sipërfaqësorë, duke i përfshirjet pellgjet, ujërat bregdetare, ujërat nëntokësore, ajrin dhe tokën, duke i pasur parasysh lokacionet që janë të larguara nga vendi i aplikimit, si dhe bartja në distanca më të mëdha në mjedisin jetësor;

b) ndikimi i tyre mbi llojet e patargetuara, duke e përfshirë edhe sjelljen e këtyre llojeve dhe

c) ndikimi i tyre mbi biodiversitetin dhe ekosistemet.

9) mbetjet me rëndësi toksikologjike dhe ekotoksikologjike, që ndodhin si rezultat i aplikimeve të kryera, mund të caktohen me metoda përkatëse që janë të pranueshme në përgjithësi, me limitin përkatës të detektimit për ekzemplarët përkatës;

10) se cilësitë fizike dhe kimike të prodhimit fitofarmaceutik janë kontrolluar dhe konsiderohen të pranueshme në kuptim të zbatimit dhe magazinimit përkatës të këtij prodhimi;

11) se janë vendosur nivelet maksimale të mbetjeve nga prodhimi fitofarmaceutik në bimët ose prodhimet bimore që shfrytëzohen si ushqim ose ushqim për kafshët në të cilat prodhimet fitofarmaceutike ndikojnë kur zbatohen në pajtim me lejen;

12) Specifikimi i prodhimit fitofarmaceutik nuk duhet të shmangët nga specifikimi i lejuar nga Lista e substancave të lejuara aktive, antidotëve dhe sinergjistëve nga ky ligj dhe

13) Ekzistojnë metoda përkatëse për përcaktimin e llojit të materies aktive, antidotëve, sinergjistëve dhe sipas nevojës papastërti relevante ekologjike, ekotoksikologjike ose toksikologjike që i përmban prodhimi fitofarmaceutik.

(2) Parashtruesi i kërkesës për lejimin e prodhimit fitofarmaceutik duhet të dëshmojë se janë përmbushur kërkesat e përcaktuara sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(3) Përmbushja e kërkesave sipas paragrafit (1) të këtij neni dëshmohe me teste dhe analiza zyrtare ose teste dhe analiza të njohura zyrtarisht që kryhen në kushte bujqësore, në kushte për mbrojtjen e bimëve dhe mbrojtjen e mjedisit jetësor, ndërsa janë relevante për zbatimin e produkteve fitofarmaceutike, si dhe për kushtet përkatëse në të cilat planifikohet të përdoret prodhimi fitofarmaceutik.

(4) Përmbushja e kërkesave sipas paragrafit (1) të këtij neni përcaktohet në pajtim me parimet uniforme për vlerësimin dhe lejimin si dhe përmbushjen e kërkesave të produkteve fitofarmaceutike.

(5) Ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave i përcakton parimet uniforme dhe parimet unike për vlerësimin dhe lejimin e prodhimit fitofarmaceutik dhe kërkesat për regjistrimin e prodhimit fitofarmaceutik.

(6) Bartësi i aktvendimit për lejim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike ka për detyrë menjëherë ta njoftojë Drejtorinë Fitosanitare nëse prodhimi fitofarmaceutik nuk i përmbush kërkesat për regjistrim nga ky nen.

Neni 15

Përmbajtja dhe vlefshmëria e aktvendimit për miratimin për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike

(1) Aktvendimin për miratimin për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike e përcakton person zyrtar i autorizuar dhe i jepet prodhuesit të produktit.

(2) Në aktvendimin për miratim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike përcaktohen:

1) bimët ose produktet bimore dhe sipërfaqet jo-bujqësore (hekurudhat, sipërfaqet publike, magazinat) në të cilat lejohet të përdoren produktet fitofarmaceutike, si dhe cili është qëllimi i përdorimit të produktit fitofarmaceutik;

2) kushtet në të cilat produktet fitofarmaceutike mund të plasohen në treg dhe të zbatohen.

(3) Aktvendimin për miratimin për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike, në varësi të produktit konkret fitofarmaceutik duhet të përmbajë:

1) klasifikimin dhe shënimin e produkteve fitofarmaceutike në pajtim me dispozitat me të cilat rregullohen kimikalet;

2) doza maksimale për hektar për çdo aplikim;

3) periudha kohore ndërmjet aplikimit të fundit dhe të vjeljes/korrjes (karencë);

4) numri maksimal i aplikimeve gjatë vitit;

5) kufizimet në lidhje me qarkullimin dhe përdorimin e produkteve fitofarmaceutike, me qëllim të mbrohet shëndeti i shpërndarësve, shfrytëzuesve, kalimtarëve të rastit, popullatës, punëtorëve shëndetësorë dhe konsumatorëve ose mjedisi jetësor, duke i marrë parasysh edhe kushtet e veçanta të parapara me dispozita të tjera ligjore;

6) para aplikimit të produkteve fitofarmaceutike shfrytëzuesit profesionalë e kanë për obligim për njoftim të detyrueshëm të fqinjëve të cilët mund të ekspozohen ndaj ndikimit të produkteve fitofarmaceutike, nëse të njëjtit kanë kërkuar të njoftohen;

7) udhëzime për zbatimin e duhur të produktit fitofarmaceutik në pajtim me parimet e mbrojtjes së integruar të bimëve;

8) vërejtje për kategorinë e shfrytëzuesve të cilët mund të zbatojnë produkte fitofarmaceutike (shfrytëzues profesionalë dhe joprofesionalë);

9) përshkrim i disenjit të etiketës për secilën madhësi të paketimit, duke përfshirë edhe vetë etiketën;

10) intervali kohor ndërmjet trajtimeve;

11) periudha kohore ndërmjet aplikimit të fundit dhe konsumit të produkteve bimore, ku është e zbatueshme;

12) periudha kohore e cila duhet kaluar për hyrjen e sërishme në sipërfaqen e trajtuar (punë karencë) dhe

13) madhësia e vetë paketimit si dhe materiali nga i cili është bërë paketimi.

(4) Në aktvendimin për miratim, detyrimisht vendoset edhe periudha e vlefshmërisë së saj, e cila ka vlefshmëri deri në dhjet vjet.

(5) Periudha e miratimit është përcaktuar në aktvendimin dhe vlefshmëria e të njëjtit përcaktohet për periudhë jo më të gjatë se një vit nga dita e skadimit të miratimit të substancës aktive, antidotëve dhe / ose sinergjistëve të cilat i përmbajnë produktet fitofarmaceutike, dhe më pas për periudhë aq sa vlen miratimi substancës aktive, antidotëve dhe/ose sinergjistëve.

(6) Të dhënat në aktvendimin për miratimin e produkteve fitofarmaceutike të cilat janë në lidhje me prodhuesin e substancës aktive, vendin e prodhimit të substancës aktive dhe përbërjen e formulimit të produkteve fitofarmaceutike konsiderohen për sekret zyrtar dhe nuk mund t'u dorëzohen personave të tretë pa pajtimin e bartësit të aktvendimit për miratim.

(7) Aktvendimi për miratim që kanë të bëjnë me produktin fitofarmaceutik i lëshohet prodhuesit, ndërsa në aktvendimin detyrimisht shënohet operatori ekonomik parashtrues i kërkesës sipas nenit 16 të këtij ligji.

Neni 16

Parashtruesi i kërkesës për miratim

(1) Parashtruesi i kërkesës për miratim ose kërkesës për ndryshimin e miratimit të produkteve fitofarmaceutike mund të jetë prodhues ose operator ekonomik i autorizuar prej tij. Nëse parashtruesi nuk ka regjistruar seli në Republikën e Maqedonisë së Veriut, ai do të duhet të autorizojë person juridik i cili ka seli në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut (në tekstin në vijim: përfaqësuesi i autorizuar i prodhuesit për regjistrim të

produktit fitofarmaceutik). Përfaqësuesi i autorizuar i prodhuesit do të verojë në emër të kërkuessit mbi bazë të autorizimit dhe marrëveshjes për përfaqësim me prodhuesin me të cilin marrëveshja përcaktohet dhe sigurimi i përgjegjësisë për dëmin e prodhuesit të shkaktuar në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Autorizimi dhe marrëveshja për përfaqësim duhet të jenë pjesë përbërëse e kërkesës për çdo produkt në veçanti, ndërsa dispozitat e marrëveshjes të cilat janë për vendosjen në qarkullim, afatin e heqjes së autorizimit dhe rezervat të cilat janë në dispozicion të produkteve fitofarmaceutike janë pjesë përbërëse e aktvendimit nga neni 15 i këtij ligji.

(2) Parashtruesi i kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni është përgjegjës dhe kujdeset për cilin do dëm i cili rezulton nga shfrytëzimi i produkteve fitofarmaceutike në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(3) Kërkesa për autorizim ose ndryshim të autorizimit duhet të përmbajë:

1) informacione për qëllimin për të cilin regjistrohet produkti fitofarmaceutik ose zbatohet ndryshimi i regjistrimit;

2) informata dhe prova për autorizimin e produktit fitofarmaceutik në vende tjera (kopje nga autorizimi);

3) informata dhe prova se substanca aktive të cilën e përmban produkti fitofarmaceutik gjendet në Listën e substancave aktive në pajtim me nenin 9 të këtij ligji, si dhe provë se substancat aktive janë evaluuar në nivel të Bashkimit Evropian dhe gjenden në listën e substancave aktive të licencuara të Bashkimit Evropian;

4) informata dhe prova se antidotë dhe/ose sinergjistë të cilat i përmban produkti fitofarmaceutik gjenden në listën e antidotëve dhe sinergjistëve në pajtim me nenin 10 të këtij ligji, si dhe provë se antidotë dhe/ose sinergjistë janë evaluuar në nivel të Bashkimit Evropian dhe gjenden në listën e antidotëve të licencuar dhe sinergjistëve të Bashkimit Evropian.

(4) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës për miratimin ose ndryshimin e miratimit të produktit fitofarmaceutik, si dhe dokumentacionin shoqërues i përcakton ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave.

(5) Drejtoria Fitosanitare e mban listën e produkteve fitofarmaceutike të miratuara, e njëjta miratohet së paku një herë në vit dhe botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut", ndërsa e njëjta vazhdimisht përditësohet dhe publikohet në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, të Pylltarisë dhe të Ekonomisë së Ujërave.

(6) Ministria e Bujqësisë, e Pylltarisë dhe e Ekonomisë së Ujërave e përcakton formën dhe përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së listës së produkteve fitofarmaceutike të miratuara.

(7) Kërkesën sipas paragrafit (1) të këtij neni parashtruesi i kërkesës e parashtron te Drejtoria Fitosanitare shoqëruar me dokumentacionin e nevojshëm në sipas paragrafit (4) të këtij neni për evidentimin e tyre në listën e produkteve fitofarmaceutike të miratuara.

(8) Drejtoria Fitosanitare në afat prej 60 ditësh nga pranimi i kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni përcakton nëse është paraqitur dokumentacioni i nevojshëm sipas paragrafit (4) të këtij neni dhe produkti fitofarmaceutik i plotëson kushtet sipas nenit 14 të këtij ligji dhe nëse të ata janë të harmonizuar, produktet fitofarmaceutike evidentohen në listën sipas paragrafit (5) të këtij neni.

(9) Nëse produkti fitofarmaceutik nuk i plotëson kushtet sipas nenit 14 të këtij ligji, kërkesa sipas paragrafit (1) të këtij neni me aktvendim refuzohet ose nuk pranohet.

(10) Nëse prodhuesi i produktit fitofarmaceutik vendos ta ndryshojë përfaqësuesin e produktit në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, pas dorëzimit të njoftimit te Drejtoria Fitosanitare, personi i autorizuar zyrtar realizon barazim dhe lidh marrëveshje administrative me të dy operatorët ekonomikë në pajtim me dispozitat e procedurës së përgjithshme administrative.

Neni 17

Afate për miratimin e produkteve fitofarmaceutike

(1) Komisioni Profesional sipas nenit 5 të këtij Ligji në afat prej 12 muajsh nga dita e pranimit të kërkesës për miratim përcakton nëse janë plotësuar të gjitha kushtet për miratim në pajtim me këtë ligj.

(2) Në rast të nevojës për plotësimin e të dhënave të nevojshme për evaluim të produkteve fitofarmaceutike me kërkesë të Komisionit Profesional sipas nenit 5 të këtij Ligji përcaktohet afat plotësues gjatë të cilit parashtruesi i kërkesës paraqet informata plotësuese. Afati plotësues mund të vazhdohet më së shumti gjashtë muaj, ndërsa i njëjti ndërpritet në momentin e dorëzimit të të dhënave të kërkuara nga Komisioni profesional ndërsa afati sipas paragrafit (1) të këtij neni, vazhdon të rrjedhë. Nëse deri në fund të afatit plotësues, parashtruesi i kërkesës nuk i dorëzon të dhënat plotësuese për vlerësim refuzohet kërkesa për miratim.

(3) Komisioni Profesional jep propozim te personi zyrtar i autorizuar për lëshimin ose moslëshimin e aktvendimit për miratim.

Neni 18

Kërkesa për pranimin e miratimit të produktit fitofarmaceutik dhe autorizimi i tij në territorin e Maqedonisë

(1) Nëse produkti fitofarmaceutik është miratuar në vend anëtar të Bashkimit Evropian (në tekstin në vijim si shtet referent), personi juridik mund të paraqesë kërkesë për autorizim të dokumentit për miratim të produktit fitofarmaceutik në Republikën e Maqedonisë së Veriut, nëse prodhuesi ka përdorim të njëjtë dhe praktika të krahasueshme bujqësore me vendin referent edhe atë në rastet si vijon:

1) nëse produkti fitofarmaceutik është miratuar në pajtim me parimet e uniformuara për vlerësim;

2) nëse produkti fitofarmaceutik është miratuar në Bullgari, Greqi, Spanjë, Francë, Kroaci, Itali, Qipro, Maltë ose Portugali;

3) nëse produkti fitofarmaceutik është miratuar nga cili do vend anëtar i Bashkimit Evropian për përdorim në oranzheri ose trajtim pas vjelje, ose për trajtim të hapësirave të zbrazëta ose kontejnerë të cilët përdoren për magazinim të bimëve ose produkteve të bimëve ose për trajtimin e farës dhe

4) nëse është miratuar nga cili do vend tjetër anëtar me përjashtim të vendeve nga pika 2) të këtij paragrafi pas testit paraprakisht të realizuar për efikasitet biologjik të produktit fitofarmaceutik - test biologjik.

(2) Kërkesë sipas paragrafit (1) të këtij neni mund të paraqesë operatori ekonomik në pajtim me nenin 16 të këtij Ligji.

(3) Kërkesë sipas paragrafit (1) të këtij neni mund të paraqesë edhe institucioni shkencor – hulumtues se organi kompetent nga fusha shkencore e shkencave bio - teknike ose organizata e prodhuesve bujqësorë me pajtim paraprakisht të marrë nga prodhuesi ose operatori ekonomik sipas nenit 16 të këtij Ligji.

(4) Në rast se personi privat sipas nenit 16 të këtij Ligji nuk jep pajtim, personi zyrtar i autorizuar, me propozim të Komisionit Profesional nga neni 5 të këtij Ligji, mund të pranojë shqyrtimin e kërkesës për autorizim nëse e njëjta është me interes publik.

(5) Në rast kur parashtrues i kërkesës për autorizim është institucion shkencor – hulumtues, ose organ kompetent sipas paragrafit (3) të këtij neni, doemos duhet të dëshmojë se përdorimi i produktit të tillë fitofarmaceutik është me interes publik për Republikën e Maqedonisë së Veriut.

(6) Për dëshmimin e kërkesave për autorizim të produktit fitosanitar, operatori ekonomik nevojitet t'i dorëzojë edhe dokumentet shoqëruese në vijim:

1) dosje dhe ekstrakt të shkurtër nga dosja për produktin fitofarmaceutik;

2) dosje dhe ekstrakt të shkurtë të dosjes për çdo substancë aktive, antidot dhe sinergjist të cilët i përmban produkti fitofarmaceutik;

3) për çdo test ose studim të realizuar mbi kurrizorë provë për masat e ndërmarra për t'u evituar testimi mbi kafshët dhe dyfishimi i testeve dhe studimeve mbi kurrizorët;

4) shkaqe për të cilat janë realizuar teste dhe/ose studime të nevojshme gjatë regjistrimit të parë ose ndryshimit të regjistrimit të produktit fitofarmaceutik;

5) informata për nivelin maksimal të mbetjeve, nëse është relevante ose shkaqet për të cilat informatat e këtylla nuk janë të dorëzuara;

6) evaluim i të gjitha të dhënave të paraqitura, nëse kjo është relevante për ndryshimin dhe plotësimin e autorizimit;

7) kopje të licencës për autorizim të lëshuar nga vendi anëtar referent i Bashkimit Evropian, si dhe përkthim zyrtar të autorizimit në gjuhën maqedonase dhe alfabetin cirilik;

8) deklaratë nga prodhuesi dhe parashtruesi i kërkesës me të cilën vërtetohet se produkti fitofarmaceutik është ekuivalent me regjistrin e produktit fitofarmaceutik nga vend anëtar referent i Bashkimit Evropian;

9) nëse autorizimi i produktit fitofarmaceutik në shtetin referent është bërë në bazë të pajtimit për qasje në dokumentacion, atëherë doemos duhet të paraqitet edhe pëlqimi i nënshkruar origjinal për qasje në dokumentacion në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

10) propozim – etiketë në gjuhën maqedonase dhe alfabetin cirilik, e cila tërësisht i përshtatet dizajnit dhe përmbajtjes së produktit fitofarmaceutik me regjistrimin e parë për të gjitha madhësitë e aktit për regjistrim të shtetit referent të Bashkimit Evropian nga i cili zbatohet autorizimi në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

11) me përjashtim të pikës 7) të këtij paragrafi mund të paraqitet edhe deklaratë nga prodhuesi për vërtetim të dizajnit dhe përmbajtjes së produktit fitofarmaceutik për vënien në qarkullim në Republikën e Maqedonisë së Veriut;

12) fleta e sigurisë – teknike për transport dhe magazinim të produktit fitofarmaceutik dhe

13) plan për mënjanimin e paketimeve, kutive dhe produktet fitofarmaceutike të pashfrytëzuara,

(7) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(8) Personi zyrtar i autorizuar e shqyrton kërkesën për autorizim sipas paragrafit (1) të këtij neni së bashku me dokumentet shoqëruese sipas paragrafit (6) dhe plotësimin e kushteve sipas paragrafit (1) të këtij neni, bën kontrollin e dokumentacionit shoqërues dhe paraqet kërkesë për dhënie e mendimit të Komisioni Profesional nga neni 5 i këtij Ligji.

(9) Komisioni Profesional i propozon personit zyrtar të autorizuar të miratojë aktvendim për miratim për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik në afat prej 120 ditësh nga dita e parashtrimit të dokumentacionit të kompletuar.

IV. PËRTËRITJA, MODIFIKIMI OSE PLOTËSIMI, ANULIMI DHE SUSPENDIMI I AKTVENDIMIT PËR MIRATIM

Neni 19

Përtëritja e miratimit

(1) Bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike është i obliguar në afat prej gjashtë muajsh para skadimit të afatit nga aktvendimi për miratim/autorizim të paraqesë leje të re me afat të zgjatur nga vendi nga zona nga e cila është lëshuar leja paraprakisht.

(2) Pas dorëzimit të lejes së re ose shkresës tjetër zyrtare nga organi kompetent i vendit anëtar i Bashkimit Evropian nga zona nga e cila ka qenë leja e regjistrimit, me të cilën informon për shkaqet për vonim për vlerësimin e sërishëm të produktit fitofarmaceutik.

(3) Pas dorëzimit të dokumentit sipas paragrafit (2) të këtij neni, Drejtoria Fitosanitare në mënyrë administrative e vazhdon aktvendimin për miratim/autorizim për plasimin në treg të produktit fitofarmaceutik në afat jo më të gjatë se dita e fundit e vlefshmërisë së lejes e cila është lëndë e vazhdimit.

(4) Nëse bartësi i aktvendimit për miratim për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik paraqet leje nga vendi anëtar i Bashkimit Evropian nga zonë tjetër, kërkesa i nënshtrohet procedurave të nenit 18 të këtij Ligji.

(5) Nëse parashtruesi i lejes nuk ka mundësi ta sigurojë lejen për vazhdim, personi i autorizuar mund të miratojë aktvendim për miratim/autorizim edhe pas dorëzimit të njoftimit nga organi kompetent për regjistrim në vendin referent por afati i vlefshmërisë nuk duhet të jetë më i madh se gjashtë muaj.

(6) Pas skadimit të afatit sipas paragrafit (5) të këtij neni, personi i autorizuar realizon procedurë në pajtim me nenin 21 të këtij Ligji, me ç'rast e përllogarit edhe afatin e dhënë në paragrafin (5) të këtij neni.

(7) Formën, përmbajtjen dhe dokumentacionin përcjellës bashkë me kërkesën për përtëritjen e lejes sipas paragrafit (1) të këtij neni i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 20

Anulimi, ndryshimi dhe plotësimi i miratimit

(1) Në rastin kur ka prova nga njohuri të reja shkencore se produkti fitofarmaceutik nuk i plotëson më kushtet nga neni 14 i këtij Ligji, personi zyrtar i autorizuar me detyrim zyrtarë mund të realizojë procedurë me detyrim zyrtarë për dëshmimin e mosplotësimit të kërkesave të përcaktuara në aktvendimin për miratim për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik.

(2) Në rastin sipas paragrafit (1) të këtij neni, Drejtoria Fitosanitare është e obliguar ta njoftojë bartësin e aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik dhe t'i japë mundësi të paraqesë komente ose informata plotësuese në lidhje me anulimin, ndryshimin ose plotësimin e aktvendimit për miratim/autorizim. Personi zyrtar i autorizuar i Drejtorisë Fitosanitare kryen anulimin, ndryshimin ose plotësimin e aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik në rastet si vijojnë:

1) nëse përcakton se produkti fitofarmaceutik nuk i plotëson më kushtet nga neni 14 i këtij Ligji;

2) nëse përcaktohet se të dhënat të cilat janë dorëzuar si provë për miratim/autorizim janë të pasakta ose të rreme, ndërkaq është lëshuar aktvendim për miratim/autorizim;

3) nëse përcakton se nuk i plotëson të gjitha kërkesat e përcaktuara me aktvendimin për miratim/autorizim;

4) nëse ekzistojnë njohuri të reja shkencore dhe teknike, mënyra të përdorimit ose sasi e cila përdoret, aktvendimi për miratimin/autorizimin e produktit fitofarmaceutik mund të ndryshohet;

5) kur ekziston pasiguri shkencore në lidhje me rreziqet lidhur me shëndetin e njeriut ose shëndetin e kafshëve ose mjedisin jetësor që rezultojnë nga përdorimi i produktit fitofarmaceutik të miratuar/autorizuar ose

6) përcakton se bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim nuk i respekton obligimet të cilat rezultojnë nga ky ligj, përfshirë edhe rastet kur prodhuesi ose operatori ekonomik shuhet.

(3) Personi zyrtar i autorizuar nga Drejtoria Fitosanitare miraton aktvendim me të cilin bëhet anulimi, ndryshimi ose plotësimi i miratimit/autorizimit për plasimin në treg të produktit fitofarmaceutik.

(4) Personi zyrtar i autorizuar në Drejtorinë Fitosanitare duhet menjëherë të njoftojë bartësin e aktvendimit për miratim/autorizim dhe të përcaktojë periudhë kalimtare për mënjanimin, magazinimin, plasimin në treg dhe shfrytëzimin e rezervave ekzistuese të produktit me të cilin ka të bëjë tërheqja e miratimit.

(5) Personi zyrtar i autorizuar miraton aktvendim me të cilin kryhet anulimi, ndryshimi ose plotësimi i miratimit/autorizimit për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik dhe me kërkesë të bartësit të aktvendimit për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik i cili në shtojcë të kërkesës i arsyeton shkaqet për paraqitjen e të njëjtës dhe nëse produkti fitofarmaceutik ende i plotëson kushtet nga neni 14 të këtij Ligji.

(6) Bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim paraqet kërkesë për tërheqjen e miratimit, nëse vendos se produkti fitofarmaceutik të mos plasohet më dhe të mos përdoret në treg para skadimit të vlefshmërisë së miratimit. Bartësi i miratimit duhet ta informojë Drejtorinë Fitosanitare së paku gjashtë muaj para ndërprerjes së plasimit të atij produkti në treg dhe të paraqesë arsyetim bashkë me kërkesën.

Neni 21

Periudha kalimtare për miratim

(1) Në rast se aktvendimi për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik anulohet ose ndryshohet me kërkesë të prodhuesit ose parashtuesit të kërkesës për miratim/autorizim ose me detyrë zyrtare ose nëse aktvendimi për miratim/autorizim nuk përtërihet me kërkesë të bartësit të kërkesës, Drejtoria Fitosanitare mund të lejojë periudhë kalimtare për mënjanimin, magazinimin, vendosjen në qarkullim ose përdorimin e rezervave ekzistuese të produktit fitofarmaceutik.

(2) Kur shkaqet për tërheqje, ndryshim ose plotësim të aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik nuk kanë të bëjnë me shëndetin e njerëzve, kafshëve ose mjedisin jetësor, periudha kalimtare duhet të kufizohet dhe nuk guxon të jetë më e gjatë se 12 muaj për vënien në qarkullim për përdorim të rezervave ekzistuese të produkteve fitofarmaceutike, magazinimin e tyre dhe shkatërrimin e rezervave.

(3) Në rastin kur tërheqja ose skadimi i aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik lidhen me shëndetin e njerëzve, shëndetin e kafshëve ose mjedisin jetësor, produkti fitofarmaceutik doemos duhet menjëherë dhe në periudhë jo më të gjatë se gjashtë muaj të tërhiqet nga tregu, magazinohet dhe shkatërrohet në pajtim me dispozitat për menaxhim me mbeturina të rrezikshme.

(4) Në rastin kur aktvendimi për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik ka skaduar, ndërsa bartësi i miratimit/autorizimit nuk paraqet kërkesë për përtëritjen e miratimit/autorizimit të produktit fitofarmaceutik, personi zyrtar i autorizuar në Drejtorinë Fitosanitare, me detyrim zyrtar miraton aktvendim në pajtim me paragrafin (2) të këtij neni.

V. RASTE TË VEÇANTA

Neni 22

Plasimi në treg i produkteve fitofarmaceutike me rrezik të ulët

(1) Nëse të gjitha substancat aktive nga të cilat përbëhet produkti fitofarmaceutik me substanca aktive me rrezik të ulët në pajtim me Listën e substancave aktive nga neni 9 i këtij Ligji, ky produkt miratohet/autorizohet si produkt fitofarmaceutik me rrezik të ulët me të cilin nuk parashihen masa të veçanta për zvogëlimin e rrezikut, të cilat janë të nevojshme në vlerësimin e rrezikut. Ky produkt fitofarmaceutik, doemos duhet t'i plotësojë këto kërkesa:

1) substancat aktive me rrezik të ulët, antidotët dhe sinergjistët, të cilët janë pjesë e produktit janë të lejuara në nivel të Bashkimit Evropian;

2) nuk përmban substanca me rrezik të mundshëm;

3) është mjaftueshëm efikas;

4) nuk shkakton vuajtje dhe dhimbje të panevojshme për kurrizorët të cilët i nënshtrohen kontrollit dhe

5) është në pajtim me nenin 14 të këtij Ligji.

(2) Produktet fitofarmaceutike të cilat i plotësojnë kushtet sipas paragrafit (1) të këtij neni klasifikohen si "produkte fitofarmaceutike me rrezik të ulët".

(3) Parashtruesi i kërkesës për miratim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike me rrezik të ulët dëshmon se janë plotësuar kushtet e përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni.

(4) Kërkesa për miratim dorëzohet nëpërmjet Drejtorisë Fitosanitare te Komisioni Profesional nga neni 5 i këtij Ligji.

(5) Procedura për miratim/autorizim është në pajtim me nenin 18 të këtij Ligji.

Neni 23

Plasimi i produkteve fitofarmaceutike në treg të cilat përmbajnë organizma gjenetiksht të modifikuar

(1) Produktet fitofarmaceutike të cilat përmbajnë organizma gjenetiksht të modifikuar mund të aprovohen nëse produkti i plotëson kushtet nga dispozitat për OGM.

(2) Produktet fitofarmaceutike sipas paragrafit (1) të këtij neni duhet t'i plotësojnë të gjitha kushtet e përcaktuara në nenin 14 të këtij Ligji respektivisht gjatë procedurës për autorizim nga neni 18 të këtij Ligji.

Neni 24

Plasimi në treg i farës së trajtuar

(1) Farërat e trajtuara me produkte fitofarmaceutike mund të jenë të importuara, të plasuar në treg dhe të shfrytëzuara në Republikën e Maqedonisë së Veriut vetëm nëse të njëjtat trajtohen me produkt fitofarmaceutik i cili është miratuar/autorizuar për atë qëllim në Republikën e Maqedonisë së Veriut, ose së paku në një vend anëtar të Bashkimit Evropian.

(2) Deklarata e farave të trajtuara me produkte fitofarmaceutike, përveç të dhënave të cilat duhet t'i përmbajë në pajtim me dispozitat të cilat e rregullojnë

farën, në deklaratën dhe dokumentet shoqëruese duhet të përmbajnë edhe informata për emrin e produktit fitofarmaceutik, emrin e substancës aktive me të cilën është trajtuar fara, klasifikimin dhe shënimin e produktit fitofarmaceutik në pajtim me dispozitat për kimikale.

(3) Të dhënat e përcaktuara në paragrafin (2) të këtij neni, duhet të shënohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin cirilik.

Neni 25

Zgjerimi i miratim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike për përdorim të vogël

(1) Bartësi i aktvendimit për miratim të produktit fitofarmaceutik, organet shtetërore, institucionet shkencore, organizatat e prodhuesve bujqësor mund të paraqesin kërkesë për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik në Republikën e Maqedonisë së Veriut, që të zgjerohet aktvendimi për miratim/autorizim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike për përdorim të vogël, e cila nuk është përfshirë me zgjidhjen ekzistuese.

(2) Drejtoria Fitosanitare mund ta zgjerojë aktvendimin për miratim/autorizim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike për përdorim të vogël të produktit, vetëm në këto raste:

1) Kur kërkesa për zgjerim të miratimit/autorizimit është dedikuar për përdorim të vogël ose sipërfaqe për dedikim me më pak rëndësi;

2) Kur janë plotësuar kërkesat nga neni 14 i këtij Ligji;

3) Kur zgjerimi i aktvendimit për miratim/autorizim është me interes të përgjithshëm publik ose

4) Kur ka dokumentacion të dorëzuar dhe informata të cilat e mbështesin zgjerimin e aktvendimit për miratim/autorizim, ndërsa në veçanti dokumentacionin dhe të dhënat për nivelin e mbetjeve dhe ku është e nevojshme, vlerësim të rrezikut për operatorët, punëtorët dhe mbikëqyrësit.

(3) Në rast se parashtuesi i kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni është bartës i aktvendimit për miratim/autorizim, personi zyrtar i autorizuar lejon ndryshimin dhe plotësimin e aktvendimit për miratim/autorizim për plasim në treg me qëllim të zgjerojë zbatimin e produkteve fitofarmaceutike për kultura të vogla ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme.

(4) Në rast kur parashtuesi i kërkesës është operator ekonomik ndryshe nga ai që është bartës i aktvendimit për miratim/autorizim, personi zyrtar i autorizuar miraton aktvendim për miratim/autorizim për plasim në treg me të cilin zgjerohet aktvendimi për miratimin/autorizimin e produktit fitofarmaceutik me zbatimin e përdorimit të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme.

(5) Në rastin sipas paragrafit (4) të këtij neni, personi zyrtar i autorizuar i Drejtorisë Fitosanitare e njofton bartësin e aktvendimit për miratimin/autorizimin, në pajtim me zgjerimin e aktvendimit, ta ndryshojë etiketën e produktit fitofarmaceutik, për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme.

(6) Në rast kur bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim nuk pajtohet me zgjerimin konkret të aktvendimit për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme në etiketën e produktit fitofarmaceutik, Drejtoria Fitosaniatre obligohet nëpërmjet publikimeve zyrtare dhe ueb faqes zyrtare të ministrisë të paraqesë informata të detajuara për shfrytëzuesit e produktit fitofarmaceutik, për zgjerimin e aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme.

(7) Etiketa përfshin përgjegjësi për personin i cili e përdor produktin fitofarmaceutik për efikasitetin e pamjaftueshëm dhe fitotoksicitetin eventual për produktin fitofarmaceutik, për të cilin është lëshuar aktvendimi për zgjerim të miratimit/autorizimit për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme.

(8) Përdorimi i vogël doemos duhet të shënohet në etiketë në mënyrë të veçantë.

(9) Parashtuesi i kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni, gjithashtu mund të aplikojë për zgjerim të aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikime më pak të rëndësishme në pajtim me nenin 18 të këtij Ligji.

(10) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave e zgjeron listën për përdorim të vogël ose për sipërfaqe për dedikim më pak të rëndësishëm.

Neni 26

Lëshimi i miratimit në gjendje të jashtëzakonshme urgjente

(1) Për shkak të rreziqeve të paparashikuara nga shfaqja e organizmave të dëmshëm, shpërndarja e të cilave nuk mund të kufizohet ose të parandalohet me prodhimet fitosanitare të lejuara/të autorizuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut ose masa të tjera, Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të Ministrit të bujqësisë, pylltarisë dhe ekonomisë së ujërave mund të lëshojë aktvendim për miratim/autorizim për përdorimin e produktit të pamiruar fitofarmaceutik pas mendimit të marrë pozitiv paraprakisht nga Komisioni Profesional. Procedura për lëshimin e aktvendimit për miratim/autorizim mund të ngrihet edhe nga organi kompetent me detyrë zyrtare ose me kërkesën e një prodhuesi të bimëve dhe produkteve bimore në të cilat janë konstatuar organizma të dëmshëm, personi përgjegjës për shëndetin e bimëve i cili ka konstatuar gjendjet në përputhje me rregullat për shëndetin e bimëve si edhe institucioni publik shkencor dhe arsimor.

(2) Aktvendimi sipas paragrafit (1) të këtij neni lëshohet për periudhë jo më të gjatë se 120 ditë për përdorim të kufizuar dhe të kontrolluar, me ç'rast prodhimi fitofarmaceutik nuk guxon të paraqesë rrezik për shëndetin e njerëzve, kafshëve dhe mjedisit.

(3) Aktvendimi sipas paragrafit (1) të këtij neni doemos duhet të përmbajë informata për produktin fitofarmaceutik, sasinë e produktit fitofarmaceutik, sipërfaqet në të cilat do të zbatohet dhe kushtet e përdorimit dhe të theksohet saktë shfrytëzuesi përfundimtar i produktit fitofarmaceutik si dhe përdoruesi i bimëve dhe produktit bimore për të cilat prodhimi është dedikuar / kontraktuar.

(4) Qeveria mund ta anulojë ose ndryshojë aktvendimin për miratim/licencim nëse produkti fitofarmaceutik nuk i arrin rezultatet e dëshiruara ose nëse efektet e dëmshme të përdorimit të një produkti fitofarmaceutik janë më të mëdha se dëmet e shkaktuara nga organizmat e dëmshëm sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(5) Forma dhe përmbajtja e kërkesës për lëshimin e aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutike për kushte të jashtëzakonshme emergjente përcaktohet nga ministri i Bujqësisë, i Pylltarisë dhe i Ekonomisë së Ujërave.

(6) Me qëllim të eliminimit të rreziqeve për shëndetin e bimëve, kur organizmat e dëmshëm nuk mund të hiqen në ndonjë mënyrë tjetër ose sëmundjet bimore nuk mund të eliminohen me masa të tjera, mund të plasohen në treg produkte fitofarmaceutike të cilat nuk janë të lejuara / të autorizuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut në pajtim me nenin 17 të këtij Ligji, plasimin e produkteve fitofarmaceutike për aplikim të kufizuar dhe të kontrolluar.

(7) Plasim në treg kryen operatori ekonomik i regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë që plasojnë produkte fitofarmaceutike në treg nga neni 38 i këtij Ligji.

(8) Aktvendimet sipas paragrafëve (1) dhe (4) të këtij neni publikohen në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

Neni 27

Leje për hulumtim dhe zhvillim

(1) Lëshimi i produkteve fitofarmaceutike të pamiratuara / të palicencuara në mjedisin jetësor për qëllime kërkimore ose zhvillimore mund të kryhet vetëm nëse organizatori i hulumtimit ka leje për kërkim dhe zhvillim.

(2) Leja sipas paragrafit (1) të këtij neni lëshohet nga Drejtoria Fitosanitare nëpërmjet personit zyrtar të autorizuar.

(3) Në leje doemos duhet të theksohen të dhënat për produktin fitofarmaceutik, sasinë e produktit, kushtet e përdorimit të produktit fitofarmaceutik, si dhe organizatori i hulumtimit.

(4) Leja mund të vazhdohet nëse organizatori i hulumtimit paraqet kërkesë për vazhdimin e lejes për së paku katër muaj përpara skadimit të lejes dhe të japë arsytim për vazhdimin e të njëjtës. Leja lëshohet me mendim paraprak pozitiv të Komisionit Profesional nga neni 5 i këtij Ligji.

(5) Nëse Drejtoria Fitosanitare përcakton që hulumtimet e propozuara për të cilat paraqitet kërkesa për lëshimin e lejes mund të ketë efekt të dëmshëm për shëndetin e njerëzve ose të kafshëve ose efektet e papritura të padëshirueshme për mjedisin jetësor, nuk lëshon leje për hulumtim dhe zhvillim.

(6) Formën dhe përmbajtjen e kërkesave për lëshimin e lejes për kërkim dhe zhvillim e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 28

Prodhime tjera fitofarmaceutike dhe organizma të gjalla

(1) Për nevojat e fitofarmacisë, dhe në veçanti për mbrojtjen e integruar dhe për prodhimtarinë bujqësore organike, me kërkesë të operatorit ekonomik, personi zyrtari i autorizuar i Drejtorisë Fitosanitare miraton aktvendim për pasimin në treg të mjeteve tjera ndihmëse fitofarmaceutike dhe organizmave të gjallë.

(2) Për nevojat e luftës biologjike me kërkesë të operatorit ekonomik, personi zyrtar i autorizuar miraton aktvendim për plasimin e organizmave të gjallë që janë grabitqarë, parazitë ose antagonistë të organizmave të dëmshëm të bimët dhe produktet bimore me kusht që edhe ato vetë të mos jenë organizma të dëmshëm.

(3) Për produktet sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni mendimi i Komisionit Profesional është i detyrueshëm.

(4) Për importimin e produkteve sipas paragrafëve(1) dhe (2) të këtij neni, personi zyrtar i autorizuar i Drejtorisë Fitosanitare lëshon një leje të veçantë e cila detyrimisht publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

(5) Shpenzimet e procedurës janë në ngarkim të operatorit ekonomik dhe mjetet janë të ardhura të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(6) Me propozimin e ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, lartësinë e shpenzimeve sipas paragrafit (5) i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në bazë të numrit dhe llojit të organizmave.

(7) Forma dhe përmbajtja e kërkesave sipas paragrafëve(1) dhe (2) të këtij neni, si dhe dokumentacioni përcjellës, përcaktohen nga ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

VI. MBROJTJA E TË DHËNAVE DHE QASJA E LIRË TE INFORMATAT

Neni 29

Politika për privatësi

(1) Procesi i mbrojtjes së të dhënave zbatohet për raportet, testet dhe studimet në lidhje me substancën aktive, antidotin, sinergjistin, aditivin dhe produktin fitofarmaceutik, siç është theksuar në nenin 14 të këtij Ligji, të cilat i dorëzohen Drejtorisë Fitosanitare nga parashtruesi i kërkesës për miratim nga neni 16 të këtij Ligji, me kusht që raportet e testeve dhe studimeve të jenë:

1) të nevojshme për lëshimin e aktvendimit për miratim/autorizim për plasimin e produkteve fitofarmaceutike ose ndryshimin e aktvendimit për miratim/autorizim për kultura tjera bujqësore dhe

2) të certifikuar në përputhje me parimet e praktikës së mirë laboratorike dhe praktikave të mira eksperimentale.

(2) Mbrojtja e të dhënave sipas paragrafit (1) të këtij neni jepet vetëm nëse plotësohen kushtet e mëposhtme:

1) parashtruesi është parashtrues i kërkesës për miratimin e produkteve fitofarmaceutike sipas nenit 16 të këtij Ligji, ndërsa parashtruesi i kërkesës ka kërkuar mbrojtje të të dhënave mbi raportet e testeve dhe studimeve të substancës aktive, antidotëve, sinergjistëve, aditivëve dhe produkteve fitofarmaceutike në kohën e dorëzimit të kërkesës për miratimin dhe dorëzimin e dosjeve;

2) Parashtruesi i kërkesës duhet t'i sigurojë të gjitha raportet për testet dhe studimet e zbatuara dhe

3) parashtruesi i kërkesës duhet të sigurojë dëshmi se periudha e mbrojtjes së të dhënave nuk është caktuar asnjëherë për raportet ose studimet e testimit dhe nëse është caktuar, ajo periudhë nuk ka skaduar.

(3) Raportet e mbrojtura nuk mund të shfrytëzohen në favor të parashtruesit tjetër të kërkesës për lëshimin e vendimit për miratim/autorizim të vënies në treg të produkteve fitofarmaceutike dhe për zbatimin e miratimit/autorizimit të produkteve fitofarmaceutike, antidotëve, sinergjistëve, aditivëve, përveç se në rastet e mëposhtme:

1) parashtruesi i kërkesës të ketë dorëzuar letër për qasje;

2) kur skadon cila do qoftë periudhë e mbrojtjes së të dhënave të dhëna për raportet e testeve dhe studimeve që shqyrtohen në lidhje me produktet tjera fitofarmaceutike;

3) kur ka skaduar periudha e mbrojtjes së të dhënave prej pesë vjet, e dhënë në kohën e miratimit të substancës aktive e cila është miratuar për plasim në treg në Bashkimin Evropian deri më 26 korrik në vitin 1993 (substancia aktive të vjetra), ose

4) kur ka skaduar periudha prej dhjet vjetësh për të mbrojtur të dhënat për substancat aktive që janë miratuar për plasim në tregun e Bashkimit Evropian deri më 26 korrik të vitit 1993, të substancave të reja aktive.

(4) Periudha e mbrojtjes së të dhënave është dhjet vjet nga dita e lëshimit të aktvendimit të parë për miratim/autorizim për plasimin në treg të produktit fitofarmaceutik në pajtim me këtë ligj, përveç rasteve të cilat janë paraparë në paragrafin (3) të këtij neni.

(5) Periudha për mbrojtjen e të dhënave sipas paragrafëve(3) dhe (4) të këtij neni vazhdohet deri në tre muaj për çdo zgjerim të miratimit/ autorizimit të produkteve fitofarmaceutike për përdorim të vogël nga neni 25 i këtij Ligji, ose gjithsej deri në pesë vjet nga miratimi i parë i produktit fitofarmaceutik, me kusht që periudha e përgjithshme e mbrojtjes së të dhënave të mos jetë më e gjatë se 13 vjet dhe për produktin fitofarmaceutik me rrezik të ulët të mos tejkalojë 15 vjet.

(6) Mbrojtja e të dhënave sipas paragrafit (5) i këtij neni nuk zbatohet në rastet e zgjerimit të miratimit/autorizimit të produktit fitofarmaceutik për përdorim të vogël me dedikime më pak të rëndësishme të lëshuara në bazë të ekstrapolacionit.

(7) Mbrojtja e të dhënave ka të bëjë gjithashtu edhe me raportet mbi testimet dhe studimet që janë të domosdoshme për përtëritjen e miratim/autorizim në pajtim me nenin 20 të këtij Ligji ose për revizionon e aktvendimeve të dhëna në pajtim me nenin 20 të këtij Ligji.

Neni 30

Lista e testeve dhe studimeve

(1) Për çdo produkt fitofarmaceutik të miratuar / autorizuar, Drejtoria Fitosanitare e ruan dosjen dhe informatat dhe me kërkesë të palëve të interesuara, i vë në dispozicion të dhënat e mëposhtme:

1) listën e testeve dhe studimeve në lidhje me substancën aktive, antidotin, sinergjistët, aditivët, produktet fitofarmaceutike të nevojshme për miratimin fillestar, ndryshimet në kërkesat e miratim/autorizim dhe/ose përtëritjen e aktvendimit për miratimin/autorizimin dhe

2) listën e raporteve nga testet dhe studimet për të cilat parashtruesi i kërkesës kërkon mbrojtjen e të dhënave në pajtim me nenin 32 të këtij Ligji.

(2) Listat sipas paragrafit (1) të këtij neni gjithashtu përmbajnë informata për raportet e testeve dhe studimeve të kryera në përputhje me praktikat e mira laboratorike dhe praktikat e mira eksperimentale.

Neni 31

Pengimi i përsëritjes së testeve dhe studimeve

(1) Me qëllim që të shmanget dyfishimi i testimi, çdo prodhues ose operator ekonomik që ka për qëllim të parashtrorë kërkesë për miratim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike, para se të kryejë teste ose studime, doemos duhet të ofrojë informacione për të përcaktuar nëse ndonjë operator tjetër ekonomik ka marrë miratim dhe ka zbatuar procedurë për miratim/autorizim për prodhim që përmban të njëjtën substancë aktive, antidot, sinergjist, koformulant ose aditiv.

(2) Drejtoria Fitosanitare e prodhuesit ose operatorit ekonomik që e parashtron kërkesën për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik, i lëshon listë të raporteve të përgatitura nga testet dhe studimet në përputhje me nenin 32 të këtij Ligji.

(3) Parashtruesi ose operatori ekonomik gjatë parashtrimit të kërkesës për miratim sipas paragrafit (2) të këtij neni i dorëzon të gjitha të dhënat që kanë të bëjnë me identitetin dhe papastërtitë e substancës aktive dhe deklaratë me shkrim se ai ka për qëllim të parashtrorë kërkesë për miratim/autorizim.

(4) Pas marrjes së kërkesës për të dhënat e përmendura në paragrafin (2) të këtij neni dhe deklaratën sipas paragrafit (3) të këtij neni, Drejtoria Fitosanitare ia dorëzon bartësit potencial të aktvendimit për miratim/autorizim emrin dhe adresën e bartësit të aktvendimit për miratim/autorizim të produktit përkatës fitofarmaceutik, në të njëjtën kohë e njofton bartësin e aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik për emrin dhe adresën e kërkuarit.

(5) Kërkuari dhe bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim për plasim në treg të produktit fitofarmaceutik, janë të detyruar në mënyrë të qartë dhe jodiskriminuese t'i marrin masat e duhura për të arritur marrëveshje për përdorimin e përbashkët të të gjitha raporteve të testeve dhe studimeve të mbrojtura në pajtim me nenin 32 të këtij Ligji dhe Drejtorinë Fitosanitare, me shkrim t'i njoftojnë për mënyrën se si do t'i shfrytëzojnë bashkërisht të dhënat.

(6) Për procedurën e këtij neni personi zyrtar i autorizuar e zbaton procedurën e barazimit dhe përgatit marrëveshje administrative në pajtim me rregullat për procedurë të përgjithshme administrative.

Neni 32

Distribuími i testeve dhe studimeve të realizuara në kurrizorë

(1) Testimi mbi kurrizorë me qëllim të marrjes së raporteve dhe studimeve që paraqiten për miratimin/autorizimin e produkteve fitofarmaceutike duhet të kryhet vetëm kur nuk janë të arritshme metoda të tjera.

(2) Për shkak të dhënies së aktvendimit për miratimin/autorizimin e produktit fitofarmaceutik, Drejtoria Fitosanitare nuk do të pranohë dyfishimin e testeve ose studimeve të kurrizorëve ose ato teste për të cilat mund të përdoren metodat konvencionale të përshkruara me rregulloret që i rregullojnë kimikalet.

(3) Çdo person juridik që ka interes të kryej teste dhe studime që përfshijnë kurrizorët duhet të marrë masat e duhura për të përcaktuar nëse këto teste dhe studime tashmë janë kryer ose filluar.

(4) Kërkuari dhe bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik detyrohet t'i marrë masat e duhura për përdorimin e përbashkët të testeve dhe studimeve të kryera në kurrizorë. Ndarja e shpenzimeve të bëra gjatë përgatitjes së raportit të testeve dhe studimeve të kryera do të përcaktohen në mënyrë të drejtë, transparente dhe jodiskriminuese. Kërkuari i miratimit është i detyruar të marrë pjesë në ndarjen e shpenzimeve për marrjen e të dhënave që duhet të dorëzohen që të kryhet miratimi/autorizimi dhe të lëshohet aktvendim për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik. Për mënyrën e përdorimit të përbashkët të testeve dhe studimeve që përfshijnë kurrizorë, kërkuari dhe bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik doemos duhet ta njoftojnë me shkrim Drejtorinë Fitosanitare.

(5) Në rastet kur kërkuari dhe bartësi i aktvendimit për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik ose bartësi i aktvendimi për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik që përmbajnë të njëjtën substancë aktive, antidot, sinergjist dhe aditiv, nuk do të arrijë marrëveshje për përdorimin e përbashkët të raporteve nga teste dhe studime që përfshijnë kurrizorë, kërkuari i miratimit/autorizimit të produktit fitofarmaceutik për këtë duhet ta njoftojë me shkrim Drejtorinë Fitosanitare. Mosarrija e marrëveshjes nuk e kufizon Drejtorinë Fitosanitare që t'i përdor të dhënat nga raportet, testimet dhe studimet e kurrizorëve për nevojat e autorizimit nëse kjo është me interes publik.

(6) Personi i autorizuar zyrtar i Drejtorisë Fitosanitare për aktivitetet e këtij neni zbaton procedurë të barazimit dhe përgatit arrëveshje administrative në pajtim me rregullat nga sfera e procedurës së përgjithshme administrative.

Neni 33

Konfidenca e të dhënave

(1) Kërkuesi i miratimit/autorizimit të produktit fitofarmaceutik i cili është në procedurë për miratim/autorizim të produktit fitofarmaceutik paraqet edhe kërkesë për të dhënat dhe informacionet për të cilat mendon se duhet të kenë statusin e të dhënave konfidenciale për të cilat duhet të sigurojë dëshmi me të cilën mund të konfirmohet se me tregimin e tyre mund të rrezikohen interesat komerciale respektivisht mbrojtja e privatësisë dhe integritetit të individëve.

(2) Zbulimi i të dhënave në vijim e rrezikojnë mbrojtjen e interesave komerciale, mbrojtjen e privatësisë dhe integritetin e personalitetit:

1) mënyra e prodhimit të substancave aktive;

2) specifikimi i papastërtive të substancave aktive, përveç atyre që konsiderohen si relevante për aspektet toksikologjike dhe ekotoksikologjike ose janë relevante për mjedisin jetësor;

3) rezultatet e loteve prodhuese të substancave aktive, përfshirë edhe papastërtitë;

4) metodat për përcaktimin e papastërtive në substancat aktive të prodhuara, me përjashtim të metodave për përcaktimin e papastërtive që konsiderohen si relevante për aspektet toksikologjike dhe ekotoksikologjike ose janë relevante për mjedisin jetësor;

5) marrëdhëniet ndërmjet prodhuesit ose importuesit dhe parashtruesit të fletëparaqitjes ose bartësit të aktvendimit për miratim / autorizim;

6) të dhënat për përbërjen e plotë të produktit fitofarmaceutik dhe aditivëve dhe

7) emri dhe mbiemri dhe adresa e personave të përfshirë në testimin e kurrizorëve.

(3) Dokumentacioni i paraqitur me kërkesën për miratim, që i përmban të dhënat e theksuara në paragrafin (2) i këtij neni ruhen në përputhje me rregullat për mbrojtjen e të dhënave.

(4) Personi zyrtar i autorizuar, të punësuarit në Drejtorinë Fitosanitare që marrin pjesë në procedurat për regjistrim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike, anëtarët e Komisionit profesional nga neni 5 i këtij Ligji, janë të obliguar që të gjitha të dhënat nga dokumentet e përdorura në procesin e miratimit/autorizimit të produktit fitofarmaceutik sipas paragrafit (2) të këtij neni t'i ruajnë në përputhje me rregullat për informata të klasifikuara.

(5) Të dhënat për procedurat e tjera për të cilat parashtruesit e kërkesave mbajnë procedurë administrative para Drejtorisë Fitosanitare, e që kanë të bëjnë me paragrafin (2) të këtij neni, mund të përdoren me pëlqim paraprak me shkrim nga bartësi i aktvendimit për miratimin/autorizimin e produktit fitofarmaceutik.

(6) Në rast të shkeljes së detyrimit sipas paragrafëve(4) dhe (5) të këtij neni, zbatohen rregullat me të cilat rregullohen informacionet e klasifikuara.

(7) Mbrojtja e besueshmërisë së të dhënave nuk ka të bëjë me të dhënat që kanë të bëjnë me të drejtën e qasjes së publikut për të dhënat me interes për mjedisin jetësor.

VII. PAKETIMI, SHËNIMI DHE REKLAMIMI I PRODUKTEVE FITOFARMACEUTIKE DHE MJETEVE NDIHMËSE

Neni 34

Paketimi dhe shënimi

(1) Paketimet e produkteve fitofarmaceutike doemos duhet të jenë në përputhje me këtë ligj dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij Ligji.

(2) Produktet fitofarmaceutike doemos duhet të jenë të paketuara në mënyrë në të cilën nuk mund të zëvendësohen me ushqim, pije ose ushqim për kafshë.

(3) Çdo paketim i produkteve fitofarmaceutike doemos duhet të shënohet me etiketë. Shenjat në etiketë doemos duhet të shënohen në gjuhën maqedonase dhe alfabetin cirilik në mënyrë të qartë, të padyshtimë dhe të lexueshme, që mundëson përmbajtja e shkruar të mos mund të fshihet ose mënjanohet.

(4) Për përmbajtjen e etiketës së prodhimit farmaceutik përgjegjës është prodhuesi respektivisht operatori ekonomik që e përfaqëson prodhuesin në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut nëse prodhuesi nuk ka seli në territorin e Maqedonisë.

(5) Bartësit e aktvendimit për miratim/autorizim të plasimit në treg sipas paragrafit (4) të këtij neni duhet të klasifikojnë dhe azhurnojnë etiketat pas të gjitha ndryshimeve në klasifikimin dhe etiketimin e produkteve fitofarmaceutike në përputhje me rregullat e kimikateve dhe menjëherë ta njoftojnë Drejtorinë Fitosanitare.

(6) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, në marrëveshje me ministrin e Shëndetësisë dhe ministrin e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor, i përcakton përmbajtjen e etiketës për produktet fitofarmaceutike dhe shenjat dhe rreziqet e veçanta dhe masat parakujdesëse për mbrojtjen e shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit.

(7) Produktet fitofarmaceutike shënohen në përputhje me rregullat për kimikale dhe me këtë ligj.

(8) Si plotësim i shënimit në përputhje me rregullat që rregullojnë kimikalet, duhet të theksohen edhe rreziqet dhe masat e veçanta parandaluese me qëllim që të mbrohet shëndeti i njerëzve, kafshëve dhe mjedisit.

(9) Përjashtim sipas paragrafit (3) të këtij neni, gjatë importimit të produkteve fitofarmaceutike në bazë të Aktvendimit për miratim/autorizim të përcaktuar në nenin 26 të këtij Ligji, etiketa mund të jetë në gjuhën e vendit nga i cili importohet produkti, por me njoftim paraprak të Drejtorisë Fitosanitare dhe inspektorit shtetëror fitosanitar.

(10) Në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut lejohet plasimi në treg i produkteve fitofarmaceutike vetëm në paketime në përputhje me aktvendimin për miratim/autorizim për plasimin në treg të produkteve fitofarmaceutike.

(11) Kufizimet nga neni 15 paragrafët (4) dhe (5) të këtij Ligji duhet të theksohen në mënyrë të detyrueshme në etiketën sipas paragrafit (3) të këtij neni.

Neni 35

Reklamimi

(1) Ndalohet reklamimi i produkteve fitofarmaceutike që nuk janë miratuar/autorizuar në përputhje me këtë ligj.

(2) Ndalohet reklamimi i produkteve të miratuara/të autorizuar fitofarmaceutike për qëllime që janë në kundërshtim me aktvendimin për miratimin/autorizimin e plasimit në treg dhe/ose për dedikimet për të cilat produkti fitofarmaceutik nuk është miratuar/autorizuar.

(3) Çdo reklamim i produktit fitofarmaceutik doemos duhet të shoqërohet me shprehjet e mëposhtme: "produkti fitofarmaceutik doemos duhet të përdoret në mënyrë të sigurt. Para përdorimit, gjithmonë lexojeni etiketën".

(4) Shprehjet sipas paragrafit (3) të këtij neni doemos duhet të jenë lehtësisht të lexueshme dhe të dukshme në lidhje me reklamën.

(5) Fjalët "produkt fitofarmaceutik" mund të zëvendësohen me tipin specifik të produktit fitofarmaceutik, siç janë fungicid, insekticid, herbicid, rregullator i rritjes së bimës, etj..

(6) Mesazhi reklamues i produktit fitofarmaceutik nuk përmban informata në formë të tekstit ose paraqitjeve grafike të cilat mund t'i çojnë në konfuzion konsumatorët për rreziqet potenciale për shëndetin e njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, siç janë termet "rrezik i ulët", "nuk është toksik" ose "nuk është i dëmshëm".

(7) Me përjashtim të paragrafit (4) të këtij neni, produktet e klasifikuara si produkte fitofarmaceutike me rrezikshmëri të ulët në përputhje me dispozitat e këtij Ligji në mesazhin reklamues mund të përmbajnë shenjë "i miratuar si produkt i fitofarmaceutik në pajtim me Ligjin për fitofarmaci".

(8) Mesazhi reklamues i produkteve fitofarmaceutike nuk guxon të përmbajë paraqitje vizuale të rasteve potencialisht të rrezikshme, siç janë përzjerje ose aplikim pa pajisje personale mbrojtëse, përdorimi në afërsi të ushqimit ose ushqimit të kafshëve ose përdorimi nga ana e fëmijëve ose në afërsi të tyre.

(9) Materiali reklamues ose promovues për produktin fitofarmaceutik doemos duhet të përmbajë edhe fraza dhe simbole adekuate për paralajmërime të cilat janë theksuar në etiketën e produktit fitofarmaceutik.

VIII. REGJISTRIMI I OPERATORËVE EKONOMIKË

Neni 36

Prodhimi i produkteve fitofarmaceutike

(1) Prodhimi i produkteve fitofarmaceutike, substancave aktive dhe të gjithë komponentëve tjerë përbërës të përfshirë në produkt mund të kryhet nga personi juridik nëse është i regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për kryerjen e veprimtarisë prodhim i produkteve fitofarmaceutike.

(2) Personat juridikë që prodhojnë produkte fitofarmaceutike do të regjistrohen në regjistrin sipas paragrafit (1) i këtij neni pas parashtrimit të kërkesës në Drejtorinë Fitosanitare, në bazë të dokumentacionit të mëposhtëm:

1) aktvendimi dhe gjendja rrjedhëse, ndalimi i ushtrimit të profesionit veprimtarisë së personit juridik, ndalimi i përkohshëm i kryerjes së veprimtarisë së caktuar - sanksion, ndalim i përkohshëm i kryerjes së veprimtarisë së caktuar - dënim dhe ndalim i përhershëm i kryerjes së veprimtarisë së caktuar të lëshuara nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut;

2) aktzotërim për objektin nëse është pronësi e personit juridik;

3) marrëveshja për shfrytëzim me qira të hapësirës për prodhim dhe magazinim, nëse hapësira nuk është pronë e personit juridik sipas paragrafit (1) i këtij neni;

4) dëshmi për nivelin e kualifikimeve VI A sipas Kornizës maqedonase të kualifikimeve dhe së paku 240 kredi të fituara sipas SETK ose shkallë të mbaruar VII / 1, Fakultet për Shkenca Bujqësore dhe ka fituar minimum titull inxhinier i diplomuar i bujqësisë ose fakultet për shkenca natyrore-matematikore dhe ka fituar minimum titullin inxhinier i diplomuar i kimisë ose në shkencat teknike teknologjike dhe ka fituar titullin inxhinier i diplomuar teknolog;

5) M1/M2 formularë për personat e punësuar,

6) dëshmi për taksën e paguar administrative;

7) dëshmi për kryerjen e veprimtarisë së prodhimit të kimikaleve të lëshuar nga Ministria e Shëndetësisë;

8) dëshmi për nevojën e vlerësimit të ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor të lëshuar në përputhje me rregullat për mjedisin jetësor;

9) leje e integruar e lëshuar në përputhje me rregullat në fushën e mjedisit jetësor dhe

10) plan për mënjanimin e hedhurinave (paketimeve, paketimeve me përmbajtje që ka ndonjë lloj mosharmonizimi dhe paketime me sasi produktesh fitofarmaceutike të ndryshme nga ajo e treguar në paketim) për çdo produkt të prodhuar veç e veç.

(3) Personi zyrtari i autorizuar i cili e mban procedurën për regjistrim në regjistrin sipas paragrafit (1) i këtij neni, me detyrë zyrtare i siguron dëshmitë sipas paragrafit (2) pikat 1), 2), 5), 7), 8) dhe 9) të këtij neni nga organi kompetent publik në afat prej tri ditësh pune nga dita e pranimit të kërkesës sipas paragrafit (2) i këtij neni.

(4) Personi zyrtar i autorizuar nga organi publik kompetent detyrohet t'i dorëzojë dëshmitë e kërkuara sipas paragrafit (3) i këtij neni në afat prej tri ditësh pune nga dita e pranimit të kërkesës sipas paragrafit (3) i këtij neni.

(5) Personi zyrtar i autorizuar, në afat prej 30 ditëve pas pranimit të kërkesës sipas paragrafit (2) i këtij neni, përcakton nëse janë plotësuar kushtet sipas paragrafit (9) i këtij neni dhe janë dorëzuar dokumentet sipas paragrafit (2) të këtij neni dhe nëse të njëjtat janë plotësuar dhe dorëzuar, personi juridik regjistrohet në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për kryerjen e veprimtarisë së prodhimit të produkteve fitofarmaceutike në bazë të aktvendimit.

(6) Nëse personi juridik nuk i plotëson kushtet për kryerjen e veprimtarisë, kërkesa me aktvendim refuzohet si e pabazuar.

(7) Kundër aktvendimit sipas paragrafëve(4) dhe (5) të këtij neni mund të parashtrohet ankesë në Komisionin Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurën Administrative dhe Procedurën për Marrëdhënie Pune në Shkallë të Dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit.

(8) Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(9) Formën dhe përmbajtjen e mënyrës së mbajtjes së regjistrit sipas paragrafit (1) i këtij neni i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(10) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës sipas paragrafit (2) i këtij neni i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(11) Regjistri sipas paragrafit (1) i këtij neni publikohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut" së paku një herë në vit si dhe në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 37

Ripaketimi

(1) Personat juridikë mund të kryejnë veprimtarinë ripaketim të produkteve fitofarmaceutike, nëse është regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për kryerjen e veprimtarisë prodhim të produkteve fitofarmaceutike në pajtim me nenin 36 të këtij Ligji.

(2) Personi juridik mund të kryejë ripaketim të produkteve fitofarmaceutike vetëm nëse ka marrë pëlqim nga prodhuesi i prodhimit fitofarmaceutik të verifikuar në noter dhe nëse është regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për prodhimin e produkteve fitofarmaceutike, me kusht të mos i ndryshojë cilësitë e prodhimit.

(3) Prodhuesi i cili kërkon prodhim fitofarmaceutik të pakëtohet në paketime të ndryshme nga ato të cilat janë theksuar në miratimin nga vendi anëtar i Bashkimit Evropian nga i cili bëhet pranimi i regjistrimit/autorizimit të prodhimit fitofarmaceutik, dorëzon përveç lejes për regjistrim/autorizim nga vendi referent i Bashkimit Evropian edhe deklaratë të prodhuesit të prodhimit

fitofarmaceutik me të cilën jep pëlqim për paketime për vendosje në qarkullim në Republikën e Maqedonisë së Veriut të ndryshme nga madhësia e paketimeve nga miratimi i vendit anëtar të Bashkimit Evropian.

(4) Operatori ekonomik i cili e kryen ripaketimin mund të fillojë me procesin e ripaketimit vetëm nëse ka siguruar prezencën e inspektorit shtetëror fitosanitar, për çka ka dorëzuar njoftim te Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë më së paku 72 orë para fillimit të procedurës për paketim të prodhimit fitofarmaceutik.

(5) Inspektori shtetëror fitosanitar për aktivitetin nga ky nen detyrimisht e njofton Drejtorinë Fitosanitare posaçërisht për numrin e serive të paketimeve me të cilat kryhet ripaketimi me qëllim të inkuadrimit të tyre të detyrueshëm në monitorimin e sferës së prodhimit, magazinimit, shpërndarjes, përdorimit dhe përshtatshmërisë së produkteve fitofarmaceutike, si dhe mbetjet e tyre në bimë dhe prodhime bimore.

Neni 38

Procedura për regjistrim në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike

(1) Plasim në treg të prodhimeve të regjistruara fitofarmaceutike, mund të kryejë operatori ekonomik, i cili është i regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike.

(2) Plasimi në treg i produkteve fitofarmaceutike me pakicë për përdorim profesional, është i mundur vetëm në shtete të specializuara – barnatore bujqësore.

(3) Plasimi në treg i produkteve fitofarmaceutike për përdorim joprofesional është i mundur në objekte shitëse, nëse janë të shënuara dukshëm dhe të veçuara nga pjesët në të cilat shitet, ushqim, ushqim për kafshë dhe pajisje dhe lodra për fëmijë.

(4) Operatorët ekonomikë, të cilët deponojnë produkte fitofarmaceutike për shkak të plasimit të tyre në tregun me shumicë apo me pakicë, do të regjistrohen në regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni, pas kërkesës së parashtruar te Drejtoria Fitosanitare, në bazë të dokumentacionit në vijim:

1) aktvendim dhe gjendje vijuese, ndalesë për kryerje të profesionit - veprimtarisë së personit juridik, ndalesë e përkohshme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë – sanksion, ndalesë e përkohshme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë – dënim dhe ndalesë e përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë, të lëshuar nga Regjistri Qendror i Republikës së Maqedonisë së Veriut;

2) fletë prone për objektin nëse është pronësi e operatorit ekonomik;

3) marrëveshje për shfrytëzim me qira të hapësirës së dedikuar për deponim ose plasim në tregun me shumicë ose me pakicë, nëse hapësira nuk është në pronësi të operatorit ekonomik nga paragrafi (1) i këtij neni;

4) dëshmi për nivelin e kualifikimeve VI A sipas Kornizës Maqedonase të Kualifikimeve dhe së paku 240 kredi të fituara sipas SETK ose shkallën VII/1 të përfunduar, Fakultetin e Shkencave Bujqësore dhe ka fituar së paku titullin inxhinier i diplomuar i bujqësisë ose Shkencat Natyrore Matematikore dhe ka fituar së paku titullin inxhinier i diplomuar i kimisë ose inxhinier i diplomuar i biokimisë – Fiziologjisë ose Shkencave Teknike – Teknologjike dhe ka fituar së paku titullin inxhinier i diplomuar teknolog, për secilin vend të shitjes (original ose kopje të verifikuar në noter) për orarin e plotë të punës, në pajtim me rregullat e marrëdhënieve të punës;

5) formularë M1/M2 për të punësuarit nga pikat 4) dhe 8) të këtij paragrafi me orar të plotë të punës;

6) dëshmi për taksë të paguar administrative dhe shpenzime për regjistrim të operatorit ekonomik;

7) licencë për provimin e dhënë për distributorë dhe pronarë të të punësuarve nga pikat 4) dhe 8) të këtij paragrafi;

8) dëshmi për nivelin e kualifikimeve VA ose nivelin e kualifikimeve IV sipas Kornizës Maqedonase të Kualifikimeve dhe 180 ose 240 kredi të fituara sipas ECVET ose SKMAP ose së paku arsim të lartë ose të mesëm, Dega Bioteknike dhe ka fituar titullin teknik bujqësor, teknik i fermës ose teknik për mbrojtje - fitomjekësi dhe

9) plan për mënjanimin e mbeturinës (paketimet, paketime me përmbajtje e cila ka ndonjë lloj të mosharmonizimit dhe paketime me sasi të prodhimit fitofarmaceutik të ndryshëm nga ajo që është shënuar në paketim) për secilin prodhues veçmas.

(5) Personi i autorizuar zyrtar nga Drejtoria Fitosanitare, i cili e kompletton dhe udhëheq me procedurën për regjistrim në Regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni, me detyrim zyrtar i siguron provat nga paragrafi (4) pikat 1), 2), 5) dhe 7) të këtij neni nga organi publik kompetent, në afat prej tri ditësh pune, nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (2) i këtij neni.

(6) Personi i autorizuar zyrtar i Drejtorisë Fitosanitare, është i detyruar që dëshmitë e kërkuara nga paragrafi (5) i këtij neni, t'i dorëzojë në afat prej tri ditësh, nga dita e pranimit të kërkesës nga paragrafi (5) i këtij neni.

(7) Drejtoria Fitosanitare në afat prej 30 ditësh pas pranimit të kërkesës nga paragrafi (4) i këtij neni, përcakton nëse janë plotësuar kushtet nga paragrafi (11) i këtij neni dhe dokumentet nga paragrafi (4) i këtij neni dhe nëse të njëjtat janë plotësuar dhe dorëzuar, operatori ekonomik regjistrohet në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë për plasim të produkteve fitofarmaceutike në bazë të aktvendimit.

(8) Nëse operatori ekonomik nuk i plotëson kushtet për kryerjen e veprimtarisë, kërkesa me aktvendim refuzohet si e papabazë.

(9) Kundër aktvendimit nga paragrafët (7) dhe (8) të këtij neni, mund të parashtrohet ankesë te Komisioni Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë nga Marrëdhënia e Punës në Shkallë të Dytë, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit.

(10) Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

(11) Operatorët ekonomikë për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike, patjetër duhet t'i plotësojnë këto kërkesa në aspekt të hapësirave dhe pajisjes edhe atë:

1) dyshemeja të jetë e përpunuar nga materiali i padepërtueshëm, i cili mundëson mirëmbajtje dhe larje të lehtë të sipërfaqeve. Në dysheme patjetër duhet të ketë së paku një lidhje ndaj rrjetit të kanalizimit publik për derdhje;

2) muret patjetër duhet të jenë të mbuluara me material të padepërtueshëm, të qëndrueshëm ndaj ujit;

3) patjetër duhet të posedojnë pajisje për ventilim të ajrit në hapësirën në të cilën zbatohet vënia në qarkullim;

4) hapësirë të izoluar ose kabinë për qëndrim të personave të punësuar;

5) kontejner adekuat i padepërtueshëm për grumbullimin e mbeturinës dhe mbeturinës shumë të rrezikshme;

6) raftet të jenë të përpunuara ose të mbuluara nga materiali i padepërtueshëm;

7) kompjuter personal në të cilin është instaluar programi i sistemit informativ fitosanitar;

8) të posedojnë aparat kundër zjarrit ose lidhje hidrante;

9) të posedojnë kuti për ndihmën e parë dhe mbrojtje;

(12) Shpenzimet për regjistrimin e operatorit ekonomik janë në llogari të operatorit, ndërsa ato i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave dhe janë në vlerë të shpenzimeve të bëra reale.

(13) Shpenzimet nga paragrafi (12) i këtij neni janë të hyra të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, ndërsa do të realizohen nëpërmjet programit për politikë fitosanitare.

(14) Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(15) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës nga paragrafi (3) i këtij neni, e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(16) Operatori ekonomik nga paragrafi (1) i këtij neni detyrohet ta paraqesë secilin ndryshim të të dhënave në Regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni, në afat prej 30 ditësh nga dita e ndryshimit të bërë.

(17) Personi i autorizuar zyrtar ngre procedurë për shlyerjen e operatorit ekonomik nga Regjistri nga paragrafi (1) i këtij neni, me detyrë zyrtare në afat prej pesë ditë pune nga momenti i marrjes së njohurisë për mosplotësimin e kushteve nga paragrafët (4) dhe (11) të këtij neni.

(18) Personi juridik i cili është regjistruar në Regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni shlyhet nga Regjistri i njëjtë, nëse parashtron kërkesë për shlyerje nga Regjistri nga paragrafi (1) i këtij neni.

(19) Regjistri nga paragrafi (1) i këtij neni publikohet në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 39

Plasimi në treg i produkteve fitofarmaceutike

(1) Operatorët ekonomikë nga neni 38 i këtij ligji, të gjitha aktivitetet për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike siç janë transporti, deponimi dhe manipulimi dhe mënjanimi i paketimeve të zbrazëta, duhet t'i kryejnë në mënyrë në të cilën nuk do ta rrezikojnë jetën dhe shëndetin e njerëzve, kafshëve ose mjedisin jetësor dhe të sigurojnë mbajtjen e karakteristikave të pandryshueshme fizike – kimike të produkteve fitofarmaceutike dhe mjeteve ndihmëse.

(2) Nuk lejohet shitja dhe ofrimi për shitje i produkteve fitofarmaceutike nëpërmjet internetit.

(3) Nuk lejohet shitja ose deponimi i produkteve fitofarmaceutike dhe mjeteve ndihmëse për përdorim profesional në hapësirën e njëjtë me ushqimin.

(4) Nuk lejohet shitja ose deponimi i produkteve fitofarmaceutike dhe mjeteve ndihmëse për përdorim profesional në hapësirën e njëjtë me ushqimin për kafshë, përveç nëse nuk është e veçuar fizikisht nga të njëjtat.

(5) Nuk lejohet shitja ose deponimi i produkteve fitofarmaceutike si dhe vendosja dhe ruajtja e kimikaleve të rrezikshme në objekte banesore për banim individual dhe kolektiv.

(6) Nuk lejohet transportimi i njëkohësishtëm i produkteve fitofarmaceutike dhe mjeteve ndihmëse me ushqim ose ushqim për kafshë.

(7) Blerës të regjistruar të bimëve, prodhimeve bimore dhe prodhimeve primare bujqësore dhe përpunues të prodhimeve bujqësore nuk guxojnë, njëkohësisht të regjistrohen dhe të kryejnë veprimtari si operatorë ekonomikë në pajtim me këtë ligj.

(8) Gjatë realizimit të qarkullimit me produkte fitofarmaceutike të gjithë operatorët ekonomikë, shpërndarësit dhe këshilltarët, Drejtoria Fitosanitare dhe inspektorët fitosanitarë e shfrytëzojnë sistemin për evidentim dhe shpërndarje të produkteve fitofarmaceutike, të vendosur nga Drejtoria Fitosanitare.

(9) Shfrytëzuesit profesionalë mund të furnizojnë produkte fitofarmaceutike vetëm me legjitimacion, në pajtim me nenin 41 të këtij ligji.

(10) Mënyrën e funksionimit të sistemit për evidentimin dhe shpërndarjen e produkteve fitofarmaceutike, e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 40

Plasimi në treg i prodhimeve tejet të rrezikshme fitofarmaceutike për përdorim profesional

(1) Plasim në treg të prodhimeve të miratuara fitofarmaceutike, të cilat në pajtim me rregullat që i rregullojnë kimikalet, janë klasifikuar si prodhime tejet të rrezikshme fitofarmaceutike (në tekstin e mëtejshëm T+ ose GHSO6), mund të kryejnë vetëm persona juridikë të regjistruar në Regjistrin nga neni 38 i këtij ligji.

(2) Personat juridikë nga paragrafi (1) i këtij neni përveç kushteve nga neni 38 i këtij ligji patjetër duhet t'i plotësojnë të gjitha dispozitat për plasim në treg me kimikale tejet të rrezikshme, në pajtim me rregullat të cilat i rregullojnë kimikalet dhe kushtet nga paragrafi (5) i këtij neni.

(3) Personi juridik mund të vendosë në treg përkatësisht t'i aplikojë T+ prodhimet vetëm nëse disponon me hapësirë, pajisje dhe personel të trajnuar.

(4) Personat juridikë të cilët plasojnë në treg produkte fitofarmaceutike me pakicë – barnatore bujqësore, nuk guxojnë të kryejnë qarkullim të produkteve fitofarmaceutike tejet të rrezikshme.

(5) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në bashkëpunim me ministrin e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor dhe ministrin e Shëndetësisë i përcakton kushtet, në aspekt të hapësirës, pajisjes dhe personelit të trajnuar nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Nuk lejohet qarkullimi i lirë dhe përdorimi i produkteve fitofarmaceutike të cilat përmbajnë substanca aktive shumë helmuese dhe prodhime fitofarmaceutike, të cilat në pajtim me rregullat për klasifikim, paketim dhe shënim, janë etiketuar dhe klasifikuar si shumë helmuese (T+ ose GHSO6).

(7) Me përjashtim sipas paragrafit (1) të këtij neni, nuk është i ndaluar plasimi në treg dhe përdorimi i produkteve fitofarmaceutike, të cilat përmbajnë shumë substanca aktive helmuese (T+ ose GHSO6), vetëm i operatorëve ekonomikë të cilët kanë personel të përhershëm dhe të trajnuar profesional për punë me të njëjtat, ndërsa i plotësojnë edhe kërkesat e përcaktuara në aspekt të hapësirave dhe pajisjes dhe kanë leje për aktivitete të lira nga ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(8) Kushtet më të përafërta për plasim në treg, kushtet për ruajtje dhe përdorim, si dhe kushtet për transport dhe shfrytëzim të produkteve fitofarmaceutike të cilat përmbajnë shumë substanca aktive helmuese (T+ ose GHSO6), i përcakton Ministri.

(9) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në pajtim me ministrin e Shëndetësisë i përcakton cilat produkte fitofarmaceutike janë klasifikuar si produkte fitofarmaceutike profesionale për përdorim profesional T+ ose GHSO6, piktogram dhe shenjë, shenja për parakujdesje.

IX. TRAJNIMI

Neni 41

Organizimi i trajnimit

(1) Shfrytëzuesi profesionist, këshilltari dhe shpërndarësit kanë të drejtë dhe detyrim për trajnim bazë dhe trajnim për ripërtëritje të njohurisë nga sfera e fitofarmacisë, fitomedicinës dhe përdorimit të qëndrueshëm të produkteve fitofarmaceutike (në tekstin e mëtejshëm: fitofarmacia), për çdo kategori dhe lloj të trajnimit në veçanti dhe në bazë të planit dhe programit për trajnim, të cilat i miraton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(2) Pas zbatimit të trajnimit nga paragrafi (1) i këtij neni, provimin për fitofarmacitë për shfrytëzuesit profesionistë e organizojnë organizatorët e trajnimit nga paragrafi (4) i këtij neni, ndërkaq për këshilltarët dhe shpërndarësit e organizon Drejtoria Fitosanitare.

(3) Trajnimi për shfrytëzuesit profesionistë, këshilltarët dhe shpërndarësit përbëhet prej dy pjesëve edhe atë: pjesa profesionale dhe studimi i rastit.

(4) Trajnimi profesional për shfrytëzuesit profesionistë do të mbahet në shkollat e mesme publike bujqësore dhe ushqimore, ndërsa trajnimi për shpërndarësit dhe këshilltarët do të mbahen në institucionet publike të arsimit të lartë nga sfera e bujqësisë dhe ushqimit, pas marrëveshjes së lidhur paraprakisht me Ministrinë.

(5) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave për zbatimin e trajnimit të shfrytëzuesve profesionistë, do t'i përcaktojë shkollat e mesme publike bujqësore dhe ushqimore ku do të mbahen trajnimet nga paragrafi (2) i këtij neni, në pajtim me organizimin territorial, ndërsa këshilltarët dhe shpërndarësit me zgjedhje personale zgjedhin se në cilin nga institucionet publike të arsimit të lartë dhe ato shkencore nga sfera e bujqësisë dhe ushqimit do të ndjekin trajnimin.

(6) Pas trajnimit të përfunduar për shfrytëzues profesionistë, shpërndarësit dhe këshilltarët japin provim prej dy pjesëve (profesionale dhe studim të rastit) dhe marrin legjitimacion për provim të dhënë për shfrytëzues profesionist të produkteve fitofarmaceutike, përkatësisht Legjitimacion dhe Licencë për provim të dhënë për fitofarmacitë për këshilltar dhe shpërndarës.

(7) Secili shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar mund ta japë provimin deri në tri herë në vit.

(8) Provimin për shfrytëzues profesionist, këshilltar ose shpërndarës e organizon dhe e zbaton Drejtoria Fitosanitare.

(9) Provimin për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar i këtij ligji jepet para komisionit profesional që e formon ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(10) Provimin për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar jepet për shkak të kontrollit të njohurisë së nevojshme nga sfera e fitofarmacisë.

(11) Pjesa profesionale dhe studimi i rastit të provimit për shfrytëzues profesionist jepet me shkrim, ndërkaq për shpërndarës ose këshilltar jepet në formë elektronike, duke iu përgjigjur një numri të caktuar të pyetjeve.

(12) Provimin për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar jepet sipas programit në të cilin janë përmbajtur lënda dhe rregullat.

(13) Programin për marrjen e provimit për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesionist e miraton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(14) Pyetjet nga pjesa profesionale dhe studimet e rastit nga provimi i verifikon komisioni i përbërë nga një person zyrtar i autorizuar dhe katër përfaqësues të organizatorëve të trajnimit nga paragrafi (5) i këtij neni.

(15) Komisioni nga paragrafi (14) i këtij neni kryen revizionin dhe përditësimin e bazave të pyetjeve dhe bazave të studimeve të rasteve, së paku një herë në vit.

(16) Gjatë revizionit, komisioni në veçanti do të marrë në konsideratë ndryshimet në dispozitat ligjore në të cilat bazohet çështja përkatësisht rasti, numri i kandidatëve që janë përgjigjur, suksesi në përgjigjen ndaj tyre si dhe kriteret tjera të cilat mund të ndikojnë në përmirësimin e cilësisë së provimit për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar.

(17) Në bazë të revizionit të kryer dhe përditësimit të bazave të pyetjeve, komisioni vendos që pyetjet të ndryshohen ose të hiqen tërësisht nga provimi për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar.

(18) Anëtarët e komisionit nga paragrafët (14) dhe (15) të këtij neni kanë të drejtë për kompensim në të holla, në vlerë jo më të madhe se dy rroga mesatare neto të paguara në vitin e fundit, kurse shuma e kompensimit në të holla përcaktohet në bazë të numrit të pyetjeve të përgatitura si dhe ndërlikueshmërisë së materies, ndërsa paguhen nga Programi i Politikës Fitosanitare.

(19) Punët profesionale dhe administrative për nevojat e zbatimit të provimit për shfrytëzues profesionist i kryejnë shkollat e mesme publike bujqësore dhe ushqimore nga paragrafi (4) i këtij neni pas dorëzimit të planit të Drejtoria Fitosanitare, ndërsa provimi teknikisht zbatohet në bashkëpunim me Agjencinë e Administratës.

(20) Provimin për shpërndarës ose këshilltar jepet në hapësirën për dhënien e provimit, të pajisur posaçërisht për dhënien e provimit profesional me pajisje materiale-teknike dhe informatike, lidhje interneti dhe pajisje për incizimin e provimit.

(21) Kandidatët informohen për datën dhe kohën e dhënies së provimit së paku tri ditë para mbajtjes së provimit për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesionist.

(22) Dhënia e provimit për shpërndarës ose këshilltar incizohet dhe emetohet drejtpërdrejtë në ueb faqen e Agjencisë së Administratës, ndërsa nëse për arsye teknike incizimi ndërpritet, atëherë incizimi i provimit të plotë vendoset në ueb faqen e Agjencisë.

(23) Agjencia e Administratës i plotëson kriteret në lidhje me kushtet e hapësirave dhe pajisjen materiale-teknike dhe informatike të lokaleve për dhënien e provimit për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesional.

(24) Në hapësirën për dhënien e provimit për shpërndarës ose këshilltar, gjatë dhënies së provimit janë të pranishëm dy përfaqësues të Drejtorisë Fitosanitare, një përfaqësues nga Agjencia e Administratës (informaticient).

(25) Para fillimit të dhënies së provimit për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesional, përfaqësuesi i Drejtorisë Fitosanitare e përcakton identitetin e kandidatit me këqyrje të letërnjoftimit.

(26) Kandidatit gjatë dhënies së provimit nuk i lejohe shfrytëzimi i broshurave, skriptave, librave, ligjeve, ligjeve me komente dhe sqarime, telefon celular, pajisje kompjuterike bartëse dhe mjete të tjera teknike dhe informatike, lëndë të përgatitura paraprakisht dhe të ngjashme.

(27) Kandidatit gjatë dhënies së provimit nuk i lejohe të kontaktojë me kandidatë ose persona të tjerë përveç me informaticientin nga paragrafi (24) i këtij neni, në rast se ka problem teknik me kompjuterin.

(28) Nëse problemet teknike me kompjuterin do të mënjanohe për pesë minuta provimi vazhdon, ndërsa nëse nuk mënjanohe në këtë afat, provimi vetëm për atë kandidat ndërpritet dhe do të mbahet në afat prej më së shumti tri ditësh nga dita e ndërprerjes së provimit.

(29) Nëse ka probleme me më shumë se pesë kompjuterë dhe ato nuk mënjanojnë në afat prej pesë minutash, provimi ndërpritet për të gjithë kandidatët që e japin provimin dhe do të mbahet në afat prej më së shumti tri ditë nga dita e ndërprerjes së provimit.

(30) Nëse kandidati gjatë dhënies së pjesës profesionale të provimit vepron në kundërshtim me paragrafët (26) dhe (27) të këtij neni, nuk do t'i lejohet dhënia e mëturjes dhe e provimit në atë sesion të provimit.

(31) Në rastet sipas paragrafit (30) të këtij neni, konsiderohet se kandidati nuk e ka dhënë provimin për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesionist dhe e njëjta konstatohet në procesverbalin për dhënien e provimit.

(32) Përfaqësuesit e autorizuar sipas paragrafit (24) të këtij neni, gjatë dhënies së provimit nuk guxojnë të qëndrojnë më gjatë se pesë sekonda në afërsi të drejtpërdrejtë me kandidatit i cili e jep provimin, përveç në rast të mënjanimet të problemit teknik kur nuk guxojnë të qëndrojnë më gjatë se pesë minuta.

(33) Nëse gjatë dhënies së provimit kanë ndodhur shkaqe të arsyeshme për shkak të të cilave kandidati nuk mund ta vazhdojë dhënien e provimit (sëmundje, pushim i lindjes, shkollim në vend të huaj dhe ngjashëm), do të ndërpritet provimi për një kohë të caktuar, e cila nuk mund të jetë më e gjatë se gjashtë muaj.

(34) Aktvendim për vazhdimin e provimit miraton personi i autorizuar zyrtar me lutje të kandidatit. Lutja parashtrohet në afat prej tetë ditësh nga ndërprerja e shkaqeve për prolongimin e provimit, por më së voni në afat prej gjashtë muajsh.

(35) Nëse kandidati nuk parashtron lutje për vazhdimin e provimit në afatin e përcaktuar në paragrafin (34) të këtij neni, do të konsiderohet se provimin nuk e ka kaluar.

(36) Kundër aktvendimit të personit të autorizuar zyrtar nga paragrafi (34) i këtij neni kandidati mund të ngrejë kontest administrativ para gjykatës kompetente në afat prej 30 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit.

(37) Provimi për shfrytëzues, shpërndarës ose këshilltar profesionist fillon me dhënien e pjesës së parë (pjesa profesionale), ndërsa pas pjesës së parë të kaluar kandidati fiton të drejtën për dhënien e pjesës së dytë (studimi i rastit).

(38) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave e përcakton mënyrën e vlerësimit të pjesës së parë dhe të dytë të provimit.

(39) Pjesa e parë e provimit jepet për secilën sferë përkatëse dhe përmban së paku 30 pyetje me pesë opsione për rumbullakim prej të cilave njëri është i saktë, dy janë të ngjashëm, njëri është i pasaktë në vëllim të vogël (në atë humben një numër i vogël i pikëve) dhe njëri është i pasaktë në vëllim të madh (në atë humben një numër më i madh i pikëve).

(40) Nëse kandidati nuk e ka dhënë pjesën e parë të provimit në pajtim me paragrafin (39) të këtij neni, do të konsiderohet se provimin nuk e ka dhënë.

(41) Dhënia e pjesës së parë të provimit për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar bëhet duke iu përgjigjur një numri të caktuar të pyetjeve.

(42) Pyetjet e testit varësisht nga rëndësia, vlerësohen me pikë të caktuara në test.

(43) Pyetjet e përmbajtura në testet për dhënien e pjesës së parë të provimit për shpërndarës ose këshilltar dhe përgjigjet e tyre ruhen në sistemin unik elektronik për dhënie të provimit të Agjencisë së Administratës.

(44) Sistemi elektronik nga paragrafi (43) i këtij neni përmban edhe bazën e qasshme publike prej së paku 50 pyetje nga secila sferë.

(45) Në sistemin elektronik është përmbajtur edhe treguesi i rregullave dhe literatura profesionale, në të cilat janë përmbajtur përgjigjet e pyetjeve të pjesës së parë të provimit.

(46) Numri i pyetjeve në bazat sipas paragrafit (44) të këtij neni rritet për 10% në vit, duke filluar prej vitit 2020.

(47) Rezultatet nga dhënia e pjesës së parë të provimit kandidatit i ka të qasshme në kompjuterin në të cilin e ka dhënë provimin, menjëherë pas përfundimit të tij.

(48) Në ditën e dhënies së pjesës së parë të provimit, përfaqësuesi i Drejtorisë Fitosanitare kandidatit i jep kod qasës, përkatësisht fjalëkalim me të cilin i lejohet qasje në sistemin elektronik.

(49) Pas lejimit të qasjes, kandidati për pjesën e parë të provimit merr test të gjeneruar elektronik kompjuterik, përmbajtjen e të cilit sipas zgjedhjes së rastit e cakton softueri i sistemit elektronik nga paragrafi (48) i këtij neni.

(50) Pjesa e parë e provimit, përmban udhëzim për mënyrën e zgjidhjes së provimit, për të cilin përfaqësuesi i Drejtorisë Fitosanitare jep sqarim, para se të fillojë dhënia e provimit.

(51) Sistemi elektronik për dhënien e provimit nuk mund të lejojë ekzistimin e përmbajtjes identike të testit elektronik për pjesën e parë të provimit.

(52) Në rast të pengesës për zbatimin e pjesës së parë të provimit, për shkak të arsyeve që sjellin në pamundësinë teknike të funksionimit të sistemit elektronik, dhënia e provimit ndërpritet.

(53) Nëse shkaqet nga paragrafi (52) i këtij neni mënjanojnë në afat prej 60 minutash nga ndërprerja e provimit, i njëjti vazhdohet menjëherë pas mënjanimet të tyre.

(54) Nëse shkaqet nga paragrafi (52) i këtij neni nuk do të mënjanojnë në afatin nga paragrafi (53) i këtij neni, provimi ricaktohet për termin tjetër.

(55) Kohëzgjatja e përgjithshme e kohës së përcaktuar për t'u përgjigjur pyetjeve të pjesës së parë dhe të dytë të testit, për dhënien e provimit arrin 120 minuta nga 60 minuta për secilën pjesë.

(56) Konsiderohet se provimin e ka dhënë ai kandidat, i cili me përgjigje të sakta të pyetjeve të testit ka arritur së paku 60% nga numri i përgjithshëm i pikëve të parapara pozitive.

(57) Me kërkesë të kandidatit, Drejtoria Fitosanitare e informon për gabimet e bëra në testin për dhënien e provimit për shfrytëzues profesionist të produkteve fitofarmaceutike, përkatësisht shpërndarës ose këshilltar për provim për fitofarmacit, me mundësimin e kontrollit të drejtpërdrejtë në test.

(58) Testet shfrytëzohen dhe i jepen kandidatit vetëm gjatë dhënies së provimit për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar.

(59) Materialet nga provimet e mbajtura, posaçërisht versionet në letër nga testet dhe shembujt praktik për dhënien e provimit për shfrytëzues profesionist, shpërndarës ose këshilltar dhe modelet për kontroll të saktësisë së përgjigjeve të testit, si dhe incizimet e provimeve të mbajtura, ruhen në Agjencinë e Administratës.

(60) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave formon Komision për revizion të provimeve të mbajtura, i cili në punën e vet i shfrytëzon materialet nga paragrafi (59) i këtij neni dhe në të cilin, përveç anëtarëve tjerë anëtarëson edhe përfaqësues informaticient nga Agjencia e Administratës, i përcaktuar nga drejtori i Agjencisë.

(61) Komisioni nga paragrafi (60) i këtij neni takohet më së paku njëherë në vit dhe kryen revizion në mënyrën e zbatimit të së paku dy sesioneve të mbajtura në vitin rrjedhës.

(62) Komisioni ka të drejtë të kryejë revizion edhe në mënyrën e zbatimit të provimeve të mbajtura në pesë vitet e fundit deri në ditën e mbajtjes së mbledhjes së komisionit, por jo më herët se dita e fillimit të zbatimit të këtij ligji.

(63) Shfrytëzuesve profesionistë të cilët e kanë dhënë provimin u jepet legjitimacion, ndërsa këshilltarëve dhe shpërndarësve, licencë në afat prej 15 ditësh nga dita e përfundimit të provimit.

(64) Çdo licencë dhe legjitimacion i lëshuar ka numër të veçantë serik.

(65) Nëse personi i cili posedon licencë për këshilltar ose shpërndarës nga sfera e fitofarmacisë, në çfarëdo mënyre e çon në hamendje konsumatorin e produkteve fitofarmaceutike ose me plasim në treg të bimëve dhe prodhimeve bimore e cënon ose rrezikon shëndetin e njerëzve ose shëndetin e kafshëve në mënyrë të drejtpërdrejtë ose indirekte ose ndikim të drejtpërdrejtë ose indirekt të pavolitshëm të mjedisit jetësor, me kërkesë të palës së interesuar si dhe pas bashkëngjitjes së dëshmimeve përkatëse me të cilat dëshmohet vepra, si dhe me propozim të inspektorit fitosanitar, personi i autorizuar zyrtar do të miratojë aktvendim për heqjen e vlefshmërisë së licencës.

(66) Me shfuqizimin e licencës nga paragrafi (65) i këtij neni nuk lejohet ndjekja e sërishme e trajnimit dhe dhënia e provimit për shpërndarës ose këshilltar për fitofarmacit, në periudhë prej dy vjet nga dita e lëshimit të Aktvendimit nga paragrafi (65) i këtij neni.

(67) Formën dhe përmbajtjen e legjitimacionit, përkatësisht licencës nga paragrafi (63) i këtij neni, i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(68) Licenca, përkatësisht legjitimacioni, ka vlefshmëri prej pesë vjetësh dhe e njëjta mund të përtëritet nëse personi i cili e posedon licencën, përkatësisht legjitimacionin, parashton kërkesë për ripërtëritje më së voni 30 ditë para skadimit të vlefshmërisë së legjitimacionit, përkatësisht licencës e cila është lëndë e ripërtëritjes.

Neni 42

Kushtet të cilat duhet t'i plotësojë trajnuesi dhe e drejta e dhënies së provimit të këshilltarëve dhe shpërndarësve

(1) Provim për këshilltarë dhe distributorë nga sfera e fitofarmacisë mund të japin personat të cilët kanë nivel të kualifikimit VI A sipas Komizës Maqedonase të Kualifikimit dhe më së paku 240 kredi të fituara sipas SETK-së ose të mbaruar shkallën VII/1, Fakulteti i Shkencave Bujqësore dhe kanë fituar së paku titullin inxhinier i diplomuar i bujqësisë ose Shkenca Natyrore Matematikore dhe kanë marrë titullin inxhinier i diplomuar i kimisë ose inxhinier i diplomuar i biokimisë-fiziolog ose Shkenca Tekniko-Teknologjike dhe ka fituar së paku titull inxhinier teknolog, pas trajnimit të zbatuar për këshilltarë dhe distributorë.

(2) Provim për këshilltarë dhe distributorë nga sfera e fitofarmacisë mund të japin personat të cilët kanë nivel të kualifikimit VI A sipas Komizës Maqedonase të Kualifikimit dhe së paku 240 kredi të fituara sipas SETK-së ose të mbaruar shkallën VII/1, Fakulteti i Shkencave Bujqësore drejtimi mbrojtja e bimëve (fitomjekësia) dhe kanë fituar së paku titullin inxhinier i diplomuar i bujqësisë, pa ndjekur trajnime për këshilltarë dhe distributorë.

(3) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni provim për distributorë mund të japë edhe personi me shkallë më të ulët të arsimit, që është e definuar në paragrafin (1) të këtij neni vetëm nëse në objektin e shitjes veç më ka të punësuar së paku një këshilltar, respektivisht distributor i cili i plotëson kushtet nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, pas trajnimit të zbatuar për këshilltarë dhe distributorë.

(4) Personat të cilët i zbatojnë trajnimet në shkollat e mesme publike bujqësore dhe ushqimore, duhet t'i plotësojnë kushtet minimale nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni.

Neni 43

Shpenzimet për trajnim

(1) Shpenzimet për ndjekje të trajnimeve dhe për dhënien e provimit nga neni 41 paragrafi (1) të këtij ligji bien në llogari të kërkuësve.

(2) Shumën e shpenzimeve nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të Ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në bazë të shpenzimeve reale të bëra për mbajtjen e trajnimeve, shpenzimeve të nevojshme për zbatimin e pjesës së parë dhe pjesës së dytë të provimit, përgatitjen e bazës së pyetjeve, zbatimin e testeve, përgatitjen e materialeve dhe ftesave dhe përgatitjen e vërtetimeve dhe legjitimacioneve, sipas metodologjisë së përcaktuar paraprakisht.

(3) Shpenzimet për trajnimin e zbatuar, paguhen në llogarinë e organit në të cilin është mbajtur trajnimi.

(4) Shpenzimet për dhënien e provimit paguhen në llogarinë e të hyrave të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, kurse do të realizohet nëpërmjet Programit për Politikë Fitosanitare.

(5) Nëse shpenzimet nuk janë paguar në llogari adekuate më së voni 15 ditë para ditës së fillimit të sesionit të provimit, kandidati nuk do t'i lejohet të hyjë në provim.

(6) Nëse kandidati në afat prej një viti nga dita e pagesës së mjeteve nuk e kalon provimin, mjetet e paguara nuk kthehen.

X. PAJISE PËR APLIKIM TË PRODUKTEVE FITOFARMACEUTIKE

Neni 44

Plasimi në treg i pajisjes së re për aplikim të prodhimeve fitofarmaceutike

(1) Pajisja e re për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike mund të shfrytëzohet për mbrojtjen e bimëve, prodhimeve bimore, tokës ose mikromjediseve tjera, ku bimët rriten dhe deponohen vetëm nëse kanë kaluar kontrollin për funksionim të drejtë, për të cilin ka marrë dokument dhe ka ngjitur etiketë sipas nenit 46 të këtij ligji.

(2) Pajisja e re për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike plasohet në treg nëse e njëjta është në përputhje me dispozitat me të cilat përcaktohen kërkesat teknike për pajisjet dhe përdoret nëse ka marrë dokument dhe ka ngjitur etiketë me vlerësimet e përshtatshmërisë dhe sigurisë së makinerisë nga institucionet e autorizuar ose organet e autorizuar të kontrollit nga neni 46 i këtij ligji.

(3) Pajisja për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike duhet t'i plotësojë së paku dispozitat e standardeve MKC EN ISO 19119-1:2016, MKC EN ISO 19119-2:2016, MKC EN ISO 19119-3:2016 dhe MKC EN ISO 19119-4:2016.

(4) Pajisja e re nga paragrafi (2) i këtij neni mund të fitojë dokument dhe etiketë nga trupat e autorizuar për kontroll sipas neni 46 të këtij ligji, pa mbajtje të kontrollit të rregullt nga neni 46 vetëm në bazë të dokumentacionit përkatës.

(5) Përrjashtim nga paragrafi (1) dhe paragrafi (3) i këtij neni, kontrollit të rregullt nuk i nënshtrohen:

- 1) pompat e shpinës
- 2) pompat e dorës dhe
- 3) pajisja për aplikim të mbjelljes në rreshta.

(6) Pronari i pajisjes për aplikim të prodhimit fitofarmaceutik, është përgjegjës për:

- 1) plotësimin e dispozitave të këtij neni;
- 2) paraqitjen e ndryshimeve të pronësisë së pajisjes

ose;

3) ndryshimin e karakteristikave teknike për pajisjen, me trupat kontrollues kompetent nga neni 46 i këtij ligji dhe

4) mirëmbajtjen e rregullt dhe paraprakisht të përpilojë kërkesë për kontroll të rregullt të pajisjes si dhe kontroll të rregullt me kohë të pajisjes.

Neni 45

Kontrolli i rregullt i pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike

(1) Pajisja për aplikim e produkteve fitofarmaceutike e cila është në përdorim dhe e shfrytëzohet shfrytëzues profesionistë i nënshtrohet kontrollit të rregullt.

(2) Me kontroll vërtetohet nëse pajisja për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike i përmbushin kërkesat teknike të caktuara, me qëllim arritjen e nivelit të lartë të mbrojtjes së shëndetit të njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor.

(3) Pajisja e kontrolluar për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike shënohet me shenjë për kontroll të kryer dhe jepet certifikatë nga trupat e autorizuar kompetentë nga neni 46 i këtij ligji.

(4) Etiketa dhe certifikata e pajisjes së re sipas neni 44 paragrafi (4) i këtij ligji, janë të vlefshme pesë vjet.

(5) Kushtet më të afërta për kontrollin e rregullt, standardet teknike që duhet t'i plotësojë pajisja për aplikim, kërkesat teknike për kontroll të pajisjes, shpeshimi i kontrolleve të rregullta, afatet për të cilat pajisja duhet të kontrollohet plotësisht së paku një herë, devijimet nga kontrolli i rregullt, si dhe forma dhe përmbajtja e shenjës për kontroll të kryer, lëshimi i shenjës të re, në rast të humbjes dhe ose dëmtimit të saj, i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(6) Shpenzimet për kontrollin e rregullt të kryer sipas paragrafit (1) të këtij neni, bien në llogari të kërkuarit.

(7) Shumën e shpenzimeve për zbatimin e kontrollit të rregullt nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, kurse përcaktohet në bazë të shumës për dhënie e shërbimeve të tilla ose të ngjashme në Republikën e Maqedonisë së Veriut, numrit dhe llojit të testimin dhe nevojës për përsëritjen e testeve.

(8) Shpenzimet për zbatimin e kontrollit të rregullt nga paragrafi (1) i këtij neni paguhet në llogarinë e institucioneve të autorizuar.

Neni 46

Trupat kontrollues për kontroll të pajisjes për aplikim

(1) Kontrollat e rregullta nga neni 45 paragrafi (1) të këtij ligji mund t'i kryejnë vetëm trupat kontrollues, të autorizuar për kontroll të pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike.

(2) Të dhënat për trupat kontrollues të autorizuar, personat përgjegjës dhe të punësuar në to, i mban Drejtoria Fitosanitare.

(3) Trupi i autorizuar kontrollues duhet të ketë të punësuar me kohë të plotë dy persona, nga të cilët një në cilësi të personit përgjegjës, si dhe të posedojë pajisje adekuate për kryerjen e kontrollit.

(4) Personi përgjegjës nga paragrafi (3) i këtij neni duhet të ketë nivel minimal të kualifikimit VI A sipas Kornizës Maqedonase të Kualifikimeve dhe së paku 240 kredi të fituara sipas SETK-së ose të përfunduar shkallën VII/1, fusha shkencore e shkencave teknike teknologjike dhe ka marrë titullin inxhinier i diplomuar i makinerisë ose fushën shkencore shkencat bioteknike dhe kanë fituar titullin e inxhinierit të diplomuar të bujqësisë.

(5) Personat e punësuar sipas paragrafit (3) të këtij neni duhet të kenë kaluar trajnimin bazë për kryerjen e kontrollit të rregullt dhe rregullisht i ngrit njohuritë me trajnime shtesë.

(6) Trupi kontrollues i autorizuar duhet t'i ruajë raportet për kontrollet e kryera dhe të mbajë evidencë për pajisjen për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike, të dhënat teknike për pajisjet, pronarët e tyre ose përdoruesit përfundimtarë, raportet e lëshuara për kontrollet e kryera dhe shenjat e lëshuara për kontroll të kryer dhe të dhënat tjera lidhur me kontrollet në formë elektronike dhe të njëjtat do t'i paraqesin ato rregullisht të përditësuara, me çdo ndryshim të ndodhur, te Drejtoria Fitosanitare.

(7) Kushtet plotësuese të cilat duhet të plotësojnë trupat kontrollues, kushtet në lidhje me pajisjet e nevojshme, personat e punësuar, vendin e kontrollit, trajnimin e të punësuarve, mënyrën e zbatimit të trajnimit të të punësuarve, programin e trajnimit, kontrollin profesional të shqyrtimeve të rregullta të pajisjeve për aplikimin e prodhimeve fitofarmaceutike, kushtet për marrjen e shenjës për kontroll të kryer, mënyrën e mbajtjes së evidencës dhe fshirjen e të dhënave, si dhe kushtet tjera për zbatimin e kontrolleve të rregullta të kushteve të tjera për zbatimin e kontrolleve të rregullta, i përcakton ministri i Bujqësisë Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(8) Personi i autorizuar zyrtar në afat prej 30 ditësh pas pranimit të kërkesës sipas paragrafit (1) të këtij neni, përcakton nëse janë plotësuar kushtet nga paragrafët (3), (4), (5) dhe (6) të këtij neni dhe nëse të njëjtat janë plotësuar, personi juridik regjistrohet në regjistrin e trupave kontrollues për kontroll të pajisjeve për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike në bazë të aktvendimit.

(9) Nëse personi juridik nuk i plotëson kushtet për kryerjen e veprimtarisë, kërkesa me aktvendim refuzohet si e pabazë.

(10) Kundër aktvendimit nga paragrafët (7) dhe (8) të këtij neni, ankesë mund t'i paraqitet Komisionit Shtetëror për Vendimmarrje në Procedurë Administrative dhe Procedurë nga Marrëdhënia e Punës në Shkallë të Dytë në afat prej 15 ditëve nga dita e pranimit të aktvendimit.

(11) Ankesa nuk e prolongon realizimin e aktvendimit.

(12) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe dokumentacionin shoqëruar që i bashkëngjitet kërkesës, i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(13) Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së Regjistrin të trupave kontrollues të autorizuar nga paragrafi (1) të këtij neni e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(14) Trupi kontrollues nga paragrafi (1) i këtij neni është i detyruar të lajmërojë çdo ndryshim në të dhënat e Regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni në afat prej 30 ditëve nga dita e ndryshimit të ndodhur.

(15) Trupi kontrollues i cili është i regjistruar në Regjistrin nga paragrafi (7) i këtij neni, fshihet nga i njëjti regjistër nëse:

1) t'i plotësojë kushtet nga paragrafët (3) (5) dhe (7) të këtij neni ose

2) parashtrohet kërkesë për shlyerje nga.

(16) Regjistri nga paragrafi (1) i këtij neni ruhet në formë të shkruar dhe elektronike dhe e njëjta publikohet në ueb faqen e internetit të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 47

Detyrimet e pronarëve dhe shfrytëzuesve të pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike

(1) Pronarët dhe shfrytëzuesit e pajisjes për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike, duhet ta paraqesin te trupi kontrollues i autorizuar pajisjen e re për aplikim, që të marrin shenjë, të kryejnë kontroll të rregullt të pajisjes për aplikim, e cila është në përdorim në afatin e përcaktuar dhe të marrin shenjë për pajisje të përdorur për aplikim.

(2) Pronarët dhe shfrytëzuesit nga paragrafi (1) i këtij neni kanë obligim për ruajtje të detyrueshme të raportit për kontrollin e zbatuar, deri në kontrollin e ardhshëm dhe ta njoftojnë trupin kontrollues për çdo ndryshim të të dhënave në aspekt të pronarit, në afat prej 30 ditësh nga ndodhja e ndryshimit në formë të shkruar dhe të dorëzojnë dëshmi për ndryshimet e ndodhura.

(3) Pronarët dhe shfrytëzuesit nga paragrafi (1) i këtij neni kanë obligim detyrimisht të njoftojnë trupin kontrollues nëse nuk do të përdorin pajisjet për aplikim, me qëllim të çajmërimit të të njëjtës ose kanë kaluar së paku 30 ditë nga data e kalimit të vlefshmërisë së shenjës së marrë.

(4) Përveç kontrollit të rregullt nga neni 46 i këtij ligji, pronarët e pajisjes për aplikim, duhet të kryejnë rregullisht vetëkontroll, respektivisht të zbatojnë vetërregullim dhe kontroll teknik të pajisjes për aplikim, në pajtim me njohuritë e reja të fituara dhe praktikave të reja nga trajnimet e ndjekura.

XI. PËRDORIMI I PRODUKTEVE FITOFARMACEUTIKE

Neni 48

Plani aksionar nacional

(1) Plan Nacional Aksionar (në tekstin e mëposhtëm: PNA) i përcakton qëllimet, masat, itreguesit dhe afatet për arritjen e përdorimit të qëndrueshëm të produkteve fitofarmaceutike dhe ka për qëllim të ulen rreziqet dhe ndikimet e produkteve fitofarmaceutike ndaj shëndetit të njeriut, kafshëve dhe mjedisit jetësor dhe uljen e nevojës për shfrytëzimin e produkteve fitofarmaceutike, nëpërmjet vendosjes dhe zhvillimit të mbrojtjes së integruar të bimëve dhe qasje apo teknika të tjera alternative.

(2) Me PNA, gjithashtu promovohet shfrytëzimi i produkteve fitofarmaceutike, të cilat nuk janë klasifikuar si të rrezikshme për mjedisin jetësor ujqor, në pajtim me rregullat me të cilat rregullohet klasifikimi, paketimi dhe shënimet e produkteve të rrezikshme, që nuk përmbajnë materie të rrezikshme në pajtim me dispozitat që rregullojnë statusin e ujërave sipërfaqësore.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, formon komision për përpunim dhe përcjellje të zbatimit të masave të parapara dhe realizimin e qëllimeve të PNA-së.

(4) Anëtarë të komisionit nga paragrafi (3) i këtij neni emërohen përfaqësues nga:

1) Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave

2) Ministria e Shëndetësisë,

3) Ministria e Mjedisit Jetësor dhe e Planifikimit Hapësinor,

4) Agjencia e Ushqimit dhe e Veterinarisë,

5) Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë,

6) Fakulteti i Shkencave Bujqësore dhe i Ushqimit Shkup - Instituti i Ushqimit,

7) Fakulteti i Shkencave Bujqësore dhe i Ushqimit Shkup - Instituti i Fitomedicinës,

8) Instituti i Duhanit - Prilep,

9) Instituti Bujqësor - Shkup,

10) Fakulteti Matematiko Natyror Shkup - Instituti i Kimisë,

11) Fakulteti Matematiko Natyror Shkup - Instituti i Biologjisë,

12) Fakulteti Teknologjik Metalurgjik Shkup,

13) Fakulteti i Makinerisë - Shkup,

14) Fakulteti i Pylltarisë - Shkup,

15) Fakulteti i Bujqësisë - Shtip,

16) Universiteti Shtetëror i Tetovës dhe

17) Shoqata e Mbrojtësve të Maqedonisë.

(5) Planin Nacional Aksionar e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, pas zbatimit paraprak të së paku pesë debateve publike për tekstin e planit.

(6) Planin Nacional Aksionar e koordinon Drejtoria Fitosanitare.

(7) Komisioni nga paragrafi (2) i këtij ligji, ka mandat prej pesë viteve. Për punën komisioni merr kompensim vjetor, të cilin e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të Ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(8) Vlera e kompensimit nga paragrafi (7) i këtij neni, nuk guxon të jetë më e madhe se dy paga mesatare neto të paguara gjatë vitit të kaluar. Mjetet për kompensim do të realizohen nëpërmjet Programit për Politikë Fitosanitare.

(9) Plani Nacional Aksionar do të përfshijë tregues të rrezikut me qëllim mbikëqyrje të produkteve fitofarmaceutike, të cilat përmbajnë substanca aktive me rrezik të lartë, si dhe masat e planifikuara në përputhje me legjisllacionin që i rregullon ujërat.

(10) Gjatë përpunimit të PNA-së merren parasysh ndikimi shëndetësor, social dhe ekonomik, ndikimi i masave të parashikuara mbi mjedisin jetësor si dhe kushtet specifike nacionale, rajonale dhe lokale.

(11) PNA-ja miratohet për periudhë dhjetë vjeçare, kurse çdo pesë vjet do të propozojë ndryshime dhe plotësime të Planit Nacional Aksionar, në pajtim me progresin në përdorimin e qëndrueshëm të prodhimeve fitofarmaceutike.

(12) Drejtoria Fitosanitare nga paragrafi (6) i këtij neni, dorëzon raport vjetor për realizimin e PNA-së me propozim konkluzione për avancim në lëmi, te Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut më së voni deri më 31 mars të vitit të ardhshëm.

(13) Për punën e tij, komisioni nga paragrafi (3) i këtij neni, në afat prej 30 ditësh nga dita e emërimit të anëtarëve të komisionit, miraton Rregulloren për Punë e cila botohet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

Neni 49

Shfrytëzuesit e produkteve fitofarmaceutike

(1) Shfrytëzuesit e produkteve fitofarmaceutike klasifikohen si prodhimet fitofarmaceutike për:

1) Shfrytëzues profesionistë,

2) Shfrytëzues joprofesionistë dhe

3) Shfrytëzues profesionistë që përdorin prodhime tejet të rrezikshme për përdorim profesional.

(2) Operatorët ekonomikë të regjistruar në Regjistrin e Operatorëve Ekonomikë nga neni 39 i këtij ligji, mund të shesin produkte fitofarmaceutike vetëm për shfrytëzuesit profesionistë që kanë legjitimacion në sferën e fitofarmacisë nga neni 41 i këtij ligji.

(3) Prodhimet fitofarmaceutike klasifikohen në bazë të karakteristikave të prodhimeve, ndarjes dhe shënimit, si dhe madhësisë së paketimit, si:

1) prodhime për përdorim profesional;

2) joprofesional dhe

3) prodhime tejet të rrezikshme për përdorim profesional.

(4) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave përcakton kriteret e përafërta për klasifikimin e produkteve fitofarmaceutike nga paragrafët (1) dhe (3) të këtij neni.

(5) Prodhimet fitofarmaceutike për përdorim profesional mund të shiten vetëm në dyqane të specializuara për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike-barnatore bujqësore nga neni 38 paragrafi (2) të këtij ligji.

(6) Prodhimet fitofarmaceutike për përdorim joprofesional, përveç barnatoreve bujqësore mund të shiten në të gjitha pikat e tjera të shitjes, por nëse janë objekte në të cilat shiten ushqime ose ushqime për kafshë, duhet të jenë dukshëm të ndara.

(7) Prodhimet fitofarmaceutike tejet të rrezikshme për përdorim profesional mund të përdoren vetëm nga shërbimet profesionale të dezinfektimit, dezinfektimit dhe deratizimit që kanë leje të lëshuar nga Ministria e Shëndetësisë, në bazë të dispozitave për kimikate.

(8) Në bazë të kriteve nga paragrafi (4) i këtij neni, gjatë procesit të miratimit të produkteve fitofarmaceutike, komisioni profesional do të përcaktojë nëse prodhimi është i dedikuar për shfrytëzuesit profesionistë ose joprofesionalistë dhe e njëjta është theksuar në aktvendimin për lejim/autorizim të prodhimit fitofarmaceutik.

Neni 50

Evidenca dhe sigurimi i të dhënave për qarkullim me prodhimet fitofarmaceutike

(1) Prodhuesit nga neni 36 i këtij ligji dhe operatorët ekonomikë nga neni 41 i këtij ligji për prodhimet fitofarmaceutike patjetër duhet të mbajnë evidencë për sasinë e prodhimeve të cilat i prodhojnë, importojnë, eksportojnë, deponojnë ose shesin, si dhe rezervat dhe prodhimet me afat të kaluar të përdorimit dhe të njëjtën e dorëzojnë te Drejtoria Fitosanitare jo më vonë se 31 mars në vitin vijues për vitin paraprak.

(2) Të dhënat nga paragrafi (1) i këtij neni prodhuesit dhe operatorët ekonomikë të përfshirë në qarkullim me produkte fitofarmaceutike, duhet t'i ruajnë së paku pesë vjet dhe me kërkesë të organit kompetent t'i dorëzojnë për kqyrje.

(3) Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës, si dhe mënyrën e dorëzimit të të dhënave e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 51

Përdorimi i drejtë i produkteve fitofarmaceutike

(1) Prodhimet fitofarmaceutike patjetër duhet të përdoren me rregull.

(2) Gjatë shfrytëzimit të produkteve fitofarmaceutike shfrytëzuesi duhet t'i respektojë edhe dispozitat me të cilat rregullohet mbrojtja e ujërave dhe mjedisit jetësor, siguria gjatë punës, menaxhimi me hedhurina dhe rendi e qetësia publike.

(3) Shfrytëzuesi patjetër duhet t'i bëjë përgatitje para fillimit të trajtimit, kurse pastrimi i detyrueshëm i pajisjes për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike, duhet të jetë në pajtim me udhëzimet nga etiketa e prodhimit të caktuar fitofarmaceutik.

(4) Prodhimet fitofarmaceutike duhet të ruhen në hapësirë të veçantë ose në dollap të veçantë në paketimin origjinal, të ndara nga ushqimi dhe ushqimi për kafshë, si dhe sendet tjera për përdorim të përgjithshëm, larg qasjes së fëmijëve, në temperaturë adekuate, lagështi dhe dritë të përshtatshme, në pajtim me kushtet e tjera të theksuara në etiketë.

(5) Shfrytëzuesit patjetër duhet që ambalazhin e zbrazët të produkteve fitofarmaceutike, ambalazhin me mbetje të prodhimeve, prodhimet për mbrojtjen e bimëve me afat të skaduar, prodhimet miratimi/autorizimi i të cilave ka kaluar ose periudha për zbatim të rezervave ka kaluar, si dhe mbetjet e përgatitjeve të ndara, t'i grumbullojnë dhe përkohësisht t'i ruajnë deri në dorëzimin të personi i autorizuar në pajtim me dispozitat për menaxhim me mbeturinat dhe mbeturinat e rrezikshme.

(6) Përdoruesi nuk guxon të posedojë, ruajë ose t'i përdorë prodhimet fitofarmaceutike që nuk janë të lejuara/autorizuara në Republikën e Maqedonisë së Veriut, të cilat nuk kanë aktvendimin e duhur për lejim ose nëse prodhimi është me afat të kaluar ose nëse afati për shitje dhe përdorim të rezervave ka kaluar.

(7) Shfrytëzuesit gjatë përdorimit të produkteve fitofarmaceutike patjetër duhet të përdorin mjete përkatëse për mbrojtje personale dhe mjete përkatëse mbrojtëse dhe pajisje për aplikim në pajtim me etiketën ose aktvendimin për lejim/autorizim, varësisht nga prodhimi dhe metodat e aplikimit.

(8) Në rast fatkeqësie, ku është rrezikuar shëndeti i njerëzve, kafshëve dhe mjedisit jetësor, përdoruesit profesionistë duhet të veprojnë në përputhje me udhëzimet në etiketën ose fletën e të dhënave teknike të sigurisë dhe për fatkeqësinë ta njoftojnë organin kompetent.

(9) Nëse shfrytëzuesi profesionist gjatë aplikimit ose pas aplikimit të produkteve vëren rrezikun ose efektin e padëshiruar të produkteve fitofarmaceutike ose mbetje nga të njëjtat te njerëzit, kafshët ose te mjedisi jetësor, në sipërfaqet e trajtuara ose të mbjellat në tokë, doemos menjëherë ta njoftojnë Drejtorinë Fitosanitare dhe inspektorin shtetëror fitosanitar kompetent.

(10) Gjatë aplikimit të produkteve fitofarmaceutike, shfrytëzuesit profesionistë detyrimisht duhet të mbajnë me vete legjitimacionin nga neni 41 i këtij ligji.

Neni 52

Evidenca për përdorimin e produkteve fitofarmaceutike

(1) Shfrytëzuesit profesionistë duhet të mbajnë evidencë për përdorimin e prodhimeve fitofarmaceutike dhe të dhënat duhet t'i ruajnë së paku tre vjet.

(2) Evidenca nga paragrafi (1) i këtij neni së paku duhet t'i përmbajë informatat për emrin e prodhimit fitofarmaceutik, datën, kohën e fillimit dhe përfundimit të aplikimit dhe dozën e aplikimit, sipërfaqen dhe kulturën (prodhim dhe objekt tjetër) ku prodhimi fitofarmaceutik aplikohet.

(3) Shfrytëzuesit profesionistë kanë detyrim që të dhënat nga paragrafi (2) i këtij neni t'i dorëzojnë për kqyrje tek inspektori fitosanitar shtetëror, si dhe me kërkesë të Drejtorisë Fitosanitare.

(4) Formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së evidencës, si dhe mënyrën e evidencës nga paragrafi (1) i këtij neni, e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 53

Aplikimi ajror i produkteve fitofarmaceutike

(1) Aplikim ajror të produkteve fitofarmaceutike, Drejtoria Fitosanitare mund të lejojë vetëm në rastet kur janë plotësuar kërkesat e përgjithshme në vijim:

1) nuk guxon të ketë alternativa të qëndrueshme ose pajtë të ekzistojnë përparësi të qarta në kuptim të ndikimit të zvogëluar ndaj shëndetit të njeriut, kafshëve dhe mjedisit jetësor në krahasim me aplikimin me dorë të produkteve fitofarmaceutike nga toka;

2) prodhimet fitofarmaceutike të cilat përdoren për aplikim ajror, në mënyrë eksplicite duhet të jenë të autorizuar me vlerësim të posaçëm që tregon rreziqet e aplikimit ajror;

3) operatori ekonomik i cili kryen aplikim ajror, duhet të posedojë licencë për autorizim të operatorëve ekonomikë që kryejnë veprimtari në fushën e fitofarmacisë, në pajtim me nenin 41 të këtij ligji;

4) operatori ekonomik i cili siguron pajisje për aplikim ajror duhet të certifikohet nga Agjencia e Fluturimeve Civile për lejimin e pajisjeve dhe mjeteve fluturuese për aplikim ajror të produkteve fitofarmaceutike;

5) nëse fusha e cila duhet të trajtohet është afër zonave të hapura për publikun, në leje duhet të përfshihen masa të caktuara për menaxhim me rrezikun, që të parandalohen paraqitja e efekteve negative ndaj shëndetit të njeriut, kafshëve dhe mjedisit jetësor. Fusha e cila trajtohen nuk guxon të jetë në afërsi të drejtpërdrejtë të vendbanimeve;

6) mjetet fluturuese duhet të jenë të pajisura me shtesa të cilat e përbëjnë teknologjinë më të mirë qasëse, për të zvogëluar rrezikun e aplikimit të pakontrolluar dhe të parregullt të produkteve fitofarmaceutike.

7) duhet të posedojë Analizë të Rreziqeve me masat për zbutjen e tyre të miratuar nga Agjencia e Fluturimeve Civile.

(2) Shfrytëzuesi profesionist i cili dëshiron të aplikojë prodhim fitofarmaceutik me aplikim ajror, duhet të paraqesë kërkesë për autorizimin e planit të aplikimit të Drejtoria Fitosanitare, së bashku me dëshminë me të cilën do të dëshmojë se i plotëson kushtet e theksuara në paragrafin (1). Kërkesa për aplikim ajror të prodhimit fitofarmaceutik duhet të jetë në pajtim me planin e miratuar për aplikim dhe në kohë të dorëzohet te Drejtoria Fitosanitare dhe e njëjta përmban informata për kohën e aplikimit, sasitë dhe llojin e produkteve fitofarmaceutike të aplikuara.

(3) Nën rrethana të caktuara, si gjendje e jashtëzakonshme apo situatë të ndërlikuara, mund të parashtrihen kërkesa individuale për autorizim për aplikim ajror të produkteve fitofarmaceutike.

(4) Drejtoria Fitosanitare nëpërmjet vëzhgimit siguron zbatim të duhur gjegjësisht plotësim të kushteve sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(5) Drejtoria Fitosanitare mban evidencë të kërkesave dhe autorizimeve dhe i publikon informatat përkatëse që ato i përmbajnë, siç është fusha që do të trajtohet, dita dhe koha e caktuar e trajtimit dhe lloji i prodhimit fitofarmaceutik, në pajtim me legjislacionin e zbatueshëm nacional.

(6) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, në pajtim me ministrin e Shëndetësisë dhe me ministrin e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor, do ta përcaktojë mënyrën e aplikimit ajror të prodhimeve fitofarmaceutike.

Neni 54

Mbrojtja e mjedisit ujor dhe ujit të pijshëm

(1) Shfrytëzuesit e produkteve fitofarmaceutike duhet të jenë në përputhje me masat që lidhen me mbrojtjen e mjedisit ujor dhe rezervuarëve të ujit të pijshëm dhe ato janë në përputhje me udhëzimet për përdorimin e produkteve fitofarmaceutike, paralajmërimet dhe njoftimet në etiketë ose në aktvendimin për lejim / autorizim, si dhe të respektojnë ndalimet dhe kufizimet në përdorimin e tyre në toka të caktuara dhe në zona të caktuara në përputhje me rregulloret në fushën e mbrojtjes së ujërave

(2) Masat e parapara në paragrafin (1) të këtij neni posaçërisht përfshijnë:

1) dhënie përparësi produkteve fitofarmaceutike që nuk janë klasifikuar si të rrezikshme për mjedisin ujor dhe as përmbajnë substanca potenciale të rrezikshme në pajtim me dispozitat që e rregullojnë ujin e pijshëm;

2) dhënie përparësi teknikave më efikase për aplikim, siç është përdorimi i pajisjes me shkallë të ulët të spërkatjes sidomos tek kulturat të bimëve vertikale, siç janë kulpëri dhe ato që rriten në pemishte ose vreshta;

3) shfrytëzim të masave për lehtësimin e rrezikut nga ndotja jashtë sferës e shkaktuar nga spërkatja, rrjedhja nga kullimi ose rrjedhja. Ato përfshijnë përcaktimin e zonave tampon me përmasa përkatëse për mbrojtjen e organizmave ujorë që nuk janë grupi i synuar dhe zonat e mbrojtura për sipërfaqet dhe ujërat nëntokësorë që përdoren për pastrimin e ujit të pijshëm, ku nuk mund të përdoren ose ruhen prodhimet fitofarmaceutike dhe

4) sa është e mundur zvogëlim më i madh ose eliminim i aplikimit të ose përgjatë rrugëve, hekurudhave, sipërfaqeve lehtësisht të depërtueshme ose infrastrukturë tjetër pranë ujërave sipërfaqësore ose nëntokësore ose në sipërfaqe të shënuara me rrezik të lartë të rrjedhjes së ujit sipërfaqësor ose sistem të kanalizimit.

Neni 55

Shfrytëzimi i produkteve fitofarmaceutike në sfera të caktuara

(1) Sferat të caktuara janë sfera të cilat shfrytëzohen nga ana e publikut më të gjerë ose grupet e cënueshme, siç janë parqet publike, kopshtet e fëmijëve, terrenet sportive dhe të rekreacionit, oborret shkollore dhe terrenet e lojërave dhe në afërsi të institucioneve shëndetësore, sfera të mbrojtura ujore dhe sfera të tjera të përcaktuara. Në sfera të caktuara duhet të vendosen masat e nevojshme për rruajtjen e zogjve të egër për rruajtjen e vendbanimeve natyrore të florës dhe faunës së egër.

(2) Për të reduktuar rrezikun nëpërmjet përdorimit të produkteve fitofarmaceutike në sfera të veçanta të paragrafit (1) të këtij neni, ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, në pajtim me ministrin e Mjedisit Jetësor, përcaktojnë masa përkatëse, duke përfshirë sigurimin e përdorimit minimal të produkteve fitofarmaceutike ose ndalim për përdorim të produkteve fitofarmaceutike në sfera të caktuara specifike, duke marrë parasysh higjienën dhe shëndetin e njerëzve dhe biodiversitetin ose rezultatet e vlerësimeve përkatëse të rrezikut si kusht i domosdoshëm.

Neni 56

Menaxhimi me mbeturinat nga prodhimet fitofarmaceutike

(1) Prodhuesit sipas nenit 36 të këtij ligji ose operatorët ekonomikë sipas nenit 38 të këtij ligji, të cilët importojnë ose vendosin në treg për herë të parë produkte fitofarmaceutike në Republikën e Maqedonisë së Veriut, duhet të organizojnë mënjanimin e mbeturinave nga paketimet e zbrazëta, mbetjet e produkteve, paketim me afat të kaluar të përdorimit ose produkte fitofarmaceutike me ndonjë joharmonizim tjetër ligjor, si edhe produkte fitofarmaceutike të cilave u ka pushuar lejimi / autorizimi, në pajtim me dispozitat për mbeturina të rrezikshme.

(2) Prodhuesit dhe operatorët ekonomikë duhet të organizohen në mënyrë në të cilën shfrytëzuesit profesionistë mundën që tepriçen e produkteve fitofarmaceutike dhe paketimet nga prodhimet fitofarmaceutike të cilat shfrytëzuesit i kanë në përdorim të produkteve fitofarmaceutike të mund t'i dorëzojnë, kurse për dorëzim të marrin vërtetim për hedhurina të kthyer nga prodhimet fitofarmaceutike.

(3) Grumbullimi i mbeturinave është në barë të prodhuesve apo operatorëve ekonomikë të cilët të parët në Republikën e Maqedonisë së Veriut e kanë plasuar në treg prodhimin fitofarmaceutik.

(4) Plani për mënjanimin e mbeturinave nga prodhimet fitofarmaceutike, prodhuesit ose operatorët ekonomikë që kanë parashtruar kërkesë për marrjen e aktvendimit për lejim/autorizim patjetër duhet ta paraqesin në shtojcë të kërkesës për lejim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike dhe të njëjtën patjetër në kopje origjinale ta dorëzojnë në të gjithë rrjetin shpërndarës me pakicë të cilët vendoset në qarkullim prodhimi fitofarmaceutik.

(5) Plani për mënjanimin e mbeturinave nga prodhimet fitofarmaceutike doemos duhet t'i përmbajë posaçërisht këto të dhëna:

1) skemën për grumbullimin e mbeturinave nga të gjitha shitoret e specializuara për produkte fitofarmaceutike në të cilin vendoset në qarkullim prodhimi fitofarmaceutik i prodhuesit;

2) kohën e grumbullimit të mbeturinave të produkteve fitofarmaceutike e këtij neni, si dhe frekuencën e mënjanimit të tyre nga secili objekt individualisht;

3) operatorin ekonomik i cili do të zbatojë mënjanimin e mbeturinave nga prodhimet fitofarmaceutike nga ky nen

4) masat e aksionit i cili do të zbatohet nga operatori ekonomik nëse operatori nga pika 3) e këtij paragrafi për mënjanimin e mbeturinave nuk vepron sipas marrëveshjes për mënjanimin e mbeturinave;

5) numrin e marrëveshjes për kryerjen e shërbimit mënjanim i mbeturinave si dhe kohëzgjatjen e marrëveshjes.

(6) Formën dhe përmbajtjen e planit i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(7) Detyrimet e shpërndarësve, grumbullimin e mbeturinave, mënyrën e grumbullimit, pikat e grumbullimit dhe detyrimin për shfrytëzuesit profesionistë i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, me propozim të ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në pajtim me ministrin e Mjedisit Jetësor dhe Planifikim Hapësinor.

(8) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, në pajtim me ministrin e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor më për së afërmi i përcakton aktivitetet e lidhura me mënjanimin e paketimeve të zbrazëta, mbetjeve të prodhimeve, paketimeve me afat të kaluar të përdorimit ose prodhimet fitofarmaceutike me ndonjë joharmonizim tjetër ligjor, si dhe prodhimet fitofarmaceutike të cilave u ka pushuar lejimi.

(9) Për mënjanimin e paketimeve të zbrazura nga personi juridik i cili është bartës i aktvendimit për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike zbatohen dispozitat të cilat e rregullojnë mënjanimin me mbeturinat e rrezikshme.

Neni 57

Mbrojtja e integruar e bimëve

(1) Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave do të marrë masa për nxitjen e mbrojtjes së bimëve me përdorim të reduktuar të produkteve fitofarmaceutike, duke u dhënë përparësi masave jokimike për mbrojtjen e bimëve çdoherë kur është e mundur, kurse shfrytëzuesit profesionistë të produkteve fitofarmaceutike çdoherë duhet tu japin përparësi procedurave dhe produkteve fitofarmaceutike me rrezik më të ulët për shëndetin e njerëzve dhe mjedisit jetësor, përkatësisht gjatë zgjedhjes së produkteve fitofarmaceutike me të njëjtin qëllim gjithmonë tu japin përparësi prodhimeve me një rrezik më të ulët për mjedisin jetësor dhe për shëndetin e njerëzve dhe kafshëve.

(2) Mbrojtja e bimëve me përdorim të reduktuar të produkteve fitofarmaceutike bazohet në zbatimin e parimit për mbrojtjen e integruar të bimëve dhe prodhimin organik bujqësor në pajtim me dispozitat për prodhimin organik.

(3) Aktivitetet e raportimit dhe parashikimit përfaqësojnë sistem të ndjekjes dhe regjistrimit të dinamikës së dukurive, dëmeve dhe masave të çrrënjësjes së organizmave të caktuar të dëmshëm, si dhe intensitetin e sulmit dhe përhapjes së pasojave negative të aplikimit të produkteve fitofarmaceutike.

(4) Përveç grumbullimit të të dhënave për organizmat e dëmshëm, aktivitetet raportuese përfshijnë edhe grumbullimin e të dhënave për praninë, shfaqjen, shpërndarjen dhe numrin e organizmave të dobishëm. Me aktivitetet për parashikim parashihet intensiteti i shfaqjes, përcaktohen afatet dhe masat optimale për çrrënjësjen e organizmave të dëmshëm edhe atë në bazë të rezultateve.

(5) Rekomandimet dhe informacionet mbi aktivitetet raportuese dhe parashikuese publikisht janë të arritshme për shfrytëzuesit e produkteve fitofarmaceutike në nivel rajonal në ueb faqen e internetit të ministrisë kurse sipas të dhënave të grumbulluara paraprakisht nga operatorët ekonomikë në pajtim me dispozitat e sistemit këshillëdhënës në bujqësi.

(6) Për të lehtësuar zbatimin e mbrojtjes së integruar të bimëve, njësia për përdorim të qëndrueshëm të produkteve fitofarmaceutike publikon udhëzime për mbrojtjen e integruar të bimëve dhe të njëjtat do të publikohen në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(7) Parimet bazë për mbrojtjen e integruar të bimëve, si dhe afatin për zbatim të detyrueshëm, i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 58

Indikatorët e rrezikut

(1) Për nevojat e vlerësimit të përparimit të reduktimit të rrezikut nga përdorimi i produkteve fitofarmaceutike ndaj mjedisit jetësor dhe shëndetit të njerëzve dhe të kafshëve, si dhe për ndjekjen e përparimit të arritjes së qëllimeve të përgjithshme dhe të posaçme të PAN-it, si dhe për menaxhim me rrezikun në nivel nacional dhe për nevojën e përpunimit të të dhënave dhe njoftimit shfrytëzohen indikatorët e rrezikut.

(2) Indikatorët e rrezikut nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i përcaktojë ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave pas miratimit të PAN-it.

(3) Informatat për rezultatet dhe përparimin në reduktimin e rrezikut nga përdorimi i produkteve fitofarmaceutike ndaj mjedisit jetësor dhe shëndetit të njerëzve dhe kafshëve publikohen në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 59

Informimi i publikut dhe ngritja e vetëdijes

(1) Drejtoria Fitosanitare ndërmerr masa për informim të publikut më të gjerë në pajtim me nevojat dhe rrethanat e ndodhura me qëllim nxitjeje dhe mundësimi të programit për informim dhe për ngritje të vetëdijes, nëpërmjet qasjes së informatave të sakta dhe objektive në lidhje me prodhimet fitofarmaceutike për publikun e gjerë, posaçërisht duke pasur parasysh rreziqet dhe efektet e mundshme akute dhe kronike mbi shëndetin e njerëzve, organizmave jo të plotë dhe mjedisit jetësor, të cilat dalin nga përdorimi i tyre, si dhe përdorimin e alternativave jokimike.

(2) Drejtoria Fitosanitare grumbullon informata mbi incidentet e helmimit akut me produkte fitofarmaceutike, si dhe zhvillimin e helmimit kronik nëse është e mundur, ndërmjet grupeve që mund të jenë të ekspozuara në mënyrë të përhershme ndaj produkteve fitofarmaceutike siç janë operatorët, punëtorët bujqësorë ose njerëzit që jetojnë në afërsi të zonave ku aplikohen prodhimet fitofarmaceutike.

(3) Llojet e të dhënave të cilat do të ndiqen, mënyrën e grumbullimit të tyre dhe ndjekjes, si dhe mënyrën e informimit të publikut më të gjerë i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

XII. MBETJET E PRODUKTEVE FITOFARMACEUTIKE

Neni 60

Niveli maksimal i mbetjeve të prodhimeve fitofarmaceutike

(1) Mbetjet nga substancat aktive nga prodhimet fitofarmaceutike në bimë dhe produktet bujqësore primare me origjinë bimore nuk duhet të jenë të pranishme në bimët dhe produktet bimore në sasi më të mëdha se nivelet maksimale të përcaktuara në pajtim me këtë ligj.

(2) Nivelet maksimale të mbetjeve të substancave aktive nga prodhimet fitofarmaceutike në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë në pajtim me nivelet e përcaktuara në Bashkimin Evropian.

(3) Nivelet maksimale të mbetjeve të produkteve fitofarmaceutike përcaktohen në ushqim dhe ushqim për kafshë në të cilin, ose të cilin mbetjet mund të jenë të pranishme si rezultat i zbatimit të produkteve fitofarmaceutike.

(4) Nivelet maksimale të mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike përcaktohen në nivel më të ulët në pajtim me praktikën e mirë bujqësore, me qëllim që t'i mbrojnë grupet e prekura nga popullsia.

(5) Për prodhime të caktuara, për të cilat nuk është e mundur të përcaktohet nëse bima ose prodhimi bimor do të shfrytëzohet si ushqim ose ushqim për kafshë niveli i mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike vendosen në nivel të sigurt për përdorimin si ushqim, dhe ku është e mundur, dhe për përdorim si ushqim për kafshë.

(6) Gjatë miratimit të nivelit maksimal të mbetjeve të produkteve fitofarmaceutike janë marrë parasysh ekspozimi i kombinimeve të substancave aktive dhe efektet e tyre kumulative dhe sinergjike ndaj shëndetit të njeriut dhe të kafshëve, kur janë në dispozicion metodat për vlerësimin e këtyre efekteve.

(7) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave e përcakton nivelin maksimal të mbetjeve të substancave aktive të prodhimeve fitofarmaceutike, duke përfshirë:

1) prodhime dhe grupe të prodhimeve për të cilat përcaktohet nivel maksimal i mbetjeve të substancave aktive nga prodhimet fitofarmaceutike;

2) substanca aktive nga prodhimet fitofarmaceutike për të cilët është përcaktuar nivel maksimal i mbetjeve;

3) substanca aktive nga prodhimet fitofarmaceutike për të cilët është përcaktuar nivel maksimal i përkohshëm i mbetjeve;

4) substanca aktive nga prodhimet fitofarmaceutike për të cilët nuk është përcaktuar nivel maksimal i mbetjeve;

5) substancat aktive nga prodhimet fitofarmaceutike për të cilët nuk është përcaktuar nivel maksimal i mbetjeve nga pika 4) të këtij paragrafi përcaktohet sasia nga 0, 01 mg/kg;

6) kombinimi i substancave aktive nga prodhimet fitofarmaceutike në ushqim dhe ushqim për kafshët të cilat trajtohen me fumigantë në magazinime, nuk duhet të tejkalojë nivelet e lejuara maksimale të mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike dhe

7) faktorët specifikë të zbrërthimit ose koncentrimin gjatë operacioneve të përcaktuara gjatë përpunimit dhe/ose përzjerje e prodhimeve të caktuara të përpunuara dhe/ose prodhime të ndërlikuara.

(8) Bimët dhe prodhimet bimore mund të lejohet import dhe/ose lëshim në qarkullim vetëm nëse i plotësojnë kushtet për nivelin maksimal të mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike në pajtim me këtë ligj.

(9) Mënyrën e marrjes së ekzemplarëve nga bimët dhe prodhimet nga prodhimet bujqësore primare me origjinë bimore për përcaktimin e niveleve të mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike, si dhe mënyrën e menaxhimit të tyre i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 61

Monitorimi

(1) Drejtoria Fitosanitare përgatit monitorim në sferën e prodhimit, magazinimit, shpërndarjes, përdorimit dhe përputhshmërisë së produkteve fitofarmaceutike, si dhe mbetjet e tyre në bimë dhe prodhime bimore, kurse e zbaton nëpërmjet inspektorëve shtetërorë fitosanitarë dhe Laboratorit Fitosanitar Shtetëror.

(2) Monitorimi zbatohet nëpërmjet matjes, ndjekjes, vlerësimit dhe kontrollit të parametrevave për identifikimin dhe sugjerimin e produkteve fitofarmaceutike dhe mbetjeve të tyre në prodhimet bujqësore primare gjatë importit dhe eksportit, si dhe gjatë vazhdimësisë në të gjitha fazat e procesit të prodhimit.

(3) Monitorimi nga paragrafi (1) i këtij neni duhet të përmbajë plan për marrje të ekzemplarëve, llojin dhe numrin e ekzemplarëve, metodat e marrjes së ekzemplarëve dhe analizë; objekte nga të cilat merret ekzemplarë, frekuencën, përbërësin aktiv të produkteve fitofarmaceutike që do të analizohen në ekzemplarët, si dhe masat e marra kur do të përcaktohet se mbetjet e produkteve fitofarmaceutike janë më të larta se niveli maksimal i përcaktuar i mbetjeve.

(4) Mjetet për zbatimin e monitorimit janë në barë të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, kurse janë siguruar nëpërmjet Programit për politikë fitosanitare për vitin rrjedhës.

(5) Bimët dhe prodhimet bimore ku do të përcaktohet se mbetjet e substancave aktive nga prodhimet fitofarmaceutike janë më të mëdha nga niveli maksimal i mbetjeve, patjetër duhet të jenë të asgjësuar ose në mënyrë tjetër të parandalohet plasimi i tyre në treg, si prodhim bujqësor primar.

(6) Mënyrën e përgatitjes së programit të monitorimit, si dhe mënyrën e zbatimit të monitorimit nga paragrafi (2) i këtij neni më së afërmi i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(7) Për zbatimin e monitorimit, Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, me propozim të Drejtorisë Fitosanitare, dorëzon raport te Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut për miratim më së voni deri në fund të muajit prill të vitit rrjedhës për vitin paraprak.

(8) Raportin nga paragrafi (7) i këtij neni ka karakter publik dhe publikohet në ueb faqen e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

XIII. MASAT URGJENTE

Neni 62

Masat urgjente për parandalim, kufizim të plasimit në treg dhe shfrytëzim të produkteve fitofarmaceutike ose farës së trajtuar

(1) Në raste kur ekziston shqetësimi i konsiderueshëm se prodhimet fitofarmaceutike të lejuara/autorizuara, me siguri paraqesin rrezik serioz për shëndetin e njerëzve ose të kafshëve ose për mjedisin jetësor dhe se rreziku i tillë nuk mund të jetë në mënyrë të kënaqshme shmang me masat e marra, ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, me propozim të Drejtorisë Fitosanitare, me mendimin e marrë paraprakisht nga Komisioni Profesional, është e nevojshme të ndërmerren masa me të cilat kufizohet ose ndalohet plasimi në treg dhe përdorimi i produkteve fitofarmaceutike të lejuara tashmë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(2) Në rast kur ekzistojnë mënyra dhe informacione teknike se fara e trajtuar paraqet rrezik serioz për shëndetin e njerëzve ose të kafshëve ose të mjedisit jetësor dhe që rreziku i tillë nuk mund të shmanget në mënyrë të kënaqshme, ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave merr masa për zvogëlimin e rrezikut, me propozim të Drejtorisë Fitosanitare kurse me mendimin e marrë paraprakisht nga Komisioni profesional dhe ndërmerr masa me të cilat kufizohet apo ndalohet përdorimi dhe/ose importi dhe/ose plasimi në treg i farës së tillë të trajtuar.

(3) Në rastet kur Komisioni Europian, për shkak të rrezikut serioz për shëndetin e njerëzve dhe kafshëve ose mjedisit jetësor, miraton masa me të cilat kufizohet ose ndalohet përdorimi dhe/ose shitja e produkteve fitofarmaceutike që përmbajnë substanca aktive të caktuara në Bashkimin Evropian ose farës së trajtuar të kulturave bujqësore, ministri miraton vendim me të cilin ndalon përdorimin dhe/ose shitjen dhe përdorimin e këtyre substancave aktive në korniza të territorit të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

XIV. STATISTIKË PËR PRODUKTE FITOFARMACEUTIKE

Neni 63

Të dhëna statistikore për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike

(1) Grumbullimin, bartjen, vëllimin, përpunimin e të dhënave statistikore për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike, si dhe realizimin e raportit dhe masave për zbatim, i realizon Drejtoria Fitosanitare.

(2) Të dhënat statistikore zbatohen për sasi të vjetore të produkteve fitofarmaceutike të plasuar në treg.

(3) Të dhënat statistikore së bashku me të dhëna të tjera relevante përdoren për qëllimet e Planit aksionar nacional dhe për nevojat e indikatorëve të rrezikut.

(4) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave i përcakton teknikat dhe mënyrën e grumbullimit të të dhënave, bartjen, vëllimin, si dhe mënyrën e përpunimit të të dhënave statistikore.

XV. IMPORTI I PRODUKTEVE FITOFARMACEUTIKE

Neni 64

Importi i produkteve fitofarmaceutike

(1) Prodhimet fitofarmaceutike mund të hyjnë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut vetëm në vendkalimet kufitare që kanë qasje në kapacitete adekuate për kontrollin e produkteve fitofarmaceutike.

(2) Për mbikëqyrjen e kryer të vendit të hyrjes inspektori fitosanitar lëshon dokument hyrës për prodhimet fitofarmaceutike.

(3) Dokumentet përcjellëse ndaj dokumentit hyrës si dhe formën, përmbajtjen dhe mënyrën e dhënies i përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(4) Vendkalimet kufitare për hyrjen e produkteve fitofarmaceutike i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të ministrit i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(5) Inspektori fitosanitar i mban nën mbikëqyrje inspektuese prodhimet e importuara fitofarmaceutike që nuk janë në pajtim me këtë ligj dhe në marrëveshje me operatorin ekonomik që është përgjegjës për dërgesën, urdhëron asgjësimin e prodhimeve të tilla fitofarmaceutike, në pajtim me dispozitat për mbeturina të rrezikshme ose e dërgon dërgesën jashtë Republikës së Maqedonisë së Veriut.

(6) Në rast kur nuk do të lejohet hyrje të produkteve fitofarmaceutike, inspektori shtetëror fitosanitar i informon palët e interesuara për gjetjet e tij dhe për identifikimin e prodhimeve dhe e dorëzon vendimin tek shërbimi doganor së bashku me informacionin i cili ka të bëjë me vendimin përfundimtar për dërgesën.

Neni 65

Shpenzimet

(1) Shpenzimet e bëra nga ana e inspektorit shtetëror fitosanitar për aktivitetet të theksuara në nenin 64 të këtij ligji, janë në barrë të operatorit ekonomik i cili është përgjegjës për dërgesën, ose përfaqësuesit të tij.

(2) Lartësinë e shpenzimeve nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 66

Bashkëpunimi me Drejtorinë Doganore

(1) Për organizimin e mbikëqyrjes inspektuese inspektori shtetëror fitosanitar dhe nëpunësit doganorë të Drejtorisë Doganore bashkëpunojnë në mënyrë të ndërsjellë.

(2) Drejtoria doganore zbaton procedurë doganore pas përfundimit të mbikëqyrjes inspektuese fitosanitare.

(3) Dërgesat e produkteve fitofarmaceutike mund të vendosen nën mbikëqyrje doganore jashtë vendkalimit kufitar-terminalit doganor me kërkesë të inspektorit fitosanitar.

XVI. MBIKËQYRJA

Neni 67

(1) Mbiqëqyrje ndaj zbatimit të dispozitave të këtij ligji dhe dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji kryen Mistrja e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(2) Mbiqëqyrja inspektuese ndaj zbatimit të këtij ligji dhe dispozitat tjera të miratuara në bazë të këtij ligji nga personat juridikë dhe fizikë, institucionet dhe personat e tjerë juridikë ndaj zbatimit të masave që dalin nga ky ligj, kryejnë inspektorët shtetërorë fitosanitarë.

(3) Për zbatimin e mbiqëqyrjes gjatë importit të produkteve fitofarmaceutike, operatorët ekonomikë që punojnë me produkte fitofarmaceutike paguajnë kompensim që është e ardhur e Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, kurse mjetet do të realizohen nëpërmjet Programit të Politikave Fitosanitare dhe do të shfrytëzohen për zbatimin e monitorimit. Lartësinë e kompensimit e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut me propozim të ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(4) Mbiqëqyrja inspektuese përfshin kontroll të dokumentacionit, kontrollim të identitetit dhe kontrolle të pjesshme dhe të detajuara fizike të produkteve fitofarmaceutike.

(5) Në rast të dyshimit për mosharmonizim të identitetit, dokumentacioni shoqëruar i dërgesës ose dyshimi themelor i mosharmonizimit të përmbajtjes së prodhimit me të dhënat nga lejimi i prodhimit, inspektori fitosanitar ka të drejtë të mbajë dërgesën nën mbiqëqyrje deri në marrjen e rezultateve nga analizat e kryera.

Neni 68

Autorizime të inspektorit fitosanitar

Inspektori fitosanitar ka të drejtë dhe obligim të:

1) ndalojë përdorim të produkteve dhe prodhimeve tjera me këtë ligj, nëse ato nuk janë të deklaruara ose nuk përdoren sipas kushteve në licencë;

2) cakton masa përkatëse, nëse me analiza zyrtare konstatohet se janë tejkaluar NMM të prodhimeve në ose të bimëve ose produkteve bimore para lëshimit të produktit në treg;

3) ndalon testimet zyrtare dhe analiza pa i plotësuar paraprakisht kushtet në lejen për kryerje ose kushte tjera të caktuara me këtë ligj dhe dispozitat e miratuara nga i njëjti;

4) merr mostra prej bimëve, prodhimeve bimore, përzierje për trajtim, produkte dhe mostra tjera të domosdoshme për kontrollim se produkti është përdorur pa parregullsi dhe NMM të ndaluara;

5) propozojë në Drejtorinë Fitosanitare tërheqje të licencës për përdorim të produktit në treg ose të tjera në proces të aplikimit dhe te prodhuesi i prodhimeve;

6) ndalojë përkohësisht përdorimin e produkteve ose prodhimeve tjera në fushë, përkatësisht ambalazhet e tyre për të cilat do të ketë dyshim të bazuar se nuk janë të rregullta, derisa me testimin nuk konstatohet parregullsia e tyre;

7) tërheq produkt të parregullt ose prodhime tjera në proces të aplikimit;

8) urdhërojë tërheqje të produktit të parregullt ose produkte tjera në proces të aplikimit dhe te prodhuesit e prodhimeve deri në pranim të rezultateve nga testimi;

9) urdhërojë tërheqje të produktit të parregullt ose prodhime tjera në proces të aplikimit;

10) merr prova prej produkteve për mbrojtje, prodhime tjera në pajtim me këtë ligj dhe prova tjera të domosdoshme për kontroll mbi produktin nëse përputhet me cilësitë dhe vetitë e deklaruara, pastërtinë e deklaruar të substancës aktive në proces të aplikimit dhe te prodhuesi i produkteve;

11) bën kontroll gjatë importit të produkteve fitofarmaceutike dhe produkte tjera në kalim kufitar në lidhje me atë nëse posedon licencë, afat përdorimi, deklarim, vulë dhe paketim në pajtim me këtë ligj;

12) mënjanon nga tregu pajisjen për aplikim të produkteve dhe të urdhërojnë verifikim të harmonizimit të së njëjtës me certifikatën;

13) ndalojë plasim në tregun e pajisjes për aplikim të produkteve, nëse e njëjta nuk posedon certifikatë përkatëse ose nuk është në pajtim me certifikatën;

14) konstaton nëse kryerësit e shërbimeve publike sipas këtij ligji i plotësojnë kushtet ose punojnë në pajtim me këtë ligj, në pajtim me marrëveshjen dhe të urdhërojnë mënjanimin e mangësive dhe

15) ndalojë plasim të produkteve dhe prodhimeve tjera, si dhe të ndalojë përdorim të objektit në të cilin kryhet veprimtaria plasim i produkteve dhe produkteve tjera në rast se nuk ka leje për kryerje të asaj veprimtarie sipas kushteve të caktuara me këtë ligj;

16) ndalojë plasim të produkteve dhe prodhimeve tjera, si dhe të ndalojë përdorim të objektit në të cilin kryhet veprimtaria plasim i produkteve në rast se konstatohen mangësi në lidhje me hapësirën, pajisjen, personelin, përkatësisht kryerje të veprimtarisë për shkak të së cilës mund të vjen deri në pasoja të dëmshme mbi shëndetin e njerëzve, përkatësisht kafshëve deri në mënjanimin e mangësive në afatin e caktuar;

17) ndalojë plasim dhe përdorim në tregun e prodhimeve dhe prodhime tjera, nëse të njëjtat nuk janë lejuar, janë ndaluar, janë me afat të kaluar të përdorimit, sipas dispozitave të këtij ligji;

18) ndalojë plasim në tregun ose përdorim të produkteve dhe prodhimeve tjera, nëse ato prodhime nuk janë në pajtim me licencën sa i përket: paketimit, etiketës me deklaratë, shënim it, udhëzimeve për përdorim, përbërjes fizike dhe kimike, pastërtisë së substancës aktive dhe tjera;

19) ndalojë përkohësisht plasim të produkteve ose prodhime tjera në treg, përkatësisht ambalazhet e tyre për të cilat do të dyshojë se janë me parregullsi, derisa me testimin nuk konstatohet parregullsia e tyre;

20) merr produkte fitofarmaceutike ose edhe produkte tjera të cilat plasohen në treg në kushte të cilat nuk përshtaten me kushtet e caktuara me këtë ligj dhe dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji;

21) propozojë në Drejtorinë Fitosanitare tërheqje të licencës për përdorim dhe plasim të produktit në treg ose produkteve tjera kur është konstatuar parregullsi në plasim të tregut;

22) merr prodhim ose prodhime tjera të cilat janë me afat të kaluar të përdorimit, nuk janë në paketimin origjinal nga prodhuesi, si dhe nëse udhëzimi për përdorim dhe deklarata nuk është në pajtim me dispozitat për plasim të prodhimeve dhe nuk janë të shtypura në gjuhën maqedonase, si dhe nëse në mënyrë përkatëse nuk janë shënuar sipas shkallës së helmimit, kur është konstatuar parregullsi në plasimin në treg;

23) urdhëron tërheqje të prodhimit jo të rregullt ose prodhime të tjera me parregullsi të konstatuara në plasimin në treg;

24) urdhëroi dhe masa të tjera dhe të caktojë afate për realizimin e tyre për shkak të harmonizimit të punës të personave juridikë të cilët plasojnë në treg produkte fitofarmaceutike ky ligj dhe dispozitat të miratuara në bazë të këtij ligji dhe

25) ngrit procedurë penale ose për kundërvajtje kundër personave juridikë dhe fizikë, para organeve kompetente në rast të shkeljes së dispozitave të këtij ligji dhe ligj tjetër.

Neni 69

Masa të inspektorit fitosanitar shtetëror

Inspektori fitosanitar shtetëror ka të drejtë dhe detyrim, përveç masave sipas nenit 74 të këtij ligji personit juridik t'i shqiptojë edhe ndalim për kryerje të veprimtarisë në kohëzgjatje prej 90 ditësh, nëse:

1) kryen prodhimtari të produkteve fitofarmaceutike, dhe nuk ka leje për kryerje të asaj veprimtarie si dhe të ndalojë përdorimin e objektit sipas kushteve të përcaktuara në pajtim me këtë ligj;

2) kryen prodhimtari të prodhimeve, si dhe të ndalojë përdorimin e objektit në të cilin kryhet prodhimi i prodhimeve, nëse përcakton mangësi në lidhje me hapësirën, pajisjet, personelin ose kryerjen e veprimtarisë për shkak të të cilave mund të vijë deri në pasoja të dëmshme për shëndetin e njerëzve, përkatesisht të kafshëve deri në mënjanimin e mangësive në afatin e përcaktuar;

3) plason në treg prodhime të parregullta dhe prodhime të tjera në pajtim me këtë ligj

4) në prodhimtarinë e prodhimeve dhe prodhimeve të tjera, përdor substanca dhe materiale për të cilat nuk është siguruar certifikatë paraprakisht për cilësinë e përcaktuar, përkatesisht përdor substanca dhe materiale jo kualitative ose të falsifikuara;

5) testimet zyrtare, analiza laboratorike të prodhimeve dhe prodhimeve të tjera nuk i kryen sipas kushteve të përcaktuara, standardëve dhe metodave të këtij ligji;

6) përdor prodhime të parregullta dhe prodhime të tjera;

7) kryen plasim të prodhimeve në kundërshtim me çmimet e përcaktuara nga Drejtoria Fitosanitare;

8) prodhon, magazinon prodhime, kurse nuk i plotëson kushtet nga ky ligj dhe

9) nuk lejon kontroll të inspektorit ose nuk i jep të dhënat e nevojshme, mostra dhe materiale me të cilat disponon ose në mënyrë tjetër e pengon ose pamundëson mbikëqyrjen inspektuese.

Neni 70

(1) Inspektori fitosanitar mund të përcaktojë prodhimet ose prodhimet tjera që i ka ndaluar për përdorim ose plasim në treg të qëndrojnë në rruajtje tek personi juridik ose personi fizik të i cili janë hasur ose të merren.

(2) Prodhimet nga paragrafi (1) i këtij neni rruhen të ndara veçmas, të paketuara dhe të shënuara.

(3) Inspektori fitosanitar ndaj procesverbalit për marrje të mostrave dhe aktvendimit për masën e shqiptuar e bashkëngjit dhe regjistrimin e prodhimeve të ndaluara nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 71

(1) Për masat nga nenet 68, 69 dhe 70 të këtij ligji, inspektori fitosanitar lëshon aktvendim.

(2) Kundër aktvendimit të inspektorit nga paragrafi (1) i këtij neni mund të paraqitet ankesë në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit për Komisionin Shtetëror për Vendosje në Shkallë të Dytë në sferën e mbikëqyrjes inspektuese dhe procedurës kundërvajtëse.

(3) Ankesa e paraqitur nga paragrafi (1) i këtij neni nuk e prolongon realizimin e aktvendimit, nëse me mosrealizimin e masave të përcaktuara do të shkaktohen pasoja të cilat vështirë mund të mënjanohen.

(4) Ankesa e paraqitur kundër aktvendimit të inspektorit nuk e prolongon realizimin e aktvendimit.

XVII. ORGANET KUNDËRVAJTËSE

Neni 72

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 75 paragrafët (1), (2), (3), (4) dhe (5) dhe nenin 76 paragrafët (1), (2), (3), (4) dhe (5) të këtij ligji, procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion për kundërvajtje shqipton gjykata kompetente.

(2) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 75 paragrafët (6) dhe (7), nenin 76 paragrafët (6) dhe (7) dhe nenin 77 të këtij ligji procedurë për kundërvajtje mban dhe sanksion për kundërvajtje shqipton Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (në tekstin e mëtejshëm: organi kundërvajtës).

(3) Procedurën për kundërvajtje nga paragrafi (2) i këtij neni para Organit për Kundërvajtje e mban Komisioni për vendosje sipas kundërvajtjes (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni për Kundërvajtje) i formuar nga ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(4) Komisioni për Kundërvajtje përbëhet nga personat zyrtarë të autorizuar të punësuar në Ministrinë e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave, nga të cilat njëri e kryen funksionin e kryetarit të Komisionit për Kundërvajtje.

(5) Komisioni për Kundërvajtje përbëhet prej tre anëtarëve nga të cilët:

1) njëri është jurist i diplomuar me provim të kaluar të jurisprudencës me pesë vjet përvojë pune në fushën e tij me dhënie e provimit të jurisprudencës.

2) një anëtar nga radha e të punësuarvenë Drejtorinë Fitosanitare me përgatitje profesionale të lartë nga sfera e shkencave bujqësore dhe ushqim me pesë vjet përvojë pune në fushën e tij.

3) një anëtar nga radha e të punësuarve në Drejtorinë Fitosanitare me përgatitje profesionale të lartë nga sfera e shkencave kimike dhe teknologjike me pesë vjet përvojë pune në fushën e tij.

(6) Komisioni për Kundërvajtje zgjidhet për periudhë katërvjeçare me të drejtë rizgjedhjeje të anëtarëve.

(7) Kryetar i Komisionit për Kundërvajtje mund të zgjidhet vetëm një jurist i diplomuar me provimin e dhënë të jurisprudencës.

(8) Organi për kundërvajtje vendos për kundërvajtjet e përcaktuara në këtë ose ligj tjetër dhe shqipton sanksion kundërvajtës të përcaktuar me këtë ligj ose ligj tjetër nga fusha e politikës fitosanitarisë.

(9) Krahas anëtarëve të Komisionit Kundërvajtës ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave mund të përcaktojë sekretar të Komisionit Kundërvajtës që kryen punë administrative për Komisionin dhe zëvendës anëtarët të cilët me përjashtim marrin pjesë në punën e Komisionit Kundërvajtës në rast të mungesës së ndonjërit prej anëtarëve.

(10) Komisioni Kundërvajtës miraton rregullore për punën e tij.

(11) Kundër aktvendimit të Organit Kundërvajtës, me të cilin shqiptohet sanksion kundërvajtës mund të parashtrohet padi për ngritje të kontestit administrativ para gjykatës kompetente.

(12) Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave munde të formojë më shumë komisione për kundërvajtje të cilat do të jenë kompetente për mbajtjen e procedurës kundërvajtëse për kundërvajtjet për zona të caktuara nga Republika e Maqedonisë së Veriut.

(13) Anëtar i Komisionit për Kundërvajtje mund të shkarkohet:

1) me kalimin e kohës për të cilën është i emëruar anëtar;

2) me kërkesë të tij;

3) me plotësimin e kushteve për pensionin e moshës në pajtim me ligjin;

4) nëse është i gjykuar me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor për vepër penale;

5) nëse i vërtetohet paaftësi e përhershme;

6) nëse vërtetohet shkelje e rregullave për mbajtje të procedurës për kundërvajtje me vendim të plotfuqishëm;

7) nëse nuk i plotëson detyrat që dalin nga puna në Komisionin për Kundërvajtje dhe

8) nëse nuk paraqet konfliktin ekzistues të interesave për rastin për të cilin vendos Komisioni për Kundërvajtje.

(14) Propozim për shkarkimin të anëtarit të Komisionit për Kundërvajtje për rastet nga paragrafi (2) pikat prej 3 deri në 8 të këtij neni parashtrohet kryetari i Komisionit për Kundërvajtje për ministrin e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

(15) Komisioni për Kundërvajtje ka të drejtë të realizojë dëshmi dhe të grumbullojë dëshmi që janë të domosdoshme për përcaktimin e kundërvajtjes, si dhe të kryejë punë të tjera dhe të ndërmerë veprime të përcaktuara me këtë ligj, Ligjin për kundërvajtje dhe/ose ligj tjetër.

(16) Anëtarët e Komisionit për Kundërvajtje janë të pavarur dhe të mëvetësishëm në punën e Komisionit për Kundërvajtje dhe vendosin në bazë të njohurive të veta profesionale dhe me bindje të mëvetësishme.

(17) Komisioni për Kundërvajtje punon me këshill, ndërsa vendosë me shumicën e votavenga numri i përgjithshëm i anëtarëve.

(18) Komisioni për Kundërvajtje mban evidencë unike për kundërvajtje, sanksionet e shqiptuara dhe vendimet e miratuara në mënyrë të përcaktuar nga ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në pajtim me ministrin e Drejtësisë.

(19) Me aktin nga paragrafi (18) i këtij neni përcaktohet dhe mënyra e qasjes për informatat që janë të përmbajtura në evidencë.

(20) Anëtarët e Komisionit për Kundërvajtje kanë të drejtë të shpërblimit për punën e tyre në Komisionin për Kundërvajtje në lartësijo më shumë se 5% nga rroga mesatare e paguar në muajin paraprak për çdo vendim të miratuar me kërkesë për ngritje të procedurës për kundërvajtje.

(21) Pagesën për mjetet sipas paragrafëve (20) të këtij neni e kryen ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave nëpërmjet aktvendimit.

(22) Kundër vendimit të Organit për Kundërvajtje me të cilat shqiptohet sanksion kundërvajtës mbahet procedurë sipas Ligjit për kundërvajtje.

(23) Kundër vendimit për kundërvajtje që e miratoi Komisioni Shtetëror për Vendosje në Shkallë të Dytë nga Sfera e Mbikëqyrjes Inspektuese dhe Procedurës për Kundërvajtje, mund të parashtrohet ankesë për ngritje të kontestit administrativ para gjykatës kompetente, në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

Neni 73

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenin 75, 76 dhe 77 të këtij ligji, inspektori fitosanitar është i detyruar kryerësit të kundërvajtjes t'i propozojë procedurë për barazim.

(2) Para parashtrimit të kërkesës për ngritje të procedurës për kundërvajtje për kundërvajtjet e parapara në këtë ligj inspektori fitosanitar dhe inspektori administrativ zbaton procedurë për barazim me lëshim të urdhërpagesës për kundërvajtje në pajtim me Ligjin për kundërvajtje, me ç'rast përpilon procesverbal në të cilin vihen re elementet e rëndësishme kundërvajtëse, koha, vendi dhe mënyra e kryerjes së kundërvajtjes, përshkrimi i veprës kundërvajtëse dhe personat e hasur në vendin e ngjarjes.

(3) Në procesverbal përcaktohet mënyra në të cilën mënjanohej pasojat e dëmshme nga kundërvajtja, si dhe mënyra e tejkalimit të pasojave nga kryerja e kundërvajtjes.

(4) Kur si kryerës i kundërvajtjes paraqitet person juridik, procesverbalin dhe urdhërpagesën për kundërvajtjen e nënshkruan personi zyrtar përkatësisht personi përgjegjës që është gjetur në vendin e ngjarjes gjatë mbikëqyrjes inspektuese ose person tjetër zyrtar ose person përgjegjës që është deklaruar se ka të drejtë ta nënshkruajë procesverbalin dhe ta pranojë urdhërpagesën kundërvajtëse.

(5) Matja e lartësisë së gjobës për personin juridik kryhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

(6) Formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës kundërvajtëse e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

VIII. DISPOZITAT KUNDËRVAJTËSE

Neni 74

(1) Gjorbë në shumë prej 250 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare mikro, gjorbë në shumë prej 1.000 deri 2.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare të vogël, gjorbë në shumë prej 2.000 deri 6.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare të mesme dhe gjorbë në shumë prej 6.000 deri 10.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare të madhe për kundërvajtje, nëse:

1) plason në treg produkte fitofarmaceutike që përmbajnë substanca aktive të cilat nuk gjenden në Listën e substancave aktive të lejuara të territorit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, në kundërshtim me nenin 9 të këtij ligji;

2) plason në treg produkte fitofarmaceutike që përmbajnë antidotë dhe sinergjistë që nuk janë në Listën e antidotëve dhe sinergjistëve të lejuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në kundërshtim me nenin 10 të këtij ligji;

3) plason në treg produkte fitofarmaceutike që përmbajnë koformullantë që nuk janë në Listën e koformullantëve të papranuar në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në kundërshtim me nenin 11 të këtij ligji;

4) plason në treg substanca themelore që nuk janë në Listën e substancave themelore të lejuara në Republikën e Maqedonisë së Veriut, në kundërshtim me nenin 12 të këtij ligji;

5) plason në treg produkte fitofarmaceutike ose përdor në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, prodhim fitofarmaceutik të pamiruar, në kundërshtim me nenin 13 të këtij ligji

6) është shkaktuar dëm që del nga shfrytëzimi i produkteve fitofarmaceutike në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut nga ana e parashtruesit të kërkesës, në kundërshtim me nenin 16 paragrafin (2) të këtij ligji;

7) bartësi i aktvendimit për lejim, para skadimit të vlefshmërisë, nuk e informon Drejtorinë Fitosanitare së paku gjashtë muaj para ndërprerjes së plasimit të atij prodhimi në treg dhe nuk dorëzon arsyetim me kërkesën, në kundërshtim me nenin 19 paragrafin (6) të këtij ligji;

8) plason në treg produkte fitofarmaceutike me rrezik të ulët, në kundërshtim me nenin 22 të këtij ligji;

9) plason në treg produkte fitofarmaceutike që përmbajnë organizma të modifikuar gjenetikë, në kundërshtim me nenin 23 të këtij ligji;

10) plasim në treg produkte fitofarmaceutike për gjendje urgjente të jashtëzakonshme, në kundërshtim me nenin 26 të këtij ligji;

11) organizatori i hulumtimit nuk posedon leje për hulumtim dhe zhvillim, në kundërshtim me nenin 27 të këtij ligji;

12) plason në treg produkte fitofarmaceutike dhe organizma të gjallë në kundërshtim me nenin 28 të këtij ligji;

13) kryen prodhim të produkteve fitofarmaceutike, substancave aktive dhe të gjitha komponentëve tjerë përbërës të produkteve fitofarmaceutike që janë të përfshirë në prodhim, nuk i plotëson kushtet për prodhim dhe magazinim të produkteve dhe nuk është i regjistruar në regjistrin e prodhuesve të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 36 të këtij ligji;

14) kryen ripaketim të prodhimeve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 37 të këtij ligji;

15) plason në treg produkte fitofarmaceutike të lejuara/autorizuara me shumicë dhe pakicë, ndërsa nuk është i shënuar në Regjistrin për plasim të produkteve fitofarmaceutike me shumicë ose pakicë të produkteve fitofarmaceutike ose nuk i plotëson kushtet më të afërta në pikëpamje të hapësirave, pajisjeve dhe kualifikimeve, në kundërshtim me nenin 38 të këtij ligji;

16) plason në treg veçanërisht produkte fitofarmaceutike të rrezikshme, në kundërshtim me Nenin 40 të këtij ligji;

17) kryen trajtim të ajrit me produkte fitofarmaceutike pa aktvendim për lejim/autorizim nga Drejtoria Fitosanitare, në kundërshtim me nenin 53 të këtij ligji;

18) nuk i respekton masat për mbrojtje të mjedisit jetësor dhe ujit të pijshëm, në kundërshtim me nenin 54 të këtij ligji;

19) nuk i respekton masat për shfrytëzim të produkteve fitofarmaceutike në zona të caktuara, në kundërshtim me nenin 55 të këtij ligji;

20) menaxhon me hedhurina nga prodhimet fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 56 të këtij ligji;

21) importon dhe/ose plason në treg prodhime të caktuara, ndërsa nuk i plotëson kushtet për nivelin maksimal të mbetjeve nga prodhimet fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 60 të këtij ligji;

22) nuk i lejon kontroll inspektues produkteve fitofarmaceutike gjatë importit, në kundërshtim me nenin 64 të këtij ligji;

(2) Gjobë në shumë prej 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Personit juridik krahas gjobës nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim i përkohshëm për kryerjen e prodhimit dhe plasimit në treg të prodhimeve në kohëzgjatje prej gjashtë muajve deri në një vjet.

(4) Personit përgjegjës te personi juridik krahas gjobës nga paragrafi (2) i këtij neni do t'i shqiptohet dhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës në kohëzgjatje prej një deri në dy vite.

(5) Për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni krahas gjobës do t'i shqiptohet edhe masë e veçantë kundërvajtëse marrje e prodhimeve.

(6) Gjobë në shumë prej 150 deri 250 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(7) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni krahas gjobës personit fizik do t'i shqiptohet dhe masë e veçantë kundërvajtëse marrje e prodhimeve.

Neni 75

(1) Gjobë në shumë prej 250 deri 500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare mikro, gjobë në shumë prej 500 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare të vogël, gjobë në shumë prej 1.000 deri 2.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare

të mesme dhe gjobë në shumë prej 2.000 deri 5.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet shoqërisë tregtare të madhe për kundërvajtje, nëse:

1) bartësi i aktvendimit për lejim/autorizim për plasim në treg të produkteve fitofarmaceutike dorëzon dëshmi për lejim/autorizim, në kundërshtim me nenin 18 të këtij ligji;

2) plason në treg produkte fitofarmaceutike, ndërsa nuk e ripërtërin aktvendimin për lejim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 19 të këtij ligji;

3) plason në treg produkte fitofarmaceutike pas skadimit të vlefshmërisë së aktvendimit për lejim/autorizim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 21 paragrafin (4) të këtij ligji;

4) plason në treg farën e trajtuar me produkte fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 24 të këtij ligji;

5) plason në treg dhe përdor produkte fitofarmaceutike për përdorim minor, në kundërshtim me nenin 25 paragrafët (7) dhe (8) të këtij ligji;

6) kryen paketim dhe shënim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 34 të këtij ligji;

7) kryen reklamim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 35 të këtij ligji;

8) nuk e paraqet çdo ndryshim të të dhënave në afat prej 30 ditëve nga dita e ndryshimit të bërë, në kundërshtim me nenin 38 paragrafin (17) të këtij ligji;

9) kryen plasim në treg produkte fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 39 të këtij ligji;

10) kryen plasim në treg të pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 44 të këtij ligji;

11) kryen kontroll të rregullt pa qenë i shënuar në Regjistrin e trupave kontrollues për kontroll të pajisjeve për aplikimin e produkteve fitofarmaceutike dhe nuk i plotëson kushtet për kryerjen e kontrollit të rregullt, në kundërshtim me nenin 45 të këtij ligji;

12) posedon, ruan ose shfrytëzon produkte fitofarmaceutike që nuk janë të lejuara/autorizuara në Republikën e Maqedonisë së Veriut, që nuk kanë aktvendim përkatës për lejim/autorizim ose nëse prodhimi është me afat të skaduar ose nëse afati për shitje dhe zbatim të rezervave ka kaluar, në kundërshtim me nenin 56 të këtij ligji;

(2) Gjobë në shumë prej 150 deri 500 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në person juridik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) pikat 2), 3), 4), 5), 6), 7), 9), 10) dhe 12) të këtij neni krahas gjobës personit juridik do t'i shqiptohet dhe masë e veçantë kundërvajtëse marrje e prodhimeve.

(4) Personit juridik krahas gjobës nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim i përkohshëm në kohëzgjatje prej tre muajve deri në gjashtë muaj.

(5) Personit përgjegjës në person juridik krahas gjobës nga paragrafi (2) i këtij neni do t'i shqiptohet edhe sanksion kundërvajtës ndalim për kryerjen e detyrës në kohëzgjatje prej një viti.

(6) Gjobë në shumë prej 100 deri 250 euro në kundërshtim me denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(7) Për kundërvajtjet nga paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 dhe 12 të këtij neni krahas gjobës personit fizik do t'i shqiptohet edhe masë e veçantë kundërvajtëse marrje e prodhimeve.

Neni 76

(1) Gjoha në shumë prej 500 deri 1.000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik për kundërvajtje, nëse:

1) zbaton aktivitete të evalvimit të produkteve fitofarmaceutike në kundërshtim me nenin 5 të këtij ligji;

2) dorëzon dëshmi jo të besueshme për dëshmim të kushteve në kundërshtim me nenin 14 paragrafin (2) të këtij ligji;

3) nuk e njofton Drejtorinë Fitofarmaceutike se prodhimi fitofarmaceutik nuk i plotëson kushtet për regjistrim në kundërshtim me nenin 14 paragrafin (6) të këtij ligji;

4) dorëzon dëshmi se është person përgjegjës i parashtruesit të kërkesës për lejim/autorizim ose kërkesës për ndryshim të lejimit të produkteve fitofarmaceutike në kundërshtim të nenit 16 paragrafin (1) të këtij ligji;

5) nëse personi që posedon vërtetim për këshilltar ose shpërndarës, ndërsa në çfarëdo mënyre e çon në hamendje konsumatorin ose me plasimin në treg të bimëve dhe prodhimeve bimore e prishë shëndetin e njerëzve ose shëndetin e kafshëve ose negativisht ndikon në mjedisin jetësor në kundërshtim me nenin 41 të këtij ligji;

6) nuk kryen Kontroll të rregullt të pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 46 të këtij ligji;

7) trupi kontrollues për kontroll të pajisjes për aplikim kryen veprimtari në kundërshtim me nenin 46 të këtij ligji;

8) pronarët dhe shfrytëzuesit e pajisjes për aplikim të produkteve fitofarmaceutike e paraqesin pajisjen tek trupi i autorizuar kontrollues dhe nuk i plotësojnë detyrimet, në kundërshtim me nenin 47 të këtij ligji;

9) personat juridikë vendosin në qarkullim produkte fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 49 të këtij ligji;

10) nuk mbajnë evidencë dhe nuk e ruajnë atë së paku pesë vjet, në kundërshtim me nenin 50 paragrafin (1) dhe paragrafin (2) të këtij ligji;

11) gjatë aplikimit të produkteve fitofarmaceutike shfrytëzuesit profesionistë nuk mbajnë legjitimacionin sipas nenit 41 të këtij ligji, në kundërshtim me nenin 51 të këtij ligji;

12) nuk mban evidencë për përdorimin e produkteve fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 52 të këtij ligji;

13) përdor, manipulon magazinim të produkteve fitofarmaceutike dhe memenaxhon me paketim dhe mbetje nga prodhimet fitofarmaceutike, në kundërshtim me nenin 56 paragrafët (1), (2), (3), (4), (5), (6) dhe (7) të këtij ligji;

14) nuk vepron në pajtim me masat e mara për kufizim ose ndalim për plasim në treg dhe përdor prodhime tashmë të lejuara/autorizuara në kundërshtim me nenin 62 të këtij ligji;

15) vendos në qarkullim prodhime fitofarmaceutike pa dokument hyrës për prodhimin në kundërshtim me nenin 64 të këtij ligji;

16) nuk vepron sipas aktvendimit të inspektorit dhe masave të urdhëruara në aktvendim, në kundërshtim me nenin 69 të këtij ligji;

(2) Gjobë në shumë prej 200 deri 500 euro në kundërvlerë të denarit do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në person juridik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) të këtij neni.

XIX. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 77

Periudha kalimtare

(1) Operatorët ekonomikë që kryejnë veprimtari të përcaktuar me këtë ligj, janë të detyruar në afat prej dy viteve nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji ta harmonizojnë punën e tyre me dispozitat e këtij ligji.

(2) Subjektet nga paragrafi (1) i këtij neni të cilët nuk do të harmonizohen me dispozitat e këtij ligji e humbin të drejtën dhe shlyhen nga Regjistri i operatorëve ekonomikë që kryejnë veprimtari nga sfera e produkteve fitofarmaceutike.

Neni 78

(1) Dispozitat nga nenet 14, 17, 27, 29, 30 dhe 53, të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2024.

(2) Dispozitat nga nenet 44, 45, 46 dhe 47 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen nga 1 janari 2021, ndërsa pajisja e përgjithshme duhet të harmonizohet me dispozitat nga ky kapitull më së voni deri me 31 dhjetor 2024.

Neni 79

Procedurat e filluara për regjistrim të operatorëve ekonomikë dhe të produkteve fitofarmaceutike deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji do të kryhen në pajtim me dispozitat e Ligjit për prodhime për mbrojtje të bimëve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 dhe 39/16).

Neni 80

Rregulla nënligjore

(1) Plani Aksional Nacional do të miratohet në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(2) Rregullat nënligjore miratimi i të cilave është paraparë me këtë ligj do të miratohen në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

(3) Deri në hyrjen në fuqi të rregullave nga paragrafi (2) i këtij neni, do të zbatohen rregullat e miratuara në bazë të Ligjit për prodhime për mbrojtje të bimëve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 dhe 39/16).

Neni 81

Prolongim i shfuqizimit

Dispozitat e nenit 1 paragrafit (1), nenit 2 paragrafit (2) dhe nenet 4, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 52, 62 dhe 63 të këtij ligji shfuqizohen me aderimin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në Bashkimin Evropian.

Neni 82

Shfuqizimi

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Ligji për prodhime për mbrojtje të bimëve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 110/2007, 20/2009, 17/11, 53/11, 69/13, 10/15, 129/15 dhe 39/16).

Neni 83

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

4122.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОМУВАЊЕ**

Се прогласува Законот за изменување на Законот за домување,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4526/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОМУВАЊЕ****Член 1**

Во Законот за домување („Службен весник на Република Македонија“ број 99/2009, 57/10, 36/11, 54/11, 13/12, 55/13, 163/13, 42/14, 199/14, 146/15, 31/16 и 64/18), во член 105-а во ставот (1) зборот „три“ се заменува со зборот „два“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„За претседател и член на Регулаторна комисија може да биде именувано лице кое ги исполнува следните услови:

1) има државјанство на Република Северна Македонија;

2) во моментот на изборот со правосилна судска пресуда не му е изречена казна затвор или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има стекнато најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен;

4) има најмалку шест години работно искуство на раководно работно место, по дипломирањето;

5) поседува еден од следниве меѓународно призна-ти сертификати или уверенија за активно познавање на англиски јазик:

- ТОЕФЕЛ ИБТ – најмалку 74 бода,

- ИЕЛТС (IELTS) – најмалку 6 бода,

- ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) – најмалку B2 (B2) ниво,

- ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) – положен,

- БУЛАТС (BULATS) – најмалку 60 бода или

- АПТИС (APTIS) – најмалку ниво B2 (B2) и

6) поседува потврда за активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење.“.

Член 2

Членот 117 се менува и гласи:

„Овластен инспектор за домување може да биде лице кое ги исполнува условите за инспектор согласно со Законот за инспекциски надзор.“.

Член 3

Членот 118-а се брише.

Член 4

Членот 120 се менува и гласи:

„(1) При вршење на инспекцискиот надзор инспекторите од членот 116 од овој закон изрекуваат инспекциски мерки за отстранување на утврдените неправилности и недостатоци согласно со Законот за инспекциски надзор.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди недостатоци, може со решение да изрече опомена и определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(3) Кога утврдените неправилности и недостатоци од членовите 10 став (3), 11, 12 и 54 од овој закон, можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, инспекторот со решение изрекува инспекциска мерка, како задолжување, наредба, забрана и друга мерка, со која најсоодветно ќе се постигне целта на инспекцискиот надзор.

(4) Против решението на инспекторите од членот 116 од овој закон, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување во втор степен.

(5) Жалбата изјавена против решението на инспекторите од членот 116 од овој закон не го одлага извршувањето на решението.

(6) За изречените опомени од ставот (2) на овој член, инспекторите од членот 116 од овој закон водат евиденција.

(7) Формата и содржината на евиденцијата од ставот (6) на овој член ја пропишува градоначалникот на општината односно градот Скопје.“.

Член 5

Членот 121 се брише.

Член 6

Членот 122 се брише.

Член 7

Членот 122-а се брише.

Член 8

Членот 122-б се брише.

Член 9

Во член 125 во ставот (1) зборовите: „700 евра“ се заменуваат со зборовите: „500 до 1.000 евра“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во висина од 200 до 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице – управител односно заедница на сопственици.“.

Член 10

Во членот 127 во ставот (1) зборовите: „800 евра“ се заменуваат со зборовите: „700 до 1.000 евра во денарска противвредност“.

Член 11

Членот 128 се менува и гласи:

„(1) Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон се води пред надлежен суд.

(2) За прекршоците предвидени со овој закон, инспекторите од членот 126 од овој закон, пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд ќе спроведат постапка за разминување со издавање на прекршочен платен налог согласно со Законот за прекршоците.

(3) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ја пропишува министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на комуналните работи.

(4) Одмерувањето на висината на глобата која е пропишана согласно со овој закон се врши согласно со Законот за прекршоците.“.

Член 12

Членот 129 се брише.

Член 13

Членот 130 се брише.

Член 14

Членот 130-а се брише.

Член 15

Во целиот текст на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 16

Подзаконските прописи утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 17

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT TË STREHIMIT

Neni 1

Në Ligjin e Strehimit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 99/09, 57/10, 36/11, 13/12, 55/13, 163/13, 42/14, 199/14, 146/15, 31/16 dhe 64/18), në nenin 105-a paragrafi (1), fjala "tre" zëvendësohet me fjalën "dy".

Paragrafi (2) ndryshohet dhe bëhet:

"Për kryetar dhe anëtar të Komisionit Rregullator mund të emërohet personi i cili i plotëson këto kushte:

1) ka shtetësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut,

2) në momentin e zgjedhjes, me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësore, nuk i është shqiptuar dënim me burg ose kundërvajtje e ndalimit të ushtrim të profesionit, të veprimtarisë ose të detyrës,

3) ka marrë së paku 240 kredi sipas SETK-së ose ka përfunduar shkallën VII/1,

4) ka së paku gjashtë vjet përvojë pune në vend udhëheqës të punës, pas diplomimit,

5) ka një nga certifikatat ndërkombëtarisht të pranuar si në vijim ose vërtetim për njohje aktive të gjuhës angleze:

- TOEFEL IBT - së paku 74 pikë,

- IELTS - së paku 6 pikë,

- ILEC (Cambridge English: Legal) - së paku nivelin B2 (B2),

- FCE (Cambridge English: First) - i dhënë,

- BULATS - së paku 60 pikë ose

- APTIS - së paku nivelin B2 (B2) dhe

6) ka vërtetim për njohje aktive të programeve kompjuterike për punë në zyrë."

Neni 2

Neni 117 ndryshohet dhe bëhet:

"Inspektor i autorizuar për strehim mund të jetë personi i cili i plotëson kushtet për inspektor në pajtim me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese."

Neni 3

Neni 118-a fshihet.

Neni 4

Nenin 120 ndryshohet dhe bëhet:

"(1) Gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes inspektuese inspektorët e nenit 116 të këtij ligji shqiptojnë masa inspektuese për mënjanimin e parregullsive dhe mangësive të konstatuara në pajtim me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese.

2) Nëse gjatë ushtrimit të mbikëqyrjes inspektuese inspektorët konstatojnë mangësi, mundet që me aktvendim të shqiptojnë vërejtje dhe cakton afat në të cilin subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i detyruar t'i mënjanojë parregullsitë dhe mangësitë, të përcaktuara me procesverbal.

3) Kur parregullsitë dhe mangësitë e përcaktuara nga nenin 10 paragrafi (3), 11, 12 dhe 54 të këtij ligji, mund të shkaktojnë ose shkaktojnë rrezik të drejtpërdrejtë për jetën dhe shëndetin e njerëzve ose dëm financiar ose dëm në pronë me vlerë më të madhe ose rrezikim të mjedisit jetësor ose rrezikim të interesit publik, inspektorët me aktvendim shqiptojnë masa inspektuese, si ngarkim, urdhër, ndalim dhe masë tjetër, me të cilën në mënyrë më të përshtatshme do të arrihet qëllimi i mbikëqyrjes inspektuese.

4) Kundër aktvendimit të inspektorëve të nenit 116 të këtij ligji, mund të parashtrahet ankesë në afat prej 15 ditësh nga pranimi i aktvendimit të organi kompetent për vendosje në shkallë të dytë.

5) Ankesa e parashtruar kundër aktvendimit të inspektorëve të nenit 116 të këtij ligji nuk e vonon zbatimin e aktvendimit.

6) Për vërejtjet e shqiptuara sipas paragrafit (2) të këtij neni, inspektorët e neni 116 të këtij ligji mbajnë evidencë.

(7) Kryetari i komunës, përkatësisht i qytetit të Shkupit, e përcakton formën dhe përmbajtjen e evidencës së paragrafit (6) të këtij neni."

Neni 121 fshihet. Neni 5

Neni 122 fshihet. Neni 6

Neni 122-a fshihet. Neni 7

Neni 122-b fshihet. Neni 8

Neni 9
Në nenin 125 paragrafi (1), fjalët: "700 euro" zëvendësohen me fjalët: "500 deri 1.000 euro".

Paragrafi (2) ndryshohet dhe bëhet:
"Gjobë në shumë prej 200 deri 300 euro, për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës në personin juridik - drejtues përkatësisht bashkësi e pronarëve."

Neni 10
Në nenin 127 paragrafi (1), fjalët: "800 euro" zëvendësohen me fjalët: "700 deri 1.000 euro, në kundërvlerë denari".

Neni 11
Neni 128 ndryshohet dhe bëhet:
"(1) Procedura e kundërvajtjes për kundërvajtje të parapara me këtë ligj mbahet para gjykatës kompetente.

(2) Për kundërvajtje të paraparë me këtë ligj, inspektorët e neni 126 të këtij ligji, para parashtrimit të kërkesë për inicimin e procedurës kundërvajtëse para gjykatës kompetente do të zbatojnë procedurë për barazim me dhënien e urdhërpagesës së kundërvajtjes në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për ushtrimin e punëve nga sfera e punëve komunale, e përcakton formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës së kundërvajtjes.

(4) Vlerësimi i lartësisë së gjobës, e cila është përcaktuar në pajtim me këtë ligj, bëhet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve.

Neni 12
Neni 129 fshihet.

Neni 13
Neni 130 fshihet.

Neni 14
Neni 130-a fshihet.

Neni 15
Në të gjithë tekstin e ligjit fjalët: "Republika e Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Republika e Maqedonisë së Veriut".

Neni 16
Rregullat nënligjore të përcaktuara me këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 17
Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

4123.

Vrz основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СИСТЕМ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за железничкиот систем, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4527/1 Претседател на Република
16 декември 2020 година Северна Македонија,
Скопје Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

З А К О Н ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СИСТЕМ

Член 1

Во Законот за железничкиот систем („Службен весник на Република Македонија“ број 48/10, 23/11, 80/12, 155/12, 91/13, 163/13, 42/14, 130/14, 152/15, 31/16, 178/16 и 64/18), во член 105 во ставот (4) зборот „три“ се заменува со зборот „два“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„За директор на Агенцијата може да биде избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

1) има државјанство на Република Северна Македонија;

2) во моментот на изборот со правосилна судска пресуда не му е изречена казна затвор или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;

3) има стекнато најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен;

4) има најмалку шест години работно искуство по дипломирањето, во соодветната област;

5) поседува еден од следните меѓународно призна-ти сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик:

-ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 74 бода,

-ИЕЛТС (IELTS) -најмалку 6 бода,

-ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) -најмалку B2 (B2) ниво,

-ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) -положен,

-БУЛАТС (BULATS) -најмалку 60 бода или

-АПТИС (APTIS) –најмалку ниво B2 (B2);

6) поседува потврда за активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење.“.

Член 2

Во членот 126 ставот (2) се брише.

Член 3

Членот 128 се менува и гласи:

„(1) При вршење на инспекцискиот надзор, инспекторите од членот 124 од овој закон изрекуваат инспекциски мерки за отстранување на утврдените неправилности и недостатоци согласно со Законот за инспекциски надзор.“.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди недостатоци, а во случај кога ќе оцени дека тоа е оправдано, може со решение да изрече опомена и определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците, утврдени со записник.

(3) Кога утврдените неправилности и недостатоци можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, инспекторот со решение изрекува инспекциска мерка, како задолжување, наредба, забрана и друга мерка, доколку е утврдена со посебен закон, со која најсоодветно ќе се постигне целта на инспекцискиот надзор.

(4) Против решението на инспекторите од членот 124 од овој закон, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување во втор степен.

(5) Жалбата од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако тоа го бара итноста на мерките одредени во решението.

(6) За изречените опомени од ставот (2) на овој член инспекторите од членот 124 од овој закон, воспоставуваат и водат евиденција.

(7) Формата и содржината на евиденцијата од ставот (6) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.“

Член 4

Во членот 129 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 50 евра до 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 50 евра до 2.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 250 евра до 6.000 евра во денарска противвредност за средни трговци, од 250 евра до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во висина од 250 евра до 500 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.“

Ставот (3) се менува и гласи:

„Глоба во износ од 150 евра до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршок од ставот (1) алинеи 3 и 20 од овој член.“

Член 5

Членот 129-а се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 150 евра до 250 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на овластените службени лица во Агенцијата ако не ги побараат доказите по службена должност во роковите утврдени во членовите 17 став (12), 20 став (4) и 21 став (4) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 150 евра до 250 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на овластените службени лица од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите ако не ги достават бараните докази во роковите утврдени во членовите 16 став (3), 20 став (9) и 21 став (5) од овој закон.“

Член 6

Во членот 130 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 50 евра до 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 50 евра до 2.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 250 евра до 6.000 евра во денарска противвредност за средни трговци, од 250 евра до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во висина од 250 евра до 500 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.“

Член 7

Во членот 131 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 50 евра до 1.000 евра во денарска противвредност за микро трговци, од 50 евра до 2.000 евра во денарска противвредност за мали трговци, од 250 евра до 6.000 евра во денарска противвредност за средни трговци, од 250 евра до 10.000 евра во денарска противвредност за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во висина од 250 евра до 500 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.“

Член 8

Во членот 132 став (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 150 евра до 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:“

Член 9

Членот 133 се менува и гласи:

„(1) Прекршочната постапка за прекршоците од членовите 129, 129-а, 130, 131 и 132 од овој закон се води пред надлежен суд.

(2) За прекршоците предвидени со овој закон, инспекторите од членот 124 од овој закон, пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд ќе спроведат постапка за порамнување со издавање на прекршочен платен налог согласно со Законот за прекршоците.

(3) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ја пропишува министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на железничкиот сообраќај и железничка инфраструктура.

(4) Одмерувањето на висината на глобата која е пропишана согласно со овој закон се врши согласно со Законот за прекршоците.“

Член 10

Членот 133-а се брише.

Член 11

Се овластува Законодавно правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за железничкиот систем.

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT TË SISTEMIT HEKURUDHOR

Neni 1

“Në Ligjin e Sistemit Hekurudhor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 48/10, 23/11, 80/12, 155/12, 91/13, 163/13, 42/14, 130/14, 152/15, 31/16, 178/16 dhe 64/18) në nenin 105 paragrafi (4), fjala „tre“ zëvendësohen me fjalën „dy“.

Paragrafi (5) ndryshohet dhe bëhet:

"Drejtor i agjencisë mund të zgjidhet personi i cili i plotëson këto kushte:

1) ka shtetësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut;
2) në momentin e zgjedhjes, me aktgjykim të plotfuqishëm gjyqësor, nuk i është shqiptuar dënim me burg ose kundërvajtje për ndalesë të ushtrim të професионит, të veprimtarisë ose të дetyрës;

3) ka fituar së paku 240 kredi sipas SETK-së ose të përfunduar shkallën VII/1;

4) ka së paku gjashtë vjet përvojë pune pas diplomimit, në sferën e duhur;

5) posedon një nga certifikatat ndërkombëtarisht të pranuar si në vijim ose vërtetim për njohje aktive të gjuhës angleze:

-TOEFEL IBT më së paku 74 pikë,

-IELTS - më së paku 6 pikë,

-ILEC (Cambridge English: Legal) - së paku nivelin B2,

-FCE (Cambridge English: First) - i dhënë,

-BULATS - së paku 60 pikë ose

-APTIS – së paku nivelin B2 (B2)

6) ka vërtetim të njohjes aktive të programeve kompjuterike për punë në зyre."

Neni 2

Në nenin 126 paragrafi (2) fshihet.

Neni 3

Neni 128 ndryshohet dhe bëhet:

"(1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese, inspektorët e nenit 124 të këtij ligji shqiptojnë masa inspektuese për mënjanimin e parregullsive të përcaktuara dhe mangësive në pajtim me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese.

"(2) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektorët përcakton parregullsi, në rast kur do të vlerësojë se ajo është e arsyeshme, mundet që me aktvendim të shqiptojë vëрејtје dhe cakton afat në të cilin subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i дetyруар që t'i mënјанојe parregullsitë dhe mangësitë, të përcaktuara në процесverbal.

(3) Kur parregullsitë e përcaktuara dhe mangësitë mund të shkaktajnë ose shkaktajnë rrezik të dreјtpërdreјtë për jetën dhe shëndetin e njerëzve ose дeм financier ose дeм për pronën me vlerë më të madhe ose kërcënim të mjedisit jetësor ose kërcënim të interesit publik, me aktvendim shqipton masë inspektuese, si дetyrim, urdhër, ndalesë ose masë tjetër, nëse është e përcaktuar me ligj të veçantë, më të cilën në mënyrë më të përshtatshme do të arrihet qëllimi i mbikëqyrjes inspektuese.

(4) Kundër aktvendimit të inspektorit të nenit 124 të këtij ligji, mund të parashtrohet ankesë në afat prej 15 дитеш nga praniim i aktvendimit, te органи компетент për vendosje në shkallë të дytë.

(5) Ankesa nga paragrafi (4) i këtij neni nuk e vonon зbatimin e aktvendimit, nëse atë e kërkon urgjenca e masave të caktuara në aktvendim.

(6) Për vëрејtјет e shqiptuara nga paragrafi (2) i këtij neni, inspektorët e nenit 124 të këtij ligji, vendosin dhe mbajnë еvidенсe.

(7) Ministri i cili udhëheq me органиin e администратeс shtetorërore, компетент për kryerjen e punëve nga сфера e komunikacionit dhe e инфраструктурeс hekurudhore, e përcakton formën dhe përmbajtjen e еvidенсeс së paragrafit (6) të këtij neni."

Neni 4

Në nenin 129 paragrafi (1), fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

"(1) Gjobë në shumë prej 50 deri 1.000 euro, në kundërvlerë denari, për mikro tregtar, prej 50 deri 2.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të vegjël, prej 250 deri 6.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mesëm, prej 250 deri 10.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mëdhenj, do t'i shqiptohet personit juridik, për kundërvajtje, nëse:"

Paragrafi (2) ndryshohet dhe bëhet:

"Gjobë në shumë prej 250 deri 500 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit пeргјегјeс të personit juridik."

Paragrafi (3) ndryshohet dhe bëhet:

"Gjobë në shumë prej 150 deri 250 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet personit физик për kundërvajtjen nga paragrafi (1) nënparagrafi 3 dhe 20 të këtij neni."

Neni 5

Neni 129-a ndryshohet dhe bëhet:

"(1) Gjобë në shumë prej 150 deri 250 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet të autorizuarit zyrtar në agjenci, për kundërvajtje, nëse nuk i kërkojnë dëshmitë në rrugë zyrtare në afatet e përcaktuara në nenet 17 paragrafi (12), 20 paragrafi (4) dhe 21 paragrafi (4) të këtij ligji.

(2) Gjобë në shumë prej 150 deri 250 euro, në kundërvlerë denari, do t'u shqiptohet të autorizuarve zyrtarë, për kundërvajtje, nga organi kompetent publik nga i cili janë kërkuar dëshmitë nëse nuk i dorëzojnë dëshmitë e kërkuara në nenet 16 paragrafi (3), 20 paragrafi (9) dhe 21 paragrafi (5) të këtij ligji."

Neni 6

Në nenin 130 paragrafi (1), fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

"(50) Gjобë në shume prej 50 deri 1.000 euro, në kundërvlerë denari, për mikro tregtar, prej 50 deri 2.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të vegjël, prej 250 deri në 6.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mesëm, prej 250 deri në 10.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mëdhenj, do t'i shqiptohet personit juridik, për kundërvajtje, nëse:"

Paragrafi (2) ndryshohet dhe bëhet:

"Gjобë në lartësi prej 250 deri 500 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) të këtij neni edhe personit përgjegjës të personit juridik."

Neni 7

Në nenin 131, paragrafi (1), fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

"(1) Gjобë në shume prej 50 deri 1.000 euro, në kundërvlerë denari, për mikro tregtar, prej 50 deri 2.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të vegjël, prej 250 deri në 6.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mesëm, prej 250 deri në 10.000 euro, në kundërvlerë denari, për tregtar të mëdhenj, do t'i shqiptohet personit juridik, për kundërvajtje, nëse:"

Paragrafi (2) ndryshohet dhe bëhet:

"Gjобë në lartësi prej 250 deri 500 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) të këtij neni edhe personit përgjegjës të personit juridik."

Neni 8

Në nenin 132 paragrafi (1) fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

"Gjобë në shumë prej 150 deri 250 euro, në kundërvlerë denari, do t'i shqiptohet personit fizik, për kundërvajtje, nëse:"

Neni 9

Neni 133 ndryshohet dhe bëhet:

„(1) Procedura e kundërvajtjes për kundërvajtjet nga nenet 129, 129-a, 130, 131 dhe 132 të këtij ligji mbahen para gjykatës kompetente.

(2) Për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj, inspektorët e nenit 124 të këtij ligji, para parashtimit të kërkesës për inicim të procedurës së kundërvajtjes para

gjykatës kompetente do të zbatojnë procedurë për barazim me dhënie të urdhërpagesës së kundërvajtjes në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve.

(3) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e komunikacionit dhe e infrastrukturës hekurudhore, e përcakton formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës së kundërvajtjes.

(4) Vlerësimi i lartësisë së gjобës, e cila është e përcaktuar në pajtim me këtë ligj, bëhet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve."

Neni 10

Neni 133-a fshihet.

Neni 11

Autorizohet Komisioni Juridik-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut të përcaktojë tekst të zbardhur të Ligjit të Sistemit Hekurudhor.

Neni 12

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

4124.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на законот за безбедност на сообраќајот на патиштата,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4528/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Ство Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗА К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА

Член 1

Во Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ број 169/15, 226/15, 55/16, 11/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19), во член 2 став (1) по точката 56 се додава нова точка 57., која гласи:

Во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 50 негативни бода“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (5) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (6) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 24

Во член 36 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 65 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 50 негативни бода согласно со одредбите на овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (5) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите на овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (6) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 25

Во член 38 ставот (2) се менува и гласи:

„(2) По исклучок од одредбата на ставот (1) на овој член, на автопатишта се ограничува брзината на движење на следниве категории на моторни возила на:

- 100 km/h - за автобуси чија најголема дозволена маса не е поголема од 3.500 kg,

- 100 km/h – за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса не е поголема од 3.500 kg,

- 90 km/h - за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса се движи од 3.500 kg до 7.500 kg,

- 80 km/h - за товарни моторни возила чија најголема дозволена маса е поголема од 7.500 kg и

- 80 km/h – за автобуси кога се врши организиран превоз на деца.“

Во ставот (5) зборовите: „800 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (6) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност.“

Во ставот (7) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 50 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (8) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 35 негативни бода согласно со одредбите на овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (9) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 26

Во член 39 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 27

Во член 40 во ставот (2) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 28

Во член 42 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 29

Во член 43 во ставот (5) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 30

Во член 44 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 31

Во член 45 во ставот (2) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 66

Во член 85 во ставот (2) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 67

Во член 86 ставот (2) се менува и гласи:

„Обврската од ставот (1) на овој член, не се однесува за возачите на запрежни возила, велосипедистите и возачите на електрични тротинети кога запрежното возило, велосипедот односно електричниот тротинет го управуваат дење, освен во услови на намалена видливост.“.

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) На електричниот тротинет задолжително треба да има светло во бела боја на предната страна и светло со црвена боја на задната страна.“.

Ставот (6) станува став (7).

Во ставот (7) кој станува став (8) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (8) кој станува став (9) зборовите: „ставовите (2), (3), (4) и (6)“ се заменуваат со зборовите: „ставовите (2), (3), (4) и (7)“.

Во ставот (9) кој станува став (10) по зборот „велосипедист“ се додаваат зборовите: „или возач на електричен тротинет“, а зборовите: „одредбата од ставот (5)“ се заменуваат со зборовите: „одредбите од ставовите (5) и (6)“.

Член 68

Во член 87 во алинејата 3 по зборот „велосипед,“ се додаваат зборовите: „електричен тротинет,“.

Член 69

Во член 89 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 70

Во член 90 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 71

Во член 91 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

трираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 72

Во член 92 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 73

Во член 93 во ставот (2) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 74

Во член 94 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 20 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 75

По член 103 се додава нова точка 17-а и пет нови членови 103-а, 103-б, 103-в, 103-г и 103-д, кои гласат:

„17-а Сообраќај на електрични тротинети

Член 103-а

(1) Возачот на електричен тротинет е должен да го управува возилото по велосипедска патека или велосипедска лента, а доколку истите не се изградени, по пешачка патека, односно друга површина наменета за движење на пешаци.

(2) Ако двајца или повеќе возачи на електричен тротинет се движат во група, истите се должни да се движат еден позади друг.

(3) Ако на патот постои посебно уредена велосипедска патека, велосипедска лента, тротоар или пешачка патека, возачот на електричен тротинет е должен да го управува возилото по десната велосипедска патека, велосипедска лента, тротоар или пешачка патека во однос на правецот на движењето на сообраќајот.

(4) На велосипедска патека, велосипедска лента, тротоар или пешачка патека, уредени и обележани за сообраќај на електрични тротинети во двете насоки, истите се движат по десната страна во правецот на движењето на возилата.

(5) Возачот на електричен тротинет, може да се движи само по оние сообраќајни површини каде што е дозволено движење со такви возила.

(6) Возачот на електричен тротинет, не смее да се движи по велосипедска патека односно лента со брзина поголема од 25 km/h.

(7) Возачот на електричен тротинет, не смее да се движи по тротоар, пешачка патека односно друга површина наменета за движење на пешаци, со брзина поголема од 6 km/h.

(8) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 80 евра во денарска противвредност ќе му се издаде, согласно со одредбите од овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член.

(9) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 120 евра во денарска противвредност ќе му се издаде, согласно со одредбите од овој закон, на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (6) и (7) на овој член.

(10) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 80 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (8) на овој член.

(11) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 120 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (9) на овој член.

Член 103-б

(1) Возачот на електричен тротинет е должен да управува со возилото на начин на кој не се намалува стабилноста на возилото и не се попречуваат другите учесници во сообраќајот, а особено не смее да ги симнува рацете од управувачот, да се придржува за друго возило, да превезува, влече или турка предмети што можат да го попречуваат во управувањето со возилото или да ги загрозуваат другите учесници во сообраќајот.

(2) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност, ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 103-в

(1) Електричен тротинет може да управува лице кое навршило 14 години возраст.

(2) Возачот на електричен тротинет не смее да превезува други лица за време на управување со возилото.

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставот (2) на овој член.

(4) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 103-г

(1) Возачот на електричен тротинет треба да носи заштитен шлем на главата за време на управувањето на возилото.

(2) Возачот на електричен тротинет, од првиот самрак до потполно разденување, како и во услови на намалена видливост, е должен да носи рефлектирачки елек за време на управувањето на возилото.

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска согласно со ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

(4) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.

Член 103-д

(1) Возач на електричен тротинет, за времето додека управува со возилото не смее да води животни.

(2) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност согласно со одредбите на овој закон, ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на дете кое постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.”

Член 76

Во член 104 во ставот (3) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност.“

Член 77

Во член 122 во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 78

Во член 123 во ставот (2) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 10 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 79

Во член 124 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 15 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 150

Во член 248 по ставот (1) се додаваат два нови става (2) и (3), кои гласат:

„(2) На испитниот центар кој постапува спротивно на одредбите од ставот (1) на овој член, ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност.

(3) За прекршокот од ставот (2) на овој член, ќе му се изрече глоба и на одговорното лице во испитниот центар во износ од 500 евра во денарска противвредност.“

Член 151

Во член 250 во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за испитниот центар“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 152

Во член 251 во ставовите (1), (2) и (3), во точката 3) по зборот „уверение“ се додаваат зборовите: „не постапо од осумнаесет месеци“.

Член 153

Во член 252 во ставот (10) зборот „изрече“ се заменува со зборовите: „издаде прекршочен платен налог со“.

Во ставот (11) зборовите: „30% од одмерената глоба за испитниот центар“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 154

Во член 253 ставот (5) се менува и гласи:

„Прекршочен платен налог со глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на раководителот во испитниот центар кој постапува спротивно на ставовите (1) и (2) на овој член.“

По ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе им се издаде на контролорот, претседателот на испитната комисија, испитувачот по наставна програма сообраќајни правила и прописи (теоретски дел) и на испитувачот по наставна програма управување со возило (практичен дел) кои постапуваат спротивно на ставовите (1) и (2) на овој член.“

Член 155

Во член 254 во ставот (6) по зборот „уверението“ се додава зборот „категија“,

Член 156

Во член 256 во ставот (8) зборот „изрече“ се заменува со зборовите: „издаде прекршочен платен налог со“.

Во ставот (9) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 157

Во член 257 во ставот (9) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (10) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 158

Во член 264 во ставот (8) зборовите: „1.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „500 евра“.

Член 159

Во член 275 во ставот (3) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 160

Во член 276 во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 161

Во член 277 во ставот (1) по зборот „Ц1“ сврзникот „и“ се заменува со запирка, а по зборот „Ц“, се става запирка и се додаваат зборовите: „ЦЕ и Ц1Е“.

Во ставот (5) зборовите: „1.400 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (6) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (7) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 40 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 162

Во член 279 во ставот (2) зборовите: „1.400 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 163

Во член 281 во ставот (6) зборовите: „или здравствена установа овластена од Министерството за здравство,“ се бришат.

Во ставот (7) во воведната реченица, запирката по зборот „Македонија“ и зборовите: „односно здравствената установа“ се бришат.

Во ставот (8) запирката по зборот „Македонија“ се брише, а зборовите: „односно овластената здравствена установа водат“ се заменуваат со зборот „води“.

Во ставот (9) зборовите: „5.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (10) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Ставовите (11) и (12) се менуваат и гласат:

„(11) На Црвениот крст на Република Северна Македонија ќе му се изрече глоба од 4.000 евра во денарска противвредност ако постапи спротивно на одредбите од ставовите (7) и (8) на овој член.

(12) За прекршокот од ставот (11) на овој член, ќе му се изрече глоба и на одговорното лице во Црвениот крст на Република Северна Македонија во износ од 500 евра во денарска противвредност.“

Во ставот (13) запирката по зборот „Македонија“ и зборовите: „односно овластената здравствена установа“ се бришат.

Во ставот (14) запирката по зборот „Македонија“ и зборовите: „односно овластената здравствена установа се бришат“.

Член 164

Во член 281-а ставовите (4), (5) и (6) се менуваат и гласат:

„(4) Црвениот крст на Република Северна Македонија е должен наплатата на средствата од кандидатите за возачи да ја врши согласно утврдената висина на реални трошоци.

(5) На Црвениот крст на Република Северна Македонија ќе му се изрече глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ако постапи спротивно на одредбата од ставот (4) на овој член.

(6) За прекршокот од ставот (5) на овој член, ќе му се изрече глоба и на одговорното лице во Црвениот крст на Република Северна Македонија во износ од 500 евра во денарска противвредност.“

Член 165

Во член 282 во ставот (6) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (7) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 166

Во член 283 во ставот (2) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 167

Во член 284 во ставот (3) зборовите: „4.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска про-

тиввредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (5) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 168

Во член 285 во ставот (5) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (6) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 169

Во член 287 во ставот (3) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 50 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 170

Во член 288 во ставот (5) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (6) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (7) зборовите: „1.400 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (8) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (9) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 171

Во член 291 во ставот (4) зборовите: „изрече глоба во износ од 6.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „издаде прекршочен платен налог со глоба во износ од 8.000 евра“.

Во ставот (5) зборовите: „30% од одмерената глоба за испитниот центар“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 172

Во член 295 во ставот (2) зборот „изрече“ се заменува со зборовите: „издаде прекршочен платен налог со“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за испитниот центар“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 173

Во член 304 во ставот (1) бројот „70“ се заменува со бројот „75“, а зборот „три“ се знаменува со зборот „пет“.

Во ставот (4) бројот „65“ се заменува со бројот „70“, а бројот „70“ се заменува со бројот „75“.

Член 174

Во член 305 во ставот (3) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (5) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 175

Во член 310 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 176

Во член 313 во ставот (6) зборовите: „или странска возачка дозвола чиј рок на важност е истечен не повеќе од шест месеци“ се бришат.

Член 177

Во член 315 во ставот (7) по зборовите: „моторно возило,“ се додаваат зборовите: „за категоријата на која се однесува изречената санкција,“.

Во ставот (9) зборот „изрече“ се заменува со зборовите: „издаде прекршочен платен налог со“.

Во ставот (10) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 178

Во член 316 во ставот (3) зборовите: „6.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 179

Во член 317 во ставот (2) по бројот „226“ сврзникот „и“ се заменува со записка, а по бројот „227“ се додаваат зборовите: „и 228“.

Во ставот (12) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (13) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (14) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Во ставот (15) зборовите: „Прекршочен платен налог со глоба“ се заменуваат со зборот „Глоба“.

Во ставот (16) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 40 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Во ставот (17) зборовите: „6.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (18) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 180

Во член 318 во ставот (4) зборовите: „6.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (5) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (6) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 181

Во член 322 во ставот (6) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (7) зборовите: „30% од одмерената глоба за автошколата“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (8) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 182

Во член 323 во ставот (4) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (5) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 183

Во член 323-а во ставот (4) зборовите: „5.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (5) зборовите: „30% од одмерената глоба за здравствената установа“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 184

Во член 324 во алинејата 5 бројот „70“ се заменува со бројот „75“.

Член 185

Во член 325 во ставот (1) во алинејата 4 бројот „70“ се заменува со бројот „75“, а зборот „три“ се заменува со зборот „пет“.

Во ставот (2) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 186

Во член 330 во ставот (2) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 187

Во член 336 во ставот (5) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 60 негативни бода“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се изрече“.

Во ставот (6) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 65 негативни бода“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се изрече“.

Член 188

Во член 338 по ставот (2) се додаваат три нови ставови (3), (4) и (5), кои гласат:

„(3) На здравствената установа која постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член ќе и се изрече глоба во износ од 100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци.“

(4) За прекршокот од ставот (3) на овој член ќе му се изрече глоба и на одговорното лице во здравствената установа во износ од 500 евра во денарска противвредност.

(5) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на стручното лице кое постапува спротивно на одредбата од ставот (2) на овој член.“.

Член 189

Во член 339 во ставот (3) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за здравствената установа“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 190

Во член 340 во ставот (4) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

Во ставот (5) зборовите: „30% од одмерената глоба за здравствената установа“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 191

Во член 341 став (1) во алинејата 3, по зборовите: „прекршочна санкција“ се додаваат зборовите: „престанок на важење на возачка дозвола и“.

Член 192

Во член 342 во ставот (2) зборовите: „2.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност - за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност - за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност - за големи трговци“.

денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (4) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 201

Во член 361 во ставот (4) зборот „Мандатен“ се заменува со зборот „Прекршочен“, а зборовите: „во мандатна постапка ќе му се издаде, односно ќе му се регистрираат 25 негативни бода согласно со одредбите од овој закон,“ се заменуваат со зборовите: „ќе му се издаде“.

Член 202

Во член 363 во ставот (3) зборовите: „3.000 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Во ставовите (5) и (6) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 203

Во член 366 во ставот (3) зборовите: „1.200 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „100 до 1.000 евра во денарска противвредност - за микро трговци; од 200 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 500 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 1.000 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци“.

Во ставот (4) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „500 евра во денарска противвредност“.

Член 204

Во член 368 во ставот (3) зборовите: „300 евра“ се заменуваат со зборовите: „250 евра“.

Член 205

Во член 369 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Доколку полицискиот службеник прекршокот го утврди со употреба на соодветни технички средства и уреди за снимање, односно со податоци од службена та евиденција, ќе изготви записник за констатиран прекршок кој го потпишува единствено полицискиот службеник и изготвува барање за поведување прекршочна постапка до надлежен суд, односно прекршочен орган.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 206

Во член 379 во ставот (1) зборовите: „мандатни, односно“ се бришат.

Во ставот (2) зборовите: „мандатниот, односно“ се бришат.

Член 207

Членовите 380 и 381 се бришат.

Член 208

Членот 383 се брише.

Член 209

Во член 384 во ставот (2) по зборот „држава,“ се додаваат зборовите: „а за правни лица: назив, седиште и даночен број,“.

Член 210

Во член 385 ставот (1) се менува и гласи:

„За прекршоците од членовите 3 став (3), 12 став (5), 22 став (3), 23 ставови (3) и (4), 24 ставови (5) и (6), 25 став (5), 26 ставови (5), (6) и (7), 27 став (2), 28 ставови (6) и (7), 29 став (2), 30 став (5), 31 став (3), 32 став (4), 33 став (5), 34 ставови (3) и (4), 39 став (4), 40 став (2), 42 став (4), 43 став (6), 44 став (3), 45 став (2), 46 став (2), 48 став (5), 49 став (4), 50 став (3), 51 став (4), 52 став (3), 53 ставови (4), (5) и (6), 55 став (2), 57 став (3), 61 став (4), 62 став (2), 63 став (6), 64 став (4), 65 став (4), 66 ставови (3), (4), (5) и (6), 67 став (4), 68 став (2), 69 став (2), 70 став (2), 71 став (2), 72 став (3), 73 ставови (3) и (4), 75 став (4), 78 став (3), 80 став (4), 86 ставови (8), (9) и (10), 88 став (3), 89 став (3), 90 став (3), 91 став (4), 92 став (4), 93 став (2), 94 став (3), 96 став (7), 97 став (2), 98 ставови (4) и (5), 99 ставови (4) и (5), 100 став (3), 101 став (2), 102 став (2), 103 став (2), 105 став (7), 106 став (3), 107 став (3), 108 став (7), 110 став (2), 111 став (5), 112 став (3), 113 став (4), 114 став (2), 115 став (4), 116 став (3), 117 став (2), 118 став (4), 119 став (4), 120 став (3), 121 став (2), 123 став (2), 124 став (3), 125 став (2), 127 став (3), 128 став (5), 129 став (4), 130 ставови (4) и (5), 131 ставови (3) и (4), 132 ставови (5) и (6), 133 став (2), 134 став (3), 135 став (2), 137 став (2), 138 ставови (7) и (8), 139 ставови (9) и (10), 149 став (2), 150 став (3), 164 став (5), 165 став (2), 167 став (2), 168 став (3), 171 став (2), 172 став (7), 178 ставови (8) и (9), 181 ставови (2) и (3), 183 став (3), 184 став (2), 185 став (3), 186 став (2), 216 став (3), 218 ставови (4) и (5), 225 ставови (9), (10) и (11), 269 став (2), 274 став (2), 275 став (3), 276 став (4), 278 став (3), 295 став (4), 305 став (5), 309 став (2), 310 став (4), 361 став (4) и 365 ставови (7) и (8), полицискиот службеник за сторителот кој не доставил доказ за извршената уплата од членот 384 став (5) од овој закон, ќе достави барање за поведување на прекршочна постапка до Комисијата за одлучување по прекршоците, формирана од министерот за внатрешни работи.“

Ставовите (3) и (4) се бришат.

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (3) и (4).

Ставот (7), кој станува став (5) се менува и гласи:

„(5) Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на Комисијата од ставот (1) на овој член, како и постапката по правниот лек се спроведува согласно одредбите од Законот за прекршоците.“

Член 211

Во член 386 ставот (1) се менува и гласи:

„За прекршоците од членовите 8 став (4), 9 став (4), 14 ставови (11) и (12), 18 став (5), 19 став (4), 20 став (7), 21 ставови (6), (7) и (8), 30 ставови (6) и (7), 35 ставови (3), (4), (5) и (6), 36 ставови (3), (4), (5) и (6), 38 ставови (7), (8) и (9), 41 став (7), 43 став (5), 47 став (9), 54 ставови (3) и (4), 56 став (2), 58 став (2), 60 став (6), 74 ставови (6) и (7), 76 став (4), 79 став (4), 81 став (6),

82 став (2), 83 став (4), 84 став (2), 85 став (2), 103-а ставови (8), (9), (10) и (11), 103-б ставови (2) и (3), 103-в ставови (3) и (4), 103-г ставови (3) и (4), 103-д ставови (2) и (3), 104 став (5), 109 став (2), 122 став (4), 126 став (3), 127 став (2), 128 став (4), 136 став (2), 139 став (11), 140 став (2), 141 ставови (7) и (8), 142 ставови (7) и (8), 143 став (8), 144 став (4), 145 став (7), 151 ставови (7) и (10), 152 став (5), 163 став (4), 166 ставови (5) и (6), 169 став (7), 172 став (6), 173 став (9), 174 став (4), 175 став (4), 177 став (5), 179 став (6), 180 став (5), 187 став (6), 189 став (5), 190 ставови (5) и (6), 191 ставови (4) и (5), 194 став (4), 196 став (5), 199 став (3), 201 став (6), 203 став (5), 211 став (4), 215 ставови (4) и (5), 219 став (8), 221 став (6), 224 став (7), 226 став (4), 227 став (5), 228 ставови (6), (7), (8), (9) и (10), 233 став (6), 238 став (5), 239 став (8), 252 став (10), 253 ставови (5) и (6), 256 став (8), 264 став (8), 273 став (3), 277 став (7), 279 став (4), 280 став (3), 283 став (4), 284 став (5), 286 став (2), 287 став (3), 288 ставови (9) и (10), 291 ставови (4) и (5), 295 став (2), 313 став (9), 315 став (9), 317 став (16), 317 став (14), 318 став (6), 322 став (8), 325 став (4), 330 став (4), 336 ставови (5) и (6), 338 став (5), 345 став (4), 346 став (6), 347 ставови (2), (4) и (5), 348 ставови (10) и (11), 350 ставови (3) и (5), 351 ставови (3), (5) и (6), 360 став (4), 363 ставови (5) и (6), 366 став (5) и 368 став (3) од овој закон, како и во случаите од член 383 ставови (6) и (7) од овој закон, полицискиот службеник за сторителот кој не доставил доказ за извршената уплата од членот 384 став (5) од овој закон, ќе достави барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд.“

Член 212

Во членот 386-а зборот „забрзана“ се брише.

Член 213

Во член 387 ставот (1) се менува и гласи:

„За прекршоците од членовите 8 ставови (2) и (3), 9 ставови (2) и (3), 12 ставови (3) и (4), 13 ставови (5), (6), (7) и (8), 14 ставови (9) и (10), 15 ставови (2) и (3), 16 ставови (3) и (4), 18 ставови (3) и (4), 20 ставови (5) и (6), 38 ставови (5) и (6), 47 ставови (7) и (8), 60 ставови (4) и (5), 74 ставови (4) и (5), 76 ставови (2) и (3), 79 ставови (2) и (3), 81 ставови (4) и (5), 83 ставови (2) и (3), 104 ставови (3) и (4), 139 ставови (7) и (8), 141 ставови (5) и (6), 142 ставови (5) и (6), 143 ставови (6) и (7), 144 ставови (2) и (3), 145 ставови (5) и (6), 151 ставови (5), (6), (8) и (9), 152 ставови (3) и (4), 155 ставови (4) и (5), 156 ставови (4) и (5), 159 ставови (3) и (4), 160 ставови (3) и (4), 162 ставови (3) и (4), 163 ставови (2) и (3), 166 ставови (3) и (4), 169 ставови (5) и (6), 172 ставови (4) и (5), 173 ставови (7) и (8), 174 ставови (2) и (3), 177 ставови (3) и (4), 178 ставови (6) и (7), 179 ставови (4) и (5), 180 ставови (3) и (4), 187 ставови (4) и (5), 189 ставови (3) и (4), 190 ставови (3) и (4), 191 ставови (2) и (3), 194 ставови (2) и (3), 201 ставови (4) и (5), 203 ставови (3) и (4), 204 ставови (3) и (4), 205 ставови (2) и (3), 208 ставови (4) и (5), 209 ставови (2) и (3), 210 ставови (4), (5), (6) и (7), 217 ставови (3) и (4), 219 ставови (6) и (7), 224 ставови (5) и (6), 225 ставови (7) и (8), 226 ставови (2) и (3), 227 ставови (3) и (4), 228 ставови (4) и (5), 230 ставови (4) и (5), 233 ставови (4) и (5), 235 ставови (3) и (4), 237 ставови (9) и (10), 239 ставови (6) и (7), 243 ставови (2) и (3), 248 ставови (2) и (3), 250 ставови (3) и (4), 252 став (11), 256 став (9), 257 ставови (9) и (10), 277 ставови (5) и (6), 279 ставови (2) и (3), 281 ставови (9), (10), (11) и (12), 281-а ставови (5)

и (6), 282 ставови (6) и (7), 283 ставови (2) и (3), 284 ставови (3) и (4), 285 ставови (5) и (6), 288 ставови (3), (6), (7) и (8), 291 став (5), 295 став (3), 305 ставови (3) и (4), 315 став (10), 316 ставови (3) и (4), 317 ставови (12), (13), (15), (17) и (18), 318 ставови (4) и (5), 322 ставови (6) и (7), 323 ставови (4) и (5), 323-а ставови (4) и (5), 325 ставови (2) и (3), 330 ставови (2) и (3), 338 ставови (3) и (4), 339 ставови (3) и (4), 340 ставови (4) и (5), 342 ставови (2), (3) и (4), 345 ставови (2) и (3), 346 ставови (4) и (5), 347 став (3), 348 ставови (8) и (9), 350 став (4), 351 став (4), 360 ставови (2) и (3), 363 ставови (3) и (4) и 366 ставови (3) и (4) од овој закон, полицискиот службеник ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, без да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување.“

Член 214

Во член 388 во ставот (1) зборовите: „Сторителот на прекршок“ се заменуваат со зборовите: „Странец, како и државјанин на Република Северна Македонија, кој при сторување на прекршок дал на увид странска возачка дозвола, а“.

Во ставот (2) по зборовите: „личната карта“ се додаваат зборовите: „сообраќајната дозвола“, а зборовите: „возачката исправа“ се заменуваат со зборовите: „возачката дозвола“.

Член 215

Во член 390 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) На возачот на кој му е изречена прекршочна санкција – забрана за управување со моторно возило од определена категорија, односно со возило на моторен погон од определена категорија, ќе му биде изречена прекршочна санкција - престанок на важење на возачката дозвола од категоријата за која му била изречена прекршочната санкција – забрана за управување, доколку во период од една година од денот на правосилноста на одлуката сторил друг сообраќаен прекршок за кој е предвидена прекршочна санкција - забрана на управување со моторно возило, изречена за истата категорија.“

Член 216

Во член 392 ставот (1) се брише.

Ставот (2) станува став (1).

Во ставот (3) кој станува став (2) зборовите: „Во случајот од ставот (1) на овој член возачката“ се заменуваат со зборот „Возачката“.

Ставот (4) станува став (3).

Во ставот (5) кој станува став (4) зборовите: „ставот (4)“ се заменуваат со зборовите: „ставот (3)“.

Член 217

Во член 394 алинејата 11 се менува и гласи:

„- формата и содржината на обрасците на прекршочен платен налог и записник за сторен сообраќаен прекршок (член 384);“.

Во алинејата 26 сврзникот „и“ се заменува со точка.

Алинејата 27 се брише.

Член 218

Во член 409 во ставот (2) зборовите: „30 ноември 2019 година“ се заменуваат со зборовите: „1 март 2021 година“.

Член 219

Во член 410 во ставот (4), зборовите: „членот 246 став (1) алинеи 2 и 3, став (2) алинеја 2, став (3) алинеи 3 и 4, став (4) алинеја 2 и став (5) алинеја 2“ се заменуваат со зборовите: „членот 246 став (1) алинеи 6 и 7, став (2) алинеја 6, став (3) алинеи 6 и 7, став (4) алинеја 6 и став (5) алинеја 6“, а зборовите: „30 ноември 2019 година“ се заменуваат со зборовите: „1 март 2021 година“.

Член 220

Во рок од 30 дена од влегувањето во сила на овој закон Министерството за внатрешни работи за кандидатите кои полагаат стручен испит за оспособеност за работа како стручниот кадар во автошкола и стручниот кадар во испитен центар, кои зборуваат јазик различен од македонскиот јазик, а кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, ќе го усогласи електронскиот тест за полагање на стручниот испит и јавно достапната база од прашањата за секоја област и на тој јазик и писмо.

Член 221

Постапките започнати согласно со одредбите од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ број 169/15, 226/15, 55/16, 11/18 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 98/19), ќе завршат согласно со одредбите од законот по кој биле започнати.

Член 222

Низ целиот текст на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 223

Подзаконскиот пропис предвиден со овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 224

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на Република Македонија“ број 83/18), во членот 91 зборовите: „2019 година“ се заменуваат со зборовите: „2020 година“.

Член 225

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT TË SIGURISË NË KOMUNIKACIONIN RRUGOR

Neni 1

Në Ligjin e Sigurisë së Komunikacionit Rrugor (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 169/15, 226/15, 55/16, 11/18 dhe 83/18 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës Maqedonisë së Veriut” numër 98/19), në nenin 2 paragrafin (1) pas pikës 56 shtohet pika e re 57 siç vijon:

“57. “Trotinet elektrik” është mjet së paku me dy rrota, i cili lëviz me fuqi elektrike me ndihmën e elektromotorit dhe baterisë e cila mbushet me energji elektrike.”

Pikat prej 57 deri 112 bëhen pikat prej 58 deri 113.

Neni 2

Në nenin 3 paragrafi (3) fjalët: “330 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 3

Në nenin 8 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 4

Në nenin 9 paragrafi (2) fjalët: “3.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 5

Në nenin 12 paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 6

Në nenin 13 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Paragrafi (7) fjalët: “1.400 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (8) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 7

Në nenin 14 paragrafi (9) fjalët: “3.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga

200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (10) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Paragrafi (11) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 8

Në nenin 15 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 9

Në nenin 16 paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 10

Në nenin 18 paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 11

Në nenin 20 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 12

Në nenin 21 paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 13

Në nenin 22 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 14

Në nenin 23 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 15

Në nenin 24 paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 16

Në nenin 25 paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 17

Në nenin 26 paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”, ndërkaq pas fjalës “Ngasësi” fjala “i” fshihet.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 35 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 18

Në nenin 27 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 19

Në nenin 28 paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 20

Në nenin 29 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 21

Në nenin 30 paragrafi (5) fjalët: “250 euro” zëvendësohen me fjalët: “200 euro”.

Në paragrafët (6) dhe (7) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 22

Në nenin 34 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 23

Në nenin 35 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 65 pikë negative”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 50 pikë negative”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 24

Në nenin 36 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 65 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 50 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 25

Në nenin 38 paragrafi (2) ndryshohet siç vijon:

“(2) Me përjashtim të dispozitës së paragrafit (1) të këtij neni, në autostrada kufizohet shpejtësia e qarkullimit për këto kategori të mjeteve motorike:

-100 km/h - për autobusë masa më e madhe e lejuar e të cilave nuk është më e madhe se 3.500 kg;

-100 km/h - për mjete motorike transportuese masa më e madhe e lejuar e të cilave nuk është më e madhe se 3.500 kg;

- 90 km/h - për mjete motorike transportuese masa më e madhe e lejuar e të cilave lëviz nga 3.500 kg deri në 7.500 kg;

- 80 km/h - për mjete motorike transportuese masa më e madhe e lejuar e të cilave nuk është më e madhe se 7.500 kg;

- 80 km/h - për autobusë në rastet e transportit të organizuar të fëmijëve.”

Paragrafi (5) fjalët: “800 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 50 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (8) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 35 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (9) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 26

Në nenin 39 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 27

Në nenin 40 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 28

Në nenin 42 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 29

Në nenin 43 paragrafi (5) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 30

Në nenin 44 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 31

Në nenin 45 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 32

Në nenin 46 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës” fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 33

Në nenin 47 paragrafi (7) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (8) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (9) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 34

Në nenin 48 paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 35

Në nenin 49 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 36

Në nenin 52 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 37

Në nenin 53 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 38

Në nenin 54 paragrafi (3) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 39

Në nenin 55 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 40

Në nenin 56 paragrafi (2) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 41

Në nenin 57 paragrafi (3) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 42

Në nenin 58 paragrafi (2) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 43

Në nenin 60 paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 35 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 44

Në nenin 61 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 45

Në nenin 62 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtës”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 46

Në nenin 63 paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (7) fshihet.

Neni 47

Në nenin 64 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (5) fshihet.

Neni 48

Në nenin 65 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (5) fshihet.

Neni 49

Në nenin 66 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 35 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafët (7), (8) dhe (9) fshihen.

Neni 50

Në nenin 67 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (5) fshihet.

Neni 51

Në nenin 69 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (3) fshihet.

Neni 52

Në nenin 70 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (3) fshihet.

Neni 53

Në nenin 71 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (3) fshihet.

Neni 54

Në nenin 72 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 55

Në nenin 73 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 56

Në nenin 74 paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) numri “300” zëvendësohet me numrin “250”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 57

Në nenin 75 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 58

Në nenin 76 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë

të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 59

Në nenin 78 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 60

Në nenin 79 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 61

Në nenin 80 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 62

Në nenin 81 paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 63

Në nenin 82 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 64

Në nenin 83 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga

200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 65

Në nenin 84 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 66

Në nenin 85 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 67

Në nenin 86 paragrafin (2) ndryshohet siç vijon:

“(2) Detyrimi sipas paragrafit (1) të këtij neni nuk ka të bëjë me ngasësit e karrocave tërheqëse, biçiklistët dhe ngasësit e trotineteve elektrike kur karrocën tërheqëse, biçikletën ose trotinetin elektrik e drejtojnë gjatë ditës, përveç në kushte të zvogëlimit të dukshmërisë”.

Paragrafi (5) shtohet paragraf i ri (6) siç vijon:

“(6) Në trotinetin elektrik detyrimisht duhet të ketë dritë të bardhë në pjesën e përparme dhe dritë të kuqe në anën e pasme.”.

Paragrafi (6) bëhet paragraf (7).

Paragrafi (7) i cili bëhet paragrafin (8), fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (8), i cili bëhet paragraf (9), fjalët: “(2), (3), (4) dhe (6)” zëvendësohen me fjalët: “ paragrafët (2), (3), (4) dhe (7)”

Paragrafi (9), i cili bëhet paragrafi (10), pas fjalës “biçiklist” shtohen fjalët: “ose ngasës i trotinetit elektrik”, ndërkaq fjalët: “dispozita sipas paragrafit (5)” zëvendësohen me fjalët: “dispozitat sipas paragrafëve (5) dhe (6) ”.

Neni 68

Në nenin 87 nënpika 3, pas fjalës “biçikletë,” shtohen fjalët: “trotinet elektrik,”.

Neni 69

Në nenin 89 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 70

Në nenin 90 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohën 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 71

Në nenin 91 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohën 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 72

Në nenin 92 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohën 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 73

Në nenin 93 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohën 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 74

Në nenin 94 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohën 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 75

Pas nenit 103 shtohet pika e re 17-a dhe pesë nene të reja 103-a, 103-b, 103-v, 103-g dhe 103-d, si në vijim:

“17-a Komunikacioni i trotineteve elektrike

Neni 103-a

(1) Ngasësi i trotinetit elektrik është i detyruar ta drejtojë mjetin në shtegun e biçikletave ose korsinë e biçikletave e nëse ato nuk janë të ndërtuara, në shtegun për këmbësorë, përkatësisht në sipërfaqe tjetër të destinuar për lëvizjen e këmbësorëve.

(2) Nëse dy ose më shumë drejtues të trotinetit elektrik lëvizin në grup, ata janë të detyruar të lëvizin njëri pas tjetrit.

(3) Nëse në rrugë ekziston korsi e posaçme e rregulluar për biçikleta, korsi për biçikleta, trotuar ose shteg për këmbësorë, drejtuesi i trotinetit elektrik është i detyruar ta drejtojë mjetin në shtegun e djathtë të biçikletave, korsinë e biçikletave, trotuarin ose shtegun e këmbësorëve në drejtimi të lëvizjes së komunikacionit.

(4) Në shtegun e biçikletave, korsinë e biçikletave, trotuarin ose shtegun për këmbësorë, të rregulluara dhe të shënuara për komunikacion të trotineteve elektrike në të dy drejtimet, ato lëvizin në anën e djathtë në drejtim të lëvizjes së mjeteve.

(5) Ngasësi i trotinetit elektrik mund të lëvizë vetëm në ato zona të komunikacionit ku lejohet lëvizja e mjeteve të tilla.

(6) Ngasësi i trotinetit elektrik nuk duhet të lëvizë në shtegun për biçikleta, përkatësisht në korsi me një shpejtësi që tejkalon 25 km / h.

(7) Ngasësi i trotinetit elektrik, nuk duhet të lëvizë në trotuar, në shtegun për këmbësorë, përkatësisht në sipërfaqe tjetër të destinuar për lëvizjen e këmbësorëve me një shpejtësi më të madhe se 6 km / h.

(8) Urdhërpagesë kundërvajtëse me gjobë prej 80 euro në kundërvlerë denari i shqiptohet, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, ngasësit që vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve (1), (2), (3), (4) dhe (5) të këtij neni.

(9) Urdhërpagesë kundërvajtëse me gjobë prej 120 euro në kundërvlerë denari i shqiptohet, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, ngasësit që vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve (6) dhe (7) të këtij neni.

(10) Urdhërpagesë kundërvajtëse me gjobë prej 80 euro në kundërvlerë denari i lëshohet prindit ose kujdestarit të fëmijës i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit (8) të këtij neni.

(11) Urdhërpagesë kundërvajtëse me gjobë prej 120 euro në kundërvlerë denari i lëshohet prindit ose kujdestarit të fëmijës i cili vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit (9) të këtij neni.

Neni 103-b

(1) Ngasësi i trotinetit elektrik është i obliguar ta drejtojë mjetin në mënyrë me të cilën nuk zvogëlohet stabiliteti i mjetit dhe nuk pengohen pjesëmarrësit të tjerë në komunikacion, ndërkaq në veçanti nuk guxon të heqë duart nga timoni, të bashkohet me automjet tjetër, të transportojë, tërheqë ose shtyjë sende që mund ta pengojnë në drejtimin e mjetit ose t’i rrezikojë pjesëmarrësit e tjerë në komunikacion.

(2) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t’i lëshohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(3) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t’i lëshohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (2) të këtij neni.

Neni 103-v

(1) Trotinet elektrik mund të drejtojë personi i cili ka mbushur 14 vjet.

(2) Ngasësi i trotinetit elektrik nuk guxon të transportojë persona të tjerë gjatë kohës kur drejton mjetin.

(3) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t’i lëshohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitat sipas paragrafit (2) të këtij neni.

(4) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t’i lëshohet prindit, respektivisht kujdestarit të fëmijës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni.

Neni 103-g

(1) Ngasësi i trotinetit elektrik duhet të mbajë helm të mbrojtëse në kokë gjatë drejtimit të mjetit.

(2) Ngasësi i trotinetit elektrik, nga muzgu i parë deri në agimin e plotë, si dhe në kushte të dukshmërisë së reduktuar, është i detyruar të mbajë jelek reflektues gjatë drejtimit të mjetit.

(3) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t’i lëshohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (2) të këtij neni.

(4) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t'i lëshohet prindit ose kujdestarit të fëmijës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (2) të këtij neni.

Neni 103-d

(1) Ngasësi i trotinetit elektrik, gjatë kohës së drejtimit të mjetit nuk guxon të mbajë kafshë.

(2) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t'i lëshohet ngasësit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(3) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 50 euro, në kundërvlerë denari, do t'i lëshohet prindit ose kujdestarit të fëmijës, i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (1) të këtij neni."

Neni 76

Në nenin 104 paragrafi (3) fjalët: "2.000 euro në kundërvlerë denari" zëvendësohen me fjalët: "100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj".

Paragrafi (4) fjalët: "30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik" zëvendësohen me fjalët: "500 euro në kundërvlerë denari."

Neni 77

Në nenin 122 paragrafi (4) fjalët: "300 euro" zëvendësohen me fjalët: "250 euro".

Neni 78

Në nenin 123 paragrafi (2) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 79

Në nenin 124 paragrafi (3) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 80

Në nenin 126 paragrafi (3) fjalët: "300 euro" zëvendësohen me fjalët: "250 euro".

Neni 81

Në nenin 127 paragrafi (2) fjalët: "300 euro" zëvendësohen me fjalët: "250 euro".

Neni 82

Në nenin 128 paragrafi (4) fjalët: "300 euro" zëvendësohen me fjalët: "250 euro".

Neni 83

Në nenin 130 paragrafi (4) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Paragrafi (5) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 84

Në nenin 131 paragrafi (4) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 15 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 85

Në nenin 132 paragrafi (5) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Paragrafi (6) numri "300" zëvendësohet me numrin "200".

Neni 86

Në nenin 133 paragrafi (2) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 87

Në nenin 134 paragrafi (3) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 88

Në nenin 137 paragrafi (2) fjala "mandatore" zëvendësohet me fjalën "kundërvajtëse", ndërkaq fjalët: "në procedurë mandatore do t'i lëshohet, respektivisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji", zëvendësohen me fjalët: "do t'i lëshohet".

Neni 89

Në nenin 139 paragrafi (7) fjalët: "2.000 euro në kundërvlerë denari" zëvendësohen me fjalët: "100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj".

Paragrafi (8) fjalët: "30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik" zëvendësohen me fjalët: "500 euro në kundërvlerë denari".

Paragrafi (11) fjalët: "300 euro" zëvendësohen me fjalët: "250 euro".

Neni 90

Në nenin 141 paragrafi (1) pas fjalës "rotacione" shtohen fjalët: "ose vezulluese".

Paragrafi (5) fjalët: "2.000 euro në kundërvlerë denari" zëvendësohen me fjalët: "100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj".

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (8) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 91

Në nenin 142 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 20 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (8) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 92

Në nenin 143 paragrafi (6) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (7) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 93

Në nenin 144 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 94

Në nenin 145 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 95

Në nenin 149 paragrafi (2) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 96

Në nenin 150 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 97

Në nenin 151 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Paragrafi (9) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (10) fjalët: “500 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 98

Në nenin 152 paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 99

Në nenin 155 paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari.”

Neni 134

Në nenin 215 paragrafi (4) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 135

Në nenin 217 paragrafi (3) fjalët: “3.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 136

Në nenin 219 paragrafi (7) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 137

Në nenin 224 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 138

Në nenin 225 paragrafi (7) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (8) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (9) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Paragrafi (11) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 10 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 139

Në nenin 226 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 140

Në nenin 227 paragrafi (3) fjalët: “3.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 65 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 141

Në nenin 228 paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 50 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (8) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 55 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (9) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 60 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (10) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t’i lëshohet, respektivisht do t’i regjistrohen 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji”, zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 142

Në nenin 230 paragrafin (4) ndryshohet siç vijon:

“(4) Për kundërvajtjet sipas paragrafëve (1) dhe (3) të këtij neni, autoshtetë do t’i shqiptohet gjobë në shumë prej 100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë, prej 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël, prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për autoshtetë” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 143

Në nenin 232 paragrafi (4) pas fjalëve: “kushte të veçanta.” shtohet nëparagraf i ri, siç vijon:
“-ka kryer së paku arsimin e mesëm;”

Neni 144

Në nenin 233 paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për autoshkollën” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 145

Në nenin 235 paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për autoshkollën” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 146

Në nenin 237 paragrafi (9) fjalët: “5 000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (10) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për autoshkollën” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 147

Në nenin 238 paragrafi (5) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”.

Neni 148

Në nenin 239 paragrafi (6) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (7) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 149

Në nenin 243 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për qendrën e provimeve” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 150

Në nenin 248, pas paragrafit (1) shtohen dy paragraf të ri (2) dhe (3), siç vijojnë:

“(2) Qendrës së provimit e cila do të veprojë në kundërshtim me dispozitat e paragrafit (1) të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 2.000 euro në kundërvlerë denari.

(3) Për kundërvajtjen sipas paragrafit (2) të këtij neni, do t'i shqiptohet gjobë edhe personit përgjegjës në qendrën e provimeve në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 151

Në nenin 250 paragrafi (4) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për qendrën e provimeve” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 152

Në nenin 251 në paragrafët (1), (2) dhe (3) në pikën 3) pas fjalës “vërtetim” shtohen fjalët: “jo më të vjetër se tetëmbëdhjetë muaj”.

Neni 153

Në nenin 252 paragrafi (10) fjala “shqiptohet” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë kundërvajtëse me”.

Paragrafi (11) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për qendrën e provimeve” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 154

Në nenin 253 paragrafin (5) ndryshohet siç vijon:

(5) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 500 euro, në kundërvlerë denari, do t'i lëshohet udhëheqësit në qendrën e provimeve, i cili vepron në kundërshtim me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni.

Pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6) siç vijon:

“(6) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë denari do t'i lëshohet kontrollorit, kryetarit të komisionit për provim, testuesit për programin mësimor për rregullat e komunikacionit dhe dispozita (pjesa teorike) dhe të testuesit të programit mësimor drejtim me automjetin (pjesa praktike) të cilët veprojnë në kundërshtim me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni”.

Neni 155

Në nenin 254 paragrafi (6) pas fjalës “vërtetim” shtohet fjala “kategori”.

Neni 156

Në nenin 256 paragrafi (8) fjala “shqiptohet” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë kundërvajtëse me”.

Paragrafi (9) fjalët: “30% e gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 157

Në nenin 257 paragrafi (9) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; prej 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (10) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 158

Në nenin 264 paragrafi (8) fjalët 1.000 euro” zëvendësohen me fjalët: “500” euro”.

Neni 159

Në nenin 275 paragrafi (3) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 160

Në nenin 276 paragrafi (4) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 161

Në nenin 277, paragrafi (1) pas fjalës “C1” lidhëza “dhe” zëvendësohet me presje, ndërkaq pas fjalës “C”, vihet presje dhe shtohen fjalët: “CE dhe C1E”.

Paragrafi (5) fjalët: “1.400 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t’i lëshohet, përkatësisht do t’i regjistrohesh 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Neni 162

Neni 279 Paragrafi (2) fjalët: “1.400 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 163

Në nenin 281 paragrafi (6) fjalët: "ose institucioni shëndetësor i autorizuar nga Ministria e Shëndetësisë", fshihen.

Paragrafi (7) në fjalinë hyrëse, presja pas fjalës "Maqedonisë" dhe fjalët: "përkatësisht institucioni shëndetësor" fshihen.

Paragrafi (8) presja pas fjalës "Maqedonisë" fshihet, ndërkaq fjalët: "përkatësisht institucioni i autorizuar shëndetësor mbajnë" zëvendësohen me fjalën "mban".

Paragrafi (9) fjalët: “5.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (10) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafët (11) dhe (12) ndryshohen siç vijojnë:

"(11) Kryqit të Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut do t’i shqiptohet gjobë prej 4.000 euro në kundërvlerë denari nëse vepron në kundërshtim me dispozitat e paragrafëve (7) dhe (8) të këtij neni.

(12) Për kundërvajtjen sipas paragrafit (11) i këtij neni, do t’i shqiptohet gjobë edhe personit përgjegjës në Kryqin e Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari.”.

Paragrafi (13) presja pas fjalës "Maqedonisë" dhe fjalët: "përkatësisht institucioni i autorizuar shëndetësor" fshihen.

Paragrafi (14) presja pas fjalës "Maqedonisë" dhe fjalët: "përkatësisht institucioni i autorizuar shëndetësor" fshihen.”

Neni 164

Në nenin 281-a paragrafët (4), (5) dhe (6) ndryshohen si në vijim:

"(4) Kryqi i Kuq i Republikës së Maqedonisë së Veriut detyrohet arkëtimin e mjeteve nga kandidatët për shoferë ta kryejë në pajtim me lartësinë e përcaktuar të shpenzimeve reale.

(5) Kryqit të Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut do t’i shqiptohet gjobë në shumë prej 5.000 euro në kundërvlerë denari nëse vepron në kundërshtim me dispozitën e paragrafit (4) të këtij neni.

(6) Për kundërvajtjen sipas paragrafit (5) i këtij neni, do t’i shqiptohet gjobë edhe personit përgjegjës në Kryqin e Kuq të Republikës së Maqedonisë së Veriut në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari.”.

Neni 165

Në nenin 282 paragrafi (6) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (7) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 166

Në nenin 283 paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 167

Në nenin 284 paragrafi (3) fjalët: “4.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (5) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 168

Në nenin 285 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 169

Në nenin 287 paragrafi (3) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse”, fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250 euro”, ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t'i lëshohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 50 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 170

Në nenin 288 paragrafi (5) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (6) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (7) fjalët: “1.400 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (8) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Në nenin 264 paragrafi (9) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 171

Në nenin 291, paragrafi (4) fjalët: “shqipton gjobë në shumë prej “6.000 euro” zëvendësohen me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 8.000 euro”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për qendrën e provimit” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 172

Në nenin 295 paragrafi (2) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për qendrën e provimit” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët: ” 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 173

Në nenin 304, paragrafi (1) numri “70” zëvendësohet me numrin “75”, ndërkaq fjala “tre” zëvendësohet me fjalën “pesë”.

Paragrafi (4) numri “65” zëvendësohet me numrin “70”, ndërkaq numri “70” zëvendësohet me numrin “75”.

Neni 174

Në nenin 305, paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (5) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 175

Në nenin 310 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t'i lëshohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 176

Në nenin 313, paragrafi (6) fjalët: “ose leje e huaj e ngasësit, afati i vlefshmërisë të së cilës ka kaluar jo shumë se gjashtë muaj”, fshihen.

Neni 177

Në nenin 315, paragrafi (7) pas fjalëve: “mjet motorik” shtohen fjalët: “për kategorinë së cilës i referohet sanksioni,”.

Paragrafi (9) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (10) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 178

Në nenin 316 paragrafi (3) fjalët: “6.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 179

Në nenin 317, paragrafi (2) pas fjalës “226” lidhëza “dhe” zëvendësohet me presje, ndërkaq pas numrit “227”, shtohen fjalët: “dhe 228”.

Paragrafi (12) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (13) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (14) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Paragrafi (15) fjalët: “Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë”.

Paragrafi (16) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t’i lëshohet, përkatësisht do t’i regjistrohen 40 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i lëshohet”.

Paragrafi (17) fjalët: “6.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (18) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 180

Në nenin 318 paragrafi (4) fjalët: “6.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 181

Në nenin 322, paragrafi (6) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (7) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (8) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 182

Në nenin 323, paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 183

Në nenin 323-a paragrafi (4) fjalët: “5.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për institutin shëndetësor” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 184

Në nenin 324 nënpika 5 numri “70” zëvendësohen me numrin “75”.

Neni 185

Në nenin 325, paragrafi (1) nënparagrafi 4 numri “70” zëvendësohet me numrin “75”, ndërkaq fjala “tre” zëvendësohet me fjalën “pesë”.

Paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 186

Në nenin 330, paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 187

Në nenin 336 paragrafi (5) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t’i lëshohet, përkatësisht do t’i regjistrohen 60 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i shqiptohet”.

Paragrafi (6) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët në procedurë mandatore do t’i lëshohet, përkatësisht do t’i regjistrohen 65 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t’i shqiptohet”.

Neni 188

Në nenin 338 pas paragrafit (2) shtohen tre paragrafë të rinj (3), (4) dhe (5), siç vijojnë:

“(3) Institucionit shëndetësor i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (1) të këtij neni do t’i shqiptohet gjobë në shumë prej “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

(4) Për kundërvajtjen sipas paragrafit (3) të këtij neni do t’i shqiptohet gjobë edhe personit përgjegjës në institucionin shëndetësor në shumë prej 500 euro në kundërvlerë denari.

(5) Urdhërpagesë për kundërvajtje me gjobë në shumë prej 250 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet ekspertit i cili vepron në kundërshtim me dispozitën sipas paragrafit (2) i këtij neni.”.

Neni 189

Në nenin 339, paragrafi (3) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për institucionin shëndetësor” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 190

Në nenin 340, paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për institutin shëndetësor” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 191

Në nenin 341, paragrafi (1) nënparagrafi 3, pas fjalëve: “sanksion për kundërvajtje” shtohen fjalët: “ndërprerje e vlefshmërisë së patentës së ngasësit dhe”.

Neni 192

Në nenin 342, paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjala “Urdhërpagesë mandatore” zëvendësohet me fjalën “gjobë” ndërkaj fjalët në procedurë mandatore në pajtim me dispozitat e këtij ligji do t'i lëshohet, përkatësisht do t'i regjistrohen 65 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i shqiptohet”.

Neni 193

Në nenin 344, paragrafi (1) pas fjalës “parregullshmëri” presja zëvendësohet me lidhëzën “ose” ndërkaj fjalët: “ose i cili nuk ka etiketë për regjistrimin e bërë” fshihen.

Pas paragrafit (1) shtohen dy paragrafë të rinj (2) dhe (3), siç vijojnë:

“(2) Nëpunësi policor mund ta përjashtojë mjetin nga komunikacioni dhe përkohësisht ta marrë mjetin deri në konstatimin e rregullshmërisë teknike, por jo më gjatë se tri ditë pune.

(3) Nëse konstatohet parregullshmëria teknike e mjetit sipas paragrafit (2) të këtij neni, që ka të bëjë me shkaktimin e zhurmës së madhe ose në rast kur leja e

qarkullimit të mjetit është me afat të skaduar të vlefshmërisë prej gjatë ose më shumë muaj, mjeti merret në kohëzgjatje prej 90 ditësh.”.

Paragrafi (2) bëhet paragraf (4).

Paragrafi (3), i cili bëhet paragraf (5), pas fjalës “të marra” vihet pikë, fjalët deri në fund të fjalisë fshihen dhe shtohet fjali e re, siç vijon: “Në afat prej 72 orësh nga momenti i marrjes, leja e qarkullimit ose targat dorëzohen në vendin ku mjeti mbahet në evidencë.”.

Paragrafët (4) dhe (5) bëhen paragrafët (6) dhe (7).

Neni 194

Në nenin 345, paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët 400 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 195

Në nenin 346, paragrafi (4) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (5) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) fjalët 400 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 196

Neni 347, paragrafi (2) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Paragrafi (5) fjalët 600 euro” zëvendësohen me fjalët: “500” euro”.

Neni 197

Në nenin 348, paragrafi (2) nënparagrafi 12 lidhëza “dhe” zëvendësohet me pikëpresje.

Në nënparagrafin 13 pika në fund të fjalisë zëvendësohet me pikëpresje.

Pas nënparagrafit 13 shtohet nënparagrafi I ri 14 siç vijon:

“- përfshirja në fushat e koncesionit.”.

Pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4) siç vijon:

“(4) Për lidhjen në fushat e koncesionit sipas paragrafit (2) nënparagrafi 14 i këtij neni, me projektin e komunikacionit nuk paraqiten dokumentet sipas paragrafit (3) të këtij neni, ndërkaj detyrimisht paraqitet marrëveshja për koncesion”.

Pas paragrafit (4) i cili bëhet paragraf (5) shtohet paragraf i ri (6) siç vijon:

“(6) Me përjashtim sipas paragrafit (3) të këtij neni, regjimi i komunikacionit në rrugët interurbane, rrugët urbane dhe parkingjet publike në mjedise urbane që nuk janë të parapara apo ndërtuara në pajtim me planin urbanistik në fuqi ose projektin urbanistik, do të përcaktohet në pajtim me projektin e miratuar bazik të komunikacionit, në të cilat nuk do të paraqiten kyçjet në objektet ekzistuese dhe objektet e parapara për ndërtim.”.

Paragrafët (5) dhe (6) bëhen paragrafë (7) dhe (8).

Paragrafi (7), i cili bëhet paragraf (9) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (8) i cili bëhet paragrafi (10) fjalët: “paragrafi (7) zëvendësohen me fjalët: “paragrafi (9)”, ndërkaq fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (9) bëhet paragraf (11).

Paragrafi (10), i cili bëhet paragraf (12), fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 198

Në nenin 350, paragrafi (3) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (5) fjalët 400 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 199

Në nenin 351, paragrafi (3) fjala “shqipton” zëvendësohet me fjalët: “lëshon urdhërpagesë për kundërvajtje me”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (6) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 200

Në nenin 360, paragrafi (2) fjalët: “2.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (3) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Paragrafi (4) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 201

Në nenin 361 paragrafi (4) fjala “mandatore” zëvendësohet me fjalën “kundërvajtëse” ndërkaq fjalët: “në procedurë mandatore do t'i lëshohet, përkatësisht do t'i regjistrohesh 25 pikë negative në pajtim me dispozitat e këtij ligji,” zëvendësohen me fjalët: “do t'i lëshohet”.

Neni 202

Në nenin 363 paragrafi (3) fjalët: “3.000 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga

200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Në paragrafët (5) dhe (6) fjalët: “300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 203

Në nenin 366 paragrafi (3) fjalët: “1.200 euro në kundërvlerë denari” zëvendësohen me fjalët: “100 deri në 1.000 euro në kundërvlerë denari - për mikrotregtarë; nga 200 deri në 2.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të vegjël; nga 500 deri në 6.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mesëm dhe nga 1.000 deri në 10.000 euro në kundërvlerë denari - për tregtarë të mëdhenj”.

Paragrafi (4) fjalët: “30%” të gjobës së përcaktuar për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “500” euro në kundërvlerë denari”.

Neni 204

Në nenin 368 paragrafi (3) fjalët 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “250” euro”.

Neni 205

Në nenin 369 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4) siç vijon:

“(4) Nëse nëpunësi policor e konstaton kundërvajtjen duke përdorur mjete dhe aparate adekuate teknike për incizim, përkatësisht me të dhëna nga evidenca zyrtare, do të përgatisë procesverbal për kundërvajtje të konstatuar të cilin e nënshkruan vetëm nëpunësi policor dhe përgatit kërkesë për ngritje të procedurës për kundërvajtje në gjykatën kompetente, përkatësisht organin e kundërvajtjes”.

Paragrafi (4) bëhet paragraf (5).

Neni 206

Në nenin 379, paragrafi (1) fjalët: “mandatore, përkatësisht” fshihen.

Paragrafi (2), fjalët: “mandatore, përkatësisht” fshihen.

Neni 207

Nenet 380 dhe 381 fshihen.

Neni 208

Neni 383 fshihen.

Neni 209

Në nenin 384 paragrafi (2) pas fjalës “shteti,” shtohen fjalët: “ndërkaq për persona juridikë: emërtimi, selia dhe numri tatimor,”.

Neni 210

Në nenin 385, paragrafi (1) ndryshohet siç vijon:

(1) Për kundërvajtjet sipas neneve 3, paragrafi (3), 12 paragrafi (5), 22 paragrafi (3) paragrafët (3) dhe (4), 24 paragrafët (5) dhe (6), 25 paragrafi (5), 26 paragrafët (5), (6) dhe (7), 27 paragrafi (2), 28 paragrafët (6) dhe (7), 29 paragrafi (2), 30 paragrafi (5), 31 paragrafi (3), 32 paragrafi (4), 33 paragrafi (5), 34 paragrafët (3) dhe (4), 39 paragrafi 4, 40 paragrafi 2, 42 paragrafi 4, 43 paragrafi (6), 44 paragrafi (3), 45 paragrafi (2), 46 paragrafi (2), 48 paragrafi (5), 49 paragrafi (4), 50 paragrafi (3), 51

paragrafi (4), 52 paragrafi (3), 53 paragrafët (4), (5) dhe (6), 55 paragrafi (2), 57 paragrafi (3), 61 paragrafi (4), 62 paragrafi (2), 63 paragrafi (6), 64 paragrafi (4), 65 paragrafi (4), 66 paragrafët (3), (4), (5) dhe (6), 67 paragrafi (4), 68 paragrafi (2), 69 paragrafi (2), 70 paragrafi (2), 71 paragrafi (2), 72 paragrafi (3), 73 paragrafët (3) dhe (4), 75 paragrafi (4), 78 paragrafi (3), 80 paragrafi (4), 86 paragrafët (8), (9) dhe (10), 88 paragrafi (3), 89 paragrafi (3), 90 paragrafi (3), 91 paragrafi (4), 92 paragrafi (4), 93 paragrafi (2), 94 paragrafi (3), 96 paragrafi (7), 97 paragrafi (2), 98 paragrafët (4) dhe (5), 99 paragrafët (4) dhe (5), 100 paragrafi (3), 101 paragrafi (2), 102 paragrafi (2), 103 paragrafi (2), 105 paragrafi (7), 106 paragrafi (3), 107 paragrafi (3), 108 paragrafi (7), 110 paragrafi (2), 111 paragrafi (5), 112 paragrafi (3), 113 paragrafi (4), 114 paragrafi (2), 115 paragrafi (4), 116 paragrafi (3), 117 paragrafi (2), 118 paragrafi (4), 119 paragrafi (4), 120 paragrafi (3), 121 paragrafi (2), 123 paragrafi (2), 124 paragrafi (3), 125 paragrafi (2), 127 paragrafi (3), 128 paragrafi (5), 129 paragrafi (4), 130 paragrafët (4) dhe (5), 131 paragrafët (3) dhe (4), 132 paragrafët (5) dhe (6), 133 paragrafi (2), 134 paragrafi (3), 135 paragrafi (2), 137 paragrafi (2), 138 paragrafët (7) dhe (8), 139 paragrafët (9) dhe (10), 149 paragrafi (2), 150 paragrafi (3), 164 paragrafi (5), 165 paragrafi (2), 167 paragrafi (2), 168 paragrafi (3), 171 paragrafi (2), 172 paragrafi (7), 178 paragrafët (8) dhe (9), 181 paragrafët (2) dhe (3), 183 paragrafi (3), 184 paragrafi (2), 185 paragrafi (3), 186 paragrafi (2), 216 paragrafi (3), 218 paragrafët (4) dhe (5), 225 paragrafët (9), (10) dhe (11), 269 paragrafi (2), 274 paragrafi (2), 275 paragrafi (3), 276 paragrafi (4), 278 paragrafi (3), 295 paragrafi (4), 305 paragrafi (5), 309 paragrafi (2), 310 paragrafi (4), 361 paragrafi (4) dhe 365 paragrafët (7) dhe (8), nëpunësi policor, për kryerësin i cili nuk ka dorëzuar dëshmi për pagesën e kryer sipas nenit 384 paragrafi (5) të këtij ligji, do të dorëzojë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse në Komisionin e Vendimmarrjes për Kundërvajtjet, të formuar nga ministri i Punëve të Brendshme.”

Paragrafët (3) dhe (4) fshihen.

Paragrafët (5) dhe (6) bëhen paragrafë (3) dhe (4).

Paragrafi (7) i cili bëhet paragraf (5), ndryshohet siç vijon:

“(5) Realizimi i të drejtës së mjetit juridik kundër vendimit të komisionit sipas paragrafit (1) të këtij neni, si dhe procedura për mjetin juridik zbatohet në pajtim me dispozitat e Ligjit të Kundërvajtjeve.”

Neni 211

Në nenin 386, paragrafi (1) ndryshohet siç vijon:

(1) Për kundërvajtjet sipas neneve 8, paragrafi (4), 9 paragrafi (4), 14 paragrafët (11) dhe (12), 18 paragrafi (5), 19 paragraf (4), 20 paragrafi (7), 21 paragrafët (6), (7) dhe (8), 30 paragrafët (6) dhe (7)), 35 paragrafët (3), (4), (5) dhe (6), 36 paragrafët (3), (4), (5) dhe (6), 38 paragrafët (7), (8) dhe (9)), 41 paragrafi (7), 43 paragrafi (5), 47 paragrafi (9), 54 paragrafët (3) dhe (4), 56 paragrafi (2), 58 paragrafi (2), 60 paragrafi (6), 74 paragrafët (6) dhe (7), 76 paragrafi (4), 79 paragrafi (4), 81 paragrafi (6), 82 paragrafi (2), 83 paragrafi (4), 84 paragrafi (2), 85 paragrafi (2), paragrafët 103-a (8), (9), (10) dhe (11), paragrafët 103-b (2) dhe (3), paragrafët 103-v (3) dhe (4), paragrafët 103-g (3) dhe (4), paragrafët 103-d (2) dhe (3), 104 paragrafi (5), 109 paragrafi (2), 122 paragrafi (4), 126 paragrafi (3), 127 paragrafi (2), 128 paragrafi (4), 136 paragrafi (2), 139 paragrafi (11), 140 paragrafi (2), 141

paragrafët (7) dhe (8), 142 paragrafët (7) dhe (8), 143 paragrafi (8), 144 paragrafi (4), 145 para (7), 151 paragrafët (7) dhe (10), 152 paragraf (5), 163 paragrafi (4), 166 paragrafët (5) dhe (6), 169 paragrafi (7), 172 paragraf (6), 173 paragraf (9), 174 paragrafi (4), 175 paragrafi (4), 177 paragrafi (5), 179 paragrafi (6), 180 paragrafi (5), 187 paragrafi (6), 189 paragrafi (5), 190 paragrafët (5) dhe (6), 191 paragrafët (4) dhe (5), 194 paragrafi (4), 196 paragrafi (5), 199 paragrafi (3), 201 paragrafi (6), 203 paragrafi (5), 211 paragrafi (4)), 215 paragrafët (4) dhe (5), 219 paragrafi (8), 221 paragrafi (6), 224 paragrafi (7), 226 paragrafi (4), 227 paragrafi (5), 228 paragrafi (6), (7)), (8), (9) dhe (10), 233 paragrafi (6), 238 paragrafi (5), 239 paragrafi (8), 252 paragrafi (10), 253 paragrafët (5) dhe (6), 256 paragrafi (8), 277 paragrafi (7), 264 paragrafi (8), 273 paragrafi (3), 279 paragrafi (4), 280 paragrafi (3), 283 paragrafi (4), 284 paragrafi (5), 286 paragrafi (2)), 287 paragrafi (3), 288 paragrafët (9) dhe (10), 291 paragrafët (4) dhe (5), 295 paragrafi (2), 313 paragraf (9), 315 paragrafi (9), 317 paragrafi (16), 317 paragrafi (14), 318 paragrafi (6), 322 paragrafi (8), 325 paragrafi (4), 330 paragrafi (4), 336 paragrafët (5) dhe (6), 338 paragrafi (5), 345 paragrafi (4), 346 paragrafi (6), 347 paragrafët (2), (4) dhe (5), 348 paragrafët (10), (11) dhe (12)), 350 paragrafët (3) dhe (5), 351 paragrafët (3), (5) dhe (6), 360 paragrafi (4), 363 paragrafët (5) dhe (6), 366 paragrafët (5) dhe 368 paragrafi (3) të këtij ligji, si dhe në rastet nga neni 383 paragrafët (6) dhe (7) të këtij ligji, nëpunësi policor për kryerësin që nuk ka dorëzuar dëshmi për pagesën e kryer sipas nenit 384 paragrafi (5) i këtij ligji do të dorëzojë kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse në gjykatën kompetente.”

Neni 212

Në nenin 386-a fjala “përsheptuar” fshihet.

Neni 213

Në nenin 387, paragrafi (1) ndryshohet siç vijon:

“(1) Për kundërvajtjet sipas neneve 8 paragrafët (2) dhe (3), 9 paragrafët (2) dhe (3), 12 paragrafët (3) dhe (4), 13 paragrafët (5), (6), (7)) dhe (8), 14 paragrafët (9) dhe (10), 15 paragrafët (2) dhe (3), 16 paragrafët (3) dhe (4), 18 paragrafët (3) dhe (4), 20 paragrafët (5)) dhe (6), 38 paragrafët (5) dhe (6), 47 paragrafët (7) dhe (8), 60 paragrafët (4) dhe (5), 74 paragrafët (4) dhe (5), 76 paragrafët (2)) dhe (3), 79 paragrafët (2) dhe (3), 81 paragrafët (4) dhe (5), 83 paragrafët (2) dhe (3), 104 paragrafët (3) dhe (4), 139 paragrafët (7)) dhe (8), 141 paragrafët (5) dhe (6), 142 paragrafët (5) dhe (6), 143 paragrafët (6) dhe (7), 144 paragrafët (2) dhe (3), 145 paragrafët (5)) dhe (6), 151 paragrafët (5), (6), (8) dhe (9), 152 paragrafët (3) dhe (4), 155 paragrafët (4) dhe (5), 156 paragrafët (4) dhe (5), 159 paragrafët (3) dhe (4), 160 paragrafët (3) dhe (4), 162 paragrafët (3) dhe (4), 163 paragrafët (2) dhe (3), 166 paragrafët (3) dhe (4), 169 paragrafët (5) dhe (6), 172 paragrafët (4) dhe (5), 173 paragrafët (7) dhe (8), 174 paragrafët (2) dhe (3), 177 paragrafët (3) dhe (4), 178 paragrafët (6) dhe (7), 179 paragrafët (4) dhe (5), 180 paragrafët (3) dhe (4), 187 paragrafët (4) dhe (5), 189 paragrafët (3) dhe (4), 190 paragrafët (3) dhe (4), 191 paragrafët (2) dhe (3), 194 paragrafët (2) dhe (3), 201 paragrafët (4) dhe (5), 203 paragrafët (3) dhe (4), 204 paragrafët (3) dhe (4), 205 paragrafët (2) dhe (3), 208 paragrafët (4) dhe (5), 209 paragrafët (2) dhe (3), 210 paragrafët (4), (5), (6) dhe (7), 217 paragrafët (3) dhe (4), 219 paragrafët (6) dhe (7), 224 paragrafët (5) dhe (6), 225 paragrafët (7) dhe (8), 226

paragrafët (2) dhe (3), 227 paragrafët (3) dhe (4), 228 paragrafët (4) dhe (5), 230 paragrafët (4) dhe (5), 233 paragrafët (4) dhe (5), 235 paragrafët (3) dhe (4), 237 paragrafët (9) dhe (10), 239 paragrafët (6) dhe (7), 243 paragrafët (2) dhe (3), 248 paragrafët (2) dhe (3), 250 paragrafët (3) dhe (4), 252 paragrafët (11), 256 paragrafët (9), 257 paragrafët (9) dhe (10), 277 paragrafët (5) dhe (6), 279 paragrafët (2) dhe (3), 281 paragrafët (9), (10), (11) dhe (12), paragrafët 281-a (5) dhe (6), 282 paragrafët (6) dhe (7), 283 paragrafët (2) dhe (3), 284 paragrafët (3) dhe (4), 285 paragrafët (5) dhe (6), 288 paragrafët (5), (6), (7) dhe (8), 291 paragraf (5), 295 paragraf (3), 305 paragrafët (3) dhe (4), 315 paragrafët (10), 316 paragrafët (3) dhe (4), 317 paragrafët (12), (13), (15), (17) dhe (18), 318 paragrafët (4) dhe (5), 322 paragrafët (6) dhe (7), 323 paragrafët (4) dhe (5), 323-a paragrafët (4) dhe (5), 325 paragrafët (2) dhe (3), 330 paragrafët (2) dhe (3), 338 paragrafët (3) dhe (4), 339 paragrafët (3) dhe (4), 340 paragrafët (4) dhe (5), 342 paragrafët (2), (3) dhe (4), 345 paragrafët (2) dhe (3), 346 paragrafët (4) dhe (5), 347 paragrafët (3), 348 paragraf (10), 350 paragraf (4), paragrafi 351 (4), 360 paragrafët (2) dhe (3), 363 paragrafët (3) dhe (4) dhe 366 paragrafët (3) dhe (4) të këtij ligji, nëpunësi policor do të parashtrojë kërkesë për ngritje të procedurës për kundërvajtje në gjykatën kompetente, pa i propozuar kryerësit të kundërvajtjes procedurë për bazim.”

Neni 214

Në nenin 388 paragrafi (1) fjalët: “Kryerësi i kundërvajtjes” zëvendësohen me fjalët: “I huaji, si shtetas i Republikës së Maqedonisë së Veriut, i cili gjatë kryerjes së kundërvajtjes ka dhënë për këqyrje patentën e huaj të ngasësit, ndërkaq”.

Paragrafi (2) pas fjalëve: “letërnjoftimi” shtohen fjalët: “leja e qarkullimit”, ndërkaq fjalët: “dokumenti i ngasësit” zëvendësohen me fjalët: “patenta e ngasësit”.

Neni 215

Në nenin 390 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4) siç vijon:

“(4) Ngasësit të cilit i është shqiptuar sanksion për kundërvajtje - ndalim për ngasjen e mjetit motorik të kategorisë së caktuar, përkatësisht mjetit me fuqi motorike të kategorisë së caktuar, do t’i shqiptohet sanksion për kundërvajtje - ndërprerje e vlefshmërisë së lejes së ngasësit të kategorisë për të cilën është shqiptuar sanksion për kundërvajtje - ndalim për drejtim, nëse në periudhë prej një viti nga dita e plotfuqishmërisë së vendimit ka kryer kundërvajtje në komunikacion për të cilën është paraparë sanksion për kundërvajtje - ndalim i drejtimit të mjetit motorik, të shqiptuar për kategorinë e njëjtë.”.

Neni 216

Në nenin 392, paragrafi (1) fshihet.

Paragrafi (2) bëhet paragraf (1).

Paragrafi (3), i cili bëhet paragraf (2), fjalët: “Në rastin sipas paragrafit (1) të këtij neni leja e ngasësit” zëvendësohen me fjalët: “leja e ngasësit”.

Paragrafi (4) bëhet paragraf (3).

Paragrafi (5), i cili bëhet paragraf (4), fjalët: “paragrafi (4)” zëvendësohen me fjalët: “paragrafi (3)”.

Neni 217

Në nenin 394, nënpika 11 ndryshohet siç vijon:

“- forma dhe përmbajtja e formularëve të urdhërpagesës për kundërvajtje dhe procesverbali për kundërvajtje të kryer të komunikacionit (neni 384);”

Në nënpikën 26, lidhëza “dhe” zëvendësohet me pikë.

Nënpika 27 fshihet.

Neni 218

Në nenin 409 paragrafi (2) fjalët: “30 nëntor 2019” zëvendësohen me fjalët: “1 shtator 2020”.

Neni 219

Në nenin 410 paragrafi (4), fjalët: “neni 246 paragrafi (1) nënpika 2 dhe 3, paragrafi (2) nënpika 2 paragrafi (3) nënpikat 3 dhe 4 paragrafi (4) nënpika 2 dhe paragrafi (5) nënpika 2” zëvendësohen me fjalët: “neni 246 paragrafi (1) nënparagrafët 6 dhe 7 paragrafi (2) nënparagrafi 6 paragrafi (3) nënparagrafët 6 dhe 7” paragrafi (4) nënparagrafi 6 dhe paragrafi (5) nënparagrafi 6”, ndërkaq fjalët: “30 nëntor 2019” zëvendësohen me fjalët: “1 mars 2020”.

Neni 220

Në afat prej 30 ditësh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, Ministria e Punëve të Brendshme për kandidatët të cilët japin provim profesional për aftësim për punë si kuadri profesional në autoshkollë dhe kuadri profesional në qendrën për provim, të cilët flasin gjuhë të ndryshme nga gjuha maqedonase të cilën e flasin së paku 20% e qytetarëve, do ta harmonizojë testin elektronik për dhënie të provimit profesional dhe bazën e arritshme publike të pyetjeve nga secila sferë dhe në atë gjuhë dhe në atë alfabet.

Neni 221

Procedurat e filluara në pajtim me dispozitat e Ligjit të Sigurisë në Komunikacionin Rrugor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 169/15, 226/15, 55/16, 11/18 dhe 83/18 dhe “Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 98/19), do të përfundojnë në pajtim me dispozitat e ligjit sipas të cilit kanë filluar.

Neni 222

Në gjithë tekstin e ligjit fjalët: “Republika e Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republika e Maqedonisë së Veriut”.

Neni 223

Rregulla nënligjore e paraparë me këtë ligj do të miratohet në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 224

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit të Sigurisë në Komunikacionin Rrugor (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 83/18) në nenin 91 fjalët: “viti 2019” zëvendësohen me fjalët: “viti 2020”.

Neni 225

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

4125.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ ВРАБОТЕНИ ПРЕКУ К-5 ПРОГРАМА ВО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ И ОДНОСИ МЕЃУ ЗАЕДНИЦИТЕ

Се прогласува Законот за преземање на административни службеници вработени преку К-5 Програма во Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4529/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПРЕЗЕМАЊЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБЕНИЦИ ВРАБОТЕНИ ПРЕКУ К-5 ПРОГРАМА ВО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ И ОДНОСИ МЕЃУ ЗАЕДНИЦИТЕ

Член 1

(1) Со овој закон се уредува постапката за мобилност преку преземање на нераспоредените административни службеници од Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците, вработени преку програмата за соодветна и правична застапеност, Програма К-5 (во натамошниот текст: вработените), во органите на државната и на локалната власт и други државни органи основани согласно со Уставот и со закон и во институциите кои вршат дејности од областа на образованието, науката, здравството, културата, трудот, социјалната заштита и заштитата на детето, спортот, како и во други дејности од јавен интерес утврден со закон, а организирани како агенции, фондови, јавни установи и јавни претпријатија основани од Република Северна Македонија или од општините, од градот Скопје, како и од општините во градот Скопје.

(2) Овој закон ги опфаќа вработените кои засновале работен однос заклучно со 31 декември 2019 година.

Член 2

(1) За постапката за преземање на вработените од членот 1 од овој закон се применуваат одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) За прашањата кои не се уредени со овој закон, а се однесуваат на права од работен однос на вработените од членот 1 од овој закон, се применуваат Законот за административните службеници, Законот за вработените во јавниот сектор, други посебни закони и општите прописи за работните односи, доколку не се во спротивност со одредбите од овој закон.

Член 3

(1) Преземањето преку распоредување на вработените од членот 1 од овој закон се спроведува исклучиво со одредбите од овој закон.

(2) Преземањето од ставот 1 на овој член се врши преку распоредување на вработениот на работно место на исто ниво, односно на работно место за кое вработениот ги исполнува општите и посебните услови утврдени во актот на систематизација на работни места во институцијата во која се распоредува или се презема.

Член 4

(1) Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците, најдоцна 15 дена по влегувањето во сила на овој закон, на Владата на Република Северна Македонија и предлага План за преземање на нераспределените административни службеници од министерството вработени преку програмата К-5 (во натамошниот текст: Планот за преземање).

(2) Планот за преземање од ставот (1) на овој член содржи: лични податоци за сите вработени од членот 1 од овој закон кои треба да бидат преземени и распоредени, податоци за нивото на работното место на тековното вработување, податоци за стекнатото образование, како и називот на институцијата во која се презема вработениот.

(3) При изработувањето и доставувањето на Планот за преземање од ставот (1) на овој член ќе се применуваат одредбите за заштита на личните податоци.

(4) Владата на Република Северна Македонија, најдоцна 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон го усвојува Планот за преземање од ставот (1) на овој член.

(5) Органот надлежен за буџетот на институцијата во која се преземаат вработените дава согласност на Планот од ставот (1) на овој член.

(6) Врз основа на Планот за преземање донесен од Владата на Република Северна Македонија, Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците за секој вработен изготвува решение за трајно упатување.

(7) Решението од ставот (6) на овој член Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците на вработениот му го доставува лично.

(8) Вработениот во рок од седум дена по добивањето на решението од ставот (6) на овој член потпишува изјава за прифаќање на решението за трајно упатување.

(9) На вработениот кој нема да ја потпише изјавата од ставот (8) на овој член му се укинува работното место во Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците и се евидентира на трансфер – листата за можни преземања на Министерството за информатичко општество и администрација.

(10) Врз основа на Планот за преземање усвоен од Владата на Република Северна Македонија, институциите од членот 1 од овој закон носат решение за распоредување на вработените кои потпишале изјава согласно со ставот (8) на овој член.

Член 5

Раководните лица во институциите од членот 1 од овој закон, се должни да ја започнат постапката за усогласување на актите за систематизација на работните места со одредбите од овој закон во рок од 30 дена од денот на усвојувањето на Планот за преземање од членот 4 од овој закон.

Член 6

Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците по преземањето на вработените ќе донесе измена на актот за систематизација на работните места во насока на усогласување со потребите на министерството.

Член 7

Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на одговорното лице во институцијата доколку не ги усогласат актите за внатрешна организација и актите за систематизација на работните места согласно со членот 5 од овој закон.

Член 8

Надзор над спроведувањето на овој закон врши органот на управата надлежен за обезбедување на правичната и соодветната застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во органите на државната управа.

Член 9

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи одредбата од членот 42 став (3) од Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Македонија” број 27/14, 199/14, 27/16, 35/18 и 198/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија” број 143/19 и 14/20).

Член 10

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува до денот на целосно завршување на постапката за преземање на административните службеници од Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците вработени преку Програмата за соодветна и правична застапеност, Програма К-5.

L I G J

I TRANSFERIT TË NËPUNËSVE ADMINISTRATIVË TË PUNËSUAR NËPËRMJET PROGRAMIT K-5 NË MINISTRINË E SISTEMIT POLITIK DHE MARRËDHËNIEVE NDËRMJET BASHKËSIVE

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet procedura për mobilitet nëpërmjet transferit të nëpunësve administrativë të pasistemuar nga Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive, të punësuar nëpërmjet programit të përfaqësimit adekuat dhe të drejtë, Programi K-5 (në tekstin e mëtutjeshëm: të punësuarit), në organet e pushtetit shtetëror dhe lokal dhe në organet e tjera shtetërore të themeluara në pajtim me Kushtetutën dhe me ligjin dhe në institucionet të cilat kryejnë veprimtari nga sfera e arsimit, shkencës, shëndetësisë, kulturës, punës, mbrojtjes sociale dhe mbrojtjes së fëmijës, sportit, si dhe në veprimtari të tjera me interes publik të përcaktuar me ligj, por të organizuara si agjenci, фонде, институции publike dhe ndërmarrje publike të themeluara nga Republika e Maqedonisë së Veriut ose nga komunat, nga qyteti i Shkupit, si dhe nga komunat në Qytetin e Shkupit.

Ky ligj i përfshin të punësuarit të cilët kanë themeluar marrëdhënie pune përfundimisht më 31 dhjetor 2019.

Neni 2

Për procedurën e transferit të të punësuarve sipas nenit 1 të këtij ligji zbatohen dispozitat e këtij ligji dhe rregullat e miratuara në bazë të këtij ligji.

Për çështjet të cilat nuk janë rregulluar me këtë ligj, por që kanë të bëjnë me të drejtat sipas marrëdhënies së punës së të punësuarve sipas nenit 1 të këtij ligji, zbatohen Ligji i Nëpunësve Administrativë, Ligji i të Punësuarve në Sektorin Publik, ligje të tjera të veçanta dhe dispozitat e përgjithshme për marrëdhënie të punës, nëse nuk janë në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 3

Transferi nëpërmjet sistemimit të të punësuarve sipas nenit 1 të këtij ligji zbatohet ekskluzivisht me dispozitat e këtij ligji.

Transferi sipas paragrafit 1 të këtij neni bëhet nëpërmjet sistemimit të të punësuarit në vendin e punës në nivel të njëjtë, përkatësisht në vendin e punës për të cilin i punësuarit i plotëson kushtet e përgjithshme dhe të veçanta të përcaktuara në aktin e sistemimit të vendeve të punës në institucionin në të cilin sistemohet ose transferohet.

Neni 4

(1) Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive, më së voni 15 ditë pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut i propozon plan për transferin e nëpunësve administrativë të pasistemuar nga Ministria të punësuar nëpërmjet programit K-5 (në tekstin e mëtutjeshëm: Plani i transferit).

(2) Plani i transferit sipas paragrafit (1) të këtij neni përmban: të dhëna personale për të gjithë të punësuarit sipas nenit 1 të këtij ligji, të cilët duhet të transferohen dhe të sistemohen, të dhëna për nivelin e vendit të punës të punësimit rrjedhës, të dhëna për arsimin e fituar, si dhe emrin e institucionit në të cilin transferohet i punësuarit.

(3) Gjatë përgatitjes dhe dorëzimit të Planit të transferit sipas paragrafit 1 të këtij neni do të zbatohen dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

(4) Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, më së voni 30 ditë nga hyrja në fuqi e këtij ligji e miraton Planin e transferit sipas paragrafit 1 të këtij neni.

(5) Organi kompetent për buxhetin e institucionit në të cilin transferohen të punësuarit jep pëlqim për planin sipas paragrafit (1) të këtij neni.

(6) Në bazë të Planit të transferit të miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive për çdo të punësuar përgatit aktvendim për udhëzim të përhershëm.

(7) Aktvendimin sipas paragrafit (6) të këtij neni Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive të punësuarit ia dorëzon personalisht.

(8) I punësuarit në afat prej shtatë ditësh pas marrjes së aktvendimit sipas paragrafit (6) të këtij neni nënshkruan deklaratë për pranimin e aktvendimit për udhëzim të përhershëm.

(9) Të punësuarit, i cili nuk do ta nënshkruajë deklaratën sipas paragrafit (8) të këtij neni, i pushon vendi i punës në Ministrinë e Sistemit Politik dhe të Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive dhe evidentohet në transfer – listën për transfer të mundshëm të Ministrisë së Shoqërisë Informatike dhe të Administratës.

(10) Në bazë të Planit të transferit të miratuar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut, institucionet sipas nenit 1 të këtij ligji miratojnë vendim për sistemin e të punësuarve të cilët kanë nënshkruar deklaratë në pajtim me paragrafin (8) të këtij neni.

Neni 5

Personat udhëheqës në institucionet sipas nenit 1 të këtij ligji, janë të detyruar ta fillojnë procedurën e harmonizimit të akteve për sistematizim në vendet e punës me dispozitat e këtij ligji në afat prej 30 ditësh nga miratimi i Planit të marrjes sipas nenit 4 të këtij ligji.

Neni 6

Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive, pas transferit të të punësuarve, do të miratojë ndryshim të aktit për sistematizim në vendet e punës në drejtim të harmonizimit me nevojat e Ministrisë.

Neni 7

Gjobë në shumë prej 2000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit përgjegjës në institucionin nëse nuk i harmonizojnë aktet për organizim të brendshëm dhe aktet për sistematizim të vendeve të punës në pajtim me nenin 5 të këtij ligji.

Neni 8

Mbikëqyrje mbi zbatimin e këtij ligji kryen organi i administratës, kompetent për sigurimin e përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të qytetarëve, të cilët ju përkasin të gjitha bashkësive në organet e administratës shtetërore.

Neni 9

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet dispozita sipas nenit 42 paragrafi (3) e Ligjit të të Punësuarve në Sektorin Publik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 27/14, 199/14, 27/16, 35/18 dhe 198/18 dhe ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër 143/19 dhe 14/20).

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut", dhe do të zbatohet deri në ditën e përfundimit të plotë të procedurës së transferit të nëpunësve administrativë nga Ministria e Sistemit Politik dhe e Marrëdhënieve Ndërmjet Bashkësive të punësuar nëpërmjet Programit të përfaqësimit adekuat dhe të drejtë, Programit K-5.

4126.

Vrz основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за социјалната заштита, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4530/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

Член 1

Во Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 104/19, 146/19 и 275/19), во член 28 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ставот 2 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), за материјално необезбедено се смета домаќинство чија вкупна висина на сите приходи на сите членови на домаќинството по сите основи во месецот пред поднесување на барањето за остварување на правото на гарантирана минимална помош и во месецот пред тековниот месец на користењето на правото е пониска од висината на утврдената гарантирана минимална помош, согласно со членот 29 од овој закон.“

Член 2

Во член 30 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ставот 2 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), носителот на правото е должен да извести за промената на бројната состојба на домаќинството и имотната состојба за себе и сите членови во домаќинството која влијае на користење на правото на гарантирана минимална помош, во рок од 30 дена сметано од настанувањето на промената, до надлежниот центар за социјална работа.“

Ставот 3 станува став 4.

Член 3

Во член 33 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ставот 1 алинеи 5 и 6 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), право на гарантирана минимална помош може да оствари домаќинство во кое член на домаќинството е избришан од евиденцијата на невработени лица заради нередовно пријавување или на кој работниот однос му престанал спогодбено, по негово барање или со отказ од работодавецот поради кршење на договорните обврски или други обврски од работниот однос.“

Член 4

Во член 34 по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„По исклучок од ставот 1 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), корисникот од ставот 1 на овој член, не е должен да се евидентира како невработено лице во надлежниот центар за вработување.“

Член 5

Во член 40 по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„По исклучок од ставот 1 алинеи 3 и 5 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), правото на гарантирана минимална помош не престанува ако член на домаќинство не се пријави во надлежниот центар за вработување и редовно не ги исполнува обврските за евидентирање согласно со прописите за вработување и осигурување во случај на невработеност или работниот однос му престанал спогодбено, по негово барање или со отказ од работодавецот поради кршење на договорните обврски или други обврски од работниот однос.“

Член 6

Во член 42 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ставот 1 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), домаќинство кое користи гарантирана минимална помош, остварува паричен додаток заради покривање на дел од трошоците за потрошувачка на енергенци во домаќинството и за месеците од април до септември.“

Член 7

Во член 272 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„По исклучок од ставот 2 на овој член, во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), подносителот на барањето, односно неговиот законски застапник или старател е должен надлежниот центар за социјална работа да го извести писмено или по електронски пат, за секоја промена на фактите или околностите кои влијаат на користење на правото и биле основа за признавање на правото од социјална заштита, најдоцна во рок од 30 дена од денот кога настанала тие промени.“

Ставот 3 станува став 4.

Член 8

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Северна Македонија да утврди пречистен текст на Законот за социјалната заштита.

Член 9

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2021 година.

L I G J PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT TË MBROJTJES SOCIALE

Neni 1

Në Ligjin e Mbrojtje Sociale (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” numër 104/19, 146/19 dhe 275/19), në nenin 28 pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 2 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, përkatësisht pandemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), materialisht e pasiguruar konsiderohet ekonomia familjare për të cilën lartësia e përgjithshme e të gjitha të ardhurave të anëtarëve të ekonomisë familjare mbi çfarëdo baze në muajin para parashtrimit të kërkesës për realizimin e të drejtës së ndihmës së garantuar minimale dhe në muajin para muajit rrjedhës të shfrytëzimit të së drejtës është më e ulët se lartësia e përcaktuar e ndihmës së garantuar minimale, në pajtim me nenin 29 të këtij ligji.

Neni 2

Në nenin 30, pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 2 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, përkatësisht pandemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), bartësi i të drejtës ka për obligim që në afat prej 30 ditësh, në rast të ndryshimit të gjendjes numerike të ekonomisë familjare dhe të gjendjes pronësore për vete dhe për të gjithë anëtarët e ekonomisë familjare e cila ndikon në shfrytëzimin e të drejtës së garantuar të ndihmës minimale, llogaritur nga paraqitja e ndryshimit, ta njoftojë qendrën kompetente për punë sociale.”

Paragrafi 3 bëhet paragrafi 4.

Neni 3

Në nenin 33, pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 1 alinetë 5 dhe 6 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), të drejtë të garantuar për ndihmë minimale mund të realizojë ekonomia familjare në të cilën anëtari i ekonomisë familjare është shlyer nga evidenca e personave të papunësuar për shkak të paraqitjes jo të rregullt ose të cilit i ka pushuar marrëdhënia e punës me marrëveshje, me kërkesë të tij ose me largim nga punëdhënësi për shkak të shkëljes së detyrimeve kontraktuese ose të detyrimeve të tjera nga marrëdhënia e punës.”

Neni 4

Në nenin 34, pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 4 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), shfrytëzuesi nga paragrafi 1 i këtij neni, nuk është i obliguar të evidentohet si person i papunësuar në qendrën kompetente për punësim.“

Neni 5

Në nenin 40, pas paragrafit 3, shtohet paragrafi i ri 4 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 1 nënparagrafët 3 dhe 5 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), e drejta e garantuar për ndihmë minimale nuk ndërpritet nëse anëtari i ekonomisë familjare nuk paraqitet në qendrën kompetente për punësim dhe nuk i ka përbushur në mënyrë të rregullt obligimet për evidentim

нë pajtim me rregullat për punësim dhe sigurim në rast të rapunësisë ose nëse marrëdhënia e punës i ka pushuar me marrëveshje, me kërkesë të tij ose me largim nga puna nga punëdhënësi për shkak të shkëljes së detyrimeve kontraktuese ose detyrimeve të tjera nga marrëdhënia e punës.”

Neni 6

Në nenin 42, pas paragrafit 2, shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), ekonomia familjare që shfrytëzon ndihmë të garantuar minimale, realizon shtesë në para me qëllim mbulimin e një pjese të shpenzimeve për konsum të energjensëve në ekonominë familjare edhe për periudhën nga muaji prill deri në muajin shtator.”

Neni 7

Në nenin 272 pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 3 si vijon:

“Me përjashtim të paragrafit 2 të këtij neni, në kushte të rrethanave të jashtëzakonshme (ekzistim i konstatuar i gjendjes së krizës, shpallje të epidemisë, përkatësisht pandemisë, zjarreve, vërshimeve ose fatkeqësive tjera të mëdha natyrore), parashtuesi i kërkesës, përkatësisht përfaqësuesi i tij ligjor ose kujdestari, ka për obligim ta njoftojë qendrën kompetente për punë sociale me shkrim ose në formë elektronike, për çdo ndryshim të fakteve ose rrethanave të cilat ndikojnë në shfrytëzimin e të drejtës dhe që kanë qenë bazë për njohjen e së drejtës për mbrojtje sociale, më së voni në afat prej 30 ditësh nga dita e paraqitjes së ndryshimeve.”

Paragrafi 3 bëhet paragrafi 4.

Neni 8

Autorizohet Komisioni Juridik-Ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut të konfirmojë tekst të zbardhur të Ligjit të Mbrojtjes Sociale.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi ditën e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut“, ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 janari 2021.

4127.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТУДЕНТСКИОТ СТАНДАРД

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за студентскиот стандард,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4533/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТУДЕНТСКИОТ СТАНДАРД

Член 1

Во Законот за студентскиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ број 15/13, 120/13, 41/14, 146/15, 30/16, 178/16, 64/18 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 124/19 и 248/20), во член 33 по ставот (4) се додаваат два нов става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), Министерството по поднесено писмено барање со образложение од државниот студентски дом, може да додели средства на државните студентски домови, за исплата на плати на вработените во државните студентски домови, за периодот на траење на вонредните околности.

(6) Средствата од ставот (5) на овој член, Министерството може да ги додели по претходно донесена одлука од Владата.“

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR PLOTËSIMIN E LIGJIT TË STANDARDIT TË STUDENTËVE

Neni 1

Në Ligjin e Standardit të Studentëve ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16, 132/17, 168/18, 248/18 dhe 27/19 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër 124/19 dhe 248/20), në nenin 33, pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafë të rinj (5) dhe (6), dhe bëhen siç vijojnë:

"(5) Në kushtet e rrethanave të jashtëzakonshme (konstatimi se ekziston gjendje krize, epidemi e shpallur, përkatësisht pandemi, zjarre, vërshime ose fatkeqësi të tjera të mëdha natyrore), Ministria, sipas kërkesës së parashtruar me shkrim, me arsyetimin nga konvikti shtetëror i studentëve, mund t'u ndajë mjete konvikteve shtetërore të studentëve për pagesën e rrogave të të punësuarve në konviktet shtetërore të studentëve, për periudhën e kohëzgjatjes së rrethanave të jashtëzakonshme.

(6) Mjetet sipas paragrafit (5) të këtij neni, Ministria mund t'i ndajë pas vendimit të miratuar paraprakisht nga Qeveria.“

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi ditën e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

4128.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕНИЧКИОТ СТАНДАРД

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за ученичкиот стандард, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4534/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УЧЕНИЧКИОТ СТАНДАРД

Член 1

Во Законот за ученичкиот стандард („Службен весник на Република Македонија“ број 52/2005, 117/2008, 17/11, 135/11, 15/13, 41/14, 146/15, 30/16, 64/18, 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 248/20), во член 74 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Во услови на вонредни околности (утврдено постоење на кризна состојба, прогласена епидемија, односно пандемија, пожари, поплави или други големи природни непогоди), Министерството, по поднесено писмено барање со образложение од јавниот ученички дом, односно од јавното средно училиште во чиј состав има ученички дом, може да додели средства на јавните ученички домови, односно на јавните средни училишта во чии состав има ученички дом, за исплата на плати на вработените во истите, за периодот на траење на вонредните околности.“

Во ставот 3 кој станува став 4 заборовите: „ставот 2“ се заменуваат со зборовите: „ставовите 2 и 3“.

Член 2

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT TË STANDARDIT TË NXËNËSVE

Neni 1

Нë Ligjin e Standardit të Nxënësve („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 52/2005, 117/2008, 17/11, 15/13, 41/14, 146/15, 30/16, 64/18, 20/19 dhe

“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ numër 248/20), në nenin 74, pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), dhe bëhet iç vijon:

“Në kushtet e rrethanave të jashtëzakonshme (konstatim se ekziston gjendje krize, epidemi e shpallur, përkatësisht pandemi, zjarre, vërshime ose fatkeqësi të tjera të mëdha natyrore), Ministria, sipas kërkesës së parashtruar me shkrim me arsyetimin nga konvikti publik i nxënësve, përkatësisht nga shkolla e mesme publike, në përbërje të së cilës ka konvikt të nxënësve, mund të ndajë mjete për konviktet publike të nxënësve, përkatësisht për shkollat e mesme publike, në përbërje të së cilave ka konvikt të nxënësve, për pagesën e rrogave të të punësuarve në to, për periudhën e kohëzgjatjes së rrethanave të jashtëzakonshme.”

Në paragrafin (3), i cili bëhet paragrafi (4), fjalët: “paragrafi (2)” zëvendësohen me fjalët: “paragrafët (2) dhe (3)”.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi ditën e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut“.

4129.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВАТНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за приватно обезбедување, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4537/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИВАТНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за приватно обезбедување („Службен весник на Република Македонија“ број 166/12, 164/13, 148/15, 193/15 и 55/16), во член 72 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 50 до 1.000 евра во денарска противвредност – за микро трговци; од 50 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 250 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 250 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“.

Во ставот (2) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „15 до 500 евра во денарска противвредност“.

Член 2

Во член 73 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 50 до 1.000 евра во денарска противвредност – за микро трговци; од 50 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 250 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 250 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“.

Во ставот (2) зборовите: „три години“ се заменуваат со зборовите: „две години“.

Во ставот (3) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „15 до 500 евра во денарска противвредност“.

Член 3

Во членот 73-а зборовите: „100 до 200 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“.

Член 4

Во член 75 во ставот (1) зборовите: „600 до 700 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“.

Член 5

Во член 76 во ставот (1) зборовите: „900 до 1.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“.

Член 6

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за приватно обезбедување („Службен весник на Република Македонија“ број 55/16), членот 4 се менува и гласи:

„По членот 76-б се додава нов член 76-в, кој гласи:

„Член 76-в

(1) Глоба во износ од 15 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството за внатрешни работи ако не ги побара доказите и податоците по службена должност во рокот утврден во членовите 13 став (4) и 14 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 15 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и податоците ако не ги достави бараните докази и податоци во рокот утврден во членовите 13 став (5) и 14 став (3) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 15 до 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството за внатрешни работи ако не одлучи по барањето за издавање на дозвола во рокот утврден во членот 16 од овој закон.“

Член 7

Низ целиот текст на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT TË SIGURIMIT PRIVAT

Neni 1

Në Ligjin e Sigurimit Privat (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 166/12, 164/13, 148/15, 193/15 dhe 55/16), në nenin 72 paragrafi (1), fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

“Gjobë në shumë prej 50 deri 1.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë mikro; prej 50 deri 2.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të vegjël; prej 250 deri 6.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të mesëm dhe prej 250 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të mëdhenj do t’i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse: “

Në paragrafin (2), fjalët: “30% të gjobës së matur për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 2

Në nenin 73 paragrafi (1), fjalia hyrëse ndryshohet dhe bëhet:

“Gjobë në shumë prej 50 deri 1.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë mikro; prej 50 deri 2.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të vegjël; prej 250 deri 6.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të mesëm dhe prej 250 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të mëdhenj, do t’i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:”.

Në paragrafin (2), fjalët: “tre vjet” zëvendësohen me fjalët: “dy vjet”.

Në paragrafin (3), fjalët: “30% të gjobës së matur për personin juridik” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 500 euro në kundërvlerë denari”.

Neni 3

Në nenin 73-a, fjalët: “100 deri 200 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 250 euro”.

Neni 4

Në nenin 75 paragrafi (1), fjalët: “600 deri 700 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 250 euro”.

Neni 5

Në nenin 76 paragrafi (1), fjalët: “900 deri 1.000 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 250 euro”.

Neni 6

Në Ligjin për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit të Sigurimit Privat (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 55/16), neni 4 ndryshohet dhe bëhet:

“Pas neni 76-b shtohet neni i ri 76-v, dhe bëhet:

Neni 76-v

Gjobë në shumë prej 15 deri 100 euro në kundërvlerë denari do t’i shqiptohet për kundërvajtje zyrtarit të autorizuarit të Ministrisë së Punëve të Brendshme nëse nuk i kërkon dëshmitë dhe të dhënat sipas detyrës zyrtare në afatin e përcaktuar në nenet 13 paragrafin (4) dhe 14 paragrafin (2) të këtij ligji.

(2) Gjobë në shumë prej 15 deri 100 euro në kundërvlerë denari do t’i shqiptohet për kundërvajtje zyrtarit të autorizuar të organit kompetent publik nga i cili janë kërkuar dëshmitë dhe të dhënat nëse nuk i dorëzon dëshmitë dhe të dhënat e kërkuara në afatin e përcaktuar në nenet 13 paragrafin (5) dhe 14 paragrafin (3) të këtij ligji.

(3) Gjohë në shumë prej 15 deri 100 euro në kundërvlerë denari do t'i shqiptohet për kundërvajtje zyrtarit të autorizuar të Ministrisë së Punëve të Brendshme nëse nuk vendos sipas kërkesës për dhënie e lejes në afatin e përcaktuar sipas nenit 16 të këtij ligji.“

Neni 7

Në tërë tekstin e Ligjit fjalët: “Republika e Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republika e Maqedonisë së Veriut”.

Neni 8

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

4130.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ЖИВЕАЛИШТЕТО И ПРЕСТОЈВАЛИШТЕТО НА ГРАЃАНИТЕ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето на граѓаните,

што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4538/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател

на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ЖИВЕАЛИШТЕТО И ПРЕСТОЈВАЛИШТЕТО НА ГРАЃАНИТЕ

Член 1

Во Законот за пријавување на живеалиштето и престојувалиштето на граѓаните („Службен весник на Република Македонија” број 36/92, 12/93, 43/2000, 66/2007, 51/11, 152/15 и 55/16), во член 8 во ставот (1) зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 2

Во член 15 во ставот (1) воведната реченица се менува и гласи:

„Глоба во износ од 50 до 1.000 евра во денарска противвредност – за микро трговци; од 50 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; од 250 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и од 250 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:“.

Во ставот (2) зборовите: „30% од одмерената глоба за правното лице“ се заменуваат со зборовите: „15 до 500 евра во денарска противвредност“.

Во ставот (3) зборовите: „200 до 300 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“.

Член 3

Во член 16 зборовите: „100 до 500 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“.

Член 4

Во член 16-а ставовите 5 и 6 се бришат.

Ставот 7 кој станува став 5 се менува и гласи:

„Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на комисијата од ставот (1) на овој член, како и постапката по правниот лек се спроведува согласно со Законот за прекршоците.“.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT TË PARAQITJES SË VENDBANIMIT DHE VENDQËNDRIMIT TË QYTETARËVE

Neni 1

Në Ligjin e Paraqitjes së Vendbanimit dhe Vendqëndrimin të Qytetarëve (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 36/92, 12/93, 43/00, 66/2007, 51/11, 152/15 dhe 55/16), në nenin 8, në paragrafin (1) fjalët: “Republika e Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republika e Maqedonisë së Veriut“.

Neni 2

Në nenin 15, në paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon dhe thotë:

“Gjohë në shumë prej 50 deri në 1.000 euro në kundërvlerë të denarit - për mikrotregtarë; nga 50 deri në 2.000 euro në kundërvlerë të denarit - për tregtarë të vegjël; nga 250 deri në 6.000 euro në kundërvlerë të denarit - për tregtarë të mesëm dhe nga 250 deri në 10.000 euro në kundërvlerë të denarit - për tregtarë të mëdhenj, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:”.

Në paragrafin (2) fjalët: “30% nga gjoha e përcaktuar për personin juridik” zëvendësohet me fjalët: “15 deri në 500 euro në kundërvlerë të denarit”.

Në paragrafin (3) fjalët: “200 deri në 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri në 250 euro”.

Neni 3

Në paragrafin 16 fjalët: “100 deri në 500 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri në 250 euro”.

Neni 4

Në nenin 16-a, paragrafët (5) dhe (6) shlyhen.

Paragrafi (7), i cili bëhet paragraf (5), ndryshon dhe thotë:

“Realizimi i të drejtës së mjetit juridik kundër vendimit të komisionit nga paragrafi (1) i këtij neni, si dhe procedura sipas mjetit juridik, zbatohet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve“.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut“.

4131.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛИЧНОТО ИМЕ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за личното име, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4539/1 Претседател на Република
16 декември 2020 година Северна Македонија,
Скопје **Стево Пендаровски**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛИЧНОТО ИМЕ

Член 1

Во Законот за личното име („Службен весник на Република Македонија“ број 8/95, 66/2007, 103/2008, 51/11, 154/15 и 55/16), во членот 8 зборовите: „50 до 150 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 250 евра“, а зборовите: „став 2“ се бришат.

Член 2

Во член 8-а ставовите (4) и (5) се бришат. Ставот (6) кој станува став (4) се менува и гласи:
„(4) Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на комисијата, како и постапката по правниот лек се спроведува согласно со Законот за прекршоците.“.

Член 3

Во член 8-б во ставовите (1) и (2) зборовите: „25 до 50 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 500 евра“.

Член 4

Низ целиот текст на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT TË EMRIT
PERSONAL

Neni 1

Në Ligjin e Emrit Personal (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 8/95, 66/2007, 103/2008, 51/11, 154/15 dhe 55/16), në nenin 8, fjalët: “50 deri në 150 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri në 250 euro”, kurse fjalët: “paragrafi 2” shlyhen.

Neni 2

Në nenin 8-a, paragrafët (4) dhe (5) shlyhen. Paragrafi (6), i cili bëhet paragraf (4), ndryshohet dhe thotë:
“(4) Realizimi i të drejtës së mjetit juridik kundër vendimit të komisionit, si dhe procedura për mjet juridik, zbatohet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve“.

Neni 3

Në nenin 8-b, në paragrafët (1) dhe (2) fjalët: “25 deri në 50 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri në 500 euro”.

Neni 4

Në të gjithë tekstin e Ligjit, fjalët: “Republika e Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republika e Maqedonisë së Veriut”.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

4132.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПАТНИТЕ ИСПРАВИ НА ДРЖАВЈАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр.08-4540/1 Претседател на Република
16 декември 2020 година Северна Македонија,
Скопје **Стево Пендаровски**, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi**, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПАТНИТЕ ИСПРАВИ НА ДРЖАВЈАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за патните исправи на државјаните на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 67/92, 20/2003, 46/2004, 19/2007, 84/2008, 51/11, 135/11, 154/15 и 55/16), во насловот на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 2

Во член 43-а во ставот 1 зборовите: „100 до 500 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 350 евра“.

Во ставот 2 зборовите: „200 до 300 евра“ се заменуваат со зборовите: „100 до 250 евра“.

Во ставот 3 зборовите: „100 до 500 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 350 евра“.

Во ставот 4 зборовите: „100 до 500 евра“ се заменуваат со зборовите: „15 до 350 евра“.

Член 3

Членот 43-б се менува и гласи:

„Глоба во износ од 50 до 1.000 евра во денарска противвредност – за микро трговци; 50 до 2.000 евра во денарска противвредност – за мали трговци; 250 до 6.000 евра во денарска противвредност – за средни трговци и 250 до 10.000 евра во денарска противвредност – за големи трговци, ќе му се изрече за прекршок на правно лице, кое патната исправа ја зема во залог поради ненамирени обврски (член 5 став 5).

Глоба во износ од 50 до 400 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.“.

Член 4

Во членот 44 во воведната реченица зборовите: „100 до 250 евра“ се заменуваат со зборовите: „50 до 250 евра“.

Точката 2) се брише.

Точките 3), 4), 5) и 6) стануваат точки 2), 3), 4) и 5).

Член 5

По членот 44 се додава нов член 44-а, кој гласи:

„Член 44-а

Глоба во износ од 15 до 250 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на физичкото лице кое користи патната исправа, доколку се променети податоците од член 26 став 1 точките 1), 2), 5) и 7) од овој закон.“.

Член 6

Во членот 45 во воведната реченица зборовите: „50 до 100 евра“ се заменуваат со зборовите: „25 до 100 евра“.

Член 7

Во член 45-а во ставот 1 зборовите: „43-б став 2“ се бришат.

Ставовите 5 и 6 се бришат.

Ставот 7 кој станува став 5 се менува и гласи:

„Остварувањето на правото на правен лек против одлуката на комисијата од ставот 1 на овој член, како и постапката по правниот лек се спроведува согласно со Законот за прекршоците.“.

Член 8

По членот 45-б се додаваат два нови членови 45-в и 45-г, кои гласат:

„Член 45-в

За прекршоците предвидени со одредбата од членот 43-б од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

Член 45-г

За прекршоците утврдени во членовите 43-а, 43-б, 44, 44-а и 45 од овој закон се издава прекршочен платен налог, согласно со закон, од страна на овластеното службено лице од Министерството за внатрешни работи, односно надлежниот службеник од Министерството за надворешни работи.

Прекршочниот платен налог содржи: лично име, адреса и единствен матичен број на граѓанинот, а за правно лице: назив, седиште и даночен број, местото и времето на сторување на прекршокот, правната квалификација на прекршокот, износот на глобата, број на сметката за плаќање и правна поука.

Во прекршочниот платен налог се изрекува глоба во износ пропишан за прекршокот со овој закон.

Ако глобата за прекршокот предвиден со овој закон е пропишана во распон, се изрекува глоба во минималниот износ пропишан за прекршокот со овој закон.

По приемот на прекршочниот платен налог сторителот е должен да ја плати глобата изречена согласно со ставот 1 на овој член, во рок од осум дена од денот на приемот на прекршочниот платен налог на сметката означена во платниот налог.

Сторителот кој ќе ја плати глобата во рокот од ставот 5 на овој член, ќе плати половина од изречената глоба и веднаш е должен со налогот да приложи банкарска или поштенска уплатница за извршената уплата на уплатна сметка до овластеното службено лице, односно надлежниот службеник кој го издал прекршочниот платен налог, за кое право се поучува во правната поука.

Во постапката која ќе заврши со плаќање на прекршочен платен налог не се плаќаат трошоци на постапката.

Сторителот којшто со заминувањето заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата е должен веднаш да ја плати глобата изречена со прекршочниот платен налог.

Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од ставот 6 на овој член, овластеното службено лице поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот суд, односно прекршочен орган.“.

Член 9

Низ целиот текст на законот зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT TË DOKUMENTEVE TË UDHËTIMIT TË SHITETASVE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

Neni 1

Në Ligjin e Dokumenteve të Udhëtimit të Shtetasve të Republikës së Maqedonisë (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 67/92, 20/2003, 46/2004, 19/2007, 84/2008, 51/11, 135/11, 154/15 dhe 55/16), në titullin e Ligjit, fjalët: “Republikës së Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

Neni 2

Në nenin 43-a paragrafi 1, fjalët: “100 deri 500 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 350 euro”.

Në paragrafin 2, fjalët: “200 deri 300 euro” zëvendësohen me fjalët: “100 deri 250 euro”.

Në paragrafin 3, fjalët: “100 deri 500 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 350 euro”.

Në paragrafin 4, fjalët: “100 deri 500 euro” zëvendësohen me fjalët: “15 deri 350 euro”.

Neni 3

Neni 43-b ndryshohet dhe bëhet:

“Gjobë në shumë prej 50 deri 1.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë mikro; 50 deri 2.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të vegjël; 250 deri 6.000 euro në kundërvlerë denari – për tregtarë të mesëm dhe 250 deri 10.000 euro në kundërvlerë denari – tregtarë të mëdhenj, do t’i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik, i cili dokumentin e udhëtimit e merr peng për shkak të detyrimeve të pashlyera (neni 5 paragrafi 5).

Gjobë në shumë prej 50 deri 400 euro në kundërvlerë denari do t’i shqiptohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.”

Neni 4

Në nenin 44, në fjalinë hyrëse, fjalët: “100 deri 250 euro” zëvendësohen me fjalët: “50 deri 250 euro”.

Pika 2) shlyhet.

Pikat 3), 4), 5) dhe 6) bëhen pika 2), 3), 4) dhe 5).

Neni 5

Pas nenit 44 shtohet neni i ri 44-a, dhe bëhet:

“Neni 44-a

Gjobë në shumë prej 15 deri 250 euro në kundërvlerë denari do t’i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik i cili shfrytëzon dokument udhëtimi, nëse janë ndryshuar të dhënat nga neni 26 paragrafi 1 pikat (1), (2), (5) dhe (7) të këtij ligji.”

Neni 6

Në nenin 45, në fjalinë hyrëse, fjalët: “50 deri 100 euro” zëvendësohen me fjalët: “25 deri 100 euro”.

Neni 7

Në nenin 45-a paragrafi 1, fjalët: “43-b paragrafi 2” fshihen.

Paragrafët 5 dhe 6 fshihen.

Paragrafi 7 i cili bëhet paragrafi 5 ndryshohet dhe bëhet:

“Realizimi i të drejtës së mjetit juridik kundër vendimit të komisionit të paragrafit 1 të këtij neni, si dhe procedura për mjet juridik zbatohet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve.”

Neni 8

Pas nenit 45-b shtohen dy nene të reja 45-v dhe 45-g, siç vijojnë:

“Neni 45-v

Për kundërvajtjet e parapara me dispozitën 43-b të këtij ligji, procedurë kundërvajtëse mban dhe sanksion kundërvajtës shqipton gjykata kompetente.

Neni 45-g

Zyrtari i autorizuar i Ministrisë së Punëve të Brendshme, përkatësisht nëpunësi kompetent i Ministrisë së Punëve të Jashtme lëshon urdhërpagesë kundërvajtëse në pajtim me ligjin për kundërvajtjet e përcaktuara sipas neneve 43-a, 43-b, 44, 44-a dhe 45 të këtij ligji.

Urdhërpagesa kundërvajtëse përmban: emrin, adresën dhe numrin e vetëm amzë të qytetarit, ndërsa për personin juridik: emërtimin, selinë dhe numrin tatimor, vendin dhe kohën e kryerjes së kundërvajtjes, kualifikimin juridik të kundërvajtjes, shumën e gjobës, numrin e llogarisë për pagim dhe këshillën juridike.

Në urdhërpagesën kundërvajtëse shqiptohet gjobë në shumë të përcaktuar për kundërvajtje me këtë ligj.

Nëse gjoba për kundërvajtjen e paraparë me këtë ligj është përcaktuar në shtrirje, shqiptohet gjobë në shumën minimale të përcaktuar për kundërvajtje me këtë ligj.

Pas pranimit të urdhërpagesës kundërvajtëse kryerësi është i detyruar ta paguajë gjobën e shqiptuar në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, në afat prej tetë ditësh nga pranimi i urdhërpagesës kundërvajtëse në llogarinë e shënuar në urdhërpagesë.

Kryerësi i cili do ta paguajë gjobën në afatin sipas paragrafit 5 të këtij neni, do të paguajë gjysmën e gjobës së shqiptuar dhe menjëherë është i detyruar me urdhërpagesë të bashkëngjitë fletëpagesë bankare ose postare për pagesën e kryer në fletëpagesë te zyrtari i autorizuar, përkatësisht nëpunësi kompetent i cili e ka lëshuar urdhërpagesën kundërvajtëse, të drejtë për të cilën këshillohet në këshillën juridike.

Në procedurën e cila do të përfundojë me pagimin e urdhërpagesës kundërvajtëse nuk paguhen shpenzime të procedurës.

Kryerësi i cili me largim për shkak të qëndrimit në vend të huaj do të mund ta shmangë pagesën e gjobës, është i detyruar që menjëherë ta paguajë gjobën e shqiptuar me urdhërpagesën kundërvajtëse.

Nëse kryerësi nuk e paguan gjobën në afatin sipas paragrafit 6 të këtij neni, zyrtari i autorizuar parashtrohet për inicimin e procedurës kundërvajtëse në gjykatën kompetente, përkatësisht organin kundërvajtës.”

Neni 9

Në tërë tekstin e Ligjit fjalët: “Republika e Maqedonisë” zëvendësohen me fjalët: “Republika e Maqedonisë së Veriut”.

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”.

4133.

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОМУНАЛНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за комуналните дејности, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 16 декември 2020 година.

Бр. 08-4541/1
16 декември 2020 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Ство Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОМУНАЛНИТЕ ДЕЈНОСТИ

Член 1

Во Законот за комуналните дејности („Службен весник на Република Македонија“ број 95/12, 163/13, 42/14, 44/15, 147/15, 31/16 и 64/18), во член 4 точка 4, член 7 став (4), член 8 став (1), член 9 став (4) и член 21 зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 2

Во член 22 во ставот (2) зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 3

Членот 30-а се менува и гласи:

„(1) Со Државниот комунален инспекторат раководи директор.

(2) За директор на Државниот комунален инспекторат може да биде именувано лице кое ги исполнува условите утврдени во Законот за инспекциски надзор.“

Член 4

Во член 31 ставовите (2) и (3) се бришат.

Член 5

Членот 32 се менува и гласи:

„Државен комунален инспектор, општински комунален инспектор, комунален инспектор во општините во градот Скопје и градот Скопје, може да биде лице кое ги исполнува условите за инспектор утврдени во Законот за инспекциски надзор.“

Член 6

Во членот 33 зборовите: „Република Македонија“ се заменуваат со зборовите: „Република Северна Македонија“.

Член 7

Членот 35 се менува и гласи:

„(1) При вршење на инспекцискиот надзор инспекторите од членот 30 став (1) од овој закон изрекуваат инспекциски мерки за отстранување на утврдените неправилности и недостатоци согласно со Законот за инспекциски надзор.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди недостатоци, може со решение да изрече опомена и определува рок во кој субјектот на инспекциски надзор е должен да ги отстрани неправилностите и недостатоците утврдени со записник.

(3) Кога утврдените неправилности и недостатоци од членовите 10 став (1), 18 и 19 можат да предизвикаат или предизвикуваат непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето или финансиска штета или штета по имотот од поголема вредност или загрозување на животната средина или загрозување на јавниот интерес, инспекторот со решение изрекува инспекциска мерка, како задолжување, наредба, забрана и друга мерка, со која најсоодветно ќе се постигне целта на инспекцискиот надзор.

(4) Против решението на инспекторите од членот 30 став (1) од овој закон, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување во втор степен.

(5) Жалбата изјавена против решението на инспекторите од членот 30 став (1) од овој закон не го одлага извршувањето на решението.

(6) За изречените опомени од ставот (2) на овој член, инспекторите од членот 30 став (1) од овој закон водат евиденција.

(7) Формата и содржината на евиденцијата од ставот (6) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на комуналните работи.“

Член 8

Членот 36 се менува и гласи:

„Директорот на Државниот комунален инспекторат врши работи утврдени во Законот за инспекциски надзор.“

Член 9

Членот 38 се брише.

Член 10

Во членот 41 став (1) во воведната реченица зборовите: „3.000 евра“ се заменуваат со зборовите: „1.500 до 3.000 евра“, а зборовите „односно трговец поединец“ се бришат.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Глоба во висина од 350 до 450 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице – давател на комуналната услуга. На одговорното лице во правното лице од ставот (1) на овој член, може да му се изрече и санкција за забрана за вршење на определена должност или професија.“

Член 11

Во членот 42 во воведната реченица зборовите: „1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност“ се заменуваат со зборовите: „200 до 250 евра во денарска противвредност“.

Член 12

Членот 43 се брише.

Член 13

Членот 44 се менува и гласи:

„(1) Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон се води пред надлежен суд.

(2) За прекршоците предвидени со овој закон инспекторите од членот 30 став (1) од овој закон пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд ќе спроведат постапка за порамнување со издавање на прекршочен платен налог согласно со Законот за прекршоците.

(3) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ја пропишува министерот кој раководи со органот на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на комуналните работи.“

Член 14

Членот 44-а се менува и гласи:

„Одмерувањето на висината на глобата која е пропишана со овој закон се врши согласно со Законот за прекршоците.“

Член 15

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
TË VEPRIMTARISË KOMUNALE

Neni 1

Në Ligjin e Veprimtarisë Komunale ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 95/12, 163/13, 42/14, 44/15, 147/15, 31/16 dhe 64/18) në nenin 4 pika 4, nenin 7 paragrafi (4), nenin 8 paragrafi (1), nenin 9 paragrafi (4) dhe nenin 21, fjalët: "Republika e Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Republika e Maqedonisë së Veriut".

Neni 2

Në nenin 22 paragrafi (2), fjalët: "Republika e Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Republika e Maqedonisë së Veriut".

Neni 3

Neni 30-a ndryshon dhe bëhet:
" (1) Me Inspektoratin Shtetëror Komunal menaxhon drejtori.
 (2) Drejtor i Inspektoratit Komunal Shtetëror mund të emërohet personi i cili i plotëson kushtet e përcaktuara me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese. "

Neni 4

Në nenin 31 paragrafët (2) dhe (3) fshihen.

Neni 5

Neni 32 ndryshon dhe bëhet:
"Inspektori Shtetëror Komunal, Inspektori komunal i komunës, Inspektori komunal në komunat e Qytetit të Shkupit dhe Qytetin e Shkupit, mund të jetë person i cili i plotëson kushtet për inspektor të përcaktuara me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese. "

Neni 6

Në nenin 33, fjalët: "Republika e Maqedonisë" zëvendësohen me fjalët: "Republika e Maqedonisë së Veriut".

Neni 7

Neni 35 ndryshon dhe bëhet:
 (1) Gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektorët nga neni 30 paragrafi (1) i këtij ligji shqiptojnë masa inspektuese për eliminimin e parregullsive dhe mangësive të përcaktuara në pajtim me Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese.
 (2) Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes inspektuese inspektori përcakton mangësi, mund të shqiptojë vërejtje me aktvendim dhe të përcaktojë afat brenda të cilit subjekti i mbikëqyrjes inspektuese është i detyruar të mënjanojë parregullsitë dhe mangësitë, e përcaktuara me procesverbal.
 (3) Kur parregullsitë dhe mangësitë e përcaktuara sipas neneve 10 paragrafi (1), 18 dhe 19 mund të shkaktojnë ose shkaktojnë rrezik të menjëhershëm për jetën dhe shëndetin e njeriut ose dëm financiar ose dëme për pronën me vlerë më të madhe ose rrezikimin e mjedisit jetësor ose rrezikimin e interesit publik, inspektori me aktvendim shqipton masë inspektimi, si detyrim, urdhër, ndalim dhe masë tjetër, me të cilën në mënyrë më të përshtatshme do ta arrij qëllimin e mbikëqyrjes inspektuese.
 (3) Kundër aktvendimit të inspektorit nga neni 30 paragrafi (1) i këtij neni, mund të parashtrahet ankesë në afat prej 15 ditësh nga pranimi i aktvendimit në organin kompetent për vendimmarrje në shkallë të dytë.

(3) Ankesa e parashtruar kundër aktvendimit të inspektorëve nga neni 30 paragrafi (1) i këtij ligji nuk e vonon kryerjen e aktvendimit.

(6) Për vërejtjet e shqiptuara sipas paragrafit (2) të këtij neni, inspektorët nga neni 30 paragrafi (1) i këtij ligji mbajnë evidencë.

(7) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve në fushën e punëve komunale, e përcakton formën dhe përmbajtjen e evidencës së paragrafit (6) të këtij neni."

Neni 8

Neni 36 ndryshon dhe bëhet:
"Drejtori i Inspektoratit Komunal Shtetëror kryen punë të përcaktuara në Ligjin e Mbikëqyrjes Inspektuese. "

Neni 9

Neni 38 fshihet.

Neni 10

Në nenin 41 paragrafi (1), në fjalinë hyrëse, fjalët: "3,000 euro" zëvendësohen me fjalët: "1,500 deri 3,000 euro", ndërsa fjalët: "respektivisht tregtar individual" fshihen.

Paragrafi (2) ndryshon dhe bëhet:
"Gjobë në shumë prej 350 deri 450 euro në kundërvlerë denari do të shqiptohet për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik - ofruarës i shërbimeve komunale. Personit përgjegjës në personin juridik të paragrafit (1) të këtij neni, mund t'i shqiptohet sanksion për ndalimin e kryerjes së detyrës ose profesionit të caktuar."

Neni 11

Në nenin 42, në fjalinë hyrëse, fjalët: "1.000 deri 1.500 euro në kundërvlerë denari" zëvendësohen me fjalët: "200 deri 250 euro në kundërvlerë denari".

Neni 12

Neni 43 fshihet.

Neni 13

Neni 44 ndryshon dhe bëhet:

"(1) Procedura kundërvajtëse për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj mbahet në gjykatën kompetente.

(2) Për kundërvajtjet e parashikuara me këtë ligj, inspektorët nga neni 30 paragrafi (1) të këtij ligji, para paraqitjes së kërkesës për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në Gjykatën Kompetente do të zbatojnë procedurë për barazim me lëshimin e urdhërpagesës për kundërvajtje, në përputhje me Ligjin për kundërvajtjet.

(3) Formën dhe përmbajtjen e urdhërpagesës për kundërvajtje e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në fushën e punëve komunale."

Neni 14

Neni 44-a ndryshon dhe bëhet:
"Vlerësimi i lartësisë së gjobës e cila është përcaktuar me këtë ligj kryhet në pajtim me Ligjin e Kundërvajtjeve."

Neni 15

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 16

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë pas botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut".

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Република Северна Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ц.о. – Скопје
бул. Партизански одреди бр. 29, Поштенски фах 51
в. д. директор и одговорен уредник – Татијана Лалчевска
телефон: +389-2-55 12 400
телефакс: +389-2-55 12 401

Претплатата за 2020 година изнесува 12.200 денари.
„Службен весник на Република Северна Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД – Скопје.
Печат: Печатница НАПРЕДОК ДООЕЛ Тетово.
Цената на овој број е 260 денари.

ISSN 0354-1622

2020302